

ČASOPIS KATOLICKÝCH BOHOSLOVCŮ MUSEUM

Řídili:

ThDr VLADIMÍR NOVÁČEK
LADISLAV SIMAJCHL
MILOŠ V. DOČEKAL

ROČNÍK

75

BRNO - 1947-1948

ČASOPIS KATOLICKÝCH BOHOSLOVCŮ MUSEUM, ročník 75.
Redigoval Ladislav Simajchl s redakčním kruhem, který tvořili: Josef Hádek (Praha), Josef Čechal (Hradec Králové), Vladimír Vlček (České Budějovice), Josef Karafiát (Olomouc), Miloš V. Dočekal (Brno), Štěpán Mandelíček, CSsR (Obořiště) a redakční radou (P. Antonín Saňka, Dr. Alexander Heidler, Dr. Silv. Braitto, Dr. J. Procházka, P. Aug. Malý). Za redakci odpovídal Dr. Vladimír Nováček. Administraci vedli Jan Formánek a František Šula. Vydávala Sušilova literární jednota bohoslovců v Brně. Redakce a administrace Brno, Antonínská 1. Tiskl Typos, nár. správa, Brno. Do roka vyšlo pět čísel. Předplatné na celý ročník 40 Kčs, bohoslovci a studující 30 Kčs. Účet poštovní spořitelny č. 102.407. Tel. č. 18.992.

OBSAH:

	Strana
Program a tradice (Antonín Saňka)	1
K novému překladu Žalmů (Ansgar Faller)	6
Kerygmatická theologie (Hugo Rahner)	14, 37
Záběry z Anglie (Josef Koukl)	19
Sv. Otec a Katolická akce	21
Výsledky druhého mezinárodního kongresu pro liturgickou pastoraci	22
Jaké to bylo letos na sjezdu (Václav Medek)	24
Na okraj nové encykliky (O. R.)	35
Úryvek z encykliky Pia XII. „Mediator Dei“	35
Vývoj liturgického jazyka v Církvi (A. G. Martimort)	40, 84
Buddhismus (Vladimír Konečný)	45
Liturgické hnutí u nás (Ladislav Simajchl)	49
Tři pilíře Katolické akce	52
Povinnosti dnešních katolíků	52
Světové bratrství bohoslovců	53
Nad Museem v novém hávu (Vl. Vlček)	53
Z dopisů redakci (Josef Hádek)	56
Chvalozpěv na svatou Církev	65
Úryvek z homilie Pia XII. o šíření víry	66
Cicare conscientiam missionariam (Josef Hrbata)	67
Pia unio cleri pro missionibus (C-u)	72
Resoluce 1. misijního shromáždění	76
Misijní semináře	77
Konverse Javance (A. Harjaka)	79
Naše pomoc misiím (O. Zburník)	83
Misijní myšlenka v našich seminářích	89
Sjezd katolických bohoslovců v roce 1948	94
Modlitba Pia XI. za misie	96
Modlitba kardinála Newmana	97
Velká hodina křesťanského svědomí udeřila (Pius XII.)	98
Pius XII. a unionismus	100
Snahy o sjednocení křesťanských církví (Jiří Bezdíček)	104

Modlitba kardinála Newmana za jednotu	110
Víra darem Boží lásky (Sv. Augustin)	111
Jeden Kristus — jedna Církev (Sv. Augustin)	112
Una sancta (J. H. Newman)	114
Ekumenismus nekatolíků	116
Otec Leopold — smírná oběť za unii	118
Bohoslovecký sjezd	121
Bohoslovec a seminář (A. Brůžek)	121
Přijď, Pane náš (Didaché)	129
Ille erat lucerna ardens	130
Nemodlili jsme se nadarmo	135
Katolická akce a kněz	139
Apoštolát a moderní doba (Jan Schuster CSsR.)	146
Stanovy italské Katolické akce	149
Katolická akce v Itálii	150
Pracovní konference bohoslovců o Katolické akci	152
Bohoslovec a Katolická akce	153

Ze seminářů :

Praha	30, 57, 93, 123, 154
České Budějovice	31, 58, 93, 154
Hradec Králové	31, 59, 91, 125, 155
Litoměřice	31, 57, 94, 124, 154
Olomouc	32, 60, 93, 156
Brno	32, 62, 91, 125, 160
Obořiště	63, 92, 127, 158
Košice	92, 127, 157
Spišská Kapitula	93, 126
Rím	123, 159

PROGRAM A TRADICE

Po nucené válečné přestávce sešli se v srpnu 1945 bohoslovci všech seminářů republiky na prvním poválečném sjezdu na Velehradě. Byl naplněn radostí shledání po tísnivém odloučení a nadějnými perspektivami budoucí činnosti. Při tomto sjezdu i při sjezdu druhém, v létě roku 1946, se konaly porady o bohosloveckém časopise.

V referátě o prvním poválečném sjezdu¹⁾ nenajde čtenář zmínku o této poradě. Několik měsíců po skončení válečných operací nebylo možno očekávat více, než že rozprava vyzní v rozhodnutí vydávat po nuceném válečném odmlčení časopis dále.

Ale již druhá porada, konaná při loňském sjezdu, byla naplněna rušnou debatou. Referát Michala Tomašoviče v minulém ročníku tohoto časopisu o ní podává zprávu.²⁾ Dospělo se k závěru, že „časopis Museum tak, jak vycházel v minulém roku (1945), nevyhovuje a nesplňuje svoje poslání. Obsahová stránka byla slabá, a jak se konstatovalo,avinily to poválečné poměry a nezájem bohoslovců o časopis“.

Redakce, která sama rok před tím vyzvala čtenáře k otevřené kritice³⁾ přijala tuto klidně. Třebaže výsledek této porady nebyl nikterak radostný — Slováci oznámili své rozhodnutí z Belušských Slatin, že nepovažují Museum za svůj úřední bohoslovecký časopis, a Hradečtí navrhli nevydávat časopis dále⁴⁾ — pustila se redakce do další práce „na podkladě čistě tradičním a dále z důvodů vyplyvajících z dnešní situace, že by totiž nebylo právě nejmoudřejší časopis zastavit, když je povolený“, abychom použili slov referátu. Zdálo se, že k definitivnímu řešení této otázky dojde až na budoucím sjezdu. Tak uplynul další rok a přišel letošní sjezd.

Letošní referáty delegátů českých i moravských seminářů se nijak

¹⁾ Museum 1945/6, str. 26.

²⁾ Museum 1946, str. 23.

³⁾ Museum 1945/6, str. 29.

⁴⁾ Museum 1946, str. 25.

nelišily od loňských. Mluvily opět o nezájmu, a pozorný účastník se mohl v soukromých hovorech přesvědčit, že nezájem se stupňuje až v útrpné přehlížení i pohrdání časopisem, který svým obsahem bohoslovcům nic neříká. Není důvodu, abychom si tyto skutečnosti zakrývali, neboť i v tomto případě platí, že pravda nás osvobodí.

Chceme se především zamyslet nad tím, co nazývají referáty nezájmem bohoslovců. Měl-li by se zájem bohoslovců posuzovat podle množství spolupracovníků a příspěvků, mohlo by se mluvit opravdu o nezájmu. Je to však skutečný nezájem, lhostejnost bohoslovců, zda budou mít svůj časopis či ne? Úvaha o tom je zbytečná pro toho, komu není smýšlení dnešních bohoslovců španělskou vesnicí. Nejsou líní ani neteční. Jsou to ročníky, které mají smysl pro opravdové hodnoty a pro hledání nových method. Myslím, že i ti, kteří navrhovali časopis zastavit, by byli okamžitě pro další vydávání, jakmile by jim začal svým obsahem imponovat. Považuji tento „nezájem“ spíše za výsledek upřímné autokritiky, která má svůj základ v určité představě, čím by dnes měla bohoslovecká revue být a jak by měla vypadat, aby se stala pravdivým zrcadlem bohosloveckého života a jeho iniciátorem. Bohoslovci chtějí mít theologický časopis, ale sami si uvědomují, že dnes již nemůže být jakýmsi mejdanem pokusů a prvotin, nýbrž rozhlednou po světovém theologickém dění a pracovnu, uvádějící do domácích pastoračních problémů. Nebo si to třeba neuvědomují, ale přece na tomto podvědomém poznání zakládají svůj postoj vůči časopisu, jsouce přesvědčení, že zkušenost s ním ukazuje, že nemají sil učinit jej bez vhodného vedení jiným. Většina je pak ochotna ponechat jej svému osudu, chtějí-li jej Brněňští vést dál „na podkladě čistě tradičním“. Čas tedy uzrál k řešení.

Nuže, především je třeba rozeznávat mezi vlastní tradicí, o kterou se časopis opírá a ze které vyrůstá, a mezi způsobem, kterým se v duchu této tradice pracuje. Tento způsob může být zajisté zdokonalen, aniž by musel tradiční program utrpět. Ba více. Chci ukázat, že nový program nejen že se nemusí této tradice vzdát, nýbrž právě na ní že může a musí stavět.

Co se způsobu týče, zdá se, že bohoslovecký časopis dnes opravdu nemůže mít stejnou funkci, jakou měl v letech svého zrodu. Dávno jsou za námi doby, kdy bylo revolučním počinem mluvit česky, daleko jsou za námi ty časy, kdy vážným úkolem bohosloveckého časopisu bylo pěstovat zájem o spisovnou češtinu, případně cvičit se v jejím ovládnutí v poesii a v próze.

Ztratil však časopis změnou, která mezitím ve společenském a národním vývoji nastala, na významu? Stal se nepotřebným? Říci na tuto otázku ano, znamená totéž, co být přesvědčen, že i program, o který se tradičně opíral, ztratil svou aktuálnost. Tento program je však program Sušilův. Museum se k němu hlásilo a neslo jej na svém štítě v jeho známé zkratce:

Církev a vlast — ty v mojih sestersky milují se řadrech,
každá půl, každá má srdce moje celé.

Zde jsme konečně tam, kde jsme chtěli být.

Dnešní bohoslovec bezpochyby zná toto Sušilovo dvojverší stejně dobře jako mnozí jeho předchůdci, kterým je vychovatelé rádi opakovali s připomínkou, že jest kráčet ve stopách Sušilových.

Nic by však naší generaci, vyrostlé v hlubokém rozvratu dneška a stále více si uvědomující úžasný úkol vyrovnání dnešního světa s křesťanstvím, nebylo méně sympatickým, než předkládati jí jako program něco, co by vypadalo jako pouhé sušilovské epigonství. Dnešní generace chápe právem svou víru revolučně, jako „velké vítězství, které přemáhá svět“. Není to výtka generaci předcházející, nýbrž nutný důsledek stále více se krystalisujících táborů myšlenkových. Není divu, že zároveň s touto vnější krystalisací probíhá i vnitřní proces, jehož markantní známkou je soustředění se na podstatné a nedůvěra k méně podstatnému, lidsky tradičnímu, v našem případě tedy k „tradičnímu podkladu“ sušilovskému.

Není zatím třeba dokazovat, že bychom měli být dále sušilovští. Je však třeba ukázat, v čem a jak jimi máme být, abychom jimi cele byli. Čím více si totiž evokujeme dobu Sušilovu a rekonstruujeme jeho tvůrčí činnost, tím je jasnější, že duch Sušilova řešení zůstává.

Vycházíme ze Sušilova hesla: Milovati Církev a vlast. Ale zatím co v době Sušilově nebylo jasno v tom, že národ jest třeba milovat, dnes si nikdo nemůže stěžovat, že by toto vědomí scházelo, nebo že by dokonce bohoslovcům scházelo.

Sušilovo heslo bylo svého času více než heslem. Byl to program. Program takový, že stačil několika generacím. Programem byl především tím, co v něm bylo nového. Nové v něm bylo to, na co kladl bezpochyby sám Sušil a zcela jistě jeho žáci důraz: vlast. Nové a revoluční bylo v Sušilově hesle to, že neváhal dát vlasti půl srdce a dát jí srdce celé, zatím co jeho kolegové němčili a popelku češtinu stavěli do kouta a ke zdi.

Co však se stalo mezitím? Změna je jasná: vlast stojí na nohách, nikoli bez velké zásluhy sušilovsky smýšlejících kněžských generací.

A nestojí-li ještě docela pevně, zdaž to není proto, že stejně pevně v ní nestojí církev?

Sušilovo heslo tím, ba právě tím, neztrácí na své aktualitě. Bude i nám východiskem a programem. Změna je pouze v přízvuku. Vezměme je tak, jak zní: Církev a vlast. To je hierarchie hodnot. Církev a vlast. Rozvinutí národní podstaty ve společenství všenárodním. Národní sebevědomí zušlechtně vedomím nadnárodního společenství dítek Božích. Zušlechťování čerstvých výhonků pospolitého a národního života, štěpy ze stále živého stromu obecné Církve.

Národy mají svůj vývoj. A v tomto vývoji jsme dnes postoupili tak daleko, že každý z nás musí stát pevně ve svém povolání. Diferenciace tříd a stavů a společenských funkcí je pokročilá. Není již třeba, abychom napodobili židy, kteří jednou rukou stavěli chrám a druhou drželi meč, rozuměj, abychom stavěli království Boží v národě a zároveň jeho hospodářský a politický život. Na to jsou dnes odborníci. Přichází čas, a již je tu, abychom se chopili svého vlastního údělu a splnili svůj v národu nám Bohem daný úkol, k němuž nás ostatně volá i zájem a zejména věčný zájem národa; abychom se obrátili k tomu podstatnému v našem povolání.

To je program, který plyne z tradice a který ji neruší, nýbrž pouze na ni ve vyšším smyslu navazuje a v ní pokračuje.

Navázat na tradici, to znamená především učit se od Sušila. Učit se od něho jako od osobnosti iniciativní a vskutku tvůrčí. Timotheus Vodička poznamenává ve své studii o Sušilovi,*) že „osvědčil ve všem pravou moudrost člověka duchovního“, když v době, kdy šlo o to, navázat přerušenu tradici kulturního života, vrací se ve všem k pramenům. Když překládá hymny a Otce, vykládá Písmo, když shromažďuje mizející poklady národního bohatství písňového, v tom všem je Sušilův postoj zcela moderní. V tomto návratu k pramenům křesťanské kultury, k jejímuž obnovení právě vyzval svatý Otec pracovníky Katolické akce, nám musí být Sušil vzorem. Je na nás, abychom tento návrat Sušilem počatý dokonali, a z pramenů, které on začal národu otvírat, čerpali živou vodu pravdy Boží.

Sušil stál na zlomu národních dějin. Tehdy se národ probíral k novému rozmachu. Bohatství národní dohasínající kultury barokové uložil Sušil ve svých Národních písních a na cestu do nové epochy dal národu do vínku Písmo, liturgii a církevní tradici, reprezentovanou apoštolskými Otci.

*) František Sušil, Brněnská tiskárna 1946.

Obrození národní vyústilo v nově získanou státní samostatnost. Je na nás, abychom znovu na evropskou úroveň vyspělý národ vzdělávali bohosloveckým úsilím, s jehož prototypem se shledáváme ve formě klasické u Sušila a jehož průkaznými znaky jest: široký rozhled, vědecká důkladnost, neúnavná píle, velkorysost v řešení úkolů, nebojácné vykročení na nové cesty k utvrzení království Božího v národě.

Dává-li nám dnes ministerstvo, vládoucí nad tiskem, možnost vydávati svůj vlastní časopis, musí jej být využito k této práci katecheten bohoslovecké: ke slovu Božímu a ke slovu o Bohu, aby slovo Boží bylo těmi, kdo se připravují ke vznešenému úřadu jeho hlásání, stále lépe chápáno a vhodně tlumočeno lidu, který po něm hladoví.

V tomto úsilí nezůstanou bohoslovci osamoceni a ponecháni sami sobě. Pocífuji potřebu vzorů a vedení k zintenzivnění studia a apoštolského úsilí. Stejnou potřebu s nimi pocífuji i kněží, jejich předchůdci. Jestliže jim nabízejí pomocnou ruku ke společné práci v theologickém časopise, není to proto, aby tento přestal být časopisem bohoslovců, nýbrž aby se jím stal v ještě hojnější a plné míře.

Bylo kýmsi řečeno, že si čeští katolíci potrpí na nadměrný kult osob, jak se s ním shledáváme v celém našem veřejném životě.

Budiž po pravdě řečeno, že v tradici bohoslovecké činnosti je to jméno Sušilovo, které působí doimem takového stále vzývaného idolu. Jsme šťastni, že v tomto případě zjišťujeme oprávněnost vzhledem k předmětu úcty. Sušil je ukazatelem směru, kterým se musí nést naše další kněžská práce i práce těch, kteří se ke kněžství připravují a tedy i práce bohosloveckého časopisu.

Ukažme, že jsme právi takovému jménu. Navažme na stopy Sušilovy další cestu, vedoucí k vzájemnému spojení a synthesi Církve a národa. Cestu, kterou můžeme klidně zvat Sušilovou, protože ji chceme mít takovou, jako byla jeho: tvořivou a novou.

K NOVÉMU PŘEKLADU ŽALMŮ

V 5. čísle minulého ročníku jsme přinesli pod tímto titulkem první článek o novém překladu žalmů. Říjnové číslo „Lebe mit der Kirche“ přináší další autorův článek, v němž polemizuje s odpůrci nového psalteria.

I.

Kdo uváží, že nový latinský překlad vnikl náhle a převratně do liturgie, nediví se, že to vyvolalo různou odezvu.

Nejdříve nastalo překvapení, kdy se snad nevrle potřáslo hlavou, pak následovaly poukazy na drahotu nových breviářů, které je možno nyní těžce zakoupit i zaplatit; které dokonce nemohou být ani vytisknuty. Proslýchalo se, že prý ty neb ony autority prohlásily, že nepomýšlí na to, aby používaly nového překladu. A z jakého důvodu? Překlad prý se nepodařil. Neobstojí. Mezi jiným chybí mu i rytmus; tomu prý otcové jesuité na biblickém ústavu vůbec nerozumějí a ke zpívání se nový žaltář vůbec nehodí. Šeptalo se dokonce, že nový žaltář je jen jakýmsi pokusem. Po nějaké době vyjde jiný, podstatně zlepšený. Ten přijde s reformou breviáře. A ta je ještě daleko a vyžádá si mnoho času. Kdo ví, co ze žaltáře bibl. ústavu zbude! Jiný papež by smýšlel jinak... Tedy ušetří si peněz i času a zůstaň při dobrém starém žaltáři!

Tak se vytvářelo nepřátelské ovzduší. A výsledek: především zaváhali vydavatelé. Při audienci italských nakladatelů u Sv. Otce 16. června 1945, tázali se Sv. Otce, zůstane-li nový překlad, a jak dlouho to bude trvat, než se přikročí k reformě breviáře většího stylu. Na první otázku odpověděl Pius XII. zcela jasně: „Nový žaltář zůstane.“ Druhou otázku chtěli mít zodpověděnu z obchodních důvodů, aby během příštích deseti let nebyla provedena žádná změna (na př. nové antifony k novému žaltáři, nebo všeobecná závaznost). Ale Sv. Otec nechtěl se zavázat na dobu více než pěti let — nevylučuje ovšem delší dobu.

L'Osservatore Romano uveřejnilo pak vysvětlení, ale rozbouřená hladina se ještě neuklidnila. Ba ještě na jaře 1947 tázal se jeden portugalský nakladatel autora tohoto článku, zda nový žaltář skutečně zůstane beze změny; slyšel prý, že ukázka neobstála, a proto

váhal s tiskem. K tomu přispěl i způsob vyjadřování úředních kruhů, které prohlašovaly, že prý nový žaltář je jen trpěn.

To odporuje ovšem textu *Motu proprio* „In cotidianis“ z 24. března 1945, že nového překladu se může používat jak při soukromé, tak veřejné modlitbě hodiněk. Nemůže tedy být ani řeči o pouhém trpění v soukromém užívání, poněvadž nový žaltář jest povolen i při slavných hodinkách v katedrálních i opatských kostelích.

A ještě jedno tvrzení můžeme slyšet v úředních kruzích: Biblický ústav prý měl býti jen zmocněn k privátnímu vydání; světová Církev ve svých autoritách měla prý k tomu podat své dobrozdání. Pak prý teprve měla kongregace uvažovat o tom, zda, kdy a jak by našel nový žaltář přístup do liturgie.

Je však skutečností, že kongregace ritů nezačala ještě reformu breviáře; dosud nebyla zřízena komise, která by byla, jak bývá zvykem, pověřena tímto zvláštním úkolem.

II.

Zatím se přihlásilo ke slovu i opačné hnutí vědeckou formou. Podle mého názoru je třeba uvítat toto veřejné prohlášení. Pravda se nemusí bát denního světla a Církev si nezádá, dovolí-li k daru, který z lásky připravila svým dětem, i odmítavý úsudek. Jak je již známo, odmítl nový žaltář především časopis: „La Maison-Dieu, cahiers de pastorale liturgique“, ve svém 5. čísle. Nemám v úmyslu zabývat se jeho námitkami do podrobností; vyzvednu pouze podstatné otázky lidové liturgie a především bych rád poukázal na mistrovské vyvrácení ředitelem biblického ústavu P. Aug Beou SJ. Koncem roku 1946 vyšla kniha: „Il nuovo salterio latino chiarimenti sul' origine e lo spirito della traduzione“, jež je obhajobou nového žaltáře, vydanou samými překladateli. Nejzajímavější částí pro čtenáře je 2. a 3. díl knihy: „Kritika nového překladu“ a „Charakter a duch nového žaltáře“.

III.

Redakce časopisu: „La Maison-Dieu“ především myslí, že překladatelé asi neměli potuchy o liturgii. Překlad prý měl býti svěřen liturgickým pracovníkům a ne biblickým kritikům. Tito měli mít za úkol vyznačiti pouze chybná místa starého překladu a stanoviti správný smysl. Tak by se dostalo zadostiučinění i tradici.

Zásada, že liturgie stojí nad vědami biblickými, je beze vší pochyby. Rovněž se nedá popřít, že nový překlad nemají hodnotit

jen kritikové, nýbrž především liturgičtí odborníci. Ale nemůže být duchem liturgie proniknut i odborník v biblických vědách? U kněze, který již dlouhá léta denně přináší nejsv. Oběť a modlí se žalmy, by to mělo být samozřejmé.

V dalším případě se redakce určitě mylí. Myslí totiž, že přívrženci nového žaltáře jsou jen v řadách těch, kteří jej poznali jen právě z tohoto kritického vydání „*Liber psalmorum*“, tedy ne při modlitbě. Pisatel tohoto článku již po dva roky používá při modlitbě breviáře nový žaltář. Působí mu vždy větší radost, ačkoliv mu nebylo lehké zapomenouti staré, zamilované žalmy, z nichž mnohé se modlival z paměti; necítí žádné únavy, která prý se snad zmocňuje těch, kteří se modlí dle nového žaltáře. — pro jeho „příliš velikou jasnost a prosaickou plochost“. Proč by text 22. žalmu nedával stejný podnět a možnost nazírání jako u žaltáře galikánského? Pro P. Pierreta může slovo „parasti“ být obsažnější, poněvadž si zvykl vkládati do latinského perfekta nějaké tajemství. A abychom zůstali u tohoto příkladu myslím, že nové pojetí v praesentu vyjádřilo ještě krásněji spásitelský kón Boží: *Paras mihi mensam. iniungis oleo caput meum* = denně prostíráš mi eucharistický stůl. Přiznávám se, že isem často rozjímal o 22. žalmu s novým žaltářem v ruce; mnohokrát isem se jej modlil a poněvadž jsem starý text znal z paměti, mohl isem jej srovnávat — a vždy se mi jevila nová verze krásnější, básničtější, hlubší, — *provanuta* Duchem sv. Vděčně jásá duše podle posledního verše: „*Et habitato in domo Domini in longissima tempora (místo: ut inhabitem ... in longitudinem dierum).*“

IV.

Hlavní zásada francouzských dominikánů a benediktinů zní: Jen žádný překlad z původního textu, nýbrž zlepšení textu Vulgaty, posvěceného 16stoletým užíváním. Byl to přece žaltář sv. Augustina, sv. Řehoře, sv. Bernarda, sv. Bonaventury, sv. Tomáše a Bossueta. Důvody, uváděné protivníky nův. textu, jsou jen důvody z tradice. Zajímavé je, že P. Guétet OSB cituje P. Claudela, který více cítil než řekl: „Nedotýkejte se mé Vulgaty, je tak krásná!“ Guétet i jiní se obávají, že hlasy volající, že starý žaltář je nesrozumitelný — nejsou hlasy, vycházející z nitra Církve, nýbrž od povrchních duchů, kteří stojí daleko od „Nevěsty Kristovy“.

Rozhořčuje se, že tomu, komu je nesrozumitelný starý žaltář, je prý cizí i celý breviář, misál... a celá starokřesťanská kultura, poněvadž nemají času ani smyslu, aby se do toho zabloukali. Rovněž

i námitka, že ve snaze po věrném překladu pův. textu se skrývá racionalismus, jenž by nejraději vymýtil všechnu poesii a tajemství — je odmítnut.

Galikánskému žaltáři je již předem připisován libozvuk a poesie. Nyní prý iest nový žaltář školácky a suše přeložen. Učitel prý iestě není básníkem. Přitom však všichni přiznávají, že Septuaginta byla z hebrejštiny přeložena opravdu otrocky, často nejasně. A iak „doslovně“ byla přeložena „Vetus Latina a Vulgáta ze Septuaginty“.

V.

Proč došlo k tomuto vzvznání k boji? Platí jen novému žaltáři? Odpověď je tak lehká, jak je závažná. Panežská reforma breviáře skrývá v sobě reformu celé liturgie. Nejde zřejmě jen o žaltář, nebo římský breviář. Jedná se také o misál, rituál, pontifikál. Jde o celou liturgii. Jde o „buď — anebo“. Buď bude žaltář a s ním liturgie od základu reformována (lépe řečeno nově vytvořena), nebo vcelku zůstane a budou zleňšena jen některá nedopatření: bude iakoby omlazena. A právě takové opatrné „omlazení“ si přeje mluvčí „Centre de pastorale liturgique“, ale za žádnou cenu úplné přepracování.

Nyní se novému žaltáři vztýká, že je tak změněn, že se nehodí ani do breviáře, ani do misálu. A právě z tohoto důvodu zdůrazňovali odpůrci nového žaltáře, že k posouzení žaltáře nestačí stanovisko „biblické kritiky“, že je tu především třeba „liturgického smyslu“ a tvrdili, že odborníkům panežského biblického ústavu a přátelům nového žaltáře chybí smysl pro liturgii, poněvadž prý ztratili smysl pro tradici.

VI.

Abychom porozuměli stanovisku přívrženců Vulgáty: tito odkazují plni úcty na „stávající liturgii“ a volají: „Jak starobylá, jak krásná, jak skvostná...!“ A nyní přijdou bibličtí kritikové a vyloží kus stavby, aby místo toho „vstavěli“ něco jiného. Hněvivě dere se ctě-lům Vulgáty na rty: „Quod non fecerunt barbari...“ Přiznávají si, že nová stavba může být souměrnější, ale jejím starousedlým obyvatelům zdá se méně vhodná.

Chvějí se při myšlence, že po jedné změně budou strženy i ostatní části starobylé basiliky latinské liturgie, jež byla postavena jen na Vulgátě.

Tvůrcové nového žaltáře mají být napadáni za to, že se namahavou a piplavou prací snažili vytesati znovu původní skvostnou i když

drsnou formu slov inspirovaných autorů. To jen renesance „volně zpracovávala“ ve snaze po lesku, místo aby věrně překládala. A tak po staletém bloudění a tápání vrátili jsme se s velkým porozuměním k překladatelům Septuaginty a Vulgáty, kteří s posvátnou úctou zacházeli se slovem Božím. Avšak snažíme se vyvarovati i přes doslovný překlad těch chyb, jež tehdy byly nevyhnutelné.

VII.

Ti, kteří ctí liturgii, zcela utvořenou podle Vulgáty, jako vzácnou relikvii, chápou správně, že nový žaltář se vůbec nehodí do starého breviáře, misálu i rituálu. Vyjímá se tam jako cizí těleso. Visí ve vzduchu, je porušeno spojení s ostatními částmi liturgie. Proto zbývají jen dvě možnosti: buď bude odstraněn, nebo celá stavba, celý organismus bude přetvořen dle zákonů nové struktury.

Struktura staré liturgie je v nebezpečí. Tato obava je oprávněna, ale jen tehdy, myslíme-li pouze na vnější formu. Vnitřní struktura liturgie, její tajemnost, nemůže být dotčena, aniž by jí byla zasazena smrtelná rána.

S tímto podstatným omezením podepisujeme, že zavedení nového žaltáře Piem XII. bude mít za následek nezbytně radikální přetvoření misálu i breviáře, a cítíme s těmi, kteří varují před zavedením nového žaltáře, že tento znamená v jednotném kvádru tisícileté křesťanské kultury trhlinu, jejíž hloubku nemůžeme měřiti bez určitých obav. Proto se také znovu a znovu objevují poukazy na nebezpečný odklon od tradice. Liturgickému jazyku prý byla zasazena nebezpečná rána, čímž má být asi vyjádřeno: Kdyby byl zaveden nový žaltář, pak by následovala řada dalších zel, poněvadž by musela být přetvořena jazyková forma celé liturgie. Často byl vybrán pro liturgii ten který žalm jen pro jediné slovo. Vypadne-li nyní toto slovo dle nového překladu, pak by na tom místě ztratil onen žalm svůj smysl a oprávnění. Zmizí-li tedy hlavní motiv, pak může býtí thema každého liturg. officia uvedeno v pochybnost.

Na to můžeme odpovědět: Je-li hlavní myšlenka cizí celkovému rázu žalmu, týká-li se jen „jediného slova“ nebo kratičké části, pak nebude na škodu, když takový žalm bude vyloučen.

VIII.

Musili bychom napsati rozsáhlejší spis, kdybychom chtěli zkoumati všechny liturgické fórmuláře a zpracovávatí je dle nového žaltáře.

Zde mají být zásadní otázky osvětleny několika příklady: Musí ve mši sv. na svátek Neviňátek zůstat text „Laudate pueri Dominum“ ze žalmu 112. jen proto, že nové „laudate servi“ by nemělo smyslu a musel by být nahrazen jiným — jenž by se ostatně lehce dal nalézt?

Proč by nemohl být zlepšen text žalmu 83, 7? Snad jen proto, že modlicímu se *Salve Regina*, „*vallis lacrimarum*“ by již nebylo biblickým textem? Nový žaltář má místo toho „*vallis arida*“.

Nemůže snad na místo častého „*veritas*“ přijít správné „*fidelitas*“ jen proto, že slovu „*veritas*“ byl podložen pochybný hlubší teologický smysl?

Přinutí snad papeže citace žalmů u sv. Otců (nejsou ostatně časté), aby zůstal při *Vulgátě*?

Odpověď na tyto otázky by měla být nasnadě dnešnímu křesťanovi, jenž s posledním vypětím sil hájí poslední bašty křesťanství ve veřejném životě. Ale přece se nejprve tážeme: Kdy a kde by se pak mohlo vůbec opravit nějaké místo z *Vulgáty*? Kde je nějaké kritérium pro takovou revisi? Vznikla by tu jen změň církevního musea a zkamenění liturgie, což však odmítl krátce a rozhodně význačný článek v *Osservatore Romano* 9. února 1947.

Nejjednodušší kritérium jasně udal sám Svatý Otec v encyklice o biblických studiích z 30. září 1943 a v *Motu proprio* z 24. března 1945. Překladaatelé žalmů se museli řídit těmito směrnicemi, ať chtěli nebo ne. A tyto zněly: Věrný překlad Božího slova podle původního textu. Teprve na druhém místě brát ohled na tradici.

IX.

Poněvadž zůstává nezvratnou skutečností, že liturgie a žaltář velmi úzce a již staletí spolu souvisí, a že každé přepracování žalmů nutně se dotýká celé liturgické bohoslužby, zřejmě nastala doba přetvoření celé liturgie. Ve výše uvedeném článku *Osservatore Romano* se správně poznamenává: „Svatá Stolica je opatrná, ale jistá v úsudku o zralosti doby.“ Těšme se z toho, že Sv. Otec sám přes varovné hlasy uvedl tento kámen v pohyb a Boží slovo postavil nad lidové podání!

Nejsme zdrceni, vypadnou-li z formuláře svátků apoštolů verše: „*Mihi autem nimis honorati...*“ Naopak! Mohly by a měly by se nahradit něčím lepším. Nezneklidňovali bychom se též, kdyby jednotlivé hóry nezačínaly oblíbeným: „*Deus in adiutorium intende*“.

— P. Bea ostatně míní, že tak zakořeněné invokace ze starého žal-

táře mohou býti klidně ponechány i vedle zcela změnéné formy nového žaltáře (Placeat Tibi, Deus, ut eripias me), což mě m'ně uspokojuje. — Písmo sv. je tak velkolepé, bohaté a hluboké, že ten, kdo se modlí opravdu v duchu a v pravdě, nemůže se dostat do rozpaků Liturgie je tu pro celou církev a ne jen pro učence tím m'ně aby se stala dějinným památníkem Salus animarum suprema lex. Na váhu by se musely položití především nejvyšší cíle a nejhlubší zákony liturgické struktury („Posvěť se jméno tvé“, „Přiď království tvé“) a podle toho rozhodovati.

Přišla hodina. Přátelé lidové liturgie nejsou tím překvapeni. Radostně ji pozdravují. Boží Duch připravil již cesty tím, že vzbudil hnutí, jehož cílem je liturgická obnova.

Nerozlučné spojení žaltáře a liturgie má se státi ještě užším, organičtějším a plodnějším právě jejím přetvořením, a to se stane tehdy, budou-li žalmy, které byly přijaty do liturgie pro nějaký nejasný verš, nahrazeny jinými, vhodnějšími písněmi. Všichni souhlasí v tom, že z pokladnice žalmů může býti vytěženo více než dosud.

X.

V mnohém ohledu je liturgie dějinně zatížena a tak zahanena, že její smysl a symbolika může býti vypracována jen učenici. Měla by však bezprostředně zazářiti i obyčejnému věřícímu v předpokladu, že „je v Kristu“ a že okusil jeho poznání. Každý bdělý duchovní se o to snaží. Mohl by se někdy rozpáliti svatým hněvem, musí-li znovu a znovu zjišťovat, že důležité části liturgie se jen velmi těžce a zdouhavě dostanou do chrámu. A pak také brzy sp'asknou před očima obce, nebyla-li osvětlena obratně a s mnohou trpělivostí příslušná symbolika.

Bdělý duchovní se může státi netrpělivým, čte-li, že pro „přeučenost“ jednotlivce, jenž spojuje svou zbožnost s kontemplativním perfectem, má trpěti zbožnost desetitisíců, kteří by jinak s nelíbeným zápallem zpívali 22. žalm jako skvostnou píseň obětní hostiny.

Na druhé straně zdůrazňuje Sv. Otec, že nový žaltář daroval z pastýřské obozřetnosti a otcovské lásky. Měli-li podle Sv. Otce dostati rozmnožení „světla, milosti a útěchy“ ti, kteří jsou zavázáni k modlitbě breviáře (tedy lidé s vyšším vzděláním), čím více prospěchu budou z něho mítí laikové. Načerpají ze žaltáře „božskou lásku odhodlanost a zbožnou, opravdovou kajícnost“.

XI.

Konečně bych rád poukázal na několik nadějných míst v knize P. Bey.

Tak jak zamítají odpůrci nového žaltáře dalekosáhlou reformu, tak jsou přátelé nového žaltáře přívrženci přepracování liturgie, — a k tomu náleží i bible.

Mezi poděkováními, jež došla papežskému biblickému ústavu, našla se také přání, aby překladatelská práce byla rozšířena i na vlastní knihy Písma sv.

Jinde P. Bea píše: „Nechybí hlasy, které opatrně nebo rázně se zasazují o nový překlad celé bible. Budu citovati jen jedno místo: Jeden ctihodný benediktinský řeholník nejprve učinil několik poznámek na zlepšení, jež se mu zdály vhodné, aby se tu a tam přizpůsobily verše chorálnímu rytmu. Končí pak: „Rád bych své návrhy zakončil přáním, aby práce, jež byla ukončena přepracováním žaltáře, dále pokračovala v novém překladu celé bible.“

Taková práce, jež by samozřejmě byla pečlivě řešena odborníky pod vedením Sv. Stolice, by byla opravdovým požehnáním. Tak, jak nám Vulgáta poskytuje čtení pro mešní formuláře, je z velké části dosti nesrozumitelná. Máme však hlubokou úctu k pravému smyslu Písma svatého, než abychom mysleli, že vlastní smysl se dá nalézt jinak než přidržením se slovního smyslu a hebrejský text je přece jasný a bohatý.“ (Potud cituje P. Bea pozoruhodný dopis učeného benediktina.)

Myslím, že mohu mluvit za čtenáře, vyzývám-li k modlitbě, aby Sv. Otec dokončil tak velké dílo a dal rozkaz k novému překladu celé bible. Pius XII. by určitě neváhal, kdyby byl zasypán prosbami. Vždyť jasně prohlásil v Motu proprio z 24. března 1945, že jej k tomu kroku pohnula bádání učenců, přání věřících a ne na posledním místě prosby mnoha biskupů a několika kardinálů.

Z tohoto důvodu chceme ještě jednou oceniti přesné směrnice překladu a především vyzvednouti, že na posledním a konečném zpracování byla všem dána možnost spolupráce. Se zadostiučiněním čtu o tom, jak P. Bea se znovu odvolává na to, že na př. „příliš ostré kadence“, které byly méně zpěvné, mohou býti v konečném vydání lehce změněny. Tedy je potřeba propilování, spolupráce a ne kritiky, která by chtěla celou stavbu zvrátit.

Tím toužebněji si přejeme rychlý a jednotný překlad celé bible podle původního textu, čím více by tím bylo ulehčeno přetvoření celé liturgie. Žalmy, bible a liturgie jsou neodlučitelné. Proto přepracování celku, aby tím přinášelo slovo Boží a Vykupitelské dílo Boží stonásobný užitek.

Přel. B. Chladil.

Hugo Rahner:

KERYGMATICKÁ THEOLOGIE

O prázdninách roku 1937 přednášel autor následující stati prázdninové osadě bohoslovců v klášteře Altenburg. Tato stať je první ze dvanácti přednášek, jejichž text byl uveřejněn ve čtvrtletních přílohách vídeňského „Seelsorger“, které nesly souhrnný název „Theologie der Zeit“.

I.

Theologie a kerygma.

Význačnou vlastností pastorační práce minulých let byl dalekosáhlý odklon od dogmatiky. Mezi našimi thesemi, které jsme si odnesli z doby studií a bezprostřední kněžskou prací se rozprostíral „magnum chaos“. Školní theologie tím, že se stala čistou vědou se nám zdála v mnohém nepoužitelnou (na př. exegese St. zákona; čistě scholastická, latinsky podávaná dogmatika, ... theologie se absoivovala jako podivuhodná, ne právě organicky stavěná překážka na cestě k svěcení a k pastorači. „Učili jsme se právě tomu, čeho nepotřebujeme...“)

Naproti tomu vyvstává v naší době stále naléhavější požadavek, aby objektivní řád, vložený zjevujícím Bohem do kosmu pravd, znovu ožil také v našem myšlení a hlásání slova Božího. Všechna t. zv. „hnutí“ naší doby skrývají v sobě něco, co bychom mohli nazvat „dogmatickým hnutím“. Z liturgie bez dogmatiky se stane snadno estetika nebo formalismus, z exercicií bez dogmatiky se stane snadno prázdné mluvení, z katolické akce bez dogmatiky se stává nejčastěji spolkaření a organisování.

Proto hlavním úkolem těchto pojednání má býti ukázati cestu, jak se kněz může z těch vědomostí, jichž nabyl během svého theologického studia, propracovati k dogmatickému ztvárnění celé své činnosti.

K tomu vede mnoho cest. Tak bychom se mohli nyní obíratí jasnými pojmy a thesemi scholastické dogmatiky (jistě v mnohém jsou zde mezery; kněz by si měl časem ozřejmiti tyto naprosto nutné, i když suché, ale přece jen pojmově jasné vědomosti o některých základních otázkách, jako na př. Trinitas, persona, natura, accidens

a substance v Eucharistii, definice o attritio atd.). Mohli bychom si též předvést celý systém dogmatiky v klasických formách thomismu nebo molinismu — tedy tak, jak je dějiny dogmatiky vytvořily. To by mělo tu výhodu, že by veškeré naše theologické myšlení dostalo nějaké (alespoň nějaké) ražení a my bychom se tímto způsobem pracovali k tomu, co vatikánský koncil nazývá „*aliquulis intelligentia mysteriorum*“. To však má také tu nevýhodu, že přijímáme celý theologický systém tak, jak nám jej podává skutečný (a tím také vždy v určitém smyslu náhodný) vývoj dějin theologie; neboť historický vývoj nevychází nikdy z principu účelnosti (*Zielstrebigkeit*), jenž je dogmatům vlastní, nýbrž závisí na náhodnostech zvění přicházejícího popírání dogmat. Stejnou měrou závisí vývoj theologie na genu velkých theologů — který se rozvinul právě tímto způsobem a ne jiným.

My proto hledáme východisko svého systému ve slově „*kerygma*“ — kázání — raženém řeckými Otcí. Předmětem prvního pojednání buď řešení otázky, v jakém poměru je toto nové hledisko k celkovému pojetí dogmatiky, tak jak je nám běžné z university a z dogmatických učebnic.

Pojem a dějinný vývoj theologie dogmatické. Dogmatika (viz Bartmann I., 2n.) je „vědecké vyložení napřírodných pravd a skutečností spásy ve zjevení Božím obsažených v organické souvislosti a systematické jednotě“. Dogmatika je tedy věda, reflexe lidského rozumu nad skutečnostmi danými ve zjevení. Je proto závislá na výběrovém a formálním principu, který je této reflexi vlastní. Bůh nám nedal své zjevení v systému; systém si tvoří rozum osvěcený věrou. Tento systém zde nebyl také od začátku. Původně nebyl (zejména ovšem ve světě zjevení) nějaký vědecký systém, nýbrž prostě „předvědecké zvěstování zjevných pravd. Teprve lidský duch uvádí skutečnosti v systém a to tehdy, až 1. poznání skutečností se samo bohatěji rozvinulo, a 2. když se popíráním a útoky stalo toto rozumové rozvinutí nutným.

To nám ukáže krátký pohled na dějiny dogmatiky. Začínají teprve ve 2. polovině II. století; reflexe je tedy vždy pozdější než hlásání. Dějiny dogmatiky začínají vlastně teprve tehdy, až byla Církev, trvající v blahé jistotě pravdivosti víry, reflexe vnucena odpůrci. Ireneus bojuje proti gnostikům — z toho vznikla starocírkevní nauka o milosti. Origenes proti Celsovi — první pokus o dogmatický systém. Tertulian proti Praxeovi, Hypolit proti Monarchiánům: — z toho první formy trinitářské dogmatiky. Athanáš proti Ariovi, Kappadokové proti Macedoniovi: — klasické učení o nejsvětější Trojici a rozvinuté christologie. Augustin proti Pelagioví a odtud ta pronikavost nauky *De gratia et de libero arbitrio Dei*. Scholastika je geniálním obranným bojem proti dialektice 11. a 12. století a odtud pochází typická forma středověké dogmatiky. Období Tridentina až po Vaticanum a dále až po dnešní dny bojuje s protikřesťanskými silami — proto se novější dogmatika soustřeďuje na otázky fundamentální theologie.

Formální a výběrové principy takového druhu dogmatiky jsou v podstatě dva:

1. Otázky, jež vědecky usuzující rozum klade daným skutečným zjevením, a 2. otázky, které v historickém vývoji klade popírající rozum odpůrců.

Následkem toho staví se dogmatická theologie hlavně na oněch slavnostních výrocích Církve učící, jež vznikly z obrany proti postupně se vyskytujícím popíráním (jsou sebrány u Denzignra — tedy do jisté míry jakási „Denzignrova theologie“) a současně z toho, že intelektuální zivnění zjevení se dalo nestejnomerně, takže (jako nutný důsledek dějinného průběhu popírání) mnohé pravdy byly propracovány k velké vyhraněnosti a velmi rozsáhlé (na př. nauka o mnohosti pomáhající, o hypostatické unii, o eucharistické přítomnosti) zatím co jiné odpocívají ještě v depositu fidei nebo teprve nyní se vyskytují podněty k jejich hlubšímu propracování (i když v organismu zjevení jsou ustřednější povahy než na př. nauka o milosti posvěcující nebo nauka o Církvi).

Není pochýb, že toto intelektuální propracování a scholastické předkládání pokladu víry bylo a je absolutně nutné. Vždyť zjevení Božích pravd nutí především k jasné logice, „Schoia“ pak je ochrannou proti nebezpečnému rozkladu; a schoiastika a škola podávání theologie nemusi být také nutně suchou, školskou a pro život nepotřebnou vědou, protože ona je ve své klasické formě mnohem spíše „schoia edictas“, onou jasnou smyslností, která „staví hraze, mezi nimiž může teprve bezpečně plynout proud nadšení“. Dnešní nečau ke schoiastice pochází poměryvíce z chatrného vedění a z nejasného blouznění.

Neméně dogmatická theologie v té formě, ve které se dějinně utvářela, není způsobilá podati nám pravdy zjevení v oné formě, v níž je musíme nasati my. Jako nepoužíváme „chemiků za kuchaře“ (Newman), zrovna tak nemůžeme ani škola theologii v sesla-beaě a zienčené formě používat ke kázání. Jako nerikam, že nádherná ranní rosa, která se po letní noci típyti na květinách je H₂O (i když je to správně), tak také nemohu uchvátit lidská srdce skutečností, že mnohst posvěcující je accidens physicum.

Nejdůležitější úkol je tedy tento: Přestavět vědomosti nabyté ve škole, převorit dogmatickou theologii v takovou theologii, abychom ji mohli použít v tom velkém díle, k němuž jsme povoláni: k hlasání slova Božího.

1. Jak bylo již snora naznačeno, bēřeme k této přestavbě naši theologie princip výběru z pojmu „kerygma — kázání“. Tento pojem ma dve stránky:

1. Kerygma je za prvé prosté zvěstování radostného poselství, o němž jsme se svrchu zmínili; je zde ještě před vědeckým systēmem a je dáno podstatou zjevení samého. (Bude to přesněji vyloženo v přednášce další.) Kerygma je tedy zvěstování zjevení, ale tak, že toio není předkládáno jako promyšlená vědecká soustava, nýbrž jako nepromyšlená (rozuměj správně: nikterak v protirozumovém smyslu, nýbrž bezprostředně tak, jak je kazatel vyčetl z úst Božích) a právě proto tak, jak vyšlo z úst zjevujícího Boha. S tím však také co nejúžeji souvisí druhá stránka pojmu:

2. Kerygma je radostné poseství v takové formě, jak vyšlo z úst

Božích. Má takové uspořádání a takovou vnitřní strukturu, jak ji vytvořil sám Bůh ve své moudrosti.

Kerygma tedy znamená: Kázat zjevené Boží pravdy takovým způsobem, a) jak si je Boží moudrost organicky uspořádala a sama zjevila, a b) jak Církev od začátku hlásala zjevení Boží ve svém „řádném učitelském úřadě“ (v protikladu k „mimořádnému“, který se projevuje slavnostním prohlášením dogmatických definicí).

Z hlediska historického to pro nás znamená toto: Co do obsahu musí kerygma na prvním místě probírat ony pravdy, které Bůh v dějinné ekonomii spásy postavil do popředí, tedy především úžasnou skutečnost zjevení samého v jeho ustavičné nepochopitelnosti; potom ekonomii vtělení a plný význam skrytý ve slově „oikonomia“: Cílem veškerého světového dění je příprava na Krista; Bohočlověk a jeho vtělení, jež zahrnuje v sobě zároveň i smrt; vykoupení světa v Kristu a Církvi; nejvnitřnější zaměření na „onen den, který má přijíti“ kdy bude všechno ve všem „u Otce...“ Tedy „trinitářská“ stavba celého vykoupení: Od Otce vycházející Logos, který v Duchu přivádí Církev nazpět k Otci.

Formálně pak to znamená: Kažme takovým způsobem a takovými slovy, jak nám Bůh tyto pravdy dobrotivě zjevil. Tedy nelícenými slovy Písma svatého, s dětskou prostotou Církve učící, s hloubkou a prostotou patristické theologie, jež je uložena v kerygmatických spisech Otců (Ignáce, Polykarpa, Ireneje), v katechesích a homiliích třeba sv. Cyrila Jerusalemského, sv. Augustina a dále pak až v raném středověku třeba v Pirminově Scarapsovi nebo v kázáních Pseudo-Bonifáce. Konečně to znamená takové kázání, které se zakládá na prostotě a hloubce liturgie a jejich forem; ty se totiž utvářely v klasických dobách kerygmatické theologie.

Jak se tedy musí provádět tato přestavba? Základním zákonem musí být tato skutečnost: Theologie nám není jenom vědou, nýbrž hlavně poselstvím spásy. Přestavba předpokládá hluboké niterné přesvědčení, že jsem jako kněz poslán hlásat slovo Boží. To jediné by vlastně mělo už stačit k tomu, abychom jistou rukou z tu a tam ležících kusů našich dogmatických vědomostí (z našich skript a thesí) vystavěli dům, abychom viděli celé panorama všech zjevených pravd, které se nám pak bude jevit jako (snad lidsky omezené, přece však) božsky vypracované doplnění toho, co kdysi božský kerygmatický — Logos sám — zjevil.

II. Za druhé přestavba není nikdy jen záležitostí rozumu, jakoby se zde zase jednalo o nový druh spekulace. Je to spíše „theologia cordis“, nejčistší výsledek toho, co sv. Tomáš nazývá „connaturalitas ad divina“, ovoce daru moudrosti, které se získává jen modlitbou a svatým životem. Úkolem této přestavby je recta sapere: pravdu nejen poznat, nýbrž i prožít. Proto se to mnohem lépe podaří knězi zbožnému, než tomu, který je jenom bystrý.

Tato přestavba se podaří jenom tehdy, když se kněz po celý život bude oddávat studiu pramenů kerygmatické theologie; když se bude učit od mluvícího Boha, když sám bude mluvit jako jeho Mistr, když tedy naše hlásání slova Božího ve 20. stol. bude organicky vyrůstat ve stále znovuziskávaného spojení s tradicí v Písmě sv., v cir-

kevních Otcích, v liturgii a v dílech světců všech století. Nezbytnou podmínkou pro kerygmatickou představu jest znalost rímsa sv. a theologie církevních Otců.

K těmto úvodním poznámkám připojme ještě poslední myšlenku. V této a v následujících přednáškách nám jde o to, abychom provedli svrchu naznačenou představu svého theologického vědění, asi v tom smyslu, že bychom si pak jako výsledek přednášek mohli spokojeně odnést domů cyklus dogmatických nebo katechetických kazání. Náš zájem proniká hlouběji než k potřebám pouhé praxe: my sami musíme byti naplněni a abych tak řekl přestaveni dříve, než přistoupíme k představě, která se konečně vždy řídí podle okolností, podle posluchačů a vlastních schopností a proto také podléhá různým zmenám. Proto bude v následujících pojednáních kladen hlavní důraz na to, aby předně pro nás samotné, pro naše nitro a naše kněžské rozjímání nabylo dogma opět oné plnosti a onoho lesku, bez něhož bychom o něm nemohli správným způsobem kázat „Rekum i lyrekum“. Budou-li se pojednání následkem toho zdáti zcela theoretická, úplně vzdalená ode vsí praxe, pak to není ani opětné upadnutí do školské theorie, ani nějaký rozpor mezi svrchu naznačeným rozdílem mezi theologií a kerygmatickou, ani nová školská theorie, která by měla nyní přistoupit ke starým teoriím a svou novotou ještě rozmnožit zmatek, nýbrž je to ta „theoria“, která ve smyslu církevních Otců a starokřesťanské zbožnosti je základem správného hlásání slova Božího, vzhled do Božích pravd „contuitus simplex“ (sv. Tomáš), naplněním velikostí, krásou a souvislostí dogmatických pravd: odtud teprve vyvěrá schopnost mluvit o nich tak, aby v srdci zbožných posluchačů z našeho slova a ještě více z naší kněžské osobnosti vzešlo oblažující tušení „úchvatné slávy Boží milosti“.

Budiž na konec připojeno k tomuto krátkému opisu přednášek ve vsí skromnosti věnování, kterým kdysi velký Atanasius zakončil své obdivuhodné pojednání o vtelení slova:

„Toto krátké pojednání budiž věnováno Tobě, příteli Kristův, jako první nástin učení víry o Kristu a jeho božském příchodu mezi nás. Ty ho však použij k tomu, aby ses zabýval Písmem svatým a aby ses do něho v pravém slova smyslu ponořil, neboť v oněch Písmech mluvil a psal Bůh skrze svatopisce naplněné Duchem sv. My však ti odevzdáváme k tvému studiu také to, čemu jsme se naučili od Bohem osvícených učitelů, kteří se věnovali studiu Písma a stali se dokonce mučedníky pro božství Kristovo... Ale ke studiu a pravému porozumění Písmem je také třeba zbožného života, čistého srdce a křesťanských ctností, aby duch na této cestě mohl dosáti a pojmouti to, po čem touží, pokud ovšem je vědění o Bohu - Slovu lidské přirozenosti dosažitelné. Vždyť bez čisté mysli a bez následování života svatých nemůže nikdo řeči světců porozumět.“

Přeložil Fr. Rýpar.

ZÁBĚRY Z ANGLIE

Když jsem po prvé spatřil z lodi bílé útesy doverské, pocítil jsem dvojitou radost. Jednu proto, že jsem nedostal mořskou nemoc — cesta lodí z Ostende trvala skoro pět hodin —, druhou radost a zároveň jakési pohnutí jsem pocítoval z toho důvodu, že ten první pohled na hrdý Albion, který celý rok odolával sám útokům nepřítele, vypadá skutečně tak, jak je to popisováno ve všech učebnicích zeměpisu. Loď přistála a tak nebylo času oddávat se nějakým lyrickým úvahám. Bylo nás 12 vysokoškoláků, skoro každý z jiné školy, měli jsme však jeden společný cíl: dostat se do Anglie a vidět tam co nejvíce a pokud možná nejlevněji. Tak se stalo, že jsme se přihlásili do flood-campu, pracovního tábora vysokoškoláků na opravu hrází, stržených letošní jarní povodní.

V proudu lidí spěchajících, aby byli co nejdříve na pevné zemi, nebylo možno držet se pohromadě. Tak se stalo, že jsem se ocitl dosti vpředu před ostatními. Nejprve přišla celní prohlídka. Někáký sympatický starší pán mi orazítkoval pas a tázal se na několik věcí. Když slyšel, že jedu do pracovního tábora, byl velmi potěšen. Poté následovala ve vedlejší místnosti prohlídka celní. Byl jsem na ni zvědav, poněvadž se mi za celou cestu nikde nestalo, že by se mi byl věcmi v kufru probíral některý finanční orgán, kterému nestačí letmá prohlídka po otevření zavazadla. Tak tedy položiv kufr na stůl počal jsem jej otvírat, když tu přistoupil finanční úředník a pohlédnuv na můj kolárek se otázal: „Vezete zde něco nějakému příbuznému?“ Když jsem odpověděl, že nikoliv, protože žádného příbuzného či známého v Anglii nemám, pravil: „Děkuji, není ani potřebí; abyste otvíral kufr.“ Já mu ovšem poděkoval a odešel jsem do vlaku zajistit všem místo. Jak jsem se později dověděl, stěžovali si téměř všichni studenti v táboře na velmi přísnou prohlídku v Doveru. Mě před ní asi uchránil můj kolárek, ač podle anglických církevních ustanovení jsem vlastně neměl právo jej nosit, protože, jak mi bylo později řečeno, v Anglii směji nosit kolárek teprve jáhnové.

Přijel jsem do Londýna v 11 hodin v noci a tak příštího dne ráno, vyzbrojen koupeným plánem středu Londýna, vydal jsem se hledat westminsterskou katedrálu (aby snad nevzniklo nedorozumění: westminsterské opatství ve slohu gotickém je anglikánské, ale westminsterskou katedrálou se rozumí v Londýně katolická katedrála, vzdálená asi 20 minut od opatství). Po delším hledání jsem přišel k jakýmsi troskám gotického kostela a nemaje jistotu, zda katedrála nebyla snad ve válce zničena, tázal jsem se nejbližšího chodce, zda je toto ta římsko-katolická katedrála. Zdálo se mi, že jsem ho svou otázkou jaksí přivedl z rovnováhy, poněvadž teprve za okamžik se vzpamatoval a ukázal mi na velký kostel na protější straně ulice, kterého jsem si předtím vůbec nevšiml, a který byl tou westminsterskou katedrálou (ta zřícenina byl jakýsi rozpadlý kostelík jedné sekty).

Katedrála byla postavena za sedm let od r. 1896—1903 ve slohu byzantském, jak jsem se dověděl z informační brožury, kterou jsem si koupil u vchodu. Působí skutečně dojmem majestátním, zvláště uvnitř. Jedna věc mě však dosti překvapila. Když jsem totiž přišel k ní příštího dne o půl sedmé hodině ráno, musil jsem teprve čekat na otevření. První mše sv. se tam sloužila až v 7 hodin — a to ještě pokládají za velmi časné, ač kněží je tam dostatek. Vůbec jsem se pak v celé Anglii nesetkal s kostelem, kde by byla sloužena jediná mše sv. ve všední den před 8. hodinou — zřejmě tedy, že 7 hodin je skutečně ještě velmi časná hodina pro normálního Angličana.

Účast na nedělních bohoslužbách se vsměs všude v Anglii blíží 100% — počítají se tam lidé, kteří nebyli v kostele, ne jako u nás ti, kteří byli. Jelikož se náboženství na školách nevyučuje, jsou děti povinny dostavit se do kostela ještě v neděli odpoledne. Byl jsem také na takové Sundayschool v jedné menší obci, kde je 300 katolíků. Byla to první hodina po prázdninách a tak nový pan farář (na 300 katolíků mají samostatného kněze!) se vyptával děti na jméno a zjišťoval, jak kdo umí udělat kříž a pomodlit se základní modlitby. Prima lectio brevis — tak je naučil jen správně poklekat na pravé koleno a po kratičkém požehnání je propustil domů.

Povinností všech hochů je naučit se ministrovat, což umí většinou vzorně. Jediný rozdíl je v tom, že se nezvoní při offertoriu a Domine, non sum dignus. Lidový zpěv není takový jako u nás. Jsou sice i mešní písně anglické, avšak latinské zpěvy se zpívají přibližně ve stejném počtu. Slyšel jsem v kostele v Doncastru zpívat Missu de angelis, zpíval celý kostel a znal ji každý skoro z paměti. Většinou jsou mše sv. tiché a lidé se modlí z misálků, které jsou nejuživanější modlitebni knihou. V oně menší obci, o níž jsem se zmínil, vytkl si nový pan farář za první úkol dáti misálek do rukou každého katolíka. Pokud jsem slyšel kazatele, všichni měli skvělá kázání, většinou ve formě homilií na evangelium. Kázání je obvykle po evangeliu a kněz jde na kazatelnu i s ornátem. Různé ohlášky a připomínky se neoznamují až po kázání jako u nás, nýbrž hned na počátku, ještě před čtením evangelia.

Angličtina je sice velmi stručná řeč, ale přece pomodlit se celý růženec i s krátkým rozjímáním před jednotlivými desátkami za pouhých 8 minut, jak jsem to viděl jednou na požehnání, je výkon jistě účelný. Též u sv. zpovědi je většinou každý hotov za necelou minutu. Je to i dosti pochopitelné, neboť k sv. svátostem chodí týdně téměř jedna třetina katolíků a tu při větším počtu byl by kněz stěží v sobotu hotov.

Katolická literatura je velmi bohatá a na značně vyšší. Vycházejí též pravidelně malé brožurky — asi jako naše Životem (za 2 Kčs) — o aktuálních problémech, psané sice přístupnou formou a přece vědecky — studie Komunismus a náboženství vyšla tam již počátkem roku 1945. Na každé farnosti je též možno nalézt jakýsi katolický naučný slovník v 10 svazcích, kde je vše, co by kněz kdy mohl potřebovat. Když jsem jednomu panu faráři řekl, odkud pocházím (Brno nedovedou vyslovit, říkají buď Bruno nebo Brünn), našel si pan farář hned Brünn ve slovníku s celostránkovým pojednáním, jsou

tam totiž uvedena všechna biskupská sídla světa. Hned jsem mu tam ovšem doplnil jméno nynějšího ndp. biskupa. Z katolických týdeníků jsou nejrozšířenější dva. The Universe a The Catholic Times. U nás občas citovaný Catholic Herald jsem viděl jen na faře. Tyto časopisy jsou velikosti asi našeho Katolíka, mají však 16 stran a stojí naši 1.50 Kčs. Všimají si celého světa, což je čestná výjimka u anglických novin. V jednom čísle Catholic Times, které jsem si koupil, je právě zpráva o zakončení svatovojtěšských oslav v Praze, nadešpaná: Komunistický starosta uctívá českého svatého patrona.

Všichni angličtí katolíci souhlasně dosvědčovali, že katolicismus je nyní v Anglii na velkém potupu. Je to prý především příkladný život všech katolíků, který vzbuzuje úctu a sympatie u jinověrců. A to je právě to, čeho u nás není. Nebylo by pro nás lepší kdybychom měli, nebo kdybychom alespoň jednali tak, jako kdyby v našem národě bylo jen těch 10 až 20% katolíků, kteří nedělají ostudu slovu katolík, než bláhově se domnívat a mluvit o tom, že náš národ je ze tří čtvrtin katolický?

R O Z H L E D Y

Sv. Otec a Katolická akce. Dne 7. září promluvil svatý Otec při příležitosti 25. výročí založení Katolické akce k mohutnému shromáždění asi 300.000 mužů a jinochů (představu o úžasných rozměrech tohoto shromáždění dává fotografie, uveřejněná v „Osservatore Romano“ a u nás v „Katolických novinách“). Zde několik výňatků z jeho strhující řeči:

„Doba rozvažování a plánování je pryč: je čas činů. Jste připraveni? Nepřátelské fronty na náboženském a mravním poli se stále ostřeji vyhraňují: je čas zkoušky.“

„Církev je vždycky mladá! Církev, síla a moc Boží, věčná ochránkyně a rozdělovatelka Božích darů ve světě, nemůže staletími podlehnout stáří, ale bludem neposkvrněná žije nezničitelným životem a vždy čerpá svou mladistvou svěžest podle vůle a milosti Toho, jenž jí stojí po boku až do skonání světa.“

„Nesmrtelné mládí církve se projevuje — věc podivuhodná — zvláště v bolesti. Církev je „Nevěsta Krve“ (srov. Exod. 4, 45). V Krvi jsou její synové, její služebníci, pomlouvání, věznění, masakrování. Kdo by si byl vůbec myslel, že jsou možná v tomto dvacátém století, po takovém pokroku civilisace, po tolika prohlášeních o svobodě, taková utlačování, taková pronásledování, takové násilnosti? Ale

Církev se nebojí! Chce být Nevěstou Krve a bolesti, aby nesla v sobě věrný obraz svého Božského Snoubence, aby trpěla, aby bojovala, aby zvítězila s ním.“

„Hluboké, solidní poznání katolické víry, jejích pravd, jejích tajemství, jejích božských sil... Žijte se především sami, mysl i srdce, hutným pokrmem katolické víry tak, jak se vám nabízí v celé živé nauce církve, v Písmě svatém, jehož původcem je Duch svatý, v posvátné liturgii, ve schválených pobožnostech a v celé zdravé náboženské literatuře. Potom roznášejte a rozšiřujte pravdu této víry co nejvíce do každého města, do každé dědiny i do každého nezapadléjšího kouta svého tak krásného kraje, jako se šíří dech života, který všechno proniká, všechno prostupuje a zahaluje...“

„Neděle se musí znovu státí dnem Páně, úcty a oslavy Boží mše sv., modlitby, odpočinku, usebranosti a přemýšlení, radostného shledání v kruhu rodiny. Bolestná zkušenost ukazuje, že mnohým z těch, kteří po celý týden poctivě a vytrvale pracují, se stala neděle dnem hříchu.

Dejte se tedy ze všech sil na obranu, aby hrubý materialismus, výstřelky světských žádostí, nejsurovější zkáza v tisku a v představeních se nezmocnily neděle a tak nesmazaly s její tváře Boží ráz. Výsledek boje mezi vírou a nevěrou bude opravdu záviset ve značné části na tom, co oba dva protivné tábory učiní z neděle: ponese neděle na čele vyryté jasné a zářící jméno Boží, anebo bude toto jméno bezbožně zatemněno a opovrženo? Zde vás čeká velké pole působnosti. Jděte s odvahou do práce a pomozte neděli vrátit Bohu, Kristu, Církvi, pokoji a štěstí rodiny.“ (Osservatore Romano, 8. 9. 1947.)

*

Výsledky druhého mezinárodního kongresu pro liturgickou pastorační.

S požadavkem sv. Otce při proslovu k italské Katolické akci, aby se zasadila o zachovávání a svěcení dne Páně, plně se shodují výsledky 2. mezinárodního kongresu pro liturgickou pastorační, který měl svěcení neděle za výhradní thema. Na závěrečném zasedání dal Jeho Excelence kardinál Gerlier přechází tyto závěry:

1. Neděle je každotýdenním slavením velikonoc; zároveň je připomínkou utrpení Ježíše Krista a památkou jeho Zmrtvýchvstání; uvědoměním jeho přítomnosti v tajemství mše sv. a příslibem jeho slavného návratu.

2. Neděle je dnem odpočinku, v němž se člověk obrací k Bohu s uznáním, že On je Pánem neděle; je to den svobody, radosti, pravdy a krásy. (Guardini.)

3. Člověk má plné právo na den odpočinku. Není sociálního života bez neděle, není neděle bez náboženství, není náboženství bez mše svaté. (Cardijn.)

4. Kdyby se potlačila mše svatá, nebylo by lze plně uskutečnit křesťanskou neděli. Bylo by omylem chtít určit zevní formy svěcení neděle návratem ke zvykům dříve ustáleným. Způsob svěcení se vyvíjí podle prostředí a podle ročních období. Nikdy nebudou neděle stejné jedna jako druhá. (Michonneau.)

5. Dříve než budeme zdůrazňovat povinnosti nedělní, musíme se vynasnažit, abychom náležitě osvětlili nádhery neděle. Přejeme si, aby mysterium neděle bylo opět zařazeno do textů a do programu náboženského vyučování. Liturgieko-pastorační kongres se pokusil přispět k tomuto úkolu tím, že uveřejnil pojednání o nedělní povinnosti.

6. Podstatným úkonem svěcení neděle je mše sv. Mše sv. nedosahuje svého pravého nedělního a velikonočního významu, není-li společná. Z toho vyplývá nutnost vysvětliti věřícím, že se od nich nežadá splnění toliko jednoho úkonu individuální zbožnosti, ale společná účast všeho lidu na oslavě Pána. Nejlepší uskutečnění tohoto ideálu je ve slavné farní mši sv., při níž všichni přistupují k sv. přijímání.

7. Když nepřekonatelné překážky znemožní shromáždění věřících dopoledne, ať Ordináři požádají sv. Stolicí o povolení týchž výsad pro odpolední bohoslužby.

8. Hodina posvátných obřadů nechť je pevně stanovena, a to podle možností horlivých farníků.

9. Jestliže však hospodářské a sociální poměry znemožní katolíkovi zachovávat nedělní klid a účast na mši sv., není tím zcela dispensován od svěcení dne Páně.

10. Účast na mši sv. není dostatečným splněním nedělní povinnosti. Patří k ní také účast na odpolední pobožnosti, duchovní četba, rozjímání z evangelia, společná modlitba v rodině neb v jiném shromáždění. Ani činnost osobního apoštolátu nedispensuje od povinnosti modlitby a rozjímání.

11. Co do obnovy odpoledních pobožností připomíná se farářům, že, dříve než potlačí nebo pozmění staré zvyklosti a zavedou pobožnosti nové, mají se snažit co nejlépe využit toho co v nich bylo dobrého. Mimo to v zavádění nových způsobů pobožností a modliteb musí se podřizovat vždy kontrole církevních úřadů. Biskupové jsou jedinými strážci víry a jedinými autentickými hlavami náboženských shromáždění.

12. Křesťanská modlitba a především modlitba církevní musí být inspirována především Písmem svatým Biblická modlitba, jako ostatně celá liturgie, vyžaduje výkladu; proto má farář doplňovat a neustále rozšiřovat své biblické vzdělání.

13. Podstatnou částí kněžského apoštolátu je péče o posvěcení neděle: slouží mši sv., řídí posvátné funkce a přelévá radost a milost do duší věřících.

14. Neděle se musí znovu stát především svátkem rodiny. Je třeba upozorňovat rodiny na nutnost, aby matka byla pokud možno co

nejvíce uvolněna od svých prací. Je třeba zařídit práci ve spolcích, v různých hnutích a na veřejnosti tak, aby rodina nebyla těmito funkcemi v neděli rozbíjena.

15. Radost vzkříšení, oslavovaná při mši sv. musí vyplnit celý den a ohrážet se i ve všem vnějším konání. Je žádoucí, aby se křesťané snažili vnést do veřejné činnosti a všude na veřejnost pocit křesťanské radosti, proniknout všechno křesťanským duchem a pravým smyslem.

16. Společná nedělní radost je vlastnictvím celého katolického světa, jak duchovního, tak i laického.

17. Vzhledem ke služebným pracím církví zakázaným vyslovujeme přání, aby moralisté brali pokud lze co největší ohled na současné zvyky a počítali s nutností rekreace dělnických vrstev. Požadujeme, aby se v neděli nevykonávaly ani profesionální práce intelektuální, ovšem de consilio, non de praecepto.

18. Je nutno změnit hospodářský a sociální řád, který tak zotročuje člověka, že neděle je jen dobou odpočinku fyzického. Je tedy přísnou a velkou povinností křesťanů, aby usilovali o potřebné reformy v tomto směru, aby se neděle stala nejen dnem odpočinku tělesného, nýbrž i dnem duchovní radosti. (L'Osservatore Romano, 12. 10. 1947.)

BOHOSLOVECKÁ KRONIKA

Jaké to bylo letos na sjezdu

Krásné počasí a přívětivé přijetí u sestřiček i u Otců Jesuitů bylo milým přivítáním několika bohoslovců, kteří přijeli na Velehrad trochu dříve, aby připravili, co bylo ještě potřeba.

V pondělí 28. července před polednem přijížděly již první skupinky bohoslovců. Bylo připraveno 320 lůžek, a to jsme ještě dost přihlášek odmítli, poněvadž nebylo víc místa. Ale dočkali jsme se zklamání. Přišlo odpoledne, už měl vyjít průvod od Cyrilky, a byla přítomna sotva polovina přihlášených a během příštího dne dovršil počet účastníků 200. Bude víc odpovědí, proč ostatní nepřišli (měli jsme vybírat zálohu), o nichž bude uvažovat Přípravný výbor sjezdů bohosloveckých, který bude v únoru 1948 v Olomouci volit nové funkcionáře pro příští sjezd.

Průvod, v jehož čele byl nesen věnec k hrobu arcibiskupa A. C. Stojana, vedl J. M. P. Maurus Verzich, opat Na Slovanech v Praze. Uvítání P. Ant. Zgarbika v basilice, krásný sborový zpěv i projev J. M. Dr Cinka v Královské kapli tvořilo pěkné zahájení. Po večeři ve Slovanském sále byla slavnostní schůze. Na jevišti v zeleni stála ikona svatých bratří, vpředu předsednictvo sjezdu, u paty jeviště pěvecký sbor; svatováclavská hymna, přivítání předsedou připrav-

něho výboru, programový referát, pozdravné projevy písemné i přítomných delegátů (Ústředí katol. stud., Spolek katol. akademiků Moravan, SVS Olomouc), hymny. Stručnost a přesnost v dodržení programu i časových termínů tohoto večera nás už neopustila. Jen jednou jsme změnili program: P. Soukop z Brna onemocněl a tak diapásky a úzký film vystřídal pásma „Plky z celé Evropy“, které provedl Otec Braitto a Dr Heidler.

A nový den začínal v kapli Stojanova vždy stejně: prima, různé způsoby recitované mše sv. střídavě se zpěvem. Střízlivost a stručnost dominikánské liturgie a hluboké stavovské homilie Otce Braitto udávaly charakter naší ranní pobožnosti. Večerní pobožnost byla v basilice: kompletář, svátostné požehnání a slovíčko na dobrou noc. Závěrem přednesl sbor nějakou skladbu, nebo všichni jsme zpívali, odcházejíce z basiliky. „Odpočiňte v pokoji“.

Na jevišti Slovanského sálu stály dva stoly, potažené rudým sametem. Jeden vpředu. u něhož hovořil referent, a jiný trochu bokem, kde seděl předsedající schůzi, který představil hosta a po předneseném referátu uváděl debatu. Z počátku to bylo dost formální, ale brzy zavládla srdečnost všude, zejména když vážnoucí už debatu rozvířil Dr Heidler svými podnětnými poznámkami. Když to dovolilo počasí a referent si to přál, byl vystřídán Slovanský sál zahradou za Stojanovem.

Debaty se někdy neudržovaly při ohlášeném tematu a hovořilo se pak o všem možném; poučení pro příště. A hovořili hlavně kněží, kterých se sjelo poměrně dost i ze Slovenska. Bohoslovci raději poslouchali. Je to pochopitelné, protože účel letošního sjezdu byl hlavně informativní. Liturgické hnutí, o němž dnešní generace bohoslovců ví dost málo, si zaluhovalo, aby se mu věnoval pracovní sjezd bohoslovecký. Proto také s živým zájmem se potkávala liturgická výstavka knih, kterou nám poslal P. Pius Parsch. Vzádu ve Slovanském sále ji instalovali brněnští bohoslovci, kteří se také zasloužili o její půjčení. V druhém rohu sálu byla výstavka naší české a slovenské katolické literatury. Zájemci mohli si vybrané knihy hned koupit. Nahoře ve Stojanově otevřeli hradečtí bohoslovci výstavku tiskovin, vydaných za války. I ona se těšila četné pozornosti.

V úterý večer byla svatovojtěšská akademie. Ikonu svatých bratří na jevišti vystřídal velký znak svatovojtěšských slavností. Její program tvořilo hodnotné vystoupení pěveckého sboru bohoslovců olomouckých a recitace. Středem akademie byl slavnostní projev P. Zgarbika, rektora papežské koleje velehradské. Ve středu odpoledne byly v basilice slavné nešpory, které celebroidl za asistence slovenských kněží olomoucký spirituál Dr Šuránek. V pátek večer byla v basilice hodinová adorace, kterou vedl Otec Braitto.

Bylo dost volného času. A bylo jej potřeba. Zpěváci cvičili s P. Olejníkem, na klášterním hřišti probíhal turnaj v odbíjené a koupaliště zchlazovalo horká těla. Někteří jedinci využívali chladných stínů vysokých stromů v klášterní zahradě a veselý smích ozrazoval, kde se v kruhu bohoslovců zdržuje právě Otec Braitto. Otec Braitto, to byl spiritus movens na sjezdu. Určoval náladu. A zaslouhoval všude a vždy a do všeho. A také při táboráku. To seděl na

jakémsi křesle, na hlavě měl tropickou helmu, aby prý oheň neuškodil jeho vlasům. Sám měl recitačně-zpěvný výstup francouzsky a Dr Heidler nemohla se smíchů udržet předváděl a opakoval česky. Táborák nám připravili naši junáci a vydařil se. Bylo pěkné, že hodně spolubratři se aktivně účastnili těch různých výstupů a zpěvů. Táborový oheň vzadu v zahradě Stojanova zahajovali čtyři: J. M. Dr Cinek, Otec Braitó, P. Škarek, právě toho dne nově zvolený rektor papežské koleje velehradské, a prof. P. Hlavatý ze Slovenska. Byly to symbolické kratičké projevy, z nichž zejména věta pana prof. Hlavatého o bratrské lásce Čechů a Slováků nřsobilu velmi pěkně. Vřak potom na ni navázal závěrem Otec Braitó. To nám právě schází; jen si to nesnařme nijak zapírat. Nepřístupujeme bez před-sudků k otázce Čechů a Slováků. Ani my, ani bratři Slováci. Nesmíme mřstrovat jedni druhé, ale poznat, pochopit. Takovou bratrskou shodu a pochopení, jaké bylo ten týden na Velehradě, rozřřřit na oba naše národy. Bratři Slováci si odnářeli ty nejlepřř dojmy. Byli překvapeni naším přijetím, které nečekali.

Během sjezdu seřli se několikrát delegáti všech českých a moravských seminářů (slovenské nebyly oficiálně zastoupeny) k důležitým poradám organizačním. Byly dohodnuty významné změny ve vedení i obsahové náplni časopisu bohosloveckého. Se zástupci Úřřředí katol. studentstva řs. se hovořilo o účinnějšř spolupráci při studentských exerciciích a táborech. Potřřze se stipendii a odlišný dosavadní postup v této věci vůči státním úřadům vedly k uzavřření dohody, podle které všechny české a moravské bohoslovce budou zastupovat prařřřti naši spolubratři, Fakultní spolek katolických bohoslovců Karlovy university v Praze (FSKB). Konečně byly také dohodnuty „Základní směrnice“, podle nichž se každého roku zvolí nový Přípravný výbor, jehoř úkolem bude připravit a řřřdit sjezd bohoslovecký a pečovat během roku o jeho programové využití.*)

Po stránce technické a organizační se nám podařilo všechno dobře zvládnout, takže nebylo oprávněných stěžností. Bylo potřeba dobré přípravy a hlayně dost spolupracovníků, dělby práce. Každý věděl přesně, co je jeho úkolem, a proto řlo vše hladce. Předsednictvo sjezdu (po jednom z každého semináře) se scházelo denně veřer, aby zjistilo, jak proběhl celý den a co je potřeba zařřřit pro přřřřtř den. Zase se rozdělila práce a zase byla dobře zvládnuta. Ubytování bylo uspokojivé a stejně tak strava. Sestřřřky se o nás staraly dobře.

*) Texty obou dohod byly Přípravným výborem 1947 rozeslány všem seminářům ke schválení na valném shromážděním seminárnřních spolků, poněvadž nabudou teprve Dohody plné platnosti. Dosud nám dořřlo oznámení, ře Dohody byly přijaty valnými shromážděním v Praze a v Brně. Ostatní semináře dosud valné shromážděním nekonalý. Základní směrnice Přípravného výboru sjezdů katol. bohoslovců řSR byly téř odeslány seminárnřním spolkům slovenským s výzvou, aby se k ní připořřili s bratrskou svorností, která mezi českými a slovenskými bohoslovci vždy bývala samozřejmá. Těřřime se, ře přřřřtř sjezd bohoslovecký se už zase bude konat za spolupráce a účasti slovenských bohoslovců. Pozn. redakce.

Stávalo se v dřívějších letech, že bohoslovecké sjezdy vyzněly dost naprázdno; za nějaký čas se zapomělo, co se na sjezdu probíralo a mnohdy podnětných a hodnotných přednášek se nijak nevyužilo. Nyní je v tisku sjezdový sborník referátů, aby se upamětnily dobré teoretické i praktické náměty, které by byly pobídkou k další práci na poli liturgického hnutí. Liturgické kroužky mají tak spoustu dobrého materiálu pro svoji práci. Rozsáhlý archiv sjezdový ie k dispozici v redakci Časopisu katolických bohoslovců (Museum), který má v první řadě používat sjezdových výsledků.

Bolela nás malá účast slovenských spolubratří. Klidně však můžeme říci, že s naší strany bylo učiněno vše, aby přijeli. Doufáme pevně, že příští sjezd, jak ostatně slíbili slovenští bohoslovci i písemně, bude už opravdu sjezdem bohoslovců ze všech koutů naší republiky.

A naopak zase nás potěšila účast katolických studentů. Přijelo jich asi 30 a i z daleka, až z Prachatic, z Popradu. Líbilo se jim na Velehradě a byli spokojeni. Bližší styky bohoslovců s katolickými studenty, to byl iistě oprávněný požadavek Stojanův. A měli by si více všímat katoličtí studenti práce bohoslovců a zase naopak bohoslovci by neměli opomíjet činnost katolického studentstva. I zde je potřeba intensivnější spolupráce.

Letošního roku měl být na sjezdu zdůrazněn také rekreační prvek. Bohoslovec se měl poučit, ale také pobavit a odpočinout. Proto jsme sjezd roztáhli skoro na celý týden a zařadili jen dvě přednášky denně, ovšem s koreferátem a s debatou. Otcové Jesuité nám dali k dispozici celý klášter, zahradu, hřiště i koupaliště. Na hřišti se hrál turnaj v odbíjené (pět družstev). Vítězem se stali jesuitští bohoslovci, protože ostatní nevytrvali pro velké horko. Při táboráku obdrželo vítězné družstvo jako upomínku sešku wolleyballisty. Koupaliště bylo hodně oživené, i když nemohla být vyměňována voda, protože jí bylo na Velehradě málo. Křiku a veselí bylo až moc. Ve čtvrtek jsme podnikli celodenní výlet na Buchlov. Na hradním nádvoří se rozděloval oběd, který jsme přinesli s sebou. Každý musel do řady, i páni přednášející, a dostali na ruku krajíc chleba, kus salámu a dvě buchty. Na zpáteční cestě jsme si prohlédli Barborku. Večer pak po prvé na sjezdu bohoslovců jsme šli do kina. Zajistili jsme si zvláštní představení filmu Farář od sv. Dominika.

Sjezd navštívil hned z počátku J. E. ndp. kapitulní vikář olomoucký Dr Stanislav Zela a J. E. ndp. biskup česko-budějovický Dr Josef Hlouch, který přednesl poslední sjezdový referát. Pozdravné telegramy poslali sjezdu: J. E. ndp. internuncius papežský Dr S. Ritter, J. E. ndp. arcibiskup pražský Dr Jos. Beran, J. E. ndp. biskup hrněnský Dr Karel Skoupý a v zastoupení náměstka předsedy vlády Msgr Dr Jana Šrámka konsistorní rada P. Frant. Hála, ministr pošt.

Sjezd uzavírala východní liturgie v sobotu 2. srpna ráno. Zpíval při ní bohoslovecký sbor. A sjezd skončil tam, kde začal: v Královské kapli. J. M. Dr Cínek jako strážce odkazu Stojanova měl první a poslední slovo.

A nakonec jedno poděkování: všem spolupracovníkům, bez jejichž pomoci by nebyl sjezd tak úspěšný a zvlášť dvěma spolubratřím,

Justinu Sloukovi a Josefu Bystřickému. Od ranního rozbřesku až dlouho do noci byli bez přestání v činnosti, která jim nedovolila navštívit ani jednu přednášku. Vám dvěma i všem ostatním upřímně a radostně „Zaplať Pán Bůh!“.

Václav Medek.

★

Dohoda o mluvčím českých a moravských bohoslovců.

Zástupci seminárních bohosloveckých spolků v Praze, Hradci Králové, Čes. Budějovicích, Brně a Olomouci se ustanovují na tomto:

1. Pro snazší a rychlejší hájení stavovských zájmů bohosloveckých pověřujeme výbor Fakultního spolku katolických bohoslovců v Praze, aby v nutných a naléhavých případech se stal mluvčím všech českých a moravských bohoslovců.

3. Tato kompetence se vztahuje pouze na případy týkající se všech bohoslovců.

4. Výbor FSKB v Praze je povinen uvědomiti vždy o akci, která se chystá, nebo kterou by bylo třeba podniknout, výbory spolků všech seminářů. Dříve než něco podnikne, musí vyčkati souhlasu ostatních seminářů. Proti jejich vůli nemůže se představovati v dotyčné záležitosti jako mluvčí všech českých a moravských bohoslovců. V případech, které nestrpí odkladu, může sjednati výbor FSKB v Praze i bez předchozího souhlasu ostatních seminářů. Musí je však o svém kroku dostatečně a co nejdříve uvědomit a řádně odůvodnit nemožnost získání jejich předchozího souhlasu.

Jednotlivé semináře mohou požádati výbor FSKB v Praze, aby jim vyřídil jejich některé záležitosti.

6. Výbor FSKB v Praze se zavazuje, že bude řádně plniti povinnosti, které na sebe bere jako mluvčí českých a moravských bohoslovců.

7. Tato dohoda podléhá schválení Valných shromáždění bohosloveckých spolků všech českých a moravských seminářů. Schválení oznámí výbor každého spolku každé ze zúčastněných stran do 15. listopadu 1947.

Na Velehradě 1. srpna 1947.

Podepsáni:

Václav Medek, předseda Přípravného výboru, Ladislav Šimajchl, Brno, Karel Flossmann, České Budějovice, Václav Sikyta, Litoměřice, Josef Dostál, Hradec Králové, Oldřich Otýpka, Olomouc, Vladimír Rudolf, Praha.

Základní směrnice Přípravného výboru sjezdů katolických bohoslovců ČSR.

1. bod: Název: Přípravný výbor sjezdů katolických bohoslovců ČSR.
2. bod: Účel: a) připravit a řídit sjezd,
b) pečovat o cyrilometodějskou náplň sjezdu,
c) pečovat o plné pracovní využití sjezdu.
3. bod: Přípravný výbor se skládá po dvou ze zástupců všech seminářů republiky.
4. bod: Delegáti do Přípravného výboru jsou voleni všemi bohoslovci jednotlivých seminářů prostřednictvím bohosloveckých spolků.
5. bod: Bohoslovecké spolky oznámí zvolené delegáty předsedovi Přípravného výboru nejpozději do konce občanského roku.
6. bod: Delegáti jsou povinni informovat svůj seminář o postupu práce Přípravného výboru.
7. bod: Předseda Přípravného výboru je volen na schůzi delegátů seminářů, kterou svolává odstupující předseda do svého semináře nejpozději do konce února.
8. bod: Přípravný výbor rozhoduje o místě a programu sjezdu, o jeho technické přípravě, jejíž provedení je svěřeno bohoslovcům semináře, v jejíž diecési se sjezd koná.
9. bod: Archiv Přípravného výboru je svěřen redakci bohosloveckého časopisu, s kterou je Přípravný výbor ve stálém spojení.
10. bod: Odstupující výbor předává novému výboru 2000 Kčs (dva tisíce Kčs) k přípravě nového sjezdu.
11. bod: Případné dluhy hradí pořádající seminář.

Na Velehradě 1. srpna 1947.

Podepsáni:

Václav Medek, předseda Přípravného výboru, Karel Flossman, České Budějovice, Josef Dostál, Hradec Králové, Vladimír Rudolf, Praha, Odrich Otýpka, Olomouc, Václav Sikyta, Litoměřice, Ladislav Simajchl, Brno.

Čeští bohoslovci 1947-48.

	I.	II.	III.	IV.	V.	celkem	1946-47
Brno	20(4)	36(6)	33	24(5)	15(2)	120(17)	136(15)
Č. Budějovice	12(3)	6(4)	8(4)	10(3)	14(2)	50(16)	54(11)
Hradec Králové	11	7	22	14	13(1)	75(1)	80(1)
Litoměřice	1	6	6	4	2	19	30
Olomouc	23-3*	16-2	36-2	20-1	21	116-8	126
Praha	16	13	17	13	9	68	75

V závorce udán počet řeholníků. * Pro arcidiecési vratislavskou.

Praha. Nejdříve trochu statistiky. Loňského roku bylo zapsáno na theologické fakultě Karlovy university 176 posluchačů, 170 řádných, 6 mimořádných, 27 po prvé zapsaných. Z celého počtu bylo 30 řeholníků. Doktorátu dosáhlo 6 kandidátů. Letos se stav nezměnil. Zapsaných na fakultě jest 176. V samotném semináři proti počtu bohoslovců loňského roku se počet bohoslovců zmenšil. Do I. roč. přišlo 16, II. 13, III. 17, IV. 13, V. 9 bohoslovců. Celkem jest tudíž v našem semináři 68 bohoslovců.

Co jsme dělali o prázdninách? Čtrnáct bohoslovců bylo ve Francii, dva ve Švýcarsku, jeden v Anglii. Doufejme, že někteří z nich nám v Museu vyliči své dojmy a zkušenosti. Rovněž mnozí bohoslovci pracovali v pohraničí na opuštěných farních. V zemědělství pracovalo 30 bohoslovců po dobu jednoho měsíce. Junáci: 4 byli na studijní cestě ve Francii, dva byli jako instruktoři na Zemské lesní škole, 3 byli jako instruktoři na Oblastní lesní škole, 5 bohoslov. vedlo skautské tábory. Když v srpnu vrcholily v Praze svatovojtěšské oslavy, sjeli jsme se všichni do semináře, abychom se rozloučili se svatou lebkou, která nám tak důrazně připomněla, co od nás žádá doba, ve které žijeme. Po svatovojtěšských oslavách začínal v Plané u Mar. Lázní rekreační tábor, kterého se zúčastnily první dva ročníky. Všichni tam byli velice spokojeni a odnesli si ty nejkrásnější vzpomínky. Šestého října jsme se začali opět sjíždět do semináře. Shledání bylo velice radostné, jako vždy, a ještě radostnější bylo o to, že jsme v našem semináři mohli uvítati naše spolubratry litoměřické diecése.

Oni však měli ještě větší radost z toho, že byl jmenován nový litoměřický biskup. Zahájení akademického roku bylo 7. října v chrámu u Matky Boží před Týnem. 8. října jsme putovali na hrad Karla IV., jehož jubilejní rok slavíme, Karlštejn, a tam jsme vlastně také zahájili nový seminární rok modlitbou k Duchu Svatému a mší svatou, kterou sloužil P. Lebeda, spiritual. Z Karlštejna jsme pokračovali v pouti na místa, kde žil první křesťan bl. Ivan, k sv. Janu pod Skalkou. Na místech svatých jsme seminární rok začínali, kéž ve svatém nadšení o zdokonalení svých duší pracujeme, a tak se co nejlépe na svoji kněžskou práci připravíme.

K letošním vánocům vydává Podlahova jednota měsíční kalendář na rok 1948. Účelem tohoto nástěnného kalendáře má být probouzení nových kněžských povolání v katolických rodinách. Ke každému měsíci je připojen vnořný obrázek z kněžského prostředí (křest, svatba, svěcení kněžstva a pod.) s textem, aby se lidé častěji zamyslili nad vznešeností a důležitostmi kněžstva. Druhotným účelem kalendáře je hmotné podpoření Díla sv. Vojtěcha pro kněžská povolání. Pomáhejte našemu dílu objednávkami a doporučením ve spolicích a u známých. Kalendář vyjde v prvním týdnu prosincovém. Objednávky zasílejte už nyní na Podlahovu jednotu bohoslovců, Praha XIX, Sadová 3.

Z Prahy do Olomouce a Brna: Děkujeme ze srdce všem, kteří se přičinili o tak milé a krásné překvapení — letošní velehradský sjezd. Naši účastníci byli spokojeni po všech stránkách.

Bůh vám to zaplať, bratři Moravané!

Litoměřice. Letošního roku jsme byli dočasnou administrativou naší diecése přeloženi z Litoměřic do Prahy, odkud vám dáváme o sobě zprávu. Dá-li Pán Bůh, příštím rokem budeme opět v Litoměřicích. Dnes se zatím radujeme z jmenování J. E. ndp. našeho pana biskupa Dr Štěpána Trochty. Je nás letos hodně málo. Loni bylo litoměř. bohoslovců 30.

Letošní stav: celkem 19 bohoslovců, a to: I. ročník 1, II. roč. 6, III. roč. 6, IV. roč. 4, V. roč. 2.

O prázdninách pracovalo celkem 11 bohoslovců jako výpomocné síly v duchovní správě v pohraničí, každý jeden měsíc. Pět vypomáhalo jeden měsíc v duchovní správě ve vnitrozemí. V zemědělství doma pracovalo 9, každý asi měsíc. 2 pracovali jako přidavači na stavbě Scholasticorum v Bozkově. V cizině nebyl nikdo, jednak z nedostatku času, hleděli jsme všichni pomoci co nejvíce na místech, kde je pomoci víc než třeba, máme stovky neobsazených far, jednak nebylo dosti finančních prostředků.

Na valné schůzi dne 17. října 1947 byl zvolen spoluredaktor ČKB za náš seminář a zároveň i za seminář litoměřický — bratr Jos. Hádek. Zároveň byly schváleny obě velehradské Dohody.

Pracovní směny mládeže dne 18. a 25. října se zúčastnilo asi 20 bohoslovců. Pomáhali při odklízovacích pracích v Emauzích, v Charitě a j.

Hradec Králové. O prázdninách nebylo bohoslovce, který by po krátké rekreaci nebyl pomáhal všude, kde se dalo. 57 jich od-

pracovalo na 3000 dní v zemědělství, pět pracovalo na stavbách a deset bylo zaměstnáno v kancelářích. Deset kolegů vedlo skautské a studentské tábory a patnáct učilo v zářij ve školách náboženství. Mnoho kolegů navštívilo také Slovensko.

Po prázdninách zahájilo nový studijní rok vzýváním Ducha svatého 68 bohoslovců (z toho jeden řeholník). Jelikož mezeru po loňských 20 novosvězcích nahradilo jen jedenáct nově přihlášených do prvního ročníku, je stav bohoslovců o 9 menší, než byl loni.

Čekáme na nejbližší členskou schůzi, aby nám kolega Dostál podal referát o Velehradských dohodách. Pak se naplno rozjede i činnost naší Jednoty. Lze pozorovat zvýšený zájem o spolupráci na původním programu Jednoty a nespokojenost s činností, která by se omezovala jen na papírové úřadování. Loni se pilně překládalo pro biblické práce. Pokračujeme v práci na věčné biblické konkordanci, se kterou jsme loni započali. Spoluredaktorem ČKB byl zvolen kulturní referent Brynychovy Jednoty Josef Čechal. Těšíme se na spolupráci.

České Budějovice. Zahajujeme sice školní rok se stejným počtem posluchačů jako loni (66, z toho 16 řeholníků), ale s velikou duchovní posilou: s novým diecésním biskupem, J. E. Dr Josefem Hlouchem, kterého naši kolegové, kteří se zúčastnili velehradského sjezdu, měli příležitost již tam po prvé za náš seminář pozdravit.

Vrátili jsme se z prázdnin, vyplněných nejen rekreací, ale i opravdu pilnou prací všude, kde

bylo třeba (na 1200 dní odpracovaných v zemědělství) a pouštíme se s plnou chutí do práce duchovní. Spoluredaktorem Musea za náš seminář byl zvolen ctp. Vladimír Vlček.

Olomouc. Na theologické fakultě je zapsáno celkem 127 posluchačů. Z toho je 116 bohoslovců arcid. olomoucké, 8 z arcid. vratislavské, 2 z Prešova a jeden z Rožnavy. Do prvního ročníku se přihlásilo 26 bohoslovců.

O prázdninách podali naši bohoslovci rekordní pracovní výkon v prázdninové výpomoci: 118, t. j. 92%, jich pomáhalo v zemědělství.

Vedení skautských a studentských táborů, výcvik na lesních školách, příprava Velehradského sjezdu a žňové práce plně zaměstnaly první polovinu prázdnin. Mnoho bratří si zajelo také na Slovensko.

Do redakčního kruhu Musea byl zvolen za Olomouc ctp. Josef Karafiát. Bude s asi osmičlenným kroužkem bohoslovců soustavně sledovat a zpracovávat cizí theologické revue.

Brno. Ač je nás letos o 16 méně než loni, zůstáváme nadále početně nejsilnějším československým seminářem. S dvaceti přihlášenými do prvního ročníku je nás v alumnátě 120. O prázdninách jsme se tužili, podobně jako bratři z ostatních seminářů: 3200 odpracovaných dnů v zemědělství, 210 na stavbách, 12 bohoslovců se zúčastnilo skautských a studentských táborů. Skupina vypomáhala jako loni v českém pohraničí. Do ciziny se dostali jen dva kolegové, zato na Slovensko se jich rozjelo dvanáct.

Po prázdninách jsme nastoupili

již 1. října a po slavné mši svaté, kterou sloužil náš pan biskup, J. E. Dr. Karel Skoupý, rozběhl se obvyklý čilý alumnátní život. Přednášky, studium a práce v kroužcích by stačily vyplnit den o dvojnásobném počtu hodin. Cyrilometodějský kroužek se stará o pokračování kursu staroslověnštiny. Pozval také do brněnského alumnátu Msgre Dr. Fr. Grivce, který nám přednášel podobně jako v Praze, Bratislavě a Olomouci o nových výsledcích svých studií cyrilometodějských. Na neděli 2. listopadu pozval p. Dr. Poláka, který promluvil o vztahu svatého Vojtěcha ke sv. Cyrilu a Metoději. Snaží se také obnovit styky s bohoslovci slovenských států — s polskými bohoslovci si už dopisuje.

Misijní kroužek pokračuje v loni započaté práci na příručce o světových nekřesťanských náboženstvích. Stati o primitivních náboženstvích, buddhismu a islamu jsou již hotové. Na misijní neděli uspořádal tradiční akademii a sbírku na Dílo sv. Petra — „bohoslovci bohoslovcům“.

Většinu vycházek a volného času stráví značná část bohoslovců v theologické knihovně, která se nově pořádá a katalogisuje. Její rozsáhlost a bohatství materiálu, hlavně ze starší doby, se plně ukázalo teprve nyní, když byla shromážděna z různých válečnými ukrytů na jedno místo a vyrovnána do polic. Těšíme se už, jak pěkně se nám bude studovat, až budeme mít všečen ten materiál k dispozici.

V rámci národní směny katolické mládeže odpracovali bohoslovci přes 900 hodin většinou při adaptaci válkou poškozeného bývalého semináře na exerciční dům.

Na okraj nové encykliky

„MEDIATOR DEI“.

Nová encyklika „Mediator Dei“ je jakoby druhou kapitolou díla, které Pius XII. začal 1943 uveřejněním encykliky „Mystici Corporis“: jednala o vnitřním životě Církve a probírala jeho dogmatické základy. Tato nová encyklika vykládá správnou nauku o posvátné liturgii a vštěpuje přesné zachovávání liturgických předpisů.

Pastor Angelicus, jenž je především pastýřem duší, tedy velmi vhodně i přes zmatky nynější doby a přesto, že se zuřivě útočí proti všemu božskému a lidskému zřízení, pokládal za správné povzbudit k přesnému zachovávání liturgických zákonů, a to pro záchranu čisté víry, neporušených mravů a posvátnosti kultu. Dobře totiž ví, že jedinou pevnou oporou kolísajícího světa je obnova všech věcí v Kristu.

Tento nejnovější papežský dokument pojednává ex proposito o posvátnosti vnitřního i vnějšího kultu, jenž je vnitřně spjat s vyznáním víry, s ctnostným životem a s pravou pobožností křesťanského lidu.

Encyklika je adresována celé katolické Církvi, ale mluví téměř výlučně jen o liturgii latinské Církve. A to z praktických důvodů: v latinské Církvi vzniklo v těchto posledních letech vědecké i praktické hnutí, jež přineslo nemálo duchovního užitku. Ale toto hnutí právě proto, že vzniklo jako mocná reakce proti těm, kteří jsou obviňováni z pohodlnosti a nedbalosti, nedovedlo se vždycky udržet v pravých mezích a vyvolalo nové odezvy, zvláště u těch, kteří jsou proti jakékoliv novotě. A zde je jasné nebezpečí jak pro lásku, tak pro jednotu; proto papežský dokument burcuje liknavé a ty, kteří se bojí každého i správného pokroku, ale současně pokládá za nutné držet na uzdě nerozvážlivé!

Tuto encykliku bychom mohli tedy nazvat encyklikou svaté rovnováhy v Tajemném Těle Kristově. A nejen pro důvody, jež jsou výše uvedené. Vždyť jako na poli politickém a sociálním, tak i v náboženské praxi se často objeví snaha o opozici a boj tam, kde není skutečné opozice nebo boje, nýbrž jediné prostá různost mínění; ty pak mohou, ba musí se zladit ve vyšší jednotu.

Encyklika vypočítává různé oposice, jež byly uměle vyvolány, o každé řekne slovo na vyjasněnou a na plnou smířenou a řeší všechny otázky, které se v poslední době zdůrazňovaly v posvátné liturgii jak na poli spekulativním, tak i praktickém. Má proto rozhodný význam nejen pro záchranu posvátnosti kultu a čistoty víry, nýbrž i pro rozkvět duchovního života.

Zvláště byly rozvedeny některé praktické otázky jako moderní zpěv, užívání misálku věřícími, nejvhodnější prostředky k živější účasti věřících na mši svaté, užívání latiny, liturgická barva parament, sochy svatých a konečně zřízení diecéšní komise, jež má zabezpečit zachovávání liturgických zákonů.

Obsah: V úvodě jsou vyloženy pohnutky, jež vedly papeže k vydání encykliky.

Corpus encykliky má čtyři části. V první části sv. Otec vykládá povahu, původ a vývoj liturgie. Zvlášť významné jsou paragrafy o správné rovnováze v Těle Kristově, o tak zvané objektivní a subjektivní zbožnosti, o důstojnosti kněžské a o patřičné úctě k minulosti.

Předmětem druhé části je kult eucharistický: probírá se v ní podstata eucharistické oběti, účast věřících na oběti mše svaté; svaté přijímání; adorace nejsvětější svátosti. V této druhé části se vyčerpávajícím způsobem a dogmaticky pevným vysvětluje a dokazuje jak věřící ve mši sv. oběťují a jsou obětováni; kromě toho tam nalezneme pevnou obhajobu eucharistické adorace, jak se během staletí vyvíjela.

Pojednání o kněžských hodinkách, o církevním roce a o cyklu svatých vyplňuje pak celou třetí část. V ní je stručně vyloženo, v jakém smyslu můžeme říci, že tajemství našeho vykoupení jsou přítomná v liturgické akci. Vřele se též v ní doporučují úcta k blahoslavené Panně a účast lidu na slavných nešporách.

Čtvrtá, část konečně je naplněna pastýřskými povzbuzeními. Začíná živým doporučením meditace, zpytování svědomí, účasti na duchovních cvičeních, návštěv nejsvětější Svátosti, noven a měsíců ke cti Božského Srdce Páně a Panny Marie. Není nutné — připomíná encyklika — aby tyto úkony byly usměrněny přísnými liturgickými zákony, ale je přece povinností, aby byly naplněny liturgickým duchem. Sv. Otec znovu připomíná, co byl již jednou řekl v encyklice „Mystici Corporis“ o zpovědi ze zbožnosti; doporučuje rozumnou svobodu v duchovním životě, poněvadž jsou různé cesty, po nichž vede Duch svatý, a proto jsou i různé způsoby ascese. A zde používá při-

ležitosti k tomu, aby zvláštním způsobem doporučil konání duchovních cvičení podle metody sv. Ignáce, poněvadž se osvědčila jako obdivuhodně účinná pro obnovu ducha. Dále naléhavě povzbuzuje klerus i věřící k liturgickému apoštolátu: kostely ať se lesknou čistotou; ať kvete gregoriánský chorál i lidový zpěv; bohoslovci a lid ať jsou dobře vzděláni v posvátné liturgii; stavitelství, sochařství, hudba ať slouží zbožnosti a kultu a ať se vyvarují nebezpečných výstřelků. Budiž posilován liturgický duch promluvami, články, shromážděními a sjezdy. Je však taktéž nutno pečlivě bdít, aby se zabránilo pronikání omylů, jež se dnes šíří: je to především nesprávný mysticismus, přepjatý liturgický archeologismus, kvietismus a naturalismus.

V závěru pak encyklika (když povzbudila k dobru a zkrotila výstřelky) vřele doporučuje horlivost a rozvahu, poslušnost a svornost.

Těchto několik črt postačí k tomu, abychom nahlédli do obsahu encykliky, abychom viděli kolik a jak veliké poklady jsou ukryté v tomto dokumentu. Bude jistě čten a studován do základů v liturgických kroužcích. Probudí liknavé a nedbalé, posílí horlivé, zkrotí příliš odvážné, dá bohaté světlo všem.

O. R.

Encyklika J. Sv. Pia XII. „Mediator Dei“ o posvátné liturgii

Část třetí

Breviář a liturgický rok

III — Svátky svatých

Během liturgického roku se slaví nejen tajemství Ježíše Krista, nýbrž i svátky svatých, v nichž, i když se jedná o nižší a podřízený řád, Církev vždy starostlivě předkládá věřícím příklady svatosti, jež by je povzbuzovaly k tomu, aby se ozdobili týmiž ctnostmi Božského Vykupitele.

Je totiž nezbytné, abychom následovali ctností světců, v nichž různým způsobem září sama ctnost Kristova, podobně jako oni byli následovníky Kristovými. Neboť v některých zazářila apoštolská horlivost; u jiných se ukázala statečnost našich hrdinů až k vylití krve; u jiných se zaleskla trpělivá bdělost při očekávání Vykupitele; v jiných zazářila panenská čistota duše a skromná sladkost křesťanské pokory; ve všech pak hořela žhavá láska k Bohu a k bližnímu. Li-

turgie klade před naše oči všechny tyto půvabné ozdoby svatosti, abychom na ně spasitelně patřili a abychom „rozněcovali se příklady těch, z jejichž zásluh se radujeme“ (Missale Rom., Collecta III. Missae pro plur. Martyr. extra T. P.). Je nutno tedy zachovat „nevinost v prostotě, svornost v lásce, skromnost v pokoře, svědomitost ve spravování, pohotovost v pomáhání trpícím, milosrdenství v péči o chudé, vytrvalost v hájení pravdy, spravedlnost v přísné kázni, aby v nás nic nechybělo ze žádné ctnosti, jež nám byla předložena za příklad. Toto jsou šlépěje, které nám světci při svém návratu do vlasti zanechali, abychom následující jejich cesty mohli je následovat v blaženosti“ (S. Beda Vener., Hom. LXX in solemn. omnium Sanct.). A aby i naše smysly byly spasitelně dojaty, Církev chce, aby byly v našich chrámech vyloženy obrazy svatých, k těmž cíli ovšem, abychom totiž „těch, jejichž obrazy uctíváme, i ctnosti následovali“ (Missale Rom., Collecta Missae S. Joan. Damascen.).

U křesťanského lidu je však ještě jiná pohnutka k uctívání svatých: jsou to prosby o jejich pomoc, a to „že jsme podporováni ochranou těch, z jejichž chval se těšíme“ (S. Bern., Sermo II in festo omnium Sanct.). Z toho snadno vyplývá důvod mnohých modliteb, jež nám Církev předkládá k vyprošování ochrany svatých.

Mezi světci pak vynikající pocty zasluhuje Panna Maria, Matka Boží. Její život je pro poslání Bohem jí svěřené úzce spjat s tajemstvími Ježíše Krista a jistě nikdo více než ona nekráčel blíže a důsledněji ve šlépějích Vtěleného Slova, nikdo se netěší větší přízni a moci u nejsvětějšího Srdce Božího Syna a skrze Syna u Otce nebeského. Ona je světlejší nad Cherubíny a Serafíny a je bez jakéhokoliv přirovnání slavnější než všichni ostatní svatí, poněvadž je „milostiplná“ (Luc. 1, 28), Matka Boží, a poněvadž nám svým požehnaným porodem dala Vykupitele. K ní, jež je „Matka milosrdenství, život, sladkost a naděje naše“, se utíkáme všichni my „lkající a pláčící v tomto slzavém údolí“ (Salve Regina) a s důvěrou svěřujeme její ochraně sebe a všechny své věci. Stala se naší matkou, když Božský Vykupitel dokonával svou oběť; a proto jsme i z tohoto důvodu jejími syny. Učí nás všem ctnostem; dává nám svého Syna a s ním všechnu pomoc, jíž potřebujeme, neboť Bůh „chtěl, abychom měli všechno prostřednictvím Mariiným“ (S. Bern., In Nativ. B. M. V., 7).

Touto liturgickou cestou, jež se nám každým rokem znovu otevírá, pod posvětnou činností Církve, posilování pomocí a příklady svatých, zvláště Neposkvrněné Panny Marie, „přistupujeme s opravdovým

srdcem v plné víře, skropení jsouce na srdci od svědomí zlého a umyti na těle vodou čistou“ (Hebr. X, 22) ke „knězi velikému“ (ibidem X, 21), abychom „žili a smýšleli jako On a abychom s Ním vešli do vnitřku za oponu“ (ibidem VI, 19) a tam ctili Otce nebeského po celou věčnost.

Hugo Rahner:

KERYGMATICKÁ THEOLOGIE.

II.

Pojem „zjevení“ kořenem kerygmaticky.

Klasická definice církevního kerygmatu začíná slovem „Credo“. Svou výstavbu začneme proto tím, že si najdeme takové živé středisko, kolem něhož lze zjevené pravdy seskupit organicky a životně. Naukou o zjevení začíná také i naše obvyklá fundamentální teologie, zabývá se jí však s jiného hlediska: přihlíží totiž více k obraně a zároveň k logickému uspořádání (tedy opět víc „dogmaticky“ ve smyslu předešlé přednášky). Jak můžeme nyní v pojmové oblasti „zjevení“ zachytit počáteční vlákno systému pro svou přestavbu? Je to možné jen ve smyslu prvního mocného slova — Credo, ve smyslu oné podivuhodné rozmluvy při křtu svatém: quid petis ab Ecclesia? Fidem. Fides, quid tibi praestat? Vitam aeternam. Věřím ve skutečnost zjevení samého, jsem naplněn úctou a pravou „hrůzou“ před tou ohromující skutečností, že BŮH mluvil ke MNĚ. Zde máme onen prvopočátek a zároveň do jisté míry i onu formu naší kerygmatické teologie, jež musí všude proniknout. Vypracujeme si to ve dvou čtích.

I. Skutečnost a pojem „zjevení“.

a) Theologia naturalis neboli theodicea, poznává jsoucnost a podstatu Boží z věcí stvořených (viz definici sněmu vatikánského), a to činností rozumovou: per negationem, additionem et illimitationem, jak učí již sv. Tomáš. Proto poznává BOHA jen jako poslední příčinu věcí stvořených (zato však jistě a dokonce velmi lehce), jako poslední smysl všeho tvorstva, jako bytost, která všechnu pravdu, dobro a krásu věcí stvořených nemá tak jako ony, ale přesto vše to v sobě zahrnuje a má ve vši plnosti, bez jakéhokoli omezení, jako causa ultima. Všechno poznání této přirozené teologie o Bohu se tedy podobá uzavřenému kruhu, jehož posledním a zároveň spojovacím bodem je Bůh, který je poznáván jako osoba.

b) Co však (nebo lépe kdo) Bůh sám o sobě je, co právě On, jako svobodná osoba a námi přirozeným způsobem jako takový poznáný, v hlubinách své nevyčerpatelné svobody zamýšlí, co chce, nebo co je mu milé — to všechno již nemohu poznati pouze z „přirozeného

zjevení". Mohu to poznati jediné tehdy, když mi to tento svobodný Bůh řekne, když svým SLOVEM prolomí mlčení svých tvorů, když sám odhalí „re — velat“ závoj, který nutně zastírá tajemství jeho nejvnitřnější osobnosti (jak je tomu i u každé osoby stvořené), když vydá sama sebe zcela dobrovolně poznání svého tvora. V případě takového božského mluvy musilo by však Boží slovo vyžadovat od tvora naprostý souhlas. Zjevení není tedy nikdy jen jakési nezávazné božské vypravování; z této laskavé blahovůle, s kterou se nám Bůh vydal, plyne pro nás naprosto nutně povinnost poslouchat a jednat. Zjevení je tedy „locutio Dei attestans“: BŮH MLUVÍ tak, že SVĚDČÍ, a proto zároveň také POŽADUJE! Plnost této suché definice musíme vyposlouchat, vychutnat, nechat se jí zcela proniknout! Tato mluva Boží je naprosto svobodný čin, který má svůj původ jen v lásce, neboť láska znamená vždycky zjevování nejtajnějšího, oddávání se jedné osobě druhé, je to téměř beždůvodné, pouze samo v sobě spočívající tvůrčí dávání. Proto Církev na sněmu vatikánském zdůrazňuje u pojmu zjevení mohutné slovo „PLACUIT“ (Denzinger 1785): „placuisse eius sapientiae et bonitati“.

Pro kněze je proto velmi důležité, aby se nejdříve vžíval stále hlouběji a hlouběji do té neslýchané skutečnosti, že Bůh chtěl o sobě něco říci, aby tím byl uchvácen jako něčím, co člověka zároveň ohromuje i oblažuje. Potom je třeba, aby si vyčetl z Písma sv. tento nejhlubší smysl Božího slova, zážitek proroků: býti poslán do světa místo mluvícího Boha a kázati; intenzivním studiem Písma uč se naslouchati řeči Boží (principium qui et loquor vobis, Jan 8. 25) a opakuji ji po něm!

c) Smysl zjevení z jeho předmětu a účelu. Zjevení o věcech přirozeně poznatelných bylo možné a užitečné i když ne absolutně nutně (srovnej Vaticanum). Ale skutečnost zjevení nabývá svého ozřejmění při tajemství. Člověk se stává „mystem“, zasvěcenec do osobních tajemství Božích, důvěrníkem Ducha sv. (srov. Denzinger 1795). Zjevení není tedy jen výstupňované poznání, nesoucí pečeť božské autority, poznání, jež samo o sobě by bylo přístupné také bystrému přirozenému rozumu, nýbrž je to poznání podstatně rozdílné (principio et obiecto distinctum, Vaticanum). Je to poznání světlem víry těch pravd, jež jsou skryty v Bohu a jež budeme jednou VIDĚTI. Úplný smysl zjevení tedy postihujeme teprve až s hlediska eschatologického, s hlediska posledního cíle: patřiti na Trojjediného Boha.

O tomto zjevení měli bychom věřícím mnohem více mluvit. Měli by poznat a využit, že kněz má co činiti s hlubokými tajemstvími, že „přichází s pouště“, kde mu bylo naloženo břímě pověření mluvit místo Boha, býti „pro — pheta“. Již z toho by muselo být zřejmo, že křesťanství není jen „také“ náboženství, jež slouží k tomu, aby pomáhalo lépe snášeti strasti života a jež příležitostně mluví také o věcech onoho světa. „Zjevení“ je vlastní důvod našeho kněžského poslání a našeho výsostného práva na to, abychom byli slyšeni (poněvadž nás ke kázání vyslal Pán!). Zde je také důvod, proč musíme po celý život stále usilovat o vždy hlubší a hlubší poznání zjevených pravd: nesmíme totiž vynechat z kázání ani jotu, nesmíme si tvořiti

žádný časově podmíněný „psychologický“ výběr; z božského chleba, který musíme lámat, se nesmí ztratit ani nejmenší drobet.

II. Pojem zjevení je kořenem kerygmatické výstavby našeho kázání.

a) Je pravda, že „zjevení“ je řeč Boží, je to však řeč ke stvořenému lidskému duchu. Proto má tato řeč vždy formu smyslově duchovní: náš duch totiž je vázán na tělo a nemůže jinak slovo Boží vnímat. Zjevení je proto nutně vsunuto do rámce prostoru a času — je tedy skutečností historickou — a přece po své vnitřní stránce je nutně neviditelné (protože je to slovo BOŽÍ), duchovní, věčné. Toto se uskutečňuje pochopitelněji v Proroku Božím v plném slova smyslu — v Logu, který byl učiněn tělem. „Locutus est in Filio“, a to: „in diebus istis, novissime“. Vtělené zjevení Boží je podle toho nezrušitelnou jednotou mezi historickou viditelností nebo lépe řečeno slyšitelností — a věčným Božstvím onoho světa. Toto tajemství Unionis hypostaticae sdílí se celému Božímu zjevení: zasahuje již první slovo Genese, prolíná celým plánem spásy ve St. Zákoně a jeho působnost předbíhá i věky budoucí, sahá až k onomu poslednímu dni dějin, kdy toto zjevení bude před našimi zraky zcela rozvinuto, působí v „bohoidské“ struktuře Církve, jejího kněžství a jejich dějin. Zjevení je tedy neustále oděno smyslově slyšitelnými slovy — samo v sobě je však čisté duchovní, nebeská pravda. Každé upřílišnění zdůraznění té neb oné složky vedlo by k poblouzení: k mysticismu nebo racionalismu; ze slova Božího by se stala buď nějaká gnose nebo „lidsky krásné“ učení Ježíše — člověka. Jedině v CÍRKVI se udržuje pevně po všechny věky duch a slovo: a podle jejího kázání se musí zříditi i naše dnešní: a to tak, že podrží pevně jak historicky smyslový, tak také duchovně věčný prvek zjevení Božího. Z tohoto vymezení pojmu zjevení plynou dva směry, které nám ukáží cestu ke kerygmatickému rozřídění zjevených pravd.

b) Tento základ kerygmatiky, jak nám vyplývá z pojmu „zjevení“, můžeme si vyvodit ještě z jiného hlediska. Zjevení znamená vždycky sdělení poznání a bytí: víry a nového života. Nový život skrze víru (jako začátek tohoto života; srov. listy sv. Pavla) a naopak víra jako osvědčení tohoto nového životního stavu a nadpřirozeného života. Nový život však znamená účast na životě (a tím především také na poznání) Nejsvětější Trojice, tedy na nebeském, duchovním životě Boha. Ale je to: účast v Kristu a skrze Krista-bohočlověka, v její časové a prostorové podstatě a v jejím rozvinutí v Církvi a v svátostech. A tak tedy i odtud se dají odvodit ony dva směry bytí nadzemského a viditelného, které nám pomohou porozuměti kerygmatické výstavbě.

1. Směr skutečností nadzemských — neviditelných: Trinitas — elevatio creaturae in consortium Trinitatis, peccatum originale — Unio hypostatica — Corpus mysticum Ecclesiae — gratia Christi sanctificans — visio beata Trinitatis.

2. Směr skutečností viditelných v prostoru a čase (historických): Vita Jesu — Ecclesia visibilis — sacerdotium visibile — sacramenta — carnis resurrectio et nova terra.

Tyto směry nejsou nijak od sebe oddělené, ani neprobíhají vedle sebe rovnoběžně, nýbrž se vzájemně pronikají, jako se v prototypu

Unionis hypostaticae podivuhodným způsobem spojila božská a lidská přirozenost.

Vlastně to nejsou ani „směry“, nýbrž spíše kruhy, které vycházejí z Trojjediného Boha a zase se k němu vracejí (jak to naznačuje rčení tolik oblíbené u mystiků: Kaz. 1., 7: flumina ad locum. unde exeunt. revertuntur). Takto stavějí své kerygma staří církevní Otcové: nejlépe a nejhlouběji nám to ukazuje Epideixis sv. Ireneae: OTEC jako prvopočátek a blažený cíl (srov. sv. Ignác Ant.: „vzhůru, do domu Otcova!“) Kristus jako velký Prostředník, Církev jako jeho Tělo, které se Hlavou vrací k Otci.

Tak se zjevení stává úžasným dramatem a všechny částečné pravdy se pro kazatele slova Božího spojují v jedno jediné kerygma: poselství o zbožštění člověka vtělením Boha.

A. G. Martimort:

VÝVOJ LITURGICKÉHO JAZYKA V CÍRKVI

Jak se zdá, mnozí autoři, kteří pojednávají o liturgických otázkách, považují užívání mrtvého a universálního jazyka při obřadech za tradiční požadavek Církve. Znamená to však, že neznají vůbec dějiny, poněvadž církevní kázeň v tomto oboru byla velmi proměnná podle dob a míst a ustálila se tak spíše z příčin náhodných, než z důvodů věroučných. I zběžný přehled tohoto vývoje nám dovolí jasně se přesvědčiti o relativní povaze předpisů určujících liturgický jazyk a o možnostech, které by se naskytly tehdy, kdyby Církev ve své moudrosti pomýšlela na potřebnou změnu předpisů.

Starověk (I.—VI. stol.)

Prvotní Církev již ve svých začátcích mohla kolísati mezi dvojím jazykovým vyjádřením ve slavení liturgie. Mohla se řídití příkladem palestinských židů, kteří používali mrtvého jazyka — hebrejštiny při kultu v chrámě, při obřadech velikonočních a při četbě bible (při tom se nezmiňujeme o praxi římského pohanství, jehož obřadní formule v starobylém původním jazyku byly často nesrozumitelné i učencům), nebo příkladem synagogy a helénských židů, kteří používali při bohoslužbě živého jazyka, psaného a mluveného — řečtiny koiné, aramejštiny a pod.

Při volbě mezi slavením liturgie v jazyce živém nebo mrtvém, Církev se všude rozhodla pro jazyk živý. Nejobecnějším byla řečtina. Můžeme zjistiti její užívání od 1. století v Řecku (list ke Korintským), v Asii (listy sv. Pavla, Apokalypse), v Syrii, v Palestině, v Římě (list k Římanům, evangelium sv. Marka, sv. Klement). Zvláště v Římě převládala řečtina nad latinou až do poloviny 3. století, jak se o tom můžeme přesvědčiti z nápisů v katakombách, z děl sv. Justina a z děl sv. Hipolyta. Nepředstavujme si v tom však snahu po jed-

notném liturgickém jazyku: tam, kde se užívalo řečtiny, bylo to proto, že větší část obce mluvila řecky (na př. v Římě). Ve střediscích, kde se řecky nemluvílo, byly ve službách liturgie jiné řeči.

Tak latina byla od počátku liturgickým jazykem v Africe; latina a ne punština, která téměř vymizela, že sv. Augustin se cítil nucen přeložit do latiny místní přísloví, poněvadž mu jeho posluchači nerozuměli.¹⁾

Některé syrské a palestinské církevní obce užívaly aramejštiny, jak o tom svědčí existence aramejského textu v evangeliu sv. Matouše.

Edesské syrštiny se užívalo dávno před sv. Efrémem a Pešitou. Aniž bychom se pouštěli do diskusí o stáří starých překladů bible, je jisté, že Tatiánův Diatessaron byl od svého vzniku roku 172 podkladem překladu do syrštiny.

V Egyptě převládala řečtina v Alexandrii a v okolí, avšak jak křesťanství pronikalo do vnitrozemí, v liturgii se začalo užívat jiných jazyků. Je pozoruhodné, že církevní obce nezatačovaly žádný z koptických dialektů. Tyto dialekty byly politickou správou úředně ignorovány, některé z nich nebyly gramaticky ustálené. Tyto obtíže, jak se zdá, misionáře nezastavily, neboť od roku 275 četla se tam bible v koptických překladech,²⁾ v sahidickém, akminickém, fajumském. Lidový ráz egyptské liturgie se projevuje dojemným způsobem. V církevních obcích, v nichž se mluvilo dvěma jazyky, byli i překladatelé — jako mučedník Prokop, který tlumočil liturgii jazykem Skythů.

Ostatně, když toho bylo potřebí, církevní obce měnily jazyk liturgický bez jakéhokoliv odporu. Nejlépe je to vidět na případu, který se odehrál v Římě, kde ve 3. stol. latina konkurovala řečtině tak, že kolem roku 375 musela řečtina definitivně ustoupit; později v 7. století velká byzantská kolonie oživila opět částečně liturgický jazyk sv. Pavla a sv. Klementa (dvojazyčná křestní formule, lekce ve mši sv. a při vigiliích atd.).

Stejně v některých egyptských krajích, kde se mluvilo řecky a místními dialekty, byly hranice dosti pohyblivé podle politických poměrů.

Konečně v některých krajích, kde bylo hlášáno evangelium zprvu řecky nebo syrsky, ustaluje se pak liturgie v jazyku národním! (Armenie, Georgie.) V Georgii byla místní řeč přejata během 5. a 6. století, zatím co evangelium bylo hlášáno již ve 4. století. V Armenii, obrácené koncem 3. stol. (sv. Řehoř Osvětitel), byl zaveden národní jazyk patriarchou Isákem Velikým během první čtvrtiny 5. století.

Tak se díky liturgickému duchu misionářů ustálily v různých krajích místní řeči a začaly se používat v literatuře. Ale všechny tyto země ležely na východ od Říma, všechny tyto jazyky jsou jazyky

¹⁾ Řeč 167 De sanctis.

²⁾ S. Athanasius, Vita Antonii; 2. Sv. Antonín, který neuměl řecky, se obrátil na víru, když slyšel jáhna zpívat evangelium.

orientální. V Galii, ve Španělsku v Irsku se slavila liturgie latinsky. Až na jednu výjimku (Církev gotská biskupa Vulfily) přejala latinu všechny barbarské národy, které v 5. a 6. století zaplavily západ. Tím se stalo, že latina na západě nabyla tak pronikavé moci, kterou řečtina a syrština na východě nepoznala.

Ze západních jazyků ať národů podmaněných nebo výbojců nezbýlo skoro nic.

Tento rozdíl přinesl velkou disciplinární různost v otázce liturgického jazyka mezi církevními obcemi západními a východními, jak hned uvidíme. Zatím konstatujeme s Origenem velkou různost liturgických jazyků v katolickém světě v době císařské: alexandrinský kněz tím nebyl nijak udiven, naopak velmi povzbuzen: „Řekové užívají slov řeckých, Římané latinských a ostatní národové prosí a chválí Boha ve svých řečech. Poněvadž Bůh je tvůrcem všech jazyků, smilovává se nad těmi, kteří ho prosí v tolika rozličných jazycích, jako kdyby prosili řečí jedinou. Není jako lidé, kteří znajíce řeč jednu, barbarskou nebo řeckou, nedají si vůbec práci s těmi, kteří mluví jinak než oni.“³⁾

Misionářské metody Východu a Západu. (VII.—X. stol.)

Syřané nevyvíjeli misionářské činnosti. Zato Egypťané pokřesťanili Ethiopii, Nestoriáni zanesli Kristovo poselství až do Indie a Číny, Byzantinci založili křesťanské obce u mnohých slovanských kmenů.

Nestoriáni si ve všech svých misiích zachovali syrštinu jako liturgický jazyk, aniž si to můžeme vysvětliti. Jejich přisnost nezasahovala však již tolik do lekcí a hymnů, které byly přeloženy na př. do hunštiny, mongolštiny i čínštiny.

Naproti tomu Egypťané a Byzantinci překládali všude liturgii i bibli do místního jazyka. Asi v 5.—7. stol. (doba se nedá přesně určit) stal se gheez liturgickým jazykem ethiopské církve, jež byla sesterskou cířsví církve alexandrijské. Řekové neváhali překládati postupně své knihy i do staroslověnštiny, do arabštiny (10. stol.)⁴⁾, později i do rumunštiny (17. stol.). Byzantští misionáři, věrní své tradici, používají i v nové době v baltských provinciích estonštiny, litevštiny, na Aljašce a sousedních krajích indiánských a eskymáckých dialektů, v Číně a Japonsku čínštiny a japonštiny atd. Z toho vidíme, do jaké míry si tato metoda zůstává věrna.

Bylo by naopak velkou revolucí v misionářských zvycích západní Církve, kdyby se liturgie slavila v jiném jazyce než v latině. Neboť při hlásání evangelia Církví západní v době před 16. stol. se téměř nikdy nevyskytl problém překladu liturgických knih. I katechese a kázání bývala latinská. Anglosasové obrácení sv. Augustinem poznali latinskou civilisaci v římské Germanii a též v Anglii našli imponentní zbytky latinské kultury. Ostatně jejich jazyk má mnoho latinských slov a nepsalo se jím před 8. stoletím. Též sv. Bonifác za-

³⁾ Contra Celsum 8, 37.

⁴⁾ Arabština se dostala postupně do liturgie koptické, syrské a nestoriánské.

vedl ve Německu latinskou liturgii a sv. Oskar v zemích skandinávských.

Ale na rozhraní východu a západu se nalézalo smíšené území. Liturgická kázeň se prolínala, stejně jako misionářská činnost. Řecké ostřívky byly roztroušeny i v Itálii až k Římu; liturgie římská se zachytila na dalmatské půdě, podle byzantské zásady byla však přeložena do slovanského jazyka (hlahol. misál z 9. stol.).

Soužití nebylo vždy tak pokojné, poněvadž vypukl vážný konflikt mezi oběma směry při pokřesťanění Moravy za pontifikátu Jana VIII. Na Moravě působili současně Němci, kteří podle západního zvyku zaváděli latinskou liturgii a jak se zdá i latinsky kázali, a misionáři z říše byzantské — Konstantin a Metoděj. Tito věrní východním tradicím začali ihned překládati jak liturgii, tak bibli a z toho důvodu vytvořili i slovanskou abecedu. Revnivost německých věrozvěstů přenesla spor o orthodoxii soluňských bratří a legitimítě jejich překladů až k sv. Stolci do Říma. Zdá se, že proti překladům byly tyto námitky: nápis na kříži Spasitelově byl hebrejsky, řecky a latinsky; proto jen tyto tři jazyky jsou přípustné, aby jimi byl Bůh veleben. Metoděj bez námahy dokázal papeži Janu VIII. z tradice neudržitelnost takové zásady. Dostalo se mu plného zadostiučinění dopisem, jehož základní myšlenky jsou zvlášť důležité:

Litteras denique Sclavonicas, a Constantino quondam philosopho repertas, quibus Deo laudes debite resonent, iure laudamus, et in eadem lingua Christi Domini praeconia et opera ut enarrentur, iubemus. Neque enim tribus tantum, sed omnibus linguis Dominum laudare auctoritate sacra monemur, quae praecipit dicens: laudate Dominum omnes gentes et collaudate eum omnes populi. Et apostoli repleti Spiritu Sancto locuti sunt omnibus linguis magnalia Dei. Hinc et Paulus caelestis quoque tuba insonat, monens: omnis lingua confiteatur quia Dominus noster Jesus Christus in gloria est Dei Patris. De quibus etiam linguis in prima ad Corinthios epistola satis et manifeste nos admonet quatenus linguis loquentes, ecclesias Christi aedificemus (I Cor., XIV 2—6). Nec sane fidei vel doctrinae aliquod obstat sive missas in eadem Sclavonica lingua canere, sive sacrum evangelium vel lectiones divinas Novi et Veteris Testamenti bene translatas et interpretatas legere aut alia horarum officia omnia psallere, quoniam qui fecit tres linguas principales, Hebraeam scilicet, Graecam et Latinam, ipse creavit et Latinam, ipse creavit et alias omnes ad laudem et gloriam suam.⁵⁾

Tím posvětil papež oficiálně zásadu výchoďanů, i přes opozici západníků. Jejich námitky se rozplynuly v niveč. Je zajímavé konstatovat, že tytéž námitky byly podávány opět po sedmi stoletích, jak dále uvidíme.

Papež Štěpán V. ovšem změnil rozhodnutí svého předchůdce Jana VIII., ale je pozoruhodné, že se při tom neodvolával na žádný theol. důvod. Své rozhodnutí postavil na zprávy, jejichž nevěrohodnost ostatně Jan VIII. jasně prohlásil v listě k Metodějovi. Štěpán V.

⁵⁾ Srov. Jaffe-Wattenbach Nr 3407, 3319.

byl však oklamán německými misionáři. Metoděj už byl mrtev a nemohl se u sv. Stolice obhájeti.

Divina autem officia et sacra mysteria ac missarum solemnia, quae idem Methodius Sclavorum lingua celebrare praesumpsit, quod ne ulterius faceret supra sacratissimum b. Petri corpus iuramento firmaverat, sui periurii reatum perhorrescentes nullo modo deinceps a quolibet praesumatur...

Excepto quod, ad simplicis populi et non intelligentis aedificationem attinet, si evangelii vel apostoli expositio ab eruditissimis eadem lingua annuncietur, et largimus et exhortamur, et ut frequentissime fiat monemus, ut omnis lingua laudet Deum et confiteatur ei.⁶⁾

Papež povoluje jen slovanský výklad epištoly a evangelia. (Důkaz, že v liturgii latinské tomu tak nebylo.)

Středověk (X.—XV. stol.).

Církevní hierarchie se ve středověku jak se zdá otázkou liturgického jazyka neobírala, tím spíše, že Řehoř VII. obnovil pro Čechy zákaz slovanského jazyka, daný Štěpánem V. Dekretálka Inocence III. na koncilu Lateránském (c. 14. l. 1. tit. 30) se zmiňuje o věřících vých. ritu v některých latinských diecésích.

Zatím se mluvený jazyk v různých evropských krajích poněkud, ale stále více odděloval od latiny. Jazyky germánské a románské začínají rozhojňovat svou literaturu (básně, bajky, romány). Latina zůstala ovšem dále úředním jazykem, jazykem učenců a spisovatelů. Ve Francii a v Itálii (bez pochyby i ve Španělsku) ztratila latinská výslovnost jazyků svou čistotu a klonila se k výslovnosti jazyků domácích; přesto je však srozumitelná. Přece však hlavně v odlehlých krajích (Anglie, Čechy) jsou stížnosti, že se jí nerozumí. Ve Francii se přimísil lidový jazyk i do liturgického zpěvu.

Tento vývoj byl tak nepozorovatelný, že se jím nikdy Církev nezabývala stejně jako moc státní, která zůstávala dále při latině z téhož důvodu jako Církev. A tak křesťanský svět zůstává hlubokou skutečností a jazyková jednota stmeluje jeho stejnorodost. Východní rozkol 11. století přes křížové výpravy a sjednocování koncily spojil úže osudy Církve s osudy romanity.

Ozvaly se hlasy, které žádaly liturgii v lidové řeči; snad byly započaty i iniciativní práce v tomto směru. Ale tyto pokusy o reformu liturgie byly předčasné. Právem se soudilo, že by odňaly posvátným věcem jejich vznešenost, když by se převedly do jevištní nebo dokonce vinárenské mluvy. Ostatně vycházely od lidí, kteří upadli do herese a kteří svým odbojem rozvířili klidný církevní život: Albigenští, Wiklef, Hus.

(Pokračování.)

Přeložil Josef Valerián.

⁶⁾ Tamtéž.

BUDDHISMUS

Přinášíme ukázkou z připravovaného sborníku „Dnešní světová náboženství“. — Nejstarší prameny pro studium buddhismu jsou dvě legendy: „Pali“ o nauce Buddhově, jejíž vznik se kladl do druhého století před Kristem a asi čtyři sta let po smrti Buddhově. „Lalita Vistari“ jedná o životě Buddhově. Vznikla ve čtvrtém století po Krisfu, tedy až osm století po Buddhovi.

Buddhův život.

Na úbočí nepalského Himalaja v Indii rozkládalo se městečko Kapilavastu. (Snad je to dnešní Piprava blízko hranic Nepalu.) Tam žil bohatý kníže či zeman Suddhodana se svou manželkou Mahá Máýá. Oba patřili k šlechtickému rodu Sakyů. Jednou zatoužila Máýa po svých rodičích i vydala se na cestu. Blíže vesnice Lumbini u Kapilavastu chtěla si v lesíku ulomit haluz s vysokého stromu a v tom okamžiku prý porodila Buddhu. (Tento výjev lze spatřit na reliéfu, který byl v té krajině r. 1899 vykopán.) Hošík obdržel jméno Siddhatta (-rta) = ten, který dosáhl svého cíle, a „příjmení“ Gotama (jméno jednoho dávného poustevníka), později se nazývá také Sakya-Muni (= asketa Sakya). Narodil se kolem r. 560 př. Kr. Je to jedno z prvních jistých dat dějin Indie.

Ve snivé nádheře a vznešenosti staroindického aristokratického života, v přepychu knížecího dvora prožíval chlapec své mládí. Jeho otec mu dal vystavět tři nádherné paláce, každý na jednu indickou roční dobu, o devíti, pěti a třech poschodích s bohatým zařízením. Každý palác byl obklopen zahradami s nejkrásnějšími květinami a šumnými vodotrysky.

Když bylo Gotamovi šestnáct let, zasnoubil se s princeznou Jasódharou, kterou si vzal později za manželku a měl s ní synka Rahulu.

Když dosáhl devěťadvaceti let, nastal pojednou v jeho duši náhlý obrat. Uprostřed nádhery jeho zámku a zahrad s tichými rybníky a lotosy těžké vůně, zmocnila se ho ošklivost nad životem, nad mládím.

Legenda vypravuje, že Suddhodana, otec Gotamův, rozestavil kol paláce strážce, aby syn nikdy neuviděl pomíjivost světa. Ale Gotama potkal jednou při vyjíždce ze svého parku k městu šedivého shrbeného starce a poučen od vozky, že člověk stárne, odjel za mouchou domů. Po druhé spatřil nemocného, pak mrtvého. Výklad vozků se ho opět mocně dotkl: Tedy každý život — i jeho, boháče a šťastlivce, — je jen ilusí a končí bolestí. Proč se raději neodloučit od tohoto světa? Konečně potkal skromného mnicha s miskou na almužnu v ruce a poučen od vozky o přednostech stavu mnišského, vrátil se do paláce s úmyslem, že se také stane mnichem. Marně se jej snažily obveselit tanečnice. V noci, když vše spalo, vstal, pohlédl naposledy na svou spící manželku a na synka Rahulu, zavolał svého

sluhu Čannu, vsedl na svého milého bělouše Kanthaka a vyjel ze bran paláce. Když přijel k řece Anomá, seskočil s koně, uřízl si těžkým mečem krásný vlas, oblékl na sebe žluté roucho brahmínského mnicha, odevzdal Čannovi své ozdoby i koně a poručil mu, aby obojí vrátil otcí. — Pak odešel do Radžagrha, v jehož okolí žili v lesích brahmínští poustevníci, velmi učením mužové; očekával od nich poučení, ale zklamal se. Opustil jednoho po druhém a rozhodl se, že se bude snažit dosáhnout vyššího vědění samotou a askesí, jak bylo tehdy v Indii zvykem. Odešel do jiného lesa a strávil tam 7 let v hlubokém přemítání, konaje velmi tuhou askesí. Denně prý jedl jen zrnko rýže. Ale ani tu nežil úplně sám. Bylo tu 5 brahmínských asketů; všechny je záhy daleko předstihl, takže k němu vzhlíželi jako ke svému vůdci. Nerozumnou askesí se však tak vyčerpал, že jednoho dne upadl do bezvědomí. Jeho druhové mysleli, že už je mrtev. Záhy se vzpamatoval a poznal, že takto moudrosti nikdy nenabude. I umínil si, že bude jíst, aby zůstal na živu aspoň tak dlouho, dokud nenabude pravé moudrosti. Když pojedl, nabyl opět sil, vzal svou žebráckou misku a odebral se do lesní pustiny. Oněch 5 asketů se ho zřeklo, neboť mysleli, že odpadl. Zůstal pak sám a přemýšlel dále o lidském životě, až se mu dostalo jednou v noci očekávaného osvícení, když odpočíval pod fíkovníkem. Objevil totiž čtyři pravdy, zásady, které jsou také základem jeho učení. Tím poznáním se stal „Buddhou“ — t. j. „osvíceným“ — probuzeným ze sna života. Bylo mu tehdy asi 35 let. Když dosáhl osvícení, zůstal sedět asi týden s přeloženými nohama — jak se také dodnes zobrazuje — pod oním památným fíkovníkem — a rozhodoval se, má-li se svým učením vystoupit na veřejnost či ne. Konečně se vydal na cestu se slovy: „Všem otevřena jsou vrata pravdy, kdo ji chce slyšet, nechť přijde a slyší.“

Vzpomněl si nejprve na 5 asketů, kteří ho opustili. Našel je u Benares v „gazelím lese“. Přemohl jejich odpor a přiměl je, aby vyslechli jeho první kázání. Obsahuje základní body buddhismu. V podstatě prý řekl: Mezi extrémní askesí a životem oddaným smyslnosti je střední cesta: ta vede ke klidu. Všecko je bolest v životě; původ bolesti musíme hledat v touze. Zničíme bolest, vymýtlíme-li touhu; toho dosáhneme, kráčíme-li „vznešenou cestou“, které on chce učít. — Po delším váhání dali se tyto asketé získat pro jeho učení. Záhy se k němu přidalo více učedníků: pět — šedesát a brzy tisíc. I jeho otec Suddhodana a synek Rahula stali se jeho učedníky. Svě učedníky rozeslal Buddha do světa se vzkazem: „Jděte a hlásejte učení světu! Přispívejte k blahu jiných jako ke svému vlastnímu! Zvěstujte každému radostné poselství! Nikdy nejděte dva touže cestou!“

V době dešťů (červen—říjen) se učedníci usazovali v malých domečcích v lesích u vesnic, odkud dostávali jídlo — jako tomu bylo i u jiných anachoretů. —

Přes 40 let procházel Buddha severní Indií, získával nové a nové učedníky; nejdříve jen jako askety, pak také i jako „laiky“ (tito žili dále v rodinách). Nerozhodovala kasta či jmění. Bohatí dávali jejich komunitám k dispozici veliké lesy, aby tam sídlili a meditovali.

Na jedné ze svých cest byl Buddha — tehdy již 80letý stařec — pozván do domu tesaře Cunda. Tam pojedl vepřového masa nebo

hub a těžce z toho onemocněl. Dovlekl se až do Kushinagary — blízko svého rodiště — a klesl pod stromem plným květů ... Poslední jeho slova prý byla: „Všechny věci podléhají pomíjejícínosti. Proto pracujte bez oddechu o svém osvobození!“ Zemřel kol roku 480 před Kristem.

Ethika buddhismu.

Kde je vědění, tam pak prý už není místa pro zhoubné vášně, jimž může jen nevědomý holdovat. Proto také nezná buddhistická ethika dobrých a zlých lidí v našem smyslu, ale pouze lidi moudré a bláhové.

Poněvadž dle buddhistického učení nejsou podmínky mého života ani v Bohu, ani v nějaké prasile, nýbrž ve mně — v mém „kamma“ —, musí také podmínky mé morálky záležet ve mně samém. Místo morálního nihilismu a místo strachu před Bohem nastupuje tu strach před sebou samým.

Přece však dal Buddha svým následovníkům „pět přikázání“, která mají být jakousi normou pro mravně ušlechtilé jednání a tedy i přispívají k zlepšení mého „kamma“ a tím k znovuzrození v lepších podmínkách.

Přikázání ta jsou podobná druhé polovině našeho Dekalogu. Znají: 1. Žádou bytost nezbavit života. 2. Nebrat nedarovaného (čili nekrást). 3. Zdržovat se nemravnosti. 4. Zdržovat se falešné řeči. 5. Zdržovat se opojných nápojů.

Tato přikázání bude moci buddhista teprve tehdy zachovávat, až potlačí své vášně a oprostí své srdce. Toto oproštění pak je „láska“ — maitri. Buddha učil své žáky říkat: „Ujišťuji tě, že miluji všechny tvory: beznohé, dvounohé, čtyřnohé, mnohonohé.“ V buddhismu tedy, jak patrně, se nerozlišuje láska ke zvířatům od lásky k lidem. Existuje jen jedna láska: ke všemu živému, a příkaz zdržovat se, aby „žádná bolest nebyla způsobena ani těm živokům, kteří jsou silní ... ani těm, již se třesou ve světě“. Proto mnichové buddhističtí v době dešťů ani raději nevycházejí, aby snad červa nezašlápli. Pijí-li vodu, cedí ji (život ve vodě!) — proto každý mnich nosí s sebou cedník — patří to k jeho výzbroji. Lovci, řezníci a rybáři patří dle buddhistů k stavům nejopovrženějším.

Posledním důsledkem prvního buddhistického přikázání by byl vlastně všeobecný zákaz požívat maso. Zda se to ovšem — aspoň u přísných buddhistických sekt — v plném rozsahu zachovává, není jisto, a o Buddhově životě samém nemáme v tomto ohledu žádných spolehlivých zpráv.

Když probíráme jednotlivá přikázání buddhistická, vidíme, že jsou nutná jen jako požadavek každého zdravého rozumu (lex naturalis!), a také jako taková jsou v buddhistických knihách formulována: „Rozhodl jsem se po zralém uvážení, že se zdržím jakéhokoliv ničení života...“ Není tedy správné tvrdit, že by tato přikázání z buddhismu do zákoníka Mojžíšova a tak do křesťanství přešla.

K těmto pěti přikázáním, závazným pro všechny buddhisty „laiky“, přidávají se ještě tři pro ty, kteří chtějí žít dokonaleji. Jsou to: 6. Nepožívat pevných pokrmů po poledni. 7. Varovat se nošení

věnců z kvítí, užívání voňavek, koření, kráslicích prostředků, mastí a ozdob. 8. Varovat se užívání vysokého a širokého lůžka.

Mnišstvo.

Mnišskou instituci přejal Buddha od brahmínů. Buddhističtí asketové — mniši — musí zachovávat kromě uvedených osmi ještě dvě další hlavní příkázání, totiž: 9. Vzdalovat se tance, zpěvu a neslušných divadelních představení. 10. Varovat se přijímání zlata a stříbra. To je „buddhistické desatero“ (dhasa — bhikšusila).

Mimo těchto 10 příkázání musí mniši zachovávat spoustu řádových pravidel — čítá se jich na 250. Buddha nebyl přítelem přehnané askese, vyžaduje však od mnichů trvalé sebekázně, aby nebyly zmenšovány možnosti a dispozice jasného myšlení.

Příkázání 6., 7. a 8. je nařízeno zachovávat i „laikům“ ve dny „upavasatha“, t. j. ve dny nového měsíce a úplňku (dle jiných také osmý den po těchto dnech). Tyto dny jsou zajímavé také tím, že se o nich scházejí mnichové okrsku k veřejnému vyznání svých chyb a poklesků (nerozumností), tedy k jakési zpovědi. Usedají na nízkých stoličkách a při svitu smolnic předčítá se Pratimoksa — nejstarší seznam „hříchů“ a stanovených na ně trestů (pro mnichy a mnišky). Předsedající vyzývá mnichy po třikrát, aby vyznávali své poklesky a přidává, že kdo by je zamlčel, dopustil by se lži — a ta je dle Buddha překážkou osvobození; vyznání však přináší ulehčení. Tento obřad se udržel dosud na Ceylonu. Není to ovšem zpověď v našem křesťanském smyslu, poněvadž tu není žádné zmínky o odpuštění nebo o vyznání před Bohem. A pak: Buddhismus vůbec považuje hřích pouze za poklesek rozumu.

Co je mnichům zakázáno?

Kromě jiného i jalové tlachání, čtení a poslouchání vymyšlených událostí a příběhů, donášení zpráv laikům a od nich, koupě a prodej, kouzelnictví, hádání... Je samozřejmé, že mají žít v naprostém celibátě.

Buddhismus jako náboženský faktor.

1. S hlediska naukového přináší dvě základní myšlenky: a) ideu vykoupení — osvobození, b) boj proti vášním.

Vykoupení se snaží dosáci meditací a cvičením ctností. Tím působil velice přitažlivě na lidi oněch krajín. Buddhisté bojují proti všem vášním a touhám, aby se dostali do nirvány. V buddhismu jde o poznání pravd, „osvícení“ pravdami — illuminatio, v křesťanství jde o zjevení (pravd) — revelatio. (Nejedná se jen o osvícení rozumové, ale také o zachycení vůle a citu.)

2. S hlediska kultu přinesl buddhismus mimo jiné také oblibu v t. zv. „žalmech“ — mniši mají se modlit jen čtyři řádky, mnišky mají dlouhé žalmy.

V Mahaiánském systému se obracejí v těch „žalmech“ k Buddhovi jako k bohu. Vybízejí se tam ke ctnosti, na př.: „Je třeba zachovat klid jako slon uprostřed bitvy...“

3. S hlediska praktického buddhismus zlepšil národy. Svou ušlechtilou ethickou naukou je velikou milostí Boží prozřetelností, která

byla dána těmto národům východu, aby je uchovala na cestě dobra tak dlouho, až je zavolá k jedinému a pravému Bohu.

R. 1869—70 byli buddhisté v Japonsku pro své náboženské přesvědčení a pro svou víru v Buddhu jako boha mučeni.

Dnes jsou buddhisté rozděleni na 58 sekt, a mají celkem 71.000 chrámů a klášterů. Tolik zájmu pro askesi a ctnostný život nemůže vyzníť před Bohem naprázdno!

Buddhismus je asketické hnutí, které má všechno zdání náboženství. Ale místo Boha (náboženství) se zajímá jen o člověka (filosofie). Měl by se jmenovat: náboženství bez Boha. Ve skutečnosti však rozum a srdce jejich si našlo cestu k božství: velká část jich vidí v Buddhovi svého boha. Už dvacetpět století se na východě mluví o spáse. Hledá se Spasitel a Učitel. A dosud ho nenalézají. A přece Církev katolická už skoro dvacet století ukazuje celému světu Ježíše Krista, pravdu a život.

Buddhismus připravil a uchoval srdce milionů na východě v touze po spáse, po řádném životě a po věčné blaženosti. To je jeho velký a dějinný úkol v plánech Boží Prozřetelnosti. Příprava na příchod království Božího: „Aby poznali Tebe, jediného pravého Boha, a toho, jehož jsi poslal, Ježíše Krista.“ (J. 17, 3.)

„Tma pomíjí a světlo právě již svítí (I. J. 2, 8)“ — totiž Církev katolická, která už po 20 století přináší celému světu a všem národům Ježíše Krista, pravdu a život.

Kéž se její světlo bohatě rozleje i v duších buddhistů!

Ladislav Simajchl:

LITURGICKÉ HNUTÍ U NÁS?

Slíbovali jsme si na bohosloveckých schůzkách, na nichž jsme připravovali velehradský sjezd, že se co nejdůkladněji vynasnažíme „pracovně využít“ přínosů a výsledků svých sjezdů. Když se však zamýšlíme nad možnostmi rozvedení a uskutečnění liturgického programu letošního sjezdu, narážíme na obtíže.

Lze vůbec mluvit o nějakém liturgickém hnutí u nás? Náš sjezd je nezaložil, a před ním, zdá se, nebylo také. Byli a jsou tu sice rari nantes, jedinci, kteří tu a tam splatili daň době napsáním nebo přeložením nějakého díla v jeho duchu, ale těžiště jejich působnosti a činnosti bylo a nadále zůstalo docela jinde. Měli jsme také liturgickou revui „Pax“, avšak ta pro své vyšší intelektuální zaměření nepronikla do širších vrstev. Konaly se i tři liturgické týdny v předválečných dvaceti letech, ale ty vyzněly a skončily podobně, jako náš sjezd velehradský: řečníci přednesli nadšeně daná themata, účastníci je neméně nadšeně vyslechli, spokojeně se rozjeli domů a zase byl klid. Rozhodnutí sjezdů předválečných (pořádat pravidelně liturgické sjezdy, soustavně zpracovávat a vychovávat katolické skupiny podle stavů, pravidelně vydávat liturgické texty a při-

ručky seznamující s podstatou hnutí atd.) se neuskutečnila. Zůstalo při konstatování, že liturgické hnutí je i pro obrození českého katolicismu nezbytné, nutný předpoklad pro vznik skutečné Katolické akce, že je důrazně doporučuje a nařizuje svatý Otec, ale nikdo se za věc nepostavil celou svou osobností, se vším svým elánem, nevzniklo žádné „Centre de pastorale liturgique“ nebo „Volskliturgisches Apostolat“.

Nevím, nejsem-li nevědomky nespravedlivý, to bych opravdu nerad, ale tyto myšlenky se mi vtíraly, když jsem četl o podobném sjezdu jinde, téměř už před čtyřiceti lety, na kterém liturgické hnutí v dnešní podobě vzniklo a dostalo také své jméno.

Roku 1909 se konal v Mechlinu kongres katolických sdružení. Mladý dom Beauduin, mnich benediktinského kláštera Mont-César v Lovani vystoupil tam po prvé na veřejnost se svými ideály: „Jednou z příčin náboženské nevědomosti, ne-li tou největší, je neznalost liturgie... Vrátit věřícím porozumění a tím i lásku k tajemstvím, která se konají na oltáři, vrátit jim misál, který byl nahrazen tolika podřadnými modlicími knížkami, — v tom je nejlepší způsob hlásání náboženství, nejúčinnější prostředek, jak udržet v chrámu ty, kteří jej opustili.“¹⁾ A před napjatě naslouchajícími delegáty vyrůstal velkorysý plán apoštolátní akce, odpovídající na volání papeže Pia X. po obnově liturgického ducha a smýšlení u věřících.

Posluchači porozuměli: „Nepopsatelné ovace, opakované se vzrůstajícím nadšením, přivítaly toto ohnivé vyznání. Preláti, ministři a všechny autority s čestné tribuny se bez výhrady připojili k těmto spontánním projevům souhlasu. Také kardinál Mercier dával nadšeně najevo svůj souhlas.“²⁾

Nezůstalo jen při nadšení. Hned na sjezdu byl vypracován konkrétní plán práce pro nejbližší dobu. Dom Beauduin se jako inspirátor hnutí ujal vedení a za dva měsíce vyšel v Mont-César první sešit *La vie liturgique*, liturgických textů týdně s jejich výkladem. V několika měsících vycházely už v sedmdesátitisícovém nákladu.

První část mechlinského programu: lidový misál všem, se začala uskutečňovat. Současně se pustil neúnavný dom Beauduin do dalšího úkolu: seznamovat s podstatou, s duchem liturgie. Jeho postup popisuje historik liturgického hnutí takto: „Dom Lambert Beauduin pochopil, že je nutné začít především u kleru. Nejen proto, že klerus má možnost působit na lid, ale především proto, že kněz je dispensátor mysterium, rozdělovatel nadpřirozené energie, již právě hnutí chtělo učit užívat... Začal tedy hlásat své názory především farářům. Jsa nadán mocnou přesvědčivou silou, získal vbrzku veliký vliv na své světské spolubratry. Kněží z Belgie, Francie a Holandska odpovídali na jeho výzvy a připojovali se k novému hnutí.“³⁾

¹⁾ D. A. Robeyns: *Les débuts du mouvement liturgique*, článek v *Questions liturgiques et paroissiales*, roč. 1934, str. 287.

²⁾ D. A. Robeyns, 1. c. str. 290.

³⁾ O. Rousseau OSB: *Histoire du mouvement liturgique*, ed. du Cerf, Paris 1945, str. 223—4.

Zkrátka se stalo hnutí hybnou pákou belgické, francouzské a holandské mladé Církve. Jím dýchá moderní francouzský apoštolát, jehož průbojnost a sílu obdivujeme.

A mladé bohoslovecké srdce, oslněné tímto ruchem a dechem Ducha svatého síly dob apoštolských, ptá se s bolestí: Jak se mohlo stát, že k nám tento van Boží nedolehl, že u nás je stále tak mrtvo a ticho jako za časů starých pokojných dynastií?

To, co se u nás v tomto oboru dosud dělo, patří vesměs do prvního období liturgické obnovy,⁴⁾ ve které se na studium liturgie pohlíželo jako na soukromého koníčka, luxusní libůstku. Ze skutečného hnutí, které postupně zasáhlo v různé intensitě celý křesťanský svět, které našlo samostatné, čilé centrum v našem nejbližším sousedství — Parschově Klosterneuburgu u Vídně, z toho u nás nenajdeme téměř nic. Snad občasné pošilhávání na stránkách kněžských časopisů po různých „nových pastoračních methodách“, které budí většinou jen nechuť ke „stálým novotám“, protože tu chybí rámec, předběžná průprava a růst z ducha hnutí, které je většině našeho kleru neznámo.

A přece je nám Klosterneuburg tak blízko zeměpisně a Francie tak blízko kulturně. Nebude nám historie toto zaspání vyčítat stejně trpce, jako my dnes vyčítáme svým předchůdcům, že nedbali nabádání a napomínání papežů sociálních encyklik?

Kdybychom měli i u nás speciální liturgický časopis, liturgické ústředí s edicí odborných i populárních liturgických knih, jež bychom mohli studovat, bylo by snadné pracovně využít bohosloveckého liturgického sjezdu.

Musíme se však do toho pustit i tak, tím houževnatěji a důkladněji, abychom dohonili zameškané. Především je nutno seznámit se s tím, co u nás v tomto oboru vykonali Kupka, Schaller, Cinek, Čala, Dacík, Vykoukal a jiní. Vyškrabat v knihovnách staré ročníky Paxu. Je v nich roztroušeno mnoho dobrých článků. A pak studovat a překládat cizí literaturu.

Při tom nezapomínat učit se žít v duchu liturgie a sžívat se co nejdokonaleji s Tělem Kristovým, s Církví svatou a katolickou.

⁴⁾ Používám tu rozdělení vývoje liturgických snah na dvě hlavní etapy dle O. Rousseaua: první od dom Guérangera po Pia X., přípravná doba soukromého studia. Druhá od Motu proprio Pia X. z r. 1903, reprezentovaná třemi hlavními klášterními centry: Mont-César, Maria-Laach a Klosterneuburgem.

TŘI PILÍŘE PRAVÉ KATOLICKÉ AKCE.

List sv. Otce Pia XII. arcibiskupovi v Montré-
alu Msgr. Jos. Charbonneau ke kongresu J. O. C.
v Montréalu 1947. — Osservatore Romano 15.
6. 1947.

„Kongres v Montrealu jim (= pracovníkům v dělnické K. A.) bude také příležitostí, aby znovu přemýšleli o velkých zásadách, které mají vésti jejich výchovu a jejich horlivost.“

1. Jako základ: solidní znalost pravd svaté víry, jež jejich studijní kroužky v sobě prohloubí a upevní, neboť i nejušlechtilejší snahy byly by bez světla zjevené nauky jen vzplanutím slámy anebo ilusí;

2. věrné uskutečňování křesťanské mravnosti, živené častým přijímáním svatých svátostí, jimiž se čerpá milost přímo u pramene;

3. velké přilnutí k Církvi — „sloupu pravdy“ (I. Tim. 3, 15) — skrze hierarchii, v níž je uložena autorita Pána našeho Ježíše Krista.

To jsou podstatné podmínky každé opravdové Katolické Akce, již mají laici sami sebe vzdělati v „královské kněžstvo“, jak praví inspirovaným obrazem sv. Petr. Mladí dělníci a mladé dělnice jsou k tomu zvláště povoláni. Neřekl Náš předchůdce Pius XI. blahé paměti, ve svém slavném okružním listě „Quadragesimo anno“, že „apoštoly dělníků budou dělníci“? Velké hnutí J. O. C. to právě dobře pochopilo, a výsledky, na nichž bude moci stavěti kongres v Montréalu po bohatém období zkušeností, budou nejpřesvědčivějším důkazem výtečnosti tohoto apoštolátu.“ —

POVINNOSTI DNEŠNÍCH KATOLÍKŮ.

Rozhlasový projev sv. Otce Pia XII. k národnímu francouzskému eucharistickému kongresu v Nantes 4. července 1947. — Osserv. Rom. 6. 7. 1947.

Směrnice, které od nás očekáváte v této tak vážné chvíli obnovy Vaší vlasti, dají se shrnouti do slov, která Božský Spasitel pronesl ke svým učedníkům při poslední večeři, kdy ustanovil Nejsvětější Svátost, již dnes Váš kongres v Nantes oslavuje. Co jim řekl? „Já jsem vyvolil vás..., abyste šli a přinášeli užitek“ (Jan 15, 16). Zve vás tedy k apoštolátu...

Křesťan nemůže nikdy zůstatí netečný k šíření zla. Osud vaší vlasti je ve vašich rukou. kněží i laiků. vás všech, kteří žijete z Krista a chcete se pro něho obětovat. Ale nezapomeňte, že jeho metody a jeho duch se neřídí zásadami světa. Křesťan není straníkem, není nepřitelem nikoho, nesnaží se o triumf nad žádným protivníkem. Kastovní duch je mu cizí. Dnes více než kdy jindy,

tak jako v prvních dobách, potřebuje Církev především více svědků než apologetů, svědků, kteří by dali celým svým životem zazářiti pravé podobě Krista a Církve před očima pohanského světa, který je obklopuje. Těmto nespočetným lidem, v jejichž srdcích se nevěra snaží udusiti každou náboženskou touhu, bohudík marně, odhalíte božský půvab a něhu Spasitelovy lásky. Milujíce je všechny stejnou láskou, budete tlumočit mateřskou něhu Církve ke všem utlačovaným a svedeným.

Ukážete jim její zářivou sociální nauku tím, že ji budete vysvětlovat a především tím, že budete podle jejích zásad žít a jednat: jediné ona může rozřešit všechny jejich mučivé problémy.

Tak se stanete apoštoly naší moderní společnosti.

BOHOSLOVECKÁ KRONIKA

SVĚTOVÉ BRATRSTVÍ BOHOSLOVCŮ.

Francouzští bohoslovci volají ve svém časopise *Servir* (listopad 1947) po vytvoření světového bratrství bohoslovců: „Národy jsou ještě příliš daleko od sebe a mezinárodní organizace pokulhávají. Chybí jim jednotící princip: Kristus.

Je na nás, abychom jej přinesli. Vytvořme světové bratrství bohoslovců. Učme se navzájem poznávat a milovat.

Zítřka se zrodí světové bratrství kněží. Pozitíří z něj vyroste účinné bratrství křesťanů celého světa. Církev, jako kvas v těstě, uskuteční Společenství národů.

Je to příliš troufalé? Ne! S Kristem není nic nemožného. „*Omnia possum in Eo qui me confortat.*“

Bohoslovci z USA a z Kanady se letos sjeli ve dnech 23. až 28. 7. v Montréalu. Na společném „Studijním týdnu KA“ projednávali otázku, jak se co nejlépe připravit na tuto podstatnou část svého budoucího poslání. Sjezd byl schválen a vřele doporučen episkopátem obou zemí. Celá Církev musí v dnešních dobách víc než kdy jindy stejně smýšlet i jednat. Ovocem sjezdu bylo především vzájemné obohacení výměnou zkušeností a názorů. Také seminární kroužky se zabývají především Katolickou akcí. Ústřední organizace FOGAS (Federation of Catholic Action Seminars) koordinuje a řídí práci kroužků KA v jednotlivých seminářích. Ústředí FOGAS sestává z předsedy-jáhna, duchovního rádce-kněze, a zástupců seminářů. Ústředí vydává také bohoslovecký časopis „Fogas“, v němž se debatuje o aktuálních otázkách KA.

Bayonští bohoslovci píší o návštěvě kněze z pařížské misie v jejich semináři: „Ukázal nám, v jakém duchu se v misii pracuje. Ve skupinkách po dvou nebo po třech se kněží pokoušejí ne o jednotlivé konverse, ale o vytvoření křesťanských společenství ve zcela pohanském prostředí. Proto se připojí ke skupině dělníků, pracují s nimi, mají účast na všech jejich nesnázích i souženích a vydávají tak svědectví o skutečném křesťanském životě. Pomalu a takřka

instinktivně se kolem nich vytvářejí ohníska, toužící napodobit jejich příkladnou lásku.

Tento duch nás uchvátil. Především jsme poznali příklad kněžského života, který se zcela dává duším. Kněží-misionáři uskutečňují plně kněžství Kristovo především svým způsobem života uprostřed lidu. Kolik odříkání to předpokládá! Jaký boj s vlastním sobectvím! Je jisté, že nabýváme svou výchovou mravy a způsoby lidí vzdělaných, „buržoasních“. Potrpíme si trochu na komfort, dobrý stůl, lepší společnost. Ale máme-li získat duše, musíme dávat příklad životem prostým a chudým, mít účast na starostech a trápení druhých. Musíme proto od sebe odvrhnout vše, co nás od lidí vzdaluje.

Nepomíjíme ty, kteří jsou méně vzdělaní, jako by byli lidmi méně zajímavými? Ježíš se však nevyhýbal zástupu, rozmlouval s žebráky a za učedníky si zvolil prosté a nevzdělané rybáře.

Ano, vzdálili jsme se od prostých lidí. A proto se chudí lidé vzdálili od Církve. — Snad se rysuje v těchto příkladech plného kněžského života spojeného s životem dělnickým nová reforma v samém lůně Církve.“

Bohoslovec ze Savony píše: Bohoslovecké organizace v italských seminářích se sjednocují. Hnutí vyšlo z Albengy pod názvem „La Fucina Apostolica“ a šíří se do všech seminářů. Na příští prázdniny se připravuje celostátní sjezd italských bohoslovců. (Servir)

Z amienského bohosloveckého časopisu „Entre nous“. V článku: Reforme des seminaires? cituje M. abbé Boulard poznámky faráře, který píše svým spolubratřím: „Lze říci, že přechod ze semináře do duchovní správy vyžaduje skutečné přeměny myšlení, úsudku, chápání i bytí. Přeměna nastává pod úderem skutečností. Tato disharmonie života v semináři a života v duchovní správě by byla méně nebezpečná, kdyby kněz nebyl nikdy osamocen, avšak můžeme říci, že od svého odchodu ze semináře a zvláště od ustanovení farářem je ponechán neustále sám.“ — „Entre nous“ vyzývá mladé kněze, aby napsali svým mladším bratřím v semináři své zkušenosti, jak se u nich proměna podařila a s jakými obtížemi se venku setkali. I nás by zajímala podobná anketa.

Celostátní sjezd rakouských bohoslovců se konal v červenci ve výletním pensionu Ort v Solné Komoře (Traunsee). Na thema: duchovní správa a pastorec mládeže přednášeli známí univ. profesori i praktikové z duchovní správy. Také letošní sjezd, podobně jako i loňský v Seckavě, splnil dvojí úkol, který rakouští bohoslovci tímto sjezdům určili: Vzájemné sblížení bohoslovců ze všech diecézí a společné projednání časových bohosloveckých otázek.

(Linzer Kirchenblatt.)

Přípravný výbor sjezdu katol. bohoslovců ČSR bude brzo zasedat, aby určil thema a místo sjezdu. Jak dosvědčují referáty z ciziny, je myšlenka jednotící všude živá, překonávají se závory diecézí a dokonce i hranice států. Naše sjezdy mají už starou tradici. I dnes mohli bychom na ně být právem hrdi, kdyby nebylo postoje slovenských bohoslovců. Jsou zřejmě rozhodnutí po společném časopise zavrhnouti i společný sjezd. Na písemné výzvy Pří-

pravného výboru, aby se zúčastnili příprav na příští sjezd, dosud neodpověděli. Jen bohoslovci ze Spišské Kapituly slibují, že v blízké budoucnosti spolupracovat budou, „ale nateraz nemožeme sa definitívne vyjádriť“. Kristus označil za kritérium svých prvých učedníků vzájemnou lásku... Oremus pro invicem, fratres!

NAD MUSEEM V NOVÉM HAVU.

Chtěl bych vyzvat všechny spolubratry z našeho i z ostatních seminářů k čilejší vlastní tvorbě. Jednak zní teď nadpis Musea „Časopis katolických bohoslovců“ a ne „Časopis pěti nebo deseti bohoslovců“, jednak máme přece každý nějaké zkušenosti, ideály, vědomosti, podněty. Nebojme se s nimi vyrukovat na veřejné kolbiště, jímž by se rádo Museum stalo. Vždyť tím můžeme druhým i sobě hodně pomoci! Už tím, že aspoň poznáme, jaká ta úroveň dnešního kněžského dorostu opravdu je, že se naučíme nést odpovědnost za svou práci a že se pocvičíme v pokoře (poznáme totiž brzy, oč těžší je něco udělat než zkritisovat). — To jen tak namátkou, těch kladných stránek bude mnohem více. Jen se zkrátka nebojme psát! Závazek křesťanské lásky nám přece dává záruku, že náš příspěvek, který v potu tváře sesmolíme, nebude ztrhán za každou cenu, že nebude odsouzen ve srovnání s článkem třebaš Maritainovým, jehož překlad bude v témže čísle Musea, že autor nebude zařazen mezi naivky nebo hlupáky, objeví-li se v jeho práci nějaká upřílišňcnost či nedomyšlení. Bohoslovci přece dovedou tolerovat názory druhých a vážit si i zájmů, které náhodou jim právě neseďí. Pomozte tedy všichni vlastními příspěvky, aby se ČKB stal opravdu ČKB.

Tím nechci nijak podceňovat výplň Musea překlady! Překlada-telská činnost má jistě mnoho kladů, ovšem i v ní vězí určité nebezpečí. Znamená-li překlad mnohého cizího autora veliký přínos do české bohovědné literatury, uvažme také, že naopak hodně prací — třebaš i slavných spisovatelů — přenesených z úplně jiného prostředí, ztrácí u nás mnoho ze své životnosti a nás, bohoslovce, vesměs s nevalným dosud rozhledem a skrovnou životní zkušeností, lehce uvádí do planého estétství a verbalismu. Snadno se nám taková díla stane brýlemi mámení a svede nás nahlížeti na život ne tak, jak je; u nás v jeho kladech či záporech žijeme, ale tak, jak se jevil v cizím prostředí cizímu autoru. Pak často vyumělkovaně a se zbytečnou složitostí přistupujeme k problémům, které vlastní život (a také kniha života — Písmo svaté) řeší prostě a jasně. Stává se nám, že zatím co pokukujeme závistivě po cizím, roste v nás nespokojenost s našimi poměry a lehce zapomínáme, že náš náboženský život se po nejedné stránce cizině vyrovná, někde ji i předčí.

Na to si, myslím, my bohoslovci musíme dát pozor při studiu cizí literatury, aby nám přinesla pravý užitek, abychom se vyhnuli osudnému úskalí, kde „poznání nadýmá, láska však vzdělává“ a neobnovovali ve svých řadách rozdělení, které u Korintanů tolik kárá Učitel národů. Nezapomeňme: „Já pak jsem Kristův!“ Vlad. Vlček.

Z DOPISU REDAKCI.

Přišlo první číslo Musea. Ihned se dávám do čtení, vždyť jsem netrpělivě čekal již několik týdnů na bohoslovecký časopis. Byl jsem jedním z těch, kdo se o Museum nestarali a jimž bylo, snad právem, v posledních letech trochu odlehlé.

Celé číslo jsem přečetl opravdu jedním dechem, přiznám se, že jsem četl odzadu. Číslo se povedlo. Zaujala mne hned obálka. Museum ustoupilo do pozadí, tož i obsah je třeba oprášit od všeho musejního nánosu. Uvnitř na desce nalézám upozornění, že časopis bude přinášet příklady ze světové bohoslovecké literatury. Pokládám to za správné, abychom se mohli poučit z toho, co a jak dělají jinde, každý nezná více jazyků, aby si mohl přečíst originál.

Programový článek je dobrý, věcný, snad poněkud dlouhý, což v dnešní době rychlého životního tempa unavuje a jak to už bývá, „semeniči“ všechno dlouhé uvádění prostě nečtou, ale kritizují. Abych mluvil za sebe pravdu, přiznávám, že první poválečný ročník Musea mi nevyhovoval, ač jsem byl tehdy jen v prvním roce. Loňský ročník jsem vůbec nečetl, ze zaujatosti k dřívějším číslům, což považuji za chybu a otevřeně se k ní přiznávám.

Rád bych připomněl spolubratřím, zvláště těm, kdož odmítli Museum, že s předsudky v životě daleko nedojdeme. Chci-li něco kritizovat, musím nejdříve dobře vědět, co mám kritizovat. Je-li dnes mezi bohoslovci nezámem o věci bohoslovecké, jaký bude zájem o věci kněžské? Často se zdůrazňuje, že kněz musí v dnešní době bojovat v jedné ruce s evangeliem a v druhé s novinami. Jen si přiznejme, jak to dnes většinou vypadá v našich řadách. Sejdou-li se dva neb tři, tu je jejich pravděpodobným thematem debaty kritika představených, spolubratří a kněží. S klidem mohu říci, že to jsou všechno plané kritiky. Nesledujeme současný běh událostí s dostatečnou přípravou na boj s těmito skutečnostmi. Jedni si vůbec událostí ve světě nevšímají, jsouce pohříženi do tajů vědy a pachtíce se za pozlátkem slávy složených státnic, druzí debatuji, kritizují, ale nedělají závěry ze skutečných faktů, snad pohubují na zkaženost světa, na poměry a dost... To však nestačí! Je více než třeba zaujmout kladné stanovisko ke všem událostem, zaujmout postavení buď obranné, nebo bojovné. Proč se nesejít a nepromyslet příčiny všech dnešních problémů, ke kterým musíme jednou zaujmout stanovisko, až nás Pán po obdaření kněžskou mocí postaví na frontu? Voják se cvičí nejen theoreticky, posloucháním přednášek o nepříteli, o druzích moderní války, nesleduje jen nákresy zbraní, ale zbraň musí vzít do ruky, musí ji umět rozebrat, sestavit, musí cvičit přískoky a všechny ty nutné cviky k boji. Dlouho se prakticky připravuje na boj. Kdyby šel do boje vyzbrojen největší theoretickou vojenskou vědou, bez praxe, tu by asi mnoho bitev neabsolvoval se zdravou kůží. A co my? Zda nejsme Kristovi vojíní? Nemusíme bojovat o duše, své i svých svěřených se světem a s ďáblem? Myslíš, bratře, že na to stačí jen ty vědomosti, které stačí ke státnicím? Jdeme životem slepě, díváme se na vlky jako na beránky, aniž by-

chom v nich viděli nebezpečí. Je třeba víc život žít, více vidět a přemýšlet a také jednat.

Nám, litoměřickým, se vytýká, že chápeme život jinak než ostatní. Často jsem se zamyslel nad touto výtkou. Velmi živě si připomínáme slova J. E. ndp. arcibiskupa, která nám říkal ještě jako rektor zdejšího semináře: „Pánové, více života, vám schází život!“ Nevidím život v tom, když někdo považuje porušení seminárních stanov a případně odpor k představeným za hrdinství. Život je radost, láska, činit druhé šťastnými, pomáhat si. Pomáhat si i v řešení problémů korigováním názorů. Úkony zachovávání seminární kázně konat z lásky. A hlavně veselost, vždyť svatý smutný je smutný svatý. Je třeba ukázat se takový, jaký skutečně jsem. Ne ukazovat navenek svou tvář a v duši chovat předsudky a trpkost. My, litoměřičtí, vidíme snad až příliš jasně to, co nás čeká, žili jsme celý rok v tomto prostředí a můžeme směle říci, že jsme se odhodlaně připravovali a připravujeme na všechny úkoly, které nás čekají. Nejsou to úkoly malé, ale zmůžeme je jen s pomocí Boží a s veselou myslí.

Proto nás bolí, když vidíme tu nevšímavost a snad i pohrdání svých vlastních spolubratří. Nemyslíš, milý bratře, že z toho roste i kněžská nenávist a neláska, která je na kněžské cestě velikou propastí? Jak máme hlásat lásku jiným, když ji sami nemáme? Jsme syny jedné Církve. Údy jednoho mystického těla Kristova. Máme hlásat Krista v jedné, společné vlasti. Hranice farností a diecézí nejsou tak neprodyšné, jako hranice státní, nýbrž fluktuace obyvatel je značná. Proto i naše zájmy musí být společné. Hoří-li stavení souseda, nebude se nečinně dívat, až chytí i moje, ale půjdu pomoci hasit. Zájem sousedů se dotýká i mě. Není v našich zájmech něco společného?

Odbočil jsem trochu daleko, ale vede mne k tomu jen láska. Rád bych probudil ve všech spolubratřích zájem o naše společné věci, tedy i o ČKB. Když se někomu nelíbí, proč ihned nesedne a nenapiše něco, co by se líbilo všem, co by Museum pozvedlo? Plané kritizování ještě nic nepostavilo ani žádný časopis nezlepšilo. Nemyslíš, bratře, že jací jsou bohoslovci, takový je i jejich časopis? To bych rád řekl všem těm, kterým se Museum nelíbí, aniž by je vůbec vzali do ruky, natož rozřezali a docela přečetli. A takových je věru dosti. ---

Josef Hádek.

Praha-Litoměřice. Jak již bylo oznámeno, byl litoměřický seminář dočasně přeložen do Prahy, proto zasíláme zprávu společnou. Příštím rokem oslaví Karlova universita 600. výročí svého založení. U nás se to projevuje už letos tím, že se začínáme aktivně zúčastňovat pražského kulturního života.

12. října jsme se zúčastnili přednášky odborníka světového jména ve slovanské otázce Dr. Grivce o činnosti sv. bratří Konstantina a Metoděje.

V neděli 9. listopadu přednášel v posluchárně bohosl. fakulty dp. J. Gabriel o práci mezi ministranty, o níž mají bohoslovci veliký zájem.

11. listopadu bylo provedeno ve Smetanově síni Obecního domu Verdiho Requiem kterého se zúčastnil skoro celý seminář.

15. listopadu byli jsme na slavnostním večeru, který byl pořádán v předvečer svěcení nového biskupa litoměřického J. Ex. Dr. Štěpána Trochty. Slavnosti se zúčastnili všichni biskupové a řada významných hostů.

Neděle 16. listopadu je nezapomenutelným dnem pro všechny litoměřické bohoslovce, neboť v ten den přijal biskupské svěcení litoměřický p. biskup. Litoměřičtí věnovali k jeho konsekraci duchovní dar, skládající se ze mší sv., sv. přijímání, sv. růženců a vyprošovali hojnost Božího požehnání pro jeho těžký úkol a pro jeho posvěcené ruce, které jednou bude klásti i na jejich hlavy.

Týden od 17.—22. listopadu je prožíván v radostné práci a přípravě na intronisaci. Ve středu odjíždí 6 bohoslovců do Litoměřic, aby pomohli při přípravách k intronisaci. V sobotu odjíždějí všichni litoměřičtí, aby byli mezi prvními, kdož přivítají nového pastýře na půdě diecése.

23. listopad — slavná intronisace. Chápali jsme význam a vážnost okamžiku a modlili se vroucněji než kdy jindy za toho, který přichází ke stánci, které bylo doposavad bez pastýře. Odpoledne byla uspořádána slavnost v městském divadle K. H. Máchy na počest p. biskupa. Slova „hlas jeho kleriků chtěl by mu říci, že půjde radostně za jeho rozkvetlou berlou, až do skal udeří, by vytryskly prameny víry, a cestu ukáže“, která recitovalo malé stádečko jeho bohoslovců, zněla jako přísaha.

30. listopadu zúčastnili jsme se oslav Karla IV. ve svatovítské katedrále.

1. prosince jsme opět navštívili Smetanovu síň. abychom se zúčastnili koncertu mužského sboru katol. akademiků Moravana.

3. prosince přednášel v aule fakulty P. Dr. Arnošt Žižka o americkém katolickém životě.

7. prosince uspořádaly oba semináře společný mikulášský večírek.

Na svátek Neposkvrněného Početí Panny Marie zúčastnili jsme se Oratoria sv. Vojtěcha opět ve Smetanově síni.

Přednášky končí pravděpodobně 20. prosince. Ji.

České Budějovice. Brzy po zahájení školního roku byl zvolen nový výbor bohosloveckého spolku „Jirsík“, jehož předsedou se stal br. Šmákal. jednatelem K. Flossmann. Potom se také rozběhla práce v jednotlivých kroužcích (hudební, pěvecký, junácký a jazykové hodiny). Začátek byl dosti dobrý jako každoročně, ale s časem ubývá zájmu. Jistě by bylo dobré si vyměňovati navzájem zkušenosti z kroužků, metodu práce i obsah. Nechceme si nic zatajovati a jistě bychom rádi přijali radu, poněvadž stav, jaký je dosud, nás neuspokojuje.

V době, kdy byl českobudějovický stolec biskupský uprázdňen, nebývali jsme tak často v katedrále; nyní je funkcí daleko více a některé z nich vidí všichni z nás po prvé. Jsou to však povinnosti radostné a těšíme se na ně.

Začátkem října světil náš pan biskup první kostel ve Čtyřech Dvorech u Č. Budějovic. Také tohoto obřadu se někteří bohoslovci zúčastnili.

V listopadu odejel pan biskup na návštěvu do Říma. Provázeli jsme jeho cestu svými modlitbami. Jeho líčení pobytu ve Věčném Městě a hlavní audience u sv. Otce se poslouchají v hlubokém dojetí.

9. listopadu při své návštěvě v Č. Budějovicích k nám promluvil p. Jan Kunc, okresní školní inspektor MŠANO, několik velmi upřímných slov o součinnosti kněze s učitelem a p. Josef Vlček, generální sekretář MCM, o práci pro katolické řešení školských otázek.

11. listopadu nás zaujal pan Karel Fidler, zdejší továrník, svým krátkým filmem, který si pořídil při zdejších slavnostech svatovojtěšských.

24. listopadu jsme navštívili přednášku básníka Jana Zahradníčka a 29. listopadu večer Svazu přátel USA, na němž promluvil náš vzácný americký krajan Dr. Žižka OSB. Dr. Žižka navštívil též náš seminář a řekl nám několik cenných slov o způsobu americké pastorace.

Podobně jako naši brněnští spolubratři pracujeme i my v seminářské knihovně. — Máme to ovšem trochu moderněji zařízeno, totiž pracujeme ve směnách, kterým říkáme „knižní brigáda“. Musíme také přiložit občas ruku k dílu i v práci se dřívím; vložili jsme si je sami z vagonu, složili v semináři a nyní jsme se stali dřevorubci z povolání. — Bratři ze 4. a 5. ročníku prodělávají kurs řízení motorových vozidel a těší se na praktické jízdy.

První týden v prosinci jsou v semináři opět řemeslníci, aby konečně zasadili nová okna na místa, kde kdysi bývaly okenní tabulky a po náletu v březnu 1945 prkna a papíry. Snad to

trvalo proto tak dlouho, že jde o barevná speciální okna kostelní.

Nyní už zpíváme roráty a těšíme se na vánoce. Jos. Šlechta.

Hradec Králové. Na počátku nového školního roku vytkla si Brynychova jednota za úkol pokračovati v horlivé činnosti svých předchůdců, kteří se v mnohém zasloužili o rozkvět jednoty. Z rozmanitých sekcí nejvíce působí odbor sociální a debatní; sociální měl působivou přednášku kol. Landy o dělnické otázce, debatní pak pořádá týdně pravidelné schůzky, v nichž se probírají vhodná témata z našeho kulturního a katolického života. Vedoucí debatního odboru přihlíží především k těm námětům, jež zasahují přímo do budoucí naší pastorace.

Tak hned první námět „Bohoslovec a jeho poměr k pastoraci“ našel vřelé pochopení u četných účastníků, kteří svými dotazy naznačili, že si všímají dobře všech prostředků, jichž se musí v moderní pastoraci použít.

I druhé thema „Katolickou charitou k duši člověka“ bylo velmi praktické, neboť předpokládá účinnou lásku k bližnímu u všech křesťanů, především však u katolického kněze. Proto je nutno pěstovat vzájemnou lásku v semináři a ta se přenesla do našeho kněžského života. — Akutní thema „Křesťanský světový názor“ osvětlilo dnešní světové dění charakterisované dvěma hlavními proudy, materialismem a spiritualismem. — Živá debata svědčila o zájmu posluchačů. — Konečně neblahý zjev mezi katolíky, totiž uzavírání civilních sňatků, vysvětlovalo thema „Sňatek církevní a civilní“ a uvedlo pro-

středky, jak přivést katol. snoubence ke stupním oltáře. — Ještě mnohá jiná témata budou na programu, a musíme si jen přát, aby naši bohoslovci se vyzbrojili a „oděli se v duchovní zbroj“ v boji proti nevěře a lhostejnosti.

Náš seminář účastní se čile také kulturního dění. 14. října uskutečnil se náš zájezd do Prahy. Kromě návštěvy svatovojtěšské výstavy, což byl hlavní náš cíl, prohlédli jsme si svatovítský dóm s jeho poklady, památkami Hradu a vykopávky kláštera na Františku. — 29. října zúčastnili jsme se přednášky P. Dr. Žižky OSB v Městském muzeu o životě našich krajanů v USA. Druhý den uvítali jsme nadšeně Dr. Žižku v semináři. Pověděl nám mnoho zajímavostí ze života amerických kněží a bohoslovců. Účastníme se též pravidelně všech přednášek pořádaných Kat. Akcí. Zahájil je 9. listopadu P. Dr. Brait podnětnou promluvou na thema: Kristus — ano, Církev — nikdy. Na ni navázal 23. listopadu P. Dr. Urban OFM subtilní studií o cestě k Bohu a víře.

V misijní neděli uspořádali jsme malou akademii, na níž promluvil P. Šebela SVD. Současně výstavkou misijní literatury snažil se kol. misijní referent probudit živější zájem o naši misijní a uniijní knihovnu.

Příjemnou přestávkou ve studiu byly skvělé exercicie, dáváné P. Dr. Šilhanem, provinciálem SJ, od 16. do 21. listopadu, a následující svěcení (nižší a jáhnů).

Potěšitelným zjevem je letos náš orchestr, který zásluhou zvl. kolegů primánů, z nichž je skoro každý hudebníkem a péčí nadšeného dirigenta kol. Vopařila slibně začal svoji hlučnou činnost.

Prvé číslo Musea bylo letos přijato většinou velmi příznivě a vzbudilo značný zájem.

Olomouc. „Stojan nás předešel o mnoho desetiletí. Co hýbalo Stojanovým srdcem, to je dnes svrchovaně aktuální. Veliká láska k Bohu a k duším a z ní plynoucí pohotovost ke konání dobra určovala směr jeho apoštolátu. Ano, stálá pohotovost k dobru, živěná velikou láskou k Bohu a k duším nechť je také vaším heslem v Jednotě.“

Tak přesvědčivě mluvil strážce naší Jednoty Dr. Cinek na slavnostní členské schůzi 28. října t. r. My, bohoslovci a členové Stojanovy literární jednoty, vděčně a s láskou přijímáme slova pana Dr. Cinka jako ideál a jako vzácné duchovní zrcadlo. Podle tohoto zrcadla chceme po celý rok zpytovat své spolkové svědomí.

Po zdolání všedních překážek sešli jsme se letos k společným poradám až v památný den naší první státní samostatnosti a zároveň ve svátek sv. apoštolů Šimona a Judy. Už sama dějinná skutečnost, že památný den naší první vydobyté národní svobody připadá právě ve svátek svatých apoštolů, mluví hluboce významnou řečí. Touto skutečností Bůh jako by mluvil k národu našemu, že není dobrým vlastencem, kdo není hodným synem Církve Kristovy. A v tom je zářícím vzorem arcib. Stojan každému Čechu, tím více katolickému knězi. Účelem první části schůze bylo ideově prohloubit a povznést činnost v Jednotě, druhá její polovice měla informovat celou literární obec o připravovaném rozvrhu celoroční práce. Jednatel Jednoty a předsedové pracovních kroužků přednesli stručný pra-

covní plán. Kromě umožňování návštěvy různých poučných a zábavných podniků, jako na př. 16. října, kdy jsme navštívili v aule filosofické fakulty Palackého university přednášku jednoho z nejlepších znalců slavistiky Dr. Grivce a 19. října, kdy nás P. Kolář SVD, misionář z Indie, seznámil v přednášce se světelnými obrazy s prací a stavem misí v Indii, kde působil 13 let, vynasnaží se Jednota uskutečňovat toto: Rok 1948 přinese Jednotě několik vzácných jubileí. 25 let uplyne od smrti velikého arcibiskupa Stojana, jehož duchovní vliv na utváření kněžských srdcí je čím dále, tím více patrný. Vždyť láska smrti nekončí; ona jediná ze všech ctností zůstává i po smrti. Ale též naši Jednotě stále přibývá pracovních let. Ač ji bude 70 let, přece každým rokem rozmnožuje svou vitální sílu tím, že volá do svých řad k bratrské spolupráci nejmladší spolubratry. Tak i letos 28. října jsme radostně přijali za členy 25 spolubratrů.

Tato dvě jmenovaná jubilea vyvolala v nás myšlenku vydat v roce 1948 knižně jubilejní tisk. V něm bude obšírněji zachycena válečná etapa bohosloveckého života. Rovněž máme v úmyslu s úctou vynášet na světlo pastorační prostředky a zkušenosti ze života Stojanova v cyklických přednáškách.

I jednotlivé kroužky si v hrubých rysech stanovily letošní program. Tak na př. unionistický kroužek se naučí v mezích daných možností liturgicky spoluprožívat obřad a církevní rok východní Církve. Studii s námi dva řecko katoličtí bohoslovci z prešovské diecése, kteří připravili s našimi bohoslovci zpívanou pobožnost k sv. Josafatu 14. listo-

padu, tak zv. Moleben. Literární kroužek si bude všimát života a díla Sušilova. Kdo jeví zájem o moderní metody pastorační mezi dělnickou mládeží, ten bude navštěvovat sociologické besedy, kdo by chtěl rozšířit své srdce písemným stykem s katolíky celého světa, má příležitost pracovat v kroužku esperantistů. Kolik nadpřirozeného dobra už vykonal pěvecký sbor olomouckých bohoslovců, kolik neviditelného světla a tepla vnesl do prázdné duše dnešního člověka, to není napsáno na žádné reklamě a žádné novinové recenzi. Letos vzrostl na 70členný útvar, který po prvé účinkoval ve svátek Všech svatých na ústředním hřbitově. Při oslavách „17. listopad“ zpíval rekviem v universitním chrámu Panny Marie Sněžné a poslední neděli po sv. Duchu při slavné liturgii východního obřadu, kterou celebroidl Otec Vaněčka T. J. K jejímu lepšímu pochopení nám přispěla jeho přednáška o východní liturgii.

Junáci se svou činností připravují na funkce duchovních vedoucích těch oddílů, které nemají žádného kněze, který by tuto funkci mohl zastávat.

Láska roste každým dobrým skutkem. Láska vede k činům a čin upevňuje lásku. Ó, jak velice záleželo našim svatým věrozvěstům Cyrilu a Metodějovi na školní mládeži. Takové myšlenky jsme měli na mysli, když jsme posílali do Bruntálu 1000 Kčs na zakoupení křížů do školy.

Jak obětavě miloval arcibiskup Stojan studenty, o tom svědčí snad nejvíce jeho „Mikulášský dar“. Stojanova studentská kolej, zřízená při Palackého universitě, vznikla z těžkých a malých začátků a stále ještě naráží

na hmotné obtíže, které mají vliv i na duchovní život akademiků. Jsme též studenti a také jsme odkázáni na dobrodiní jiných. Právě proto pomáháme modlitbou a podle svých sil i hmotně odstraňovat překážky duchovního růstu svých kolegů v koleji. Uspořádali jsme v semináři o Dušickách výstavu o životě a díle arcib. Stojana. Při té příležitosti jsme umožnili sbírku na potřeby kaple ve Stojanově koleji. Sběrka obnáší 600 Kčs, něco k ní přidáme ze své spolkové pokladny a koupíme svým kolegům pěkný bílý ornát. Fakultní spolek, v jehož čele stojí nově zvolený předseda ctp. Zd. Bordovský, přislíbil také na tento účel přispět. Tím se utvrdí naše vzájemné duchovní společenství, jež jest oživováno neisv. Obětí.

Práce fakultního spolku se projevuje mimo jiné ve Svazu vysokoškol. studentstva v Olomouci, kde si fakultní spolek udržel významné postavení. Sám J. M. Dr Fischer, rektor Palackého university, na valném shromáždění SVS, konaném v aule CM bohoslovecké fakulty, zdůraznil význam úzké spolupráce bohoslovců s ostatními studenty.

Studentské slavnosti 17. listopadu byly slavnostně zahájeny v neděli 16. listopadu zmíněnou již smuteční bohoslužbou (celebroval J. M. Dr Cinek) a pokračovaly na naší fakultě předáním medailí pozůstalým po popravených olomouckých studentech. Po vztyčení státní vlajky před naší fakultou vyběhla štafeta k hrobu Jana Opletala, jako symbolické uctění památky všech popravených českých studentů. Večerním koncertem brněnského Moravana oslavy vyvrcholily. — Ve výboru SVS má náš fakultní

spolek vedle místopředsedy tři členy, předsedu dozorčí rady a zástupce i smírčího soudu.

O vánocích se všichni spojíme modlitbou se všemi spoluhratry, jak těmi, kteří se v seminářích naší vlasti připravují na roznášení radosti a pokoje, tak s těmi, kteří už dlouho tento vánoční pokoj a mír roznášejí po našich městech a vesničkách. Kéž naše modlitba vyprosí na Pánu Bohu Kristův pokoj a mír jak naší vlasti, tak i celému světu.

Brno. Alumnátního života pars autumnalis je snad nejkrásnější z celého roku. Bohuslávkové, ještě prosyceni prázdninovým ozonem, oddávají se pokojné pěstění a šlechtění svých duševních potencií. Také vyhlídka do alumnátní budoucnosti nepůsobí zatím rušivě, protože temné obrysy semestrálních zkoušek jsou zcela zastřeny růžovou představou vánočních svátků.

V této době se také nejlépe daří alumnátním kroužkům. Ítem dva z největších svátků alumnátního propria spadají právě do podzimního období: martinské hody, na které se těší zajisté i představení, jelikož v ten den sejme obec s jejich beder tíži řízení domu a převezme do svých rukou moc vládní a privátkodárnou; pak je svatého Mikuláše. To je vzácná příležitost předložit si navzájem ústy Mikuláše veškeré chyby a nedostatky. Letos navštívil naši mikulášskou nadílku i pan biskup J. E. Dr Karel Skoupý.

Misijní kroužek zaujal naši pozornost přátelskou misijní besedou: středem programu byla promluva o náboženství t. zv. primitivů (první ze serie světových dnešních náboženství). — Světel-

nými obrázky ze života hrdiny z Molokai P. Damiána byla beseda uzavřena.

Z mimořádných událostí v alumnátě je třeba zaznamenat slavnost otvírání biskupského gymnasia a konviktu v Brně, při níž účinkoval bohoslovecký sbor. Z význačnějších návštěv zaznamenáváme přednášku P. Koláře SVD, misionáře z centrální Indie, který nám vylíčil náboženské, mravní a politické poměry ve svém působišti. Potěšilo nás ujištění, že nový politický řád v Indii neohrožuje zdárné působení křesťanských misionářů a domorodých kněží. — P. Václav Soukup, misijní referent APÚ, přednášel o svých zkušenostech z cest po Belgii, Holandsku a Švýcarsku a o možnostech, jak se dá šířit u nás zájem o misie.

Obořiště. Po delší přestávce se opět hlásíme. Celkový počet posluchačů na našem řádovém učilišti činí 52. (I. roč. 4, II. roč. 11, III. roč. 14, IV. roč. 7, V. roč. 10, VI. roč. novokněží 6.)

Prázdniny jsme měli letos dosti pestré. Byli jsme rozděleni na dvě skupiny: 30 bohoslovců odjelo do jižních Čech do Libějovic u Netolice, kde má naše kongregace juvenát (malý seminář). 20 nás odjelo s Dr. Jarošem do našeho pohraničního kláštera na Horu Matky Boží u Králík. V Králíkách jsme měli pestrý program. Pracovali jsme ve 4 skupinách. Jedna skupina kácela stromy v klášterním lese, druhá dávala zahradu do pořádku, jiná pomáhala dělníkům při polních pracích a konečně poslední kácela a bourala opuštěné poutní krámký.

Naše práce byla odměněna 4 krásnými výlety. První byl na

Praděd, kde jsme se mimochodem též srazili s táborem junáků pod vedením P. Nečase O. P. Druhý výlet jsme podnikli do Olomouce a na Sv. Kopeček. V Olomouci jsme si mimo jiné prohlédli s velikým zájmem theol. fakultu a seminář. V semináři nás provázeli vdp. P. Olejník, vicesuperior a Dr. Luska. Odesli jsme si na seminář velmi krásné vzpomínky. Třetí výlet byl na Kralický Sněžník. Nečekanou ochotou polských vojáků byl nám umožněn přístup na rozhlednu, která je jinak civilnímu obyvatelstvu nepřístupná. Poslední zájezd byl do Hradce Králové. Ubytování jsme byli po tu dobu v semináři, kdež jsme byli velmi srdečně přijati vdp. Msgre rektorem Doskočilem. Monsignore nám též vymohl audienci u J. E. Msgre Mořice Píchy, za kterou jsme mu byli velmi vděční. V semináři se nás ochotně ujali 4 kolegove-bohoslovci, kteří nám ukázali seminář a provedli městem.

Na zpáteční cestě stavčlo se několik bohoslovců ve Staré Boleslavi, kde měli zároveň příležitost uctít ostatky sv. Vojtěcha. Velmi nás potěšilo, že jsme měli letos možnost setkati se se zástupci všech seminářů.

Začátek školního roku jsme zahájili 2. září poutí na Sv. Horu, kde jsme měli Veni sancte. Na svátek Krista Krále navštívil náš seminář ndp. arcibiskup Msgre Josef Beran, aby nám posvětil 4 naše nové zvony. Začátkem listopadu uvítali jsme ve svém středu našeho ndp P. Generála, který konal tou dobou v české provincii visitationem paternam. 9. listopadu zemřel na Sv. Hoře P. Dr. Jos. Miklík, profesor Pisma, který pak byl převezen do Obořiště,

kde za velké účasti kněží uložen nd. panem arcibiskupem k věč-nému odpočinku. Ze vzácných hostů zúčastnili se pohřbu mimo jiné prof. Dr Merell a vdp Dr Karel Kudr, vicerektor pražské-ho semináře. Theologický ústav obdržel na 50 kondolenčních dop.sů, zvláště dopis J. E. Msgré Karla Skoupého, biskupa brněn-ského a J. E. Msgré Eltschnera,

světícího biskupa pražského. — Uprázdňené místo po zemřelém Dr Miklíkovi zaujal Dr Konstan-tin Miklík. 8. listopadu jsme vy-slechli přednášku P. Dr Urbana na thema: Katolická akce a po-stoj řádového kněze ke katolické akci. Přednáška se nám velmi líbila. Nyní se těšíme na návště-vy dalších význačných osobností. Mandelíček C. Ss. R.

Nové knihy.

Christopher Dawson: **Pokrok a náboženství.** Historická úvaha. Christopher Dawson, anglický konvertita, filosof kultury, který se zamyslel nad pokrokem a náboženstvím. Dawson obzírá celé kulturní celky, opíraje se při tom o současné výsledky ethno-logie, srovnávací vědy o nábo-ženství, sociologie, filosofie a na tomto základě dospívá k vý-sledkům, které nikterak neposi-lují mythus pokroku. Jako filo-sof kultury, který přihlíží neustá-le k těmto vědám, jednoznačně konstatuje, že primitivní společ-nosti nejsou společnosti nenábo-ženské, že primitivní národové nejsou naprosto „divoši“, nýbrž útvary se silným duchovním zá-kladem. Věda a technika nezna-menají samy o sobě naprosto vý-voj k lepšímu a pokrok, nejsou-li oživeny duchem křesťanství. — Z angličtiny přeložil Přemysl Peer. Vydalo r. 1947 nakladatel-ství Universum v Praze. Cena brož. Kčs 90.—, váz. Kčs 115.—.

Zdeněk Kalista: **Cesty ve zna-mení kříže.** Soubor dopisů čes-kých misionářů XVII. a XVIII. století, kteří působili nejen v ze-mích evropských, nýbrž i v kra-jinách zámořských. Českému čte-

náři představuje tak vysoce za-jímavou a zásluhou činnost čes-kého člověka při budování zá-kladních pilířů civilisace v divo-kých končinách afrických, asijských a amerických, nebo při pronikání evropské vzdělanosti do kulturních okruhů starých. Vydal r. 1947 Vyšehrad v Praze. Vydání 3. Cena brož. Kčs 126.—.

Jacques Maritain: **Křesťanský humanismus.** Universum, Praha 1947, Kčs 95.—. Věčný problém společnosti, zhodnocovaný ve své současné vývojové fázi bez sou-časných prázdnych hesel. Tako-vých Maritainů a jeho čtenářů jen houšť!

Dominik Pecka: **Umění žítí.** Katolická mravouka. Kniha, po-dávající základní principy křesťanské morálky způsobem, který je Peckovi vlastní. Kniha přihlí-žející k stávajícím poměrům a psaná zkušeným pedagogem. — Vhodná zvláště studující mláde-ži, již je v dnešní době velice těžko se vyznat v chaosu různých filosofických směrů a ještě hůře vybrat si správný křesťanský, katolický směr života. Vydalo r. 1947 nakladatelství Vyšehrad v Praze. Vydání 1. Cena brož. Kčs 90.—.

CHVALOZPĚV NA SVATOU CÍRKEV

Ze staré syrské liturgie

*Podstaň, ó Církví, světlem se staň!
Neboť Světlo tvé, nesmrtelný Ženich,
Jenž s tebou se snoubí, přichází.
Brány své otevři a nezavírej nikdy!
Ani za dne, ani za noci,
Aby králové s korunami spými
A soudcové s vážností svou
Vcházel jimi a klaněli se moci,
Jež v tobě přebývá.*

*Takto mluví Pán: Netřes se, věřící Církví,
Neboť pohroma netkne se tebe!
A nezaměním tě za žádnou jinou,
Protože ty nezaměníš mne za jiného.
Když pak se přiblíží konec všech věcí
A země i nebesa v marnosti zajdou,
Ty bez bázně buď!
Neboť trůn tvůj připraven stojí
mezi Otcem a Synem a Duchem.*

*Procitni, probuď se, Církví!
A hlavu svou, již doba tato tíží,
Pozvedni k Ženichu,
Který přichází do tvého příbytku,
Aby lámal v tobě své živé Tělo,
Aby mísil v tobě kalich své Krve.
Jeho Tělo jez a mírem se plaň
Jeho Krev pij a svatou se staň
A Bohu svému zpívat nepřestávej!*

Přel. J. Čechal.

Úryvek z homilie Pia XI. o šíření víry. Byla pronesena na Hod Boží svatodušní 1922 o 300. výročí založení Posvátné kongregace „De Propaganda Fide“.

Bolestné volání o pomoc pro misie

„Ctihodní bratři a milovaní synové, jménem Otce Našeho i vašeho (Rehoře XV., zakladatele „Propagandy“) obracíme se k vám a z této apoštolské strážní hlídky voláme k celému katolickému světu o podporu. Nádherný pohled na křesťanský apoštolát! Nám umožňuje dnes víc než jindy pocílovati, že jsme, třebaž nezaslouženě, zástupcem Ježíše Krista, který dal svou krev za duše; dnes hlouběji než jindy procíťujeme vědomí všeobecného otcovství, ke kterému Nás Bůh povolal. Proto nechť Nám dá Bůh, abychom dobu činnosti a života, který Nám ještě zůstává, mohli zasvětit spásě tolikých duší, které ji ještě očekávají! Nechť slyší svět Naše volání a nechť všichni přijdou na pomoc duším, které Kristus vykoupil a které ještě bloudí v bludu a barbarství. Nikdo nebude mít tak tvrdé srdce, aby se nedal přemoci nádhernými nadějemi této slavnostní chvíle: spoluúčast na největších zásluhách, po jakých člověk může toužit, zásluhy to nesmírného díla božského apoštolátu, zásluhy tolika mučedníků pravdy a lásky, zásluhy tolikého dobrodiní že Bůh sám nemůže je učinit větším, protože je to dobrodiní víry a spásy v krvi Vykupitelově. Nechť si nikdo nenechá ujít slavnostní příležitost takových nadějí na větší rozšíření vykupitelské milosti.

Naše odpovědnost a těžká povinnost

Kdyby jedna jediná duše byla zavržena pro naši liknavost, pro naši nedostatečnou šlechetnost, kdyby jeden jediný misionář se musel zastavit v práci, protože mu chybějí prostředky, jež jsme mu snad odepřeli — je to veliká odpovědnost, nad níž jsme se snad ve svém životě nepříliš často zamyslili.

Všichni, co jsme zde, těšíme se každodenně ve větší či menší míře z dobrodiní vykoupení. Již od kolébky ozařovalo znamení víry dni našeho života. Už od prvních roků nám bylo dopřáno přistupovat ke stolu Páně a účastnit se nebeské hostiny. Kolikrát jsme se v klidných okamžicích rozjímavě a vděčně zamyslili nad těmito dobrodiními, která jsme přijali z ruky Boží? A jaký byl důsledek těchto myšlenek? Předstoupíme snad před soudnou stolicí Boží, aniž poděkujeme Pánu a odpovíme na dobrodiní, jež nám udělil s takovou štědrostí? My sami se cítíme nesmírně většími dlužníky Božími nežli všichni ostatní, ale i nejposlednější věřící může a musí si opakovati: Cím se odplatím Hospodinu za všechno, co mi udělil? Co mohu přinést svému Pánu z vděčnosti za udělené dobrodiní? Hle, tu je nejvhodnější příležitost. Pro víru, kterou jsme dostali od Boha, pomáhejme dávat víru jiným duším. Pro poklady milostí jimiž nás Bůh bohatě naplnil, pomáhejme všemi silami nést tyto poklady co možno nejdál a co největšímu počtu tvorů dobrého Boha.

Hle, toto dnes od vás, ode všech svých synů žádá Zástupce Ježíše Krista. Hle, proto neváhá z této výše vztáhnout ruku ke všem a ode všech žádat pomoc, podporu a spolupráci."

Jos. Hrbata:

CREARE CONSCIENTIAM MISSIONARIAM

V třetí části encykliky „Maximum illud“ z 30. listopadu 1919 označil sv. Otec Benedikt XV. jasně nutnost růstu v misijním smýšlení a všem křesťanům zdůraznil nejen jako radu, nýbrž jako povinnost podporovati misijní dílo Církve svaté: „Ac primum (omnes fideles) attendant oportet quam sancta teneantur lege sacris ad infideles Missionibus opitulandi. Etenim „mandavit (Deus) unicuique de proximo suo“ (Eccl. 17, 12); quod mandatum eo quidem urget gravius quo proximum premit maior necessitas. At vere quod genus hominum magis fraternae opis indiget, quam infidelium, qui, cum Deum ignorant, caecis effrenatisque cupiditatibus devincti, pessimam omnium, sub diabolo, serviunt servitutem? Quotquot igitur his illuminandis opem pro facultate attulerint, praesertim Missionalium operam adiuvando ii et maxima in re officii partes expleverint et grates Deo acceptissimum in modum de Fidei beneficio persolverint.“ (AAS., 13 [1919] 450 ss.)

Totéž opakoval jinými slovy i „papež misíí a Katolické akce“, Pius XI. v Motu proprio „Romanorum Pontificum“ z 3. 5. 1922 a zvláště v encyklice „Rerum Ecclesiae“ z 28. 2. 1926. Misijní spolupráci všech věřících o formaci v myšlence misijní chválí i svatý Otec Pius XII. v encyklice „Summi Pontificatus“ z 20. října 1959 a, pokud se týče nás bohoslovců, v přání, tlumočeném v listopadu 1947 p. kardinálem-prefektem Kongregace Seminářů a Universit na schůzi asistentů Papežských misijních děl v Římě, aby totiž byly v seminářích kněžských podporovány práce misijních kroužků.

Všichni víme, že v našich historických zemích bylo dosud velmi málo vykonáno pro podporu misíí. Důvody toho byly různé, ale jednou z hlavních příčin jistě bylo malé pochopení misijní povinnosti, nedostatečné uvědomění misijní, nejen u věřících, nýbrž i u kněží. Slovem „uvědomění“ rozumím nejen jednoduché abstraktní poznání, nýbrž i — a to především — praktické ocenění problému. V uvědomění misijním lze rozeznávati dva druhy projevů: předně vnější skutečnosti, jako na př. misijní povolání, veřejné modlitby a hmotné příspěvky na misie; dále konference, kázání, slavnosti, sjezdy a tisk, jež podporují myšlenku misijní spolupráce. A pak — jako duše této vnější činnosti — vnitřní smýšlení věřících o povinnosti misijní spolupráce. Jaké je toto smýšlení u nás? Kolik lidí chápe misijní apoštolát jinak než nevhodný luxus, romantické snění, neaktuální záležitost v dnešní duchovní bídě Evropy? Kolik i kněží by se vám vysmálo, kdybyste vážně mluvili o misijní povinnosti! Z toho všeho můžeme souditi, jak slabý je u nás zájem o misijní

práci Církve svaté. Jest proto velmi potřebné, abychom se my bohoslovci snažili posílit misijní uvědomění: nejprve v sobě samých a jednou u svěřených duší. Splníme tím nejen pokyny nejvyšších pastýřů Církve, nýbrž i obohatíme svůj duchovní život, probudíme mnoho horlivosti ve službě Boží u věřících a jistě i hodně povolání kněžských mezi mládeží. Myšlenka misijní je totiž vynikajícím prostředkem pastoračním. O tom svědčí bohaté zkušenosti v zemích, kde hlasu papežů horlivě uposlechli. na př. v Holandsku, nebo i na našem Slovensku.

Nechci zde snad podati návrh praktického provádění misijní propagandy u jednotlivých vrstev věřících, nýbrž načrtnouti stručně hlavní důvody, jimiž by bylo možno probudit či posílit ve všech duších misijní uvědomění. Konkrétně můžeme při tom mysliti na přípravu těchto motivů i pro naše budoucí „misijní“ promluvy a kázání.

1. Nejprve jest třeba zdůrazniti, že by bylo v naší práci nesprávné klásti na prvé místo sentimentalismus, i když by to byl zbožný sentimentalismus. To znamená, že nevychováme k opravdové a trvalé lásce k misii pouhými dojemnými příběhy či divadly z misijních území, líčením bídy, hladu, přírodních kalamit a podobně. Uváděti pouze (důraz dávám na slovo „pouze“) takové důvody, jest chybou proti pravdě, nadpřirozenému smýšlení i taktice a působí leda omyl u věřících. Jest již chybou proti pravdě, pokud zamlčuje úmyslně okolnost, že jsou také misijní území, v nichž jest značný blahobyť, na př. v Transvaalu nebo v Australii. Proti motivu nadpřirozené lásky staví misijní sentimentalismus pouhé humanitní ideály, jako na příklad snahu zmírniti bídu, nemoci, bolesti — zkrátka materiální nedostatky. To však značí buditi v lidech přirozený filantropismus, nikoliv nadpřirozené misijní smýšlení! A jak odpoví takový propagátor na námitku: „Vždyť i u nás jest tolik slz, zla a bídy; proč tedy máme mysliti více na jakési pohany!“ Kromě toho se pak věřící právem domnívají, že podpora misii jest jakési opus supererogatorium, nespadá mezi povinnosti, nýbrž jest cosi dobrovolného, zbožný skutek, k jehož vykonání jest třeba býti v sentimentální náladě. Tento mylný názor jest, myslím, mnohým z nás znám z vlastní zkušenosti a jest jen ověřením homiletické zásady, že pláč pod kazatelnou není ještě známkou účinného, dobrého kázání. Ápel i řka srdce jest vždy užitečný, ba potřebný, ale před ním musí předcházeti formace rozumu a vůle — a ta se děje položením solidních základů věroučných.

2. Těmito věroučnými základy jest vlastně celý komplex dogmat o stvoření, vykoupení a Církvi. Theologové tak rozeznávají v účelu misii čtyři hlavní motivy. hierarchicky si podřízené, které se navzájem podporují. Jsou to¹⁾:

motiv všeobecný bezprostřední: vůle Boží spasit všechny lidi

motiv všeobecný prostředek: universálnost Vykoupení, zjednaného Kristem Pánem

¹⁾ Thomas de Jesu, O. Carm: De procuranda salute omnium gentium. Bruxellis 1612 a G. Barbero: Le Missioni, Alba 1939.

motiv speciální bezprostřední: katolicita Církve, především v aspektu dynamicko-právním a její nutnost ke spáse

motiv speciální prostředecní: spása všech a plnost života, daná lidem v mystickém Těle Kristově.

Každý z těchto motivů by dal mnoho látky k formaci misijního na-
dšení v nás i ve věřících duších, nám svěřených. Rozvedení jest již
snadné. Za nejhodnější a nejpůsobivější z nich však pokládám oba
motivy speciální a proto se o nich ještě několika slovy zmíním.

a) Církev sv. jest svou přirozeností z vůle Krista Pána kato-
lická, všeobecná, založená pro všechny časy, místa a pro všechny
lidi. Tato všeobecnost nebo obecnost jest jednou z podstatných zná-
mek pravé Církve, jak vyznáváme v Kředu, a je zjevná ze slov
Krista Pána: „Jdouce do celého světa každy Evangelium všemu stvo-
ření“ (Mk. 16, 15). „Budete mi svědky až do nejzazších končin země“
(Sk. ap. 1, 8). Tomuto nás učí víra. V čem však spočívá pravá pod-
stata této katolicity, Církev sv. dosud definitivně neoznačila a tak
theologové uvádějí až šest distinkcí. Pro náš účel stačí zastaviti se
u hlediska všeobecnosti dynamicko-právní, čili práva a živelné ten-
dence Církve sv., z rozkazu Kristova obejmouti ve svém lůně vše-
chny národy světa. Církev tedy ve své živé skutečnosti není nějaká
realita hotová, nýbrž skutečnost, která stále žije, roste a pracuje.
Bůh chce nejen „všechny lidi spasit“, nýbrž „i přivést k poznání
pravdy“ (1 Tim. 2, 4), k poznání celé pravdy o Bohu, jak ji hlásá
Jeho Církev, přivést je do jednoho ovčince Církve svaté: „Mám
ještě jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince; i ty musím přivést,
a hlas můj slyšeti budou, a bude jeden ovčinec a jeden pastýř“ (Jan
10, 16). Při poslední večeři vyslovil Kristus Pán znovu tuto vůli Boží:
„aby poznali tebe, jediného pravého Boha, a toho, jehož jsi poslal,
Ježíše Krista“ (Jan 17, 3). Uvážíme-li k tomu Pavlovo: „fides ex au-
ditu, auditus autem per verbum Christi“ (Řím. 10, 17), všem vysvitne
jasně povinnost hlásati nevěřícím Evangelium a zakládati Církev
viditelnou, kde ještě není ustavena, to jest pracovati v misiích.

A zde jest, myslím, třeba důkladně a opětovně lidem vysvětlovati
ohromný rozdíl mezi apoštolátem v zpohanštělých městech evrop-
ských a apoštolátem v pravých misijních územích. Lidé, kteří ne-
mají víru, ať vinou svých předků či vlastním pohrdnutím, ale žijí
přitom uprostřed hierarchicky zřízené Církve, mají kolem sebe dosti
prostředků, aby se spasili. I tam, kde jest málo kněží — jako na př.
v našem pohraničí —, jest přece vždy nedaleko kostel, kněz, kato-
lický tisk, přednášky, příkladný život aspoň některých křesťanů,
prameny, z nichž při poctivém hledání pravdy, při neodpírování
Duchu svatému, by jistě moderní pohané našli cestu k pravdě a víře.
Zde není problém v poznání, nýbrž ve vůli! Avšak tam, kde Církev
sv. ještě není viditelně založena, kde není hierarchie, kde není kos-
telů, svátostí, vzorů, šíření Evangelia — jak tam poznají celou pravdu
(srv. 1 Tim. 2, 4), jak budou vyzývati spasné jméno Páně „sine prae-
dicatione“ (Řím. 10, 13 n.)? Tihle naši bratři ve tmách smrti (Luk.

1, 79) mají svaté právo žádati pomoc po nás, kteří jsme dříve než oni „zdarma obdrželi“ (Mat. 10, 8).

Odpovědnost misionářská, o níž mluvíme, odpovědnost katolicity padá na bedra každého člena této katolické Církve, neboť každý — nejen snad apoštolé, biskupové a kněží — má býti „solí země, světlem světa“ (Mat. 5, 13; Mar. 9, 49), každý má přispívat k oslavě Boží šířením jeho Království, mítí „uši k slyšení“ (Mat. 11, 15; 13, 9; Mar. 4, 9; 4. 23; Luk. 8, 8; 14, 35). O tom svědčí též pochopení slov Kristových sv. Pavlem a prvními křesťany, kteří hořeli touhou po univerzálním proselytismu křesťanském... Kdo však ve svém osobním, farním, diecézním či národním — vždycky sobeckém — partikularismu odmítá mysliti, modliti se a pracovati nějak pro misie, ukazuje, že je svým myšlením zcela nesourodým údem Církve katolické. Zúžil se mu nejen zrak, nýbrž i srdce. A to je snad po hříchu to nejsmutnější...

b) S pojmem a motivem všeobecnosti Církve sv. souvisí i nutnost Církve ke spáse. Jest dogmatem víry, že mimo Církve není spásy: *extra Ecclesiam nulla salus*; to znamená: nikdo z dospělých nebude spasen, kdo nebyl v pravé Církvi buď skutečně (*actu*) nebo aspoň touhou (*in voto implicito*).¹⁾ Někdo by však mohl ihned namítnouti: „Tak co chcete? Vždyť podle učení samé Církve sv. i ti, kteří jsou bez viny mimo ni, budou spaseni, jen když budou k ní patřit touhou, to jest budou plnit vůli Boží, jak ji poznají. Nač je tedy potřeba misii?“ Na to jest snadná odpověď: Ovšem, kdo by vytrhl z věroučné stavby jedině toto dogma, nemohl by z něho vyvodit striktní povinnost misijní. Toto však nelze rozumně připustit. Misijní povinnost jako taková jest jistá odjinud, totiž z článků víry o vykoupení všech lidí a zvláště z výslovného rozkazu Kristova: „Jděte tedy a učte všechny národy...“ (Mat. 28, 19; Mar. 16, 15). Avšak jestliže zde tedy nějaká misijní povinnost existuje, pak z učení o samospasitelnosti Církve plyne, že jedině naše Církve svatá má misijní právo (t. j. důstojnost a moc) a povinnost (t. j. i odpovědnost). Tedy naše dogma více objasňuje a zdůrazňuje misijní povinnost členů Církve, především poukazem na tři okolnosti²⁾: misie se totiž uskutečňuje:

- a) jistější a snadnější cesta ke spáse všech (= skrze Církve skutečně poznanou).
- b) větší oslava Boží.
- c) zvýšení našich zásluh spoluprací na Božím díle spásy.

O každém z těchto bodů aspoň nadhodím rozvedení myšlenky:

a) Jestliže Církve sv. jest jedinou, od Boha zřízenou cestou do nebe, tu ona nemůže — už z lásky k lidem — mlčeti a neupozorňovati na tuto bezpečnou cestu. Vždyť jak jest temná a nebezpečná cesta mimo Církve! My máme Písmo sv. s celou krásnou naukou nebeského Učitele, učení sv. Otců, příklady svatých a světic, milující Matičku v nebi a jiné poklady vnějších milostí. A co teprve milosti

¹⁾ Srv. Dr P. Parente, *Theologia fundam.*, Roma 1946, str. 129n.

²⁾ A. Ciarappa, *Teologia e missioni*. Roma 1945. str. 41—54.

vnitřní! Všechny ty svátosti, jež nás provázejí od křtu sv. až po smrtelné lůžko; všechna dobrá vnuknutí a milosti skutkové, abychom konali dobro, varovali se hříchu a vytrvali až do konce v službě Boží; všechny dary Ducha svatého — kolik toho dostáváme, co pohané nevlastní, nemají — řekl bych — v držení. Dostávají sice pro neskonale milosrdenství Boží některé milosti z pokladu Církve, ale kolik bude těch, kteří ve tmách pohanství či bludů budou s milostí věrně spolupracovati? Osatně dal-li Bůh účinný lék k uzdravení v Církvi sv., kdo rozumný by mohl spoléhati na mimořádné uzdravení bez tohoto léku?

β. Kromě tohoto důvodu, jenž se vlastně opírá o lásku k bližnímu, zdá se mi ještě významnějším a průkaznějším fakt, že se misiemi uskutečňuje větší oslava Boží, jež jest cílem a smyslem všeho stvoření a vykoupení. Jest totiž veliký rozdíl mezi spásou člověka, který byl zachráněn snad v poslední chvíli mimořádnou milostí Boží; člověka, který tedy dosáhne v nebi nejnižšího stupně slávy a mezi křesťanem, který celoživotní spoluprací s milostí Boží dosáhl velkého stupně oslavy v nebi. To jest: nemluvíme jen o osobní blaženosti těchto lidí v nebi, nýbrž o oslavě, prokázané Bohu křesťanským životem.

γ. Třetí motiv, že se totiž misijní spoluprací na Božím díle spásy uskutečňuje zvýšení našich zásluh, jest jistě pohnutka významná a všem jasná.

ε. Ještě intensivněji než obecnost a nutnost Církve objasňuje. myslím, misijní povinnost učení víry o „obcování svatých“ a mystickém Těle Kristově.

Každý, kdo se znovu zrodil ve křtu sv. z vody a Ducha svatého, byl vělen do tajemného proudu duchovního života a činnosti Kristovy. Byl přivtělen do mystického těla Ježíšova — Církve, předně aby byl spasen. Avšak jako buňka, která jest částí lidského těla, nemůže oddělena od něho ani žít ani uchovati svou existenci, tak ani křesťan si nemůže namlouvati, že si uchová plný duchovní život v izolaci. A Pán chce, aby každý měl nejen trochu života, nýbrž hojnost, plnost života (srov. Jan 10, 10)! Proto zakrní nebo dokonce zůstane jen suchou, neplodnou ratolestí, jejíž konec na ohni předpověděl Kristus Pán (Jan 15, 6), kdo nebude spojen s Kristem a zároveň nebude činným apoštolským údem Těla — přiměřeně ovšem svému stavu a možností (nepřehlédni rozdíl mezi povinností a kvantitativním plněním povinností!). I o této misijní činnosti platí však slovo Kristovo: „Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten přináší ovoce mnoho“ (Jan 15, 5). Kdo jest plný Krista, nemůže zůstatí pohodlným sobcem. Bonum est diffusivum sui! Naše povinnost misijní spolupráce jest tedy formálně povinností lásky — ex caritate, non ex stricta iustitia; tím ovšem nepřestává býti opravdovou povinností, jak dobře víme.

Všichni jsou povinni už z lásky k bližnímu dbát o své mladší bratry v rodině křesťanské, jimiž jsou nově obrácení v misiích: „Kdo... vidí bratra svého, an trpí nouzi, a zavře před ním srdce své; kterak láska Boží zůstává v něm?“ (1 Jan 3, 17.) Či trpí někdo větší nouzi než pohané?

Musí nás vésti i láska k Církvi jako celku, uvážíme-li, co by vzešlo slávy Bohu a dobra celému Tělu Církve, kdyby do uschlých větví bludařů nebo neoživených ještě ratolestí pohanů o Církvi nevědoucích vešla míza nadpřirozeného života z Církve svatě! Nebo naopak, zda bychom byli dnes křesťany, čím by byla Evropa a vůbec křesťanský dnešní svět, kdyby byli lidé v minulosti nechápali misijní povinnost, kdyby sv. Pavel zůstal u svého tkaní koberců a prodával je někde v bazaru, stejně tak svatí bratři solunští atd.!

Skutečnost mystického Těla má — kromě své hluboké věroučné pravdy — v sobě i sílu nadchnout k velkomyslnosti a obětavosti. Jako na jaře každý strom jest plný bujných pupenů, jež prodlouží brzy větve stromu, dají mu listy, květy a pak jednou ovoce, tak všichni křesťané mají býti ve věčném jaru Církve bohatými pupeny, jež touží prodloužití větve, obohatiti listy, květy a plody božský strom Království Božího, v nějž byli vštípeni.

Tyto základní motivy: katolicity i samospasitelnosti Církve a učení o mystickém Těle Kristově lze pak dobře doplniti jinými důvody, jako na př. přáním zástupců Kristových na zemi — římských papežů, dále působením na cit a srdce posluchačů různým způsobem podle různých stavů a vzdělání (o tom by mohli zkušenější podat v Museu své myšlenky a pokyny!), ale za hlavní věc pokládám nutnost umístiti tyto všechny důvody do rámce celého křesťanského dogmatu, celé víry a lásky. Neboť bez nich nepochopí posluchači trvale a opravdově své povinnosti misijní.

PIA UNIO CLERI PRO MISSIONIBUS

Již v XIX. století pozorujeme zajímavý zjev v poměru věřících k misiím. Bohaté zdroje finančních příjmů, panovnické a šlechtické dvory zanikají a na jejich místo nastupuje lid, všichni věřící. Vzniká množství misijních spolků, které vedle almužen duchovních, modliteb a dobrých skutků, shromažďují i prostředky hmotné, aby se mohlo dílo misijní dále rozvíjeti. Velmi čilý a plodný misijní život nacházíme v Německu, Itálii a Holandsku. V těchto zemích vznikly také první misijní spolky duchovenstva. Zásluhou P. Frid. Schwagera S.V.D. a prof. Dr. Josefa Schmidlina vzniklo v Německu r. 1912 „Priester-missionsvereinigung“. Toto sdružení münsterského kleru se stalo vzorem, za nímž brzy následovaly diecése Paderborn, Štrasburk, Mety, Trevír, Freiburg a Kolín. Jeho přičiněním byl roku 1916 pořádán v Kolíně n. R. misiologický kurs, kterého se zúčastnilo 600 kněží. Počet členů svazu dosáhl již před tím r. 1915 počtu 2000. Neohrozila tedy jeho činnost ani světová válka. Právě naopak, nepříznivá situace vyvolávala tím větší obětavost a úsilí kněží.

R. 1916 sdružilo se kněžstvo italské v „La Santa Lega Apostolica“. Iniciativu zde měl turinský redaktor časopisu „Le Missioni della Compagnia di Gesù“, P. Giuseppe Petazzi S. J.

Téhož roku 1916 následovali italského příkladu kněží holandští, a pod vedením P. A. Slijpensa S. J. vytvořili „Priesterdioecesan-missionsanschüsse“, aby mohli účinněji podporovati své spolubratry v zámoří. Ještě r. 1916 vychází z Říma přání, sloučiti tyto tři misijní spolky v jeden celek, který by spojoval duchovenstvo celého kulturního světa v boji pro rozšíření království Krista mezi pohany. Tyto myšlenky byly přičiněním P. Paola Manna a J. E. biskupa Quido M. Konforti z Parmy uvedeny ve skutek 31. října 1916 založením světového misijního svazu kleru „Pia Unio Cleri pro Missionibus“, který byl uznán prefektem S. C. de Propaganda Fide kardinálem Serafinim, a stanovy byly schváleny papežem Benediktem XV. V prvním roce bylo ve svazu pouze asi 250 kněží, většinou diecése Parmy. Prvního velkého úspěchu dobyl svaz r. 1918. Svatý Otec obdařil 19. prosince 1918 svaz četnými duchovními privilegii, které ještě 20. března 1919 rozmnožil. Vlivem P. P. Manna vstoupil r. 1919 do Unio Cleri nový prefekt propagandy kardinál van Rossum, který jmenoval arcibiskupa G. M. Konforti ředitelem svazu. Na přání sv. Otce splynula „Lega Apostolica“ s Pia Unio Cleri, která měla r. 1919 již 2500 členů. Na počátku r. 1920 měl již svaz 4336 kněží a na konci srpna 8200 kněží, kterýžto počet vzrostl do října 1921 skoro na 14.000 členů. Jednotčím orgánem byl od r. 1919 „Rivista di Studi Missionari“, dodávaný všem členům. Misijní svaz duchovenstva se neomezoval jen na Itálii, nýbrž se šířil i do ostatních zemí. Holandsko bylo první, které se k němu přimklo, a v něm také svaz slavil pravý triumf. Dosavadní misijní organizace holandského duchovenstva vstoupila do Unio Cleri a kardinál Van Rossum potvrdil 11. dubna 1919 stanovy pro Nizozemí a jmenoval arcibiskupa Jindřicha van Vetteringa z Utrechtu národním předsedou.

Ještě r. 1919 přistoupilo za člena Německo. Na žádost kardinála van Rossuma svolali arcibiskupové kolínský, mnichovský a vratislavský 1. prosince 1919 schůzi v Bonnu, kde se rozhodli vstoupiti do Pia Unio Cleri pro Missionibus. Koncem následujícího roku byly zastoupeny i ostatní diecése. Velké zásluhy o systematické zavedení ve všech diecésích si získal neúnavný misijní pracovník prof. Dr. Ludv. Berg. Misijního ducha mezi duchovenstvem pěstuje ročenka „Priester und Mission“, vycházející v Cáchách od r. 1917. Mezi prvními zeměmi, které následovaly tyto tři pionýry, nutno jmenovati Irsko, USA, Kanadu, Belgie, Švýcarsko, Španělsko, Rakousko. U nás došlo k založení 16. února 1927, kdy se duchovenstvo pražské arcidiecése na schůzi v býv. arcib. semináři sdružilo v misijní svaz arcidiecéšní. (Ročenka misijního svazu duchovenstva 1930, 53.)

Misijní svaz duchovenstva byl založen, aby dle církevního nařízení podporoval všechna pomocná misijní díla. Jeho starostí bylo zavedení a organizace těchto děl a misijní oživení farností. Dle holandského pojetí je misijní svaz duchovenstva odpovědný za všeobecné provádění farní organizace papežských děl. Z toho plyne, že členové a klerus vůbec je přímo zavázán k podporování svazu. (Jos. Peters M. R. 1939, 62.)

Pěkně naznačil sv. Otec úkol členů svazu ve své řeči k účastníkům I. mezinárodního kongresu misijního svazu duchovenstva v Římě

o svatodušních svátcích r. 1922. Čím je pro buňku jádro, tím je pro misijní činnost Unio Cleri, klerus spojený v práci pro rozšíření království Kristova. Kněz (a Unio Cleri) má být „jádreem buňky horlivosti a činnosti“, kterou má představovati každá farnost. Má-li se pracovati účelně, nutno postupovati organicky pod jednotným vedením. Italský svaz nařizoval ve svých stanovách z r. 1921 založení diecésních rad s diecésním sekretariátem a farními komisemi. V čele diecé. sekretariátu stál kněz, prostý ostatních povinností, takže mohl řídit misijní činnost celé diecése. Farní komisi měl zřídit farář ze členů misijních děl ve farnosti a jí pak řídit veškerou činnost. Diecéšní sekretariáty a farní komise byly zřízeny v celé Itálii a později i v jiných zemích, Belgii, Španělsku a j. Velkým organisátorem a bojovníkem pro Unio Cleri byl kardinál Van Rossum, a národní ředitel italského svazu Msgr. Cesare Carmignani. Cesta k světovému rozvoji se otevřela r. 1926, kdy misijní svaz duchovenstva dostal od posv. kongregace de Propaganda Fide generální stanovy, jimiž byl podřízen církevní autoritě.

Pia Unio Cleri pro Misionibus jest úplně závislá na posv. kongregaci de Propaganda Fide. (Gen. stat. II. 13.) Velké minus pro další vývoj bylo, že chybělo vlastní centrální vedení. Organisací jednotlivých papežských děl misijních se zabýval sv. Otec Pius XI. v Motu proprio Decessor Noster. Poukazuje na množství věřících, stojících mimo tato díla, a jejich získání a duchovní vedení děl samých přikazuje misijnímu svazu duchovenstva.

Účelem Unio Cleri je získávání věřících pro papežská misijní díla (dílo šíření víry, svatého dětství Ježíšova, sv. Petra pro domorodý klerus), ne jejich vedení. Tím ovšem není vyloučeno jednotné vedení obou (personální unie). Tak se stalo 17. ledna 1936 v Itálii, kde pod vedením nár. ředitele Unio Cleri usilovalo kněžstvo a bohoslovci o rozšíření misijních děl. V Unio Cleri se mají také vychovávat schopní a agilní budoucí farní a diecéšní vedoucí misijních spolků a misijní činnosti laiků. Aby mohl kněz blahodárně působiti mezi lidem, jemu svěřeným, musí být sám proniknut duchem a vědomím osobní povinnosti a odpovědnosti šířiti království Kristovo do celého světa i mezi ubohé pohany. To uvědomění mají nabýti kněží opravdovým studiem misiologie. Proto Unio Cleri vydává velké vědecké práce i pastorační pomůcky a prostředky. Tímto způsobem pracuje zvláště francouzský svaz, a v žádné zemi nebylo tolik vykonáno v tomto směru, jako právě ve Francii. Pařížský národní ředitel Msgr. Boucher prohlásil: „Úkol Unio Cleri je školiti klerus. Má prohlubovati duchovní život svých členů a připravovati je k intenzivnímu a plodnému apoštolátu. Unio Cleri probouzí misijního ducha kleru, rozvíjí jeho činnost a jako fundamentum činnosti podává solidní a hluboké důvody a přesvědčení misijní theologie, misiologie.“ (Shromáždění generální rady D. S. V. v Římě 1935.)

Dobrou vyrostl svazu nový úkol. Opus Sancti Petri se snažil získati Unio Cleri heslem „Clerus pro Clero“ k spolupráci pro výchovu domorodého kleru. Tento úkol doporučoval sám sekretář Propagandy arcibiskup C. Salotti: „My biskupové a kněží máme dvě velké povinnosti k Boží Prozřetelnosti: děkovati Bohu za veliký dar povolání

a nahraditi neúplnost našeho apoštolátu. Toho dokonale dosáhneme, budeme-li poskytovat morální i hmotné příspěvky na výchovu domorodých kněží, kteří budou za nás pracovat mezi pohany na jejich obrácení.“ (Pontific. Opus Ss. Petri Apost. concilium generale 1931, 2). Jistě krásný úkol pro kněze, ale jen potud, pokud zůstává článkem řetězu povinností Unio Cleri pro Missionibus.

Mezi italskými členy Unio Cleri se zrodila r. 1930 myšlenka vytvořit sekci nemocných členů, kteří by své bolesti obětovali Bohu za misie. Pak nato r. 1931 byl zásluhou Říma uspořádán „den nemocných“, o jehož rozšíření pečovali členové svazu celého světa. Tato oběť přináší hojnost požehnání a milostí Božích misiím i nemocným samým. Myšlenka je velmi krásná, a prosím o její rozšíření i zde v seminářích mezi námi. Prosím nemocné kolegy, aby se častěji obrátili k Ukřižovanému Spasiteli a jemu obětovali své bolesti za rozšíření jeho království v celém světě. Tak budeme projevovat účinně svou lásku a vděčnost svému Spasiteli, a dobrý Ježíš jistě bude hojně žehnati našim misionářům i nám. Tuto myšlenku a oběť bychom mohli doporučovat i doma nemocným přátelům a známým, a tím jim dát opravdovou útěchu v jejich bolestech. Jejich bolesti budou menší, srovnají-li je s bolestmi a útrapami misionářů a obrácených pohanů, které přináší pro Krista.

Budovatel italského Unio Cleri P. Manna navrhoval, aby misijní svaz duchovenstva pracoval také pro sjednocení všech křesťanů v jedné víře, neboť to je důležitou podmínkou pro dosažení velkého cíle misijního, rozšíření království Kristova na celém světě a ve všech srdcích. Proto také žádal systematické šíření misijního svazu duchovenstva i v protestantských zemích. P. Manna dosáhl, že úkol pracovat pro návrat rozkolných křesťanů byl pojat do nových stanov jako podstatný cíl Unio Cleri.

Vnějšímu rozvoji a rozšíření úkolů neodpovídá vnitřní vývoj svazu. V letech 1926–1936 prožívá období ztrnulosti a krise. Panuje zmatek názorů o základních otázkách stanov, chybí ústřední vedení. Ale jedna z nejvýznamnějších příčin úpadku je nezáměr kněží. Velmi mnoho kněží náleží k Unio jen navenek, u mnohých našich bohoslovců se to jeví ještě nyní. — Práce byla bržděna i malou spoluprací řádových kněží a malou účastí seminaristů. Ač počet členů byl velký (158–161), přece ještě mnoho kněží stojí mimo.

Nový život byl očekáván od III. mezinárodního kongresu Unio Cleri 11.–13. listopadu 1936 v Římě. Kardinál C. Salotti prohlásil, že Unio Cleri musí být nervem, centrem veškeré pomocné činnosti a musí být kovárnou, kde se kují apoštolové. Vystoupil i P. Manna se svým programem: „Unio Cleri nesmí být jen duchovní a kulturní spolek. Musí být přirozeným organisátorem křesťanských sil k udržení a šíření víry. Svaz musí být činný. Musí se stát jednotnou organisací, která povede všechna pomocná misijní díla, která zřídí svazy duchovenstva ve všech zemích a diecésích.“

Kongres uskutečnil velký díl přání P. Manna. Misijní svaz duchovenstva má zaujmouti první místo mezi misijními díly, bude duší misijní činnosti. Ne vzrůstem nebo úpadkem Unio Cleri, vzrůstají nebo klesají ostatní misijní díla. Úkolem biskupů a kněží je probou-

zeti misijního ducha a pomocí papežských děl podporovati a rozvíjeti účast věřících na velkém díle misijním. Kongres se zabýval všeobecnou otázkou, zda má Unio Cleri řídití získávání nových členů a šíření papežských děl. Zvítězila these italská. Biskupové mají užívatí Unio Cleri jako orgánu, který sjednocuje a podporuje propagandu papežských děl, i veškeré činnosti na podporu misii. Ne vedení papežských děl samých, ale vedení náboru pro tato díla náleží Unio Cleri. Nejvyšší organisaci tvoří národní rada papežských děl a národní rada Unio Cleri za předsednictví národního ředitele svazu duchovenstva. Analogicky se vytvoří i nejvyšší rada v Římě, jejímž presidentem bude sekretář Propagandy. Bude vytvořeno ústřední vedení svazu, které bude řídití činnost jednotlivých svazů národních a zaváděti Unio tam, kde dosud nebylo.

„Propaganda“ přijala reformy kongresu. Dopisem ze 14. dubna 1937 formálně požádala všechny ordinariáty, aby znovu oživily nebo hned zavedly Unio Cleri jako „fundamentum pro vzrůst misijní činnosti“. Zároveň byly vydány nové stanovy Unio Cleri, v nichž jest výslovně prohlášeno, že svaz je naprosto závislý na posv. kongregaci de Propaganda Fide (Gen. stat. I. 1). Účelem svazu je zanítili srdce kněží láskou pro obrácení pohanů, aby skrze kněze i veškeren křesťanský lid byl prodehnut zájmem o katolické misie a tak za spolupráce celé Církve sv. se šířilo království Kristovo po celém světě (Gen. st. I. 4). Podporování hnutí unijního je pojato do stanov jako druhotný cíl a úkol svazu: podporuje úsilí o návrat všech nekatolíků k jednotě Církve, protože spojení všech křesťanů je nesmírně důležitou podmínkou k obrácení pohanů (Gen. stat. I. 4). Aby byla umožněna plánovitá a cílevědomá práce všech zemí, byl založen v Římě mezinárodní sekretariát svazu, přímo závislý na Propagandě. Řízen je mezinárodní radou, v jejímž čele jako předseda stojí sekretář S. Congregationis de Propaganda Fide. V každé zemi stojí v čele svazu národní rada, složená z předsedy, národního ředitele svazu, národních ředitelů papežských děl a z několika členů. Činnost svazu v jednotlivých diecích vede a řídí diecéšní rada. (Více o organisaci viz Stanovy misijního svazu duchovenstva III. 14—44.) Zároveň byla zajištěna spolupráce misijního svazu duchovenstva a papežských děl. Do r. 1941 se podařilo mezinárodnímu sekretariátu kanonicky zřídití Unio Cleri ve 20 zemích. Počátkem roku 1938 sdružoval svaz klerus 35 národů. Od r. 1938 vydává věstník „Vinculum“, který má přispívati k těsnějšímu spojení národních ředitelů a rad s mezinárodním sekretariátem. Celkový počet členů je 167.482 ze 752 diecí.

C—a.

Resoluce 1. misijního shromáždění zahraničních bohoslovců studujících v Římě

První misijní shromáždění bohoslovců zahraničních seminářů v Římě konané ve dnech 29.—30. října 1942 v Římě u příležitosti 25. výročí „Unio Missionaria Cleri“:

pozvedá svou mysl a srdce k J. S. Piu XII. a oslavuje slavné 25. výročí biskupské konsekrace Andělského Pastýře celého Ovčince, jehož mysl i srdci jsou zvláště v této těžké době misie tak blízko; s radostí se obrací k 180 tisícům kněží a bohoslovců z 52 národů, kde je Unio Cleri založena a horlivě pracuje;

se zvláštní láskou pozdravuje četné kněžské semináře na celém světě, neboť jsou také večeřadly misijního ducha, studia a života; děkuje vldpp. představeným za mohutné povzbuzení, jež dávají svým příkladem a svým horlivým slovem v otázce misijní;

přeje si a modlí se, aby se tato večeřadla, organisovaná ve vzorném souladu s požadavky disciplíny a studia, s pomocí Boží co nejvíce rozmnožila, aby zvýšila výchovnou moc seminářů, aby vypěstovala v bohoslovcích svatou apoštolskou vášeň a přinesla misiím bohatou a účinnou životní mizu;

doporučuje:

1. aby všichni bohoslovci-theologové byli pravidelně zapsáni do „Unio Missionaria Cleri“ a ostatní (filosofové) se připravovali jako „aspiranti“;

2. aby se jejich činnost, vedená jasnými směrnicemi papežských dokumentů, orientovala hlavně k papežským misijním dílům;

3. aby si vzali k srdci veliký problém sjednocení odloučených církví s jedinou Církví Kristovou, Církví římskou, poněvadž jednota všech křesťanů je — podle generálních stanov — „conditio magni momenti ad ethnicorum conversionem obtinendam“;

osměluje se nakonec žádat bohoslovce všech seminářů o zcela zvláštní pomoc modlitbou a obětí pro misie, aby překonaly šťastně všechny obtíže a byly ještě plnější života a horlivosti o rozšíření království Božího na světě.

MISIJNÍ SEMINÁŘE

Podáváme text rozhlasového poselství J. E. Msgre Celso Constantini, sekretáře Posvátné kongregace „de propaganda Fide“, presidenta Papežských misijních děl. Byl vysílán vatikánským rozhlasem u příležitosti misijního dne.

„Hle, moji drazí bratři, také v tomto roce nadešel den misijní lásky. Duch se pozvedá nad zasmušilou atmosférou lidských egoismů, zneuznání a nepřátelství, vydechuje na chvíli dech lásky.

Zasívejte lásku — řekl svatý Pavel z Kříže — zasívejte zmužile lásku, a budete sklízet plody lásky a života.

Misionáři jsou neohroženými rozsevači lásky. Misionář odložil šat občana toho neb onoho národa, aby zůstal jen hlasatelem Kristovým, aby zahrnul do jednoho bratrského objetí všechny národy, bílé, žluté i černé.

On je dále rozsevačem té křesťanské a životní civilisace, jež je založena na dorozumění a spolupráci všech lidí, ne na bratrovražedných zbraních.

Jeden z hlavních úkolů, jemuž se misionáři věnují, jsou semináře, totiž takové ústavy, v nichž se vychovávají mladí domorodí kněží. Semináře jsou založeny ve všech, nebo skoro ve všech misijních zemích: semináře malé pro vzdělání jinochů a semináře velké pro vzdělání bohoslovců.

Je 285 seminářů malých, 97 velkých s celkovým počtem asi 13.000 studentů.

Pro výstavbu a udržování seminářů bylo zřízeno Papežské dílo sv. Petra Apoštola.

Jaká to rozsáhlá a obdivuhodná organizace výchovné činnosti! Ve všech těchto větších seminářích se studuje a často také mluví latinsky, jazykem Říma, který je v Církvi stále živým.

Do misijní činnosti spadá péče o mnoho ústavů: nemocnic, klinik, útulků pro malomocné, kolejí, několik velkých universit, škol uměleckých i průmyslových, řeholních kongregací atd.; ale ze všech nejdůležitější je v každé misi seminář, protože připravuje místní kněžstvo a je předurčen k tomu, aby zasadil Církev do domácí půdy, aby se tak stala — jak řekl Klement XI. — z cizinky občankou.

V Japonsku jsou všichni biskupové Japonci, ale pomáhají jim i cizí misionáři; v Číně je 25 domorodých biskupů s čínským kardinálem v Pekingu; ostatních 113 diecézí nebo apoštolských prefektur je svěřeno cizím misionářům. V Indii kvete 12 domorodých Církví uprostřed 47 cizích misí. V Indočíně jsou 3 biskupové domorodí a 15 cizích. Na Koreji je 5 domorodých misí a 3 cizí. V Africe jsou mezi četným cizími misími i 2 domorodí biskupové. Mezi zahraničními misími v Indonésii je také jeden indonéský biskup a jeden je též mezi cizími misími v Siamu.

Tyto skvělé výsledky jsou trvalým a definitivním plodem neúnavné práce misionářů, jsou jejich chloubou i radostí, jsou ovocem jejich seminářů.

V Římě pak je Collegio Urbano (Urbanova kolej); založená před třemi stoletími od Urbana VIII. Ta shromažďuje seminaristy z misijních zemí celého světa: seminaristy japonské, čínské, australské, indiánské, indočínské, africké. Před válkou čítala více než 200 alumnů, náležejících k 35 různým národnostem. Jejich počet se nyní znovu rychle blíží k této číslici.

Nyní se právě v Římě buduje kolej sv. Petra, která bude přijímat vynikající mladé kněze z různých misijních zemí.

Kolej Urbanova a kolej sv. Petra, jakož i ostatní semináře, které mají různí národové v Římě (Amerika, Francie, Španělsko, Portugalsko, Belgie, Holandsko, Kanada, Spojené státy, latinská Amerika atd.), shromažďují se kolem papeže, společného Otce, jemuž jsou všichni lidé na zemi stejně milovanými dětmi.

Podivuhodné divadlo, jediné na světě, v němž se odráží božství Církve katolické!

Ale vy, bratři, chápete, kolik nesmírné námahy a úžasných výloh stojí tato rozsáhlá a obdivuhodná organizace prací pro výchovu domorodého kleru. Práci dávají misionáři zdarma; ale je třeba vydržovat profesory a alumný a budovat stále nové semináře.

Válka, kromě regionálních seminářů v Tokiu a Tatungu, které byly

úplně zničeny, zpustošila mnoho seminářů, jako regionální semináře v Nam-Dinh a v Hanoi, semináře v Japonsku, Birmě, Batavii, na Celebesu a v některých krajích Číny, které budou muset být prakticky postaveny znovu.

Suma nutná k takovým rekonstrukcím pohybuje se kolem 2 milionů amerických dolarů.

Papežská díla Šíření víry a sv. Petra Apoštola posílají misím pomocné prostředky, jež jim vaše šlechtnost dává k dispozici.

A já, ve jménu „Propagandy“, vám děkuji za to, co jste dali a co dáte.

Vaše příspěvky se posílají misijním biskupům, aby jich použili podle svých potřeb. Ale tentokrát jsem vám chtěl, moji bratři, oznámit potřeby našich seminářů, protože jsou nejdůležitějším a nerozhodujícím momentem misijní otázky.

A na všech stranách světa, v každé hodině, pozvedají seminaristé své prosby k nebi, aby Bůh požehnal všem šlechtným dobrodincům.“
(O. R. č. 243.)

A. Harjaka:

KONVERSE JAVANCE

V dopise uveřejněném „Agenzia Fides“ tento konvertita popisuje, jak láska k osobě Ježíše Krista ho přivedla do katol. Církve.

Jmenuje se Ondřej HARJAKA. Narodil se 1917 v Soerakarta na ostrově Jávě ze vznešené rodiny. Jeho náboženstvím byl theoreticky islam, ale nikdy jej nepraktikoval.

Chodil do škol katolických, vedených Bratřími Neposkvrněného Početí. Roku 1930 ve věku 14 let ho pokřtil P. Schots S. J. — Druhý den přijal Tělo Páně. Brzo potom vstoupil do malého semináře v Djojakarta, dnešním hl. městě Indonesie, kde se seznámil s jiným konvertitou, pocházejícím taktéž ze Soekarta jako on, a nyní apoštolským vikářem v Saramangu, Msgr. Soegijapranatou S. J. V malém semináři se zvláště věnoval studiu jazyků. Kromě javanštiny, svého rodného jazyka, studoval malajštinu, latinu, řečtinu, holandštinu, angličtinu a francouzštinu. R. 1939, když vypukla válka, právě přišel do Holandska. Vstoupil do řádu karmelitánského, studoval tam filosofii, teologii a 1946 byl vysvěcen. Nyní chodí na Gregoriana v Římě na doplňovací kurs teologie, aby mohl být jednoho dne profesorem dogmatiky v misiích v Malang na Jávě, jež jsou svěřeny karmelitánům.

* * *

Vzpomínka na mou konversi mi nutně připomíná boj, který jsem musel vést se svými drahými. Snažili-li se chránit mne před náboženstvím, jež je nyní mým štěstím, nebylo to z nenávisťi ke křesťanství, nýbrž z lásky ke mně. V mé nové víře viděli pohanu pro mou rodinu a neštěstí pro mne. Dosud ještě mne mají za marnotratného syna a byli by ochotni přijmout mne nazpět s veškerým zápalom své lásky onoho dne, kdy bych se zřekl svého náboženství a vrátil se

opět do rodiny a našel tam to, co oni pokládají za mé dobro. Spokojí se tímto upozorněním na vnější překážky. Ale nezdůrazňují je. Chci tím naznačit, že já sám doufám ve sblížení se svou rodinou; zřeknutí se jí je mi tak těžké: ale to bude jediné ve sjednocení s Kristem. Modlím se, aby moji drazí dostali se mnou milost poznání štěstí křesťanské víry.

Konvertovat ke křesťanství r. 1930 — doba, kdy jsem se stal křesťanem — znamenalo pro jinocha, který patřil ke šlechtě javanské, skok do tmy a současně zneuctění vlastní rodiny. Katolická nauka je totiž v diametrálním rozporu s javanským ideálem. Vždyť evangelium hlásá sebezápor a zřeknutí se bohatství, zatím co ideál javanské šlechty je vládnout, užívat darů života, mít majetek. Čest rodiny vyžaduje dosažení tohoto ideálu; a zřici se ho dobrovolně je nečestné. Proto, soudím, jsou tak řídké konverse k Církvi Kristově mezi javanskou šlechtou. Tedy již z čistě přirozeného hlediska nemůže mít žádný Javanec sympatií k evangelické nauce. Proti ní se staví myšlenka na užívání, jež mu byla vštěpována od malička, a důstojnost rodiny, již musí si vážit.

Je pravda, že od věků ovládá javanské myšlení ideál osvobození, jak je obsažen v nauce Sanátadhârma-ově a tento ideál by měl disponovat k přijetí Vykoupení evangelického. Ale šlechta se odchýlila od tohoto ideálu a přenesla pojem osvobození z duchovního řádu na hmotné pole:

Když jsem se ve 14 letech rozhodl stát se katolíkem, tak jsem na tyto obtíže ještě nemyslel, ale vzpomínám si velice dobře, jak má matka byla celá zoufalá a nešťastná toho dne, kdy se dověděla o mém rozhodnutí, že se chci stát křesťanem.

Který syn nemá rád svou matku? A není matčina bolest též i synovou bolestí? Zvláště tehdy, uvědomíme-li si, že on sám je příčinou té bolesti. A tak vůbec nedovedu ani pochopit, kde jsem našel tu sílu, abych šel dál a došel až ke svému vytoženému cíli.

Když jsem se v den svého křtu vrátil domů, pocítil jsem všechno, jen ne radost: byl jsem přijat chladně a naši mne „ignorovali“, jako bych vůbec nikdy nebyl na světě. Od toho dne moji bratři a mé sestry úplně změnili své chování vůči mně. I má matka si počínala chladně a vážila každé slovo, když se mnou musila mluvit. Jak jsem jí mohl téhož roku říci, že se chci stát knězem? Když o tom uvažuji, pak nacházím jediné vysvětlení: Bůh sám přitom posiloval mou odvahu.

Pokusím se nyní vypsát, jak mne přivedla milost ke křesťanství: svůj první styk s Církví, svou rostoucí sympatií pro katolickou víru, rozhodný krok, který rozhodl o mé konverzi.

Můj první styk s katolickou Církví byl dán událostí, jež je na první pohled velmi přirozená: přesto však jsem zjistil, že mě Boží Prozřetelnost vedla za ruku. Se svým mladším bratrem jsem byl poslán do jedné katolické školy z toho prostého důvodu, že školní plat tam byl nižší než na škole, kam jsme až doposud chodili. Pomyslíme-li si na to, že v naší rodině byli zaujati proti křesťanství a že se mluvívalo vždycky s určitým pöhrdáním o všem, co bylo katolické,

je překvapující, že naše výchova byla svěřena křesťanskému ústavu jedině pro hospodářskou výhodu. Zpočátku také můj starší bratr a mé sestry nešetřili úsměšky, protože jsem se chodil „učit“ od křesťanů. A má matka nám otevřeně řekla, že tam chodíme pro učení, ne aby se z nás stali křesťané. Mluvím jen o své matce, protože můj otec již byl mrtev.

Později jsem častokrát přemýšlel o smyslu maminčiných slov; byl jsem poslán do křesťanských škol, abych se učil a také jsem se tam naučil tolik věcí, že si mohu dosvědčit, že jsem splnil úkol dobře. Měl jsem zakázáno, abych se stal křesťanem. Je to pravda. Přesto však jsem si vědom, že jsem poslechl směrnic své matky, protože mé obrácení je jen logickým důsledkem toho, co jsem se naučil ve škole.

A jako má matka, když mi dala život, byla nevědomým nástrojem v rukou Božích, tak rád myslívám na to, že Pán Bůh užil mé matky, ač o tom nevěděla a nechtěla tomu, aby mi dal účast na tomto druhém narození pro křesťanský život.

Ve škole jsem brzičko velice sympatisoval s katolíky a ne ještě s katolicismem. Přece však první den jsme oba dva, bratr a já, se dívali s opravdovou nedůvěrou nejen na Bratry, kteří nás učili, nýbrž i na naše katolické spolužáky. Bylo to přirozené. Protože od nejtělejšího věku nás učili, že se katolíci po smrti promění v kance. Brzy však jsme si uvědomili, že katoličtí spolužáci jsou stejní kluci jako my.

Otcové a Bratři pak byli vůči nám velice přátelští a tato dobrotnost byla tak upřímná, že jsme jí nemohli odolát. A shodli jsme se oba, já i bratr, na tom, že konec konců jsou lidmi jako my, a to skvělí lidé. A historka o kancích v nás nyní budila pochybnost.

Nerozpakoval jsem se mnoho a hrál jsem s katolickými hochy. Naše styky byly tak opravdové a tak srdečné, že jsem se s jedním z nich spřátelil. Byl o třídu za mnou a mladší než já; přesto však on byl nástrojem Boží Prozřetelnosti, aby mi pomáhal vystoupit k Bohu.

Ke spáse lidí používá Pán Bůh zase lidí. V mém případě to učinil způsobem hmatatelným a lidským. Chtěl mne spasit tak, že mi postavil po bok přítele, dětské srdce, které mi mělo ukázat Božského Přítele. Když jsem po prvé vkročil do kostela, bylo to proto, abych udělal radost tomuto svému příteli. Ale myslím, že v tom byl i kus zvědavosti. A tak jednoho nedělního rána jsem ho doprovodil na mši svatou, protože mne o to prosil, ale také proto, abych viděl, co tam bude dělat. Dojem z tohoto dne je dosud živý v mé mysli. V kostele se mi zdálo všechno takové podivné, ale zmocnil se mne nepopsatelný pocit, když jsem ve chvíli proměňování viděl, že se všechny hlavy kolem mne sklánějí v hluboké úctě. Zvláště ticho pro hlas zvonku tím živěji pocífované mne proniklo takovým dojmem, jaký jsem dosud nezažil. Když mše svatá skončila, ptal jsem se svého přítele, co všechny ty věci znamenaly. Podíval se na mně upřeně oběma očima, které mi říkaly: „Může být někdo tak nevědomý!“ Potom, aby mi vysvětlil, proč všichni se skláněli, mi hovořil o „tajemství“ a o Bohu, kterého přijal. Já jsem z toho přirozeně

nic nemohl pochopit, ale slovo tajemství (pangerameram, t. j. to, co rozum nemůže pochopit) budilo úctu.

Od tohoto už jsem se neposmíval tomu, co dělají katolíci, jak jsem to dříve často dělával. Když jsem později na radu tohoto svého přítele a bez vědomí rodičů začal chodit na vyučování katechismu, přitahovalo mne zvláště „tajemství“ Eucharistie a chtěl jsem se o tom dovědět více. Z počátku však mi hodiny náboženství přinesly zklamání, poněvadž se jednalo o Starém Zákoně, který ve mně budil malý zájem.

Když pak začal život Krista Pána, byl jsem plný nadšení. Sám začátek evangelické zprávy, narození v Betlémě, klanění se pastýřů, hvězda ukazující cestu mudrcům — všechno se mi zdálo tak krásné, že jsem ihned pocítil živou velikou náklonnost k osobě Spasitelově. Potom život Ježíšův, Krista Dobroditele, který trpěl a umřel za lidi dobrovolně a z lásky, mne nakonec úplně získal. Ale že by Ježíš byl Bohem, že by bydlel mezi námi a živil nás svým Tělem a svou Krví v nejsvětější svátosti, to byla „tajemství“ tak nepochopitelná, že při hovoru o nich jsem se musel smát. Můj přítel mi odhalil toto tajemství ještě před tím, než jsme je brali v katechismu. Ale myšlenka, že stojím tvář v tvář „tajemství“, mne ihned zaujala. Kolikrát jsme v rodině slyšeli mluvit o tajemstvích: každá mytologie je jich plná. „Tajemství“ klukům nahánějí strach; ale když člověk vyrůstá, pak už se jim nevěří. A teď jsem slyšel hovořit o „tajemství“ jako o praktické skutečnosti. Chtěl jsem, aby mi to bylo vyloženo a netrpělivě jsem čekal, až Otec nám při katechismu něco o tom řekne: ale neřekl nic. Tak jsem se obrátil na svého přítele. Odpověděl mi, abych se zeptal na to Bratra, který nás učil. To jsem také udělal. Ale Bratr se mi vysmál: to mne rozhněvalo, protože to byla pro mne životní otázka. A se smíchem prohlásil, že je neschopen, aby mi vyložil tajemství Eucharistie, protože ani on je nemůže plně pochopit a žádný člověk nemůže svým pouhým rozumem proniknout tajemství. Pak zvažněl a položil mi ruku na ramena a řekl mi: „Musíme tomu věřit, protože Kristus nám to zjevil. A ty se už jednou dej pořádně do modlitby!“

Modlit se? Já jsem se už hezký čas modlil, ale od této chvíle jsem svou píli zdvojnásobil. Tak rád bych byl chtěl věřit autoritě Kristově, jehož jsem měl tolik rád, ale má přirozenost se toho děsila.

Přibližovaly se vánoce. Ačkoliv všechny pochybnosti nebyly ještě úplně vyrovnány, pocítil jsem velikou touhu, abych byl pokřten a mohl přijmout do své duše toho Krista, kterého jsem měl tak rád, jemuž jsem věřil a jehož přítomnost jsem chtěl zakusit v nejsv. svátosti. V hloubi duše jsem doufal, že budu jasně vidět do tajemství tehdy, až na křtu a v nejsvětější svátosti sestoupí Kristus do mé duše. Ale na sv. křtu se mi onoho citelného okoušení, na něž jsem si dělal nárok, nedostalo. Křest ve mně nic hmatatelného nezměnil. Nenacházel jsem ve své duši nic zvláštního. Ale venku bylo toho mnoho nového. Členové mé rodiny se chovali ke mně odměřeně; a to mně jistě nemohlo přidat štěstí. I první mé svaté přijímání mne zklamalo. Nedostalo se mi oně duchovní útěchy, o níž jsem si smýšlel, že je neodlučitelná od tak významné události. Naopak den po dni jsem musel sám a sám si vybojovat vnitřní boj proti jedné nejistotě,

jež vypadala jako pokušení k nevěře. Před ostatními jsem si ovšem počínal anebo snažil se chovat, jako by se nic nestalo; ale vnitřní zkouška byla pro hocha 14letého nesnesitelná. A pociťoval jsem tím větší bolest, protože jsem se s ní nemohl nikomu svěřit: ani své matce, ani Bratrovi učitelovi, ani Otcí, který mne křtil. Pokládal jsem totiž za pochybování a nevěru už pouhou skutečnost, že jsem měl pokušení proti víře, a neměl jsem síly, abych jim to řekl.

Nevěda ke komu se mám obrátit, snad podvědomě jsem šel k samému Kristu, abych ho poprosil o útěchu: přes všechna svá váhání jsem nikdy nezapomněl jít do kostela a každý den ráno jsem přistoupil k oltáři Páně, protože jsem věděl, že On je zde a že jedině On mi může vrátit pokoj. A tak pozvolna a aniž jsem si to uvědomil se má úzkost uklidnila.

Když nyní vzpomínám na onu krizi, kterou jsem prožil, ačkoliv trvala jen měsíc, pak jsem přesvědčen, že se nemýlím, řeknu-li, že mne zachránila jediné má osobní láska ke Kristu. Táž láska ke Kristu mne podobně přivedla k tomu, abych udělal svůj první krok, krok rozhodující o mé žádosti, abych byl přijat do svaté Církve. I „tajemství“, které mi z počátku nahánělo strach, se mi odhalilo jako projev božské lásky; a když teď obnovuji každého rána na oltáři betlémské tajemství, strach ze styku s Bohem přemáhám láskou k Tomu, který z lásky ke mně si mne vybral k tomu, abych usku-tečnil toto tajemství lásky.

Musím dodat, že jsem se po sv. křtu naučil zvláštní lásce a účte k nejsvětější Matce Boží. Když jsem se dozvěděl, že existuje řehole zasvěcená zvláště Panně Marii, rozhodl jsem se stát karmelitánem.

Tak tedy Kristus nade mnou zvítězil a přivedl mne k sobě. Nechtěl jsem zdůrazňovat vnější obtíže se strany mé rodiny: jestliže se mnou tak nakládali, bylo to konec konců z lásky ke mně. A já též jsem je nikdy nepřestal mít rád a z lásky k nim je nechci nijak nutit. Doufám jen, že Bůh, který si mne vyvolil mezi tolika jinými a přičlenil mne k dílu Vykoupení mezi Javanci, mi dá milost, abych na prvním místě přivedl do nebe ty, s nimiž jsem spojen pouty krve!

Oldřich Zburník:

NAŠE POMOC MISIÍM

Světová oktáva za sjednocení ve víře znovu nám připomíná nutnost misijního apoštolátu a pomoci misiím. Misijní činnosti Církve se však u nás věnuje stále málo pozornosti. A nedáváme-li tolik misionářů jako jiné malé evropské národy (na př. belgické město Bruges [asi 50.000 obyv.] dalo do 1939 celkem 87 kněží, 15 bratří, 91 sester misiím; blízké okolí ještě 143 misionářů; celkem 336 misionářů!), proč aspoň tím více nepodporujeme misie hmotně? Válka tak těžce misie poškodila, na mnohých místech zničila celé misijní stanice, je nutno začít znovu budovat, stavět kostely, semináře, sirotčince, nemocnice. Jak uboze malý je obnos, který ročně vybereme na misie! Početně menší Slovensko dalo loňského roku misiím přes 10 mil. Kčs a my sotva desetinu tohoto obnosu.

A či je to vina, že u nás je tak malý zájem o misie? Kdo má učit lidi mít široké, katolické srdce, které by dovedlo cítit i se vzdálenými údý Kristova těla, a které by dovedlo pro ně nesobecky obětovat ať modlitbu nebo peníze? Utváří-li se charakter příštího kněze v semináři, je nutno začít s nápravou již v seminářích. V tomto čísle je uveřejněn dopis holandských bohoslovců, kteří nám napsali, jak pracují pro misie v semináři. Srovnáme jejich činnost, jejich zájem o misie s našimi semináři. V Holandsku je zájem o misie zájmem všech bohoslovců — u nás jen několika jedinců. U nich každý nějak pracuje pro misie podle svého způsobu modlitbou, rozjímáním, obětmi, odborným studiem, podporují misie finančně, šíří zájem promítáním misijních filmů a diapásek, zásobují své misionáře časopisy z domova. A u nás?

Především je nutno, aby se zvětšily řady pracovníků, kteří by v misijních kroužcích získali to, co je předpokladem každé pomoci misím: misijního ducha. Jen tam, kde vládne tento misijní duch, může vyrůst misijní povolání, jen ten, kdo má tohoto misijního ducha, může opravdově a účinně misím pomáhat a zájem o misie ve svém okolí jednou jako kněz šířit.

A způsob, kterým se snaží misijní kroužek tohoto cíle dosáhnout, může být různý. Řídí se to místními poměry v semináři.

Dále bylo by potřebné, aby byla navázána spolupráce všech misijních kroužků v našich seminářích, abychom si mohli vzájemně pomáhat. Částečné spojení bylo již navázáno, doufejme, že se nám podaří uskutečnit spolupráci všech. Vhodný způsob: jednotlivé kroužky by mohly posílat redakci ČKB podrobné informace o tom, co dělají a co připravují, ČKB je otiskne ve zvláštní rubrice na konci zpráv ze seminářů. Výhody: na př. některý misijní kroužek by chtěl uspořádat výstavku misijní literatury. Ostatní kroužky by nabídly své knihy a mohla by se vytvořit výstavka putovní. Nebo spolupráce při vydání příručky pro misijní akademie a pod. V tomto čísle již s touto informační službou začínáme.

Avšak i mimo semináře začíná se slibně rozvíjet akce pro pomoc misím. V pražské arcidiecési se svolením a požehnáním p. arcibiskupa chystají stavbu českého misijního domu, který bude společný pro všechny české a moravské diecése. Tento misijní dům má vychovávat budoucí české misionáře a pracovníky pro pomoc misím ve vlasti. Později má být při něm zřízen institut pro misiologii. Pomozme duchovně i hmotně, aby misijní dům byl brzičko postaven!

Aimé-Georges Martimort:

VÝVOJ LITURGICKÉHO JAZYKA V CÍRKVI

(Dokončení.)

16. století.

V 16. století zůstala latina jazykem studijním, jazykem věd: dokonce, díky humanistům, si získává znovu oblibu u vzdělaných lidí, kteří jí mluví a píší. Ale je třeba přiznat, že ji již ovládá jen elita.

Může se dokonce říci, že humanismus je odpovědný z velké části za pokles latiny tím, že se navrátil ke gramatice Ciceronově a použil nové výslovnosti (mylně nazvané francouzskou), že zvětšil do velikých rozměrů rozdílnosti latiny od moderních jazyků, které se stále více navzájem rozlišovaly, vyvíjely a ustalovaly. Křesťanstvo již neexistuje, moderní státy necítí se vázány společnou myšlenkou, svět ostatně se rozšiřuje náhle jak na východ, tak i na západ a otrásá pojetím společnosti středověké.

Tuto úplnou změnu postojů k latině konstatuje František I., který r. 1536 v ediktu ve Villers-Cotterets ustanovuje, aby se úřední listiny vyřizovaly od té doby francouzsky. Dosud byla latina jazykem celého běžného života, užívaná při slavnostech a při úředních jednáních; od nynějška však jest jen jazykem Církve, universit a vědců.

Nuže, v této době kladou protestanté do svého revolučního programu přijetí lidového jazyka do liturgie. Je to z taktických důvodů, řekne se, herese se chce opřít o lid; mimochodem, je dosti bolestně konstatovati, že Církev hodně často nechala heretikům výhradní právo používati čistě lidových method; nebyla dostatečně napodobena smělost sv. Ambrože, který bojuje proti Ariánům jejich vlastní methodou, zavedl lidové zpěvy do slavení liturgie. Proto se bolestné následky mohou snad přičítati naší bázlivosti. Přesto však u protestantů použití lidového jazyka je víc než otázkou lidového apoštolátu a je to záležitostí rázu dogmatického: mše a svátosti nemají v jejich očích účinnosti ex opere operato, nýbrž jen takovou účinnost, jako má kázání; a nerozumějí-li věřící proto takovému kázání, pak se stává úplně zbytečné.

Liturgický jazyk na koncilu tridentském.

Koncil tridentský se musel ve svém sezení o mši sv. (srpen-září 1562) dotknouti otázky lidového jazyka v liturgii. Devátý z článků, které byly vyňaty z děl reformátorů a podrobeny diskusi, zní: „An missa non nisi in lingua vulgari, quam omnes intelligent, celebrari debeat. — Zda se smí mše sv. sloužiti v jazyku lidovém, kterému všichni rozumějí.“ Je třeba říci, že se shromáždění potkalo s příliš velkými doktrinárními nesnadnostmi, které odsunuly tuto otázku docela do pozadí. Jen tři mladí theologové a několik Otců vyslovili své smýšlení a vždy způsobem dosti neurčitým a krátkým. Zde několik ukázek z tohoto jednání:

1. Téměř všichni byli zajedno, že je třeba pečlivě se vyhnouti zásadního odsouzení mše sv. v lidovém jazyku: Ferrante a několik biskupů (Bracaren., Calamonen., Veglen.) se snažilo prosadit odsouzení. De Santis, theolog ze Salamanky, také stanovil, že papež by mohl v tomto bodě naříditi změnu kázně, kdyby to uznal za vhodné.¹⁾ Konečný text kapitoly 8. bere zřetel právě na tyto výhrady: „Non tamen expedire visum est Patribus, ut lingua vulgari missa passim celebretur.“ Nezdálo se otcům, že by prospělo, kdyby mše sv. se všude sloužila v lidovém jazyku. Důvod trojí řeči na kříží, uvedený theologem De Santis, na nikoho nezapůsobil.

¹⁾ Ehses: De Santis pag. 744.

2. Přece však se nebral zřetel k požadavku protestantů; důvody pro něž se považuje překlad liturgie za nevhodný, byly:

a) „Ne margaritae dentur porcis, ne vulgo arcana Dei publicentur et ludibrio habeantur.“²⁾ Aby se nedávaly perly sviním, aby se nečinila zjevnými tajemství Boží a aby nebyla vydána v posměch jim: neque videtur esse dubitandum quin, si missae vulgari cujusque gentis idiomate peragerentur, divina mysteria minori reverentia colerentur.“³⁾ Zdá se, že nelze pochybovati, že by byla tajemství Boží chována v menší úctě, kdyby mše sv. se sloužila v lidovém jazyku u kteréhokoli národa. Řehoři VII. se přičítá tento argument: „Ne vilescerent et subjacerent despectui.“⁴⁾ Aby nezevšedněly a nebyly v opovržení. Dnes nad tím trochu žasneme. Abychom to pochopili, je třeba si vzpomenouti na to, co jsem výše poznamenal, že latina byla během celého středověku jazykem „vážného“ života, užívaná při slavnostních příležitostech a úředních jednáních. Benedikt XIV. ještě v XVIII. stol. píše ve *švém* De sacrificio missae, 2, 2, 5: „Cum tot sint vulgares linguac risu plane dignae et prorsus contemnendae.“ Poněvadž je tolik lidových jazyků hodných smíchu a skoro opovržení. Nesmíme ztráceti se zřetele, že tyto doby t. zv. hluboké víry, měly k svátým věcem důvěrnost hraničící až s neuctivostí: v jižní Itálii jsme si o tom mohli ještě před nynější válkou učiniti dost dobrou představu. Konečně sám klerus, příliš chabě vzdělaný a postrádající vší důstojnosti, byl silně upoután nejvšednějším životem.

b) „Esset etiam magnopere periculosum ne varii in multis translationibus errores nascerentur.“⁵⁾ Bylo by také velké nebezpečí, aby v mnohých překladech nevznikly různé bludy.

3. Tyto důvody se nezdály dostatečné mnohým Otcům. Také nejsou obsaženy v konečném textu. Ostatně text z I. Kor., XIV, 16, se mnohokrát dostal do diskuse a bylo mnohdy velmi nesnadné se mu vyhnouti: je-li citován Justinianem, pak prohlašuje rozhodně Ferrante: „Justinianum loqui de more greco.“ Justinian mluví dle řeckého zvyku. — František de Santis se z toho dostává takto: „et ad I. Cor., XIV, 16, quod opponunt haeretici, quod necesse est ut adstantes in ecclesia audiant quae dicuntur, etc., respondit Paulum intelligere de praedicante verbum Dei, vel quia eo tempore is mos erat, cum omnes essent tamquam religiosi et pii neque erat periculum irreverentiae. ut esset nunc, quando caritas refriguit.“ „K 1. Kor. XIV. 16. jak tento text uvádějí heretici říkájící, že je nutné, aby přítomní v kostele slyšeli, co se říká, atd., odpovídá: že Pavel to chápe o hlásání slova Božího; nebo: že tehdy to bylo zvykem, poněvadž všichni byli svědomití a zbožní a nebylo nebezpečí neúcty, jak by tomu bylo nyní, když ochladla láska.“ Všichni však souhlasili s tím, že alespoň některé části mše sv. byly určeny pro poučení věřících, kteří jim tedy mají rozuměti: „etsi Missa magnam contineat populi

²⁾ ibid. pag. 745

³⁾ Návrh decr. De doctrina ze 6. 8. 1562.

⁴⁾ Jaffe-Loewenfeld č. 5151.

⁵⁾ Návrh dekr. De doctrina ze 6. 8. 1562.

fidelis eruditionem“ — „i když mše sv. obsahuje v sobě mnohé poučení věřícího lidu“ praví se v konečné úpravě VIII. kapitoly.

4. Aby se částečně odpomohlo těžkostem latinské liturgie, koncil žádá od duchovních pastýřů, aby se postarali o vysvětlení posvátných tajemství a lekci:

Ne oves Christi esuriant, neve parvuli panem petant et non sit qui frangat eis, mandat Sancta Synodus pastoribus singulis curam animarum gerentibus, ut frequenter inter missarum celebrationem vel per se vel per alios ex his quae in missa leguntur aliquid exponant, atque inter cetera sanctissimi hujus sacrificii mysterium aliquod declarent, diebus praesertim dominicis et festis.

Tento text, mnohem delší než původní návrh, neomezuje výklady jen na epištolu a evangelium. Neurčuje, že se mají vysvětlovati toliko při kázáních. V praxi se zřídka využívá této volnosti a rady.

Liturgický jazyk od koncilu tridentského

V táboru protestantském nechybělo útoků proti koncilu tridentskému. Nejsilnější přícházely od italského odpadlíka, fra Pavla Sarpího (Pietro Soave). Mezi jinými výtkami vyčítají novotáři koncilu tridentskému jeho postoj k lidovému jazyku v liturgii. Kontroverzí a theologové katoličtí byli přinuceni, aby se znovu zabývali tímto problémem, avšak od nynějška již s apologetickým zaměřením: nyní už běží jenom o ospravedlnění rozhodnutí koncilu udáním přijatelných důvodů. Odtud vznikla snaha přenést celou záležitost na pole zásad, zatím co Otcové na sněmu tridentském uvažovali jen o její časové vhodnosti. Tato snaha se projevuje u sv. Bellarmína a ještě v XVIII. stol. u Benedikta XIV.⁶⁾

Kontroverze měly vliv i na úřední rozhodnutí Církve. V r. 1699 odsuzuje sv. Stolicе větu č. 86 Quesnelovu takto formulovanou:

„Eripere simplici populo hoc solatium jungendi vocem suam voci totius ecclesiae est usus contrarius praxi apostolicae et intentioni Dei.“⁷⁾

Nelze přesně určit, jak byla tato věta odsouzena, poněvadž byla odsouzena společně s ostatními větami, aniž je blíže určeno, která z nich je heretická, opovážlivá nebo mylná.

Naopak k 66. větě synody pistojské dal Pius VI. přesné vysvětlení:

Propositio asserens fore contra apostolicam praxim et Dei consilia, nisi populo faciliores viae parentur suam vocem jungendi cum voce totius ecclesiae, — intellecta de usu vulgaris linguae in liturgicis precibus inducendae: falsa, temeraria, ordinis pro mysteriorum celebratione praescripti perturbativa, plurimorum malorum facile productrix. (Bulla Auctorem fidei, 28. srpna 1794, D. R. 1566.)

Je pozoruhodné, že přes svou přísnost spočívá toto odsouzení na oportunitě, praktickém pořádku, skutečné situaci a že se vyhýbá cele doktrinálnímu charakteru.

Tatáž přísnost je v kázeňských dekretech. V r. 1621 (12. ledna) odsoudil Alexander VII. překlad Misálu i pro soukromou potřebu

⁶⁾ De sacrificio missae, 2, 2.

⁷⁾ Denzinger-Bannwart. 1436.

laiků. Kongregace obřadů v různých odpovědích potvrdila zákaz veškerého zpěvu v lidovém jazyku během obřadů čistě liturgických (zpívaná mše sv., nešpory)⁸⁾ a zakázala překlad liturgických modliteb i mimo liturgii.⁹⁾ Tyto odpovědi, roztrošené ve sbírce autentických dekretů, byly přejaty do moderního dokumentu, určeného oficiálně celé Církvi. do Motu proprio Pia X. z 22. listopadu 1903:

„Vlastním jazykem Církve římské je latina. Je zakázáno zpívat něco při slavnostních obřadech v jazyku lidovém, dále pak zpívat v lidovém jazyku proměnlivé i neproměnlivé části mše sv. a oficia.“

Je třeba říci, že až do francouzské revoluce 1789, klerus a lid ve Francii byli zajedno se sv. Stolicí v nejpřísnějším odstraňování jakéhokoliv zavádění lidového jazyka do liturgie: latina zdála se zkušebním kamenem pravověrnosti, lidový jazyk však rozpoznávací známkou reformovaných. Odsouzení misálu Alexandrem VII. předcházelo podobné rozhodnutí theologické fakulty pařížské 1655 a shromáždění francouzského kleru r. 1660.

Jazyk lidový, odstraněný z liturgie, nalezl útočiště v písních a zbožných modlitbách, které byly složeny pro spoluúčast na slavení tiché mše sv. jak ve Francii, tak i v Itálii a Španělsku. Přes všechna nařízení je však zřejmo, že problém lidového jazyka zůstal otevřený a nedořešený. Nelze se domnívat, že různá disciplinární rozhodnutí, která jsme uvedli, byla snad provedena všeobecně a bez výjimky.

Nejprve se podržely místní zvyklosti, které mají zákonnou platnost: a tak se zpívaly od nepaměti při slavné mši sv. v některých krajích Německa a Rakouska zpěvy z Kyriale německy.

Také užívání misálu hlaholského (římská liturgie přeložená do staroslovanského dialektu) se udrželo na dalmatském pobřeží v diecích: Terst, Veglia-Arbe, Zadar, Split, Šibenik a Szany-Modrus, jak jej uznal úředně dekret Kongregace obřadů, č. 3999 z 5. srpna 1898.

Také misionáři z Východu a z nejzazšího Východu podávali v Římě prosby o překlad liturgie do jazyka těch krajin, kde hlásali evangelium. Sv. Stolice se stavěla k takovýmto prosbám zamítavě, jako na př. v r. 1627 na žádost bosých karmelitánů ve prospěch Arménie, v r. 1681 pro Kavkaz. Ale nejednala tak vždy; jest třeba se zmínit o dvou málo známých případech:

Jan z Monte Corvino, apoštol střední Asie, obdržel pro své misionářské fakultu sloužiti mši sv. v mongolštině „tam verba canonis quam praefationis — jak slova kánonu, tak i preface“; a to jim zajišťovalo převahu nad Nestoriány, kteří používali syrštiny, aniž jí rozuměli.

26. března 1615 se Svaté Officium za Pavla V. postavilo příznivě k otázce sloužení mše sv. domorodými kněžími v čínském jazyku. Ale různé příčiny, zvláště krutá pronásledování, opoždily sestavení římského misálu v čínštině: když pak r. 1680 předložil jezuita Filip Couplet Kongregaci obřadů dokončený překlad, nedostalo se mu

⁸⁾ Dekrety Kongreg. obřadů 3230, 3827 ad 1, 3113 ad 1, 3496 ad 1, 3994 etc.

⁹⁾ Dekret 3537 ad 3.

schválení; svou žádost doložil P. Couplet písemnou zprávou¹⁰⁾, v níž vyložil potíže při hlásání evangelia plynoucí z čínského nacionalismu a z jakési nemožnosti naučiti latině domorodce, kteří se připravovali na kněžství. Ukončil takto:

Liceat mihi quaerere an, si Apostolorum principes Petrus et Paulus in Sinam praedicaturi advenissent, non id facturi fuissent quod Romae et Athenis fecerunt, et relicta lingua haebreo-syriaca, ut ibi usi sunt graeca et latina, ita apud Sinas Sinica lingua in sacris non fuerint usuri?

Byla to zásada sv. Cyrila a Metoda. Papež Lev XIII. vzdal skvělou počtu apoštolům Moravy tím, že zavedl jejich svátek do kalendáře pro celou církev; a tak se de facto mírní bývalá přísnost římské církve k překladům liturgie do lidového jazyka.

Roku 1886 připustila sv. Stolica v konkordátu s Černou Horou omezené užívání modernisované staroslověnštiny, t. zv. gradjanky pro diecési Antivarskou. Mnohem významnější privilegium bylo dáno r. 1920 Československu: staroslověnština byla připuštěna pro mši sv. římského ritu v určitých dnech svátečních v několika větších kostelích, a lidový jazyk má své místo oficiálně ve slavné mši sv. při zpěvu epištoly a evangelia, když byly nejprve zazpívány latinsky. Užívá se ho rovněž při křestních obřadech, při svatbě, pohřbech, při procesích na sv. Marka, o prosebných dnech a o Božím Těle.

Také některé diecése v Německu a ve střední Evropě obdržely z Říma během posledních dvaceti let schválení rituálů s větším neb menším použitím jazyka lidového (na př. Mnichov 1929, Vídeň 1935). Z toho vidíme, že kázeň církve západní v oboru liturgického jazyka je daleka té přísnosti, jak by se nám dnes na první pohled zdálo; je povolná k vývoji podle okolností a mohla by se jednou pod nátlakem misijní nutnosti klidně vrátit ke zvyku řeckých a egyptských misionářů.

BOHOSLOVECKÁ KRONIKA

Misijní myšlenka v našich seminářích.

Podařilo se nám navázat spojení s misijním kroužkem holandského semináře Roermondu. Poslali nám zprávu o své práci pro misie. Věcný výčet jejich horlivé misijní činnosti, jak ji v tomto článku uvádíme, není vybájenou mýdlovou bublinkou, ale skutečností. Je dokladem úžasné, láskou organizované pomoci malého Holandska světovému misijnímu úkolu církve. Taková práce při-

tahuje Boží požehnání. 3.500.000 holandských katolíků má přes 7000 kněží v zázemí a na 3000 misionářů-kněží v zámorí.

Roermond - Holandsko.

I. Misie v duchovním životě.

„V první řadě pomáháme misii modlitbou a to soukromou i společnou na měsíční misijní úmysly sv. Otce a na zdar papežských misijních děl. Jednou

¹⁰⁾ Vydána Bollandisty v Acta Sanctorum.

měsíčně je sloužena mše sv. na určitý misijní úmysl, na misijní neděli zvláštní cantata. Misijní meditace máme ve dny misiím vyhrazené, nebo ve dny, které jsou ve vztahu k misiím (na svátky misijních světců).

II. Poznání misií získáváme buď osobním studiem anebo společným studiem. Pracujeme totiž:

a) v misijních skupinkách:

Pravý duch kněžství je podstatně duchem misijním. Tuto myšlenku podporují t. zv. misijní skupinky. Členství je dobrovolné, avšak téměř každý bohoslovec je členem některé skupinky. Nejmenší počet členů jedné skupinky jsou čtyři, nejvyšší šest. Scházejí se čtrnáctidenně na ½ hodiny nebo ¾ hodiny. Členové jeden po druhém obstarávají program schůzky. Každá skupinka má vlastní metodu, kterou si sama určí. Hlavním cílem je vytvoření kněžského misijního ducha. Proto každá skupinka má silné náboženské usměrnění. Některé skupinky jsou téměř jen duchovní (rozjímají o misijní myšlence v církevním roce, v oběti nejsvětější, o poměru svatých k misiím, o tom, jak se projevovala misijní myšlenka v životě velkých misionářů). Jiné skupinky zaměřují svou činnost k přímému misiologickému studiu (dogmatickému, liturgickému, ethnologickému atd.), avšak modlitbu nezanedbávají. Den po schůzce se obětuje mše sv. a sv. přijímání na určitý misijní úmysl a o probrané látce se medituje.

b) v misijním spolku:

Jako v každém diecézním semináři naší vlasti je také v našem misijní spolek. Náš je nejstarší — loni se dočkal padesátin. Jmenuje se „Liefdewerk St. Francis-

cus Xaverius“. Každého roku 6. prosince volí členové výbor. Ročně se koná 8 společných shromáždění. Ve dvou shromážděních mluví seminarista, v ostatních řečníci odjinud: misionáři nebo misiologové. V posledním shromáždění pojednává se ponejvíce o thematu souvisejícím s misijní akcí v duchovní správě. Někdy je víc než 8 shromáždění: na př., je-li v okolí misijní biskup nebo velký misionář.

c) v misiologickém semináři: Členství tohoto institutu je fakultativní. Nemůže mít víc než 25 členů. Cílem je osobní prostudování misijních problémů pod vedením odborníka (nyní P. Dr. Ant. Freitag SVD). Každý člen má referát nejméně jednou v roce. Misiologický seminář se schází každých 14 dní asi na 2 hod. Jedno thema určené P. Freitagem je pečlivě vypracováno a předneseno příslušným referentem. P. Freitag je zkoriguje a doplní.

III. Uveřejňování studijních výsledků.

Co se projednává v misijních skupinkách, nemůže být uveřejňováno pro příliš osobní povahu. Výsledky ucelené studie mohou být předneseny na společných shromážděních (viz bod IIb). Rozmnožují se jen věci přednesené v misiologickém semináři.

Studijní materiál čerpáme z naší knihovny (misijní) a z nejlepších misijních časopisů, které nám docházejí.

IV. Další způsoby naší misijní činnosti.

Před válkou bylo krásným tradičním zvykem, že jsme si na půl dne zajeli do kláštera „Aldenghoor“ misionářů Mill-Hillských. Minulého roku jsme tradici obnovili.

Akce poštovních známek měla před válkou veliký rozsah. Nyní byla silně zredukována. Nejd. p. biskup byl toho názoru, že rozvětvená filatelistická akce nijak semináři nesvědčí.

Dle možnosti podporujeme misijní společnosti, které v určitém okamžiku potřebují naší pomoci. Od založení mohli jsme, počítajíc v to knihy a časopisy, vyplatit 90.000 zlatých (Gulden). Peníze získáváme vydáváním různých knih, vedením seminárního knihkupectví, předváděním malých filmů a diapásek, prodejem nám darovaných, nebo námi koupených knihoven po zemřelých kněžích, dary a pod.

Pomocná akce, kterou dosud podnikáme s velikým úspěchem, je tak zvaná misijní akce knih a časopisů. Již několik let existuje tato akce v 5 diecézních seminářích naší země. Cílem knižní akce je zásobování misionářů a misijních stanic knihami. Dostáváme knihy od lidí z diecése a posíláme je prokuraturám misijních společností po dohodě s ostatními semináři.

Ještě zajímavější je akce s časopisy. Je nyní u nás v mimořádném rozkvětu. Cílem je obstarat misionářům časopisy duchovní i kulturní, též politické, humoristické, sociální a deníky. Diecézní účastníci naší akce zasílají po přčtení svých časopisů pravidelně jednotlivá čísla misíím, t. j. na adresu námi udanou. Těmž 350 misionářů naší diecése (je jich však u nás víc než 400) dostává takto pravidelně své časopisy.

Tak pracuje malý holandský seminář. Srovnajme si s tímto střízlivým výčtem zprávy o práci pro misie v našich seminářích, a pak zpytujeme svědomí...

Brno. O vánočních prázdninách uspořádali jsme doma několik misijních akademií, jejichž výtěžek byl věnován pro stavbu českého misijního domu. Chtěli bychom i o velikonočních prázdninách takto podporovat zájem o misie mezi lidem, avšak ve větším měřítku než dosud. — Naš misijní kroužek připravuje sborník o dnešních světových náboženstvích. Themata jsou již rozdělena a částečně zpracována. — Po pololetí chceme vydati obrázky P. Marie nebo svatých v pojetí misijních umělců. — Pro povzbuzení zájmu o misie by bylo dobré vydat tiskem sborník z dopisů našich misionářů. Pokud možno od každého misionáře jeden dopis, který by byl pro něho charakteristický i též fotografii jeho nebo z jeho misie. K tomu by však byla nutná spolupráce všech.

Hradec Králové. V hradeckém semináři byl samostatný misijní kroužek s dobrou tradicí. Měl dokonce svoji vlastní prodejnu, jejíž výtěžek byl určen na podporu misijního díla. Tento kroužek i s prodejnou zanikl za války. Nyní převzala jeho činnost Brynychova Jednota, jež má k propagaci misíj, a unijního hnutí svého misijního referenta. Pochoptitelně je tu snaha navázat na starou tradici. V tomto studijním roce začali jsme svoji činnost malou misijní akademií spojenou se sbírkou a s výstavkou naší misijní literatury, jak o tom byla zmínka v Kronice. Navázali jsme při tom styky se Společností Slova Božího (P. Josef Šebela), jež začala právě působit v naší diecési (v Chrudimi). Praktickým výsledkem tohoto styku byla zatím aspoň větší objednávka Misijních kalendářů, jež jsme po-

máhali rozprodat o vánocih doma. 2. prosince prednášal u nás P. Václav Soukup z Prahy. Přinesl mnoho zajímavých a povzbuzujících zpráv o misijní činnosti v Holandsku, Belgii a Švýcarsku. Slíbili jsme mu přeložit několik článků pro misijní sborník. Pro vánoč. prázdniny připravili jsme a rozmnožili přednášku o světové náboženské situaci a misijní činnosti. Kde ji kolegové přednesli, setkala se s vděčným pochopením, zvláště když byla provázena světelnými obrazy z misii, ukázkami misijních časopisů (slovenských), rozdáním misijních modliteb a prodejem misijních kalendářů.

Máme spojení s mis. kroužkem studentů v Borromaeu v Itadi Králové. Styky udržujeme kromě s mis. ústředím v Praze také s mis. knihkupectvím v Nitře. Chceme spolupracovat s mis. kroužkem bohoslovců v Brně v uspořádání sbírky materiálu pro mis. akademie a v dopisování s našimi misionáři. Z unijní práce připravujeme přednášku v světové oktávě modliteb a na jaro unijní den. V pěveckém kroužku chceme do té doby navštívit mši sv. vých. obřadu.

Košice. Naš krúžok i tohoto roku sa zapojil do práce diecézneho misijného ústredia. Naša skromná činnosť za misie je táto: Každodenne spoločne vysielame svoje modlitby k Najvyššiemu pred svätostánkom, aby vylial svoje požehnanie na úsilie misionárov. Každú prvú nedeľu v mesiaci sa usporadávajú medzi bohoslovcami peňažné zbierky pre sv. misie s pekným výsledkom. Okrem toho podporujeme misijné dielo zbieraním známok. staniolu a pod.

V rámci krúžkovej činnosti

viac raz do roka sa usporiadávajú misijné akademie a schôdzky, kde sa prednáša a diskutuje o misijných problémoch. Takto sa snažíme oživovať a rozohrievať v sebe misijného ducha.

Obořiště. Pokud běží o misijní hnutí u nás, jsme spojeni s naším kongregačním misijním bohosloveckým spolkem se sídlem ve Spojených státech v Oconomowoc s názvem Perpetuel Help Missiou Club — misijní sdružení ustavičné pomoci.

Účelem klubu je seznamovati členy s misijní činností a podporovat misijní dílo duchovně i časně. Klub má 4 výbory — podstatné jest ovšem studovati misijní theorii, způsoby apoštolské práce v různých končinách světa.

Za uplynulé války bylo účelem této duchovní organizace, této armády na kolenou urychlit i zabezpečit trvalý mír a zejména zprostředkovati všem svým členům, kteří sloužili zvláště jako vojenští duchovní, spojení s domovem, se spolubratry a podporovati všestranně jejich těžký úkol. Mimo členů pracujících, kteří řídí klub, náleží k aktivním členům též tak zv. prosebníci, ať jsou to kněží (kteří obětují na misijní úmysly mše sv.), řeholní sestry, laici i školní děti (kteří se modlí). Mimo tuto duchovní pomoc poskytují pracujícím kurátům (dnes misionářům mezi pohany) i hmotnou pomoc (devocionalie, misálky...).

Dnes má spolek již 7000 členů. Do všech našich seminářů, a tedy i k nám do Obořiště, posílá měsíčně svůj anglický časopis CSSR Mission Notes, kde podává zprávy ze všech našich misijních území, to jest z celého světa.

Mimo to se sami připravujeme na svůj misijní apoštolát samo-

statným tak zv. „řečnickým a deklamačním kroužkem“, o kterém jsme snad již v Museu psali. Trvá u nás již přes 20 let. A jeho účel: členové se scházejí dvakrát do měsíce do schůzí, kde se cvičí v recitacích, přednáškách a kázáních... S. Mandelíček.

Olomouc. Misijní kroužek sice má, ale činnost zatím nevykazuje.

Praha. Theoretické poznatky misijní oživily nám dvě zdařilé přednášky o misiích, které nám daly možnost nahlédnout do praktického života misiónářů. Byla to nejprve přednáška P. Václava Soukupa, pronesená na naší fakultě. P. Soukup podal při ní referát o své cestě do Švýcarska, Holandska a Belgie, kterou podnikl o loňských prázdninách. Cesta měla důvod převážně misijní. Přednášející nás seznámil s různými praktikami misionářskými v době jejich přípravy. V jednom z krásných adventních večerů nám přednášel misionář z Indie P. Kolář, který svou putavou přednášku doprovodil světlými obrazy. Po skončené přednášce byl zahrnut nesčetnými dotazy bohoslovců, kteří se živě zajímali o problémy země.

Římští poutníci našeho semináře se zastavili na zpáteční cestě do vlasti v domě švýcarských misionářů SMB (societas missionaria Bethlehem). Prohlédli si zajímavě uspořádané museum, které dokumentuje rozsáhlou misijní činnost této společnosti v Číně, Indii a pobřežních krajích afrických. Pod pohostinnou střechou tohoto kláštera strávili naši bohoslovci radostné chvíle.

Jest oprávněná naděje, že i v našem semináři zájem o misijní myšlenku bude v budoucnu vzkvétat, neboť tím, že budeme pomáhat misíím, přispějeme znač-

ně k rekatolisaci naší vlasti. Dk.

České Budějovice. Ačkoli u nás nemáme misijní kroužek, přece jazykové kroužky, hlavně esperantský, pěstují určitým způsobem misijní myšlenku. Na počátku letošního roku měl jsem přednášku na thema „Esperanto a katolická myšlenka“ pro širší kruh zájemců. Jejím cílem bylo oživení katolicismu v našem národě misijní myšlenkou prakticky prováděnou. Zhodnotil jsem krátce význam esperanta pro každého člověka a pak jsem přešel k hlubšímu výkladu významu esperanta pro českého kněze. Přináší novou možnost praktického projevení myšlenky mezinárodní. — Chceme-li milovat katolicky, musíme se rozletět se svou láskou do světa aspoň dopisem, neboť to účinně oživí naši lásku. V poválečné době, kdy pocítujeme, že tolik lásky mezi lidmi vyprchalo a kdy lid, zvláště mládež, je záměrně kažená strhujícími články a obrázky nevěreckých knih a časopisů, je třeba postavit něco skutečně krásného protiváhou: Misie — černoši — jižní krajiny. Tyto skutečnosti dovedou mládež strhnouti. Navrhoval jsem, aby dopisováním v esperantu do misíí byla u mládeže prakticky pěstována láska a štědrost k misíím. Tyto ctnosti vůbec válkou hodně utrpěly. Dosáhne-li kněz této spontánní lásky a štědrosti, dovede snadno ukázat mládeži, že i náš lid potřebuje se navzájem mítí rád a si pomáhat. A mladí hoši přijdou získávat jiné pro krásnější svět nadnárodní lásky, která jen dovede rozšířit a rozbušit srdce katolický. A. Brůžek.

Spíšská Kapitula. Spíšští bohoslovci v uplynulom roku (1947) sa teoreticky pripravovali na šírenie misijnej myšlienky. a to

v seminári na hodinách misiologie. Prakticky pracovali takto: Misijný odbor Spolku sv. Pavla zakúpil film „Vánoční sen“, ktorý premietal pri vianočnej nadielke deťom cvičnej školy pri tamojšej učiteľskej akadémii.

V misijnú nedeľu, v októbri, sa usporiadala slávnostná schôdzka s týmito mis. progr.: 1. C. Harmata: Pozdrav misiám (recitoval J. Pataky). 2. Michal Šefčík: Misie a Kristovo kráľovstvo (prednáška). 3. Pod vedením dp. Jána Kubusa malý sbor zaspieval misijnú pieseň: „Hej rodáci“.

Dňa 14. nov. vo sviatok sv. Jozafáta, patróna unionizmu, vdp. špirituál celebroidal slávnostnú sv. omšu s asistenciou za úniu. Po nej bola slávnostná schôdzka s týmito misijnými unionistickým programom: 1. Štefan Kupčovi: „Podstatný smysel unionizmu“ (prednáška). 2. Severín Zrubec: Otče náš (recitoval Michal Marek). 3. Ukončenie zaspievaním piesne k Matke Božej za sjednotenie Slovanov v Cirkvi.

I vo sviatok sv. Františka Xaverského bola za misie obetovaná sv. omša, slávnostne odsľúžená v seminárskej kaplnke.

Prakticky bohoslovci pracovali pre misie sbieraním známok, staniolu, najmä v období vianočnom. Misijnému domu v Nitre dva razy zaslali po 15 kg známok a staniolu.

Okrem toho sa bohoslovci každý deň po sv. omši spoločne mo-

dlievajú za misie. Každý štvrtok je zasvätený misiám počnúc meditáciou, pokračujúc sv. omšou, sv. prijímaním až po večernú modlitbu, ktorá sa končí misijnou hymnou: „Svätý Bože, bez Teba Tvoj ľud“, alebo piesňou „S faktu viery“. Okrem toho bohoslovci horlivo pomáhali Mis. diecéznemu riaditeľstvu pri vybavovaní objednávok, rozposielaní Ročník, letákov, plakátov, výkazov, ďakovných listov.

Litoměřice. Euntes ergo docete omnes gentes. Jak dalekosáhlý plán: šíriť a uplatňovať kráľovství boží na celé zemi. Získať všechny národy Kristu, vychovávať je, pokřtít, dát jim vzdělání, ale nejen to, nýbrž upraviť i jejich život. I naše vlast, a obzvláště naše diecése je už skoro také misijním územím, ale to neznamená, že bychom neměli pomáhat svým ještě ubožejším bratrům v pohanských neb islamem zamořených krajích. A proto jsme v rámci znovuvybudování našeho semináře založili misijní kroužek, který se zatím zabývá přípravnými pracemi — nelze se rozjet najednou —, aby příštím rokem se mohl rozvíjet v plné činnosti. Předsedou kroužku byl ustanoven kol. Bedř. Šimůnek, který se ihned ujal svého úkolu a zabývá se podrobným vypracováním programu. U nás je totiž zvykem, že se každý bez otálení pustí do sobě svěřeného díla.

Zpráva o schůzi „Přípravného výboru“ Sjezdů katolických bohoslovců CSR.

Schůze „Přípravného výboru“, jež se konala v neděli 8. února v olomouckém arcib. kněžském semináři, se zúčastnili delegáti, pověřeni zastupováním všech kněžských seminářů CSR. Zvláště potěšila plná účast slovenských delegátů.

Po uvítání a zahájení předsedou minulého „Přípravného výboru“ byla přečtena předsednická, jednatelská a pokladnická zpráva o loňském bohosloveckém sjezdu. Proti loňskému sjezdu, až na menší technické dodatky, nebyly vznešeny žádné námítky, neboť účastníci plně uspokojili.

Po delší živé debatě o spolupráci českých a slovenských bohoslovců přistoupili všichni slovenští delegáti za členy „Přípravného výboru sjezdů katolických bohoslovců CSR“ a schválili „Základní směrnice Přípravného výboru“ ze dne 1. srpna 1947 pod podmínkou, že spolupráce bude čistě na základě katolicismu s vyloučením všech vlivů národnostních a politických.

Slovenští delegáti přislíbili také spolupráci s redakcí „Časopisu katolických bohoslovců — Museum“.

V dalším programu schůze byl přijat návrh, aby se letošní celostátní bohoslovecký sjezd konal v Praze. Návrh byl odůvodněn tím, že Praha je v letošním jubilejním roce předmětem všeobecné pozornosti; pro nás pro všechny pak má zvláštní význam význačné jubileum Karlovy university a tím i theologické fakulty. A je také záhodno, abychom se ukázali v sevřeném šiku těm, kteří by chtěli naši existenci prezírat. K těmto zásadním důvodům přistupuje i to, že se tímto rozhodnutím poskytuje možnost bližšího poznání Prahy pro ty, kteří ještě Prahu neznají, a to za výhodných podmínek: poloviční jízdné s možností částečné úhrady pro vzdálenější a minimálně levný pobyt. — Jako nejvýhodnější doba pro sjezd byl volen poslední týden v srpnu, t. j. 23.—28. srpen t. r.

Ústřední thema přednášek je: „Katolická Akce — živý Kristus“. Program je rozvržen do čtyř plných dnů takto:

I. den:

1. přednáška: Co je Katolická Akce (pojem a smysl).
2. přednáška: Co není KA (KA není spolek: poměr KA ke spolkům).

II. den:

1. přednáška: KA pracující mládeže (ráz: jakého vytvoří KA člověka).
2. přednáška: KA studující mládeže (středoškoláci, vysokoškoláci; ráz: co vytvoří KA ze studenta).

III. den:

Celodenní zájezd na hrad Karlštejn a ke sv. Janu pod Skálou. Rekreace. Debaty.

IV. den:

1. přednáška: Jak vytvořit buňku KA (metody práce, praxe vůbec).
2. přednáška: Osobní posvěcení základem KA.

Cílem sjezdu je poučit bohoslovce jako budoucí kněze o KA. Celkový ráz přednášek: KA vytváří osobnost, a sama pro duchovní vedení vyžaduje kněžských osobností. — O záštitu nad sjezdem budou požádáni tři ordináři za Čechy, Moravu a Slovensko.

Večerní program bude vyplněn návštěvou Národního divadla, zhlédnutím filmu „Píseň o Bernadettě“ (vyhrazené představení) a uspořádáním táborového ohně. Prohlídka Prahy bude vyhrazena pro

zájemce v době před zahájením a po skončení sjezdu. Podrobnosti budou oznámeny později. —

Když k večeru schůze skončila, odebral se Přípravný výbor k J. M. prorektoru Palackého university ThDr F. Cinkovi, aby mu jako strážci cyrilometodějské tradice velehradských sjezdů oznámil svá rozhodnutí. Na žádost Přípravného výboru přijal J. M. ThDr Fr. Cinek záštitu nad sjezdem. Za srdečného rozhovoru bylo poukázáno na to, že podobně jako sv. Vojtěch konal visitační cestu po našich vlastech, tak v menším měřítku a v jiné formě budou takto konati sv. Cvril a Metoděj visitační cestu do české země, a bude-li možno, v příštím roce na Slovensko, aby pak v následujícím roce spojili bratrsky opět všechny na posvátné půdě Velehradu. —Bz—

MODLITBA PIA XI. ZA MISIE

Nejmilejší Pane náš, Ježíši Kriste, který jsi za cenu své nejdražší krve vykoupil svět, obrať milosrdně své oči na ubohé lidstvo, jež z tak veliké části je ještě ponořeno do temnot bludu a do stínu smrti, a dej, ať nad ním zazáří plnost světla pravdy! Rozmnož, Pane, počet apoštolů svého evangelia, zapal, zúrodni a požehnej svou milostí jejich horlivost a jejich námahy, aby všichni nevěřící jejich prostřednictvím poznali tebe a navrátili se k tobě, svému Tvůrci a Vykupiteli. Povolej bloudící do svého ovčince a odbojně do lůna své jediné pravé Církve! Urychli, nejmilejší Spasiteli, vytonžený příchod svého království na zemi, přitáhni k svému nejsladšímu Srdci všechny lidi, aby všichni mohli mít účast na nesrovnatelných dobrodiních tvého vykoupení ve věčné rajske blaženosti. Amen.

Odpustky 500 dní pro všechny věřící po každé, kdykoliv s duchem zkroušeným se pomodlí tuto modlitbu. — Plnomocné odpustky jednou za měsíc, za obvyklých podmínek, modlí-li se každý den. Círk. schvál.

(S. Paenitentiaria Apostolica 18. 5. 1926 a 9. 7. 1931; Preces et pia opera č. 571.)

Ut omnes errantes ad unitatem Ecclesiae revocare et infideles universos ad evangelii lumen perducere digneris: Te rogamus audi nos.

(300 dní.)

MODLITBA KARDINÁLA NEWMANA

Ó Bože,

úzkostná doba je naše
a jakoby v zápase smrtelném
leží věc Kristova.

A přece

nikdy zemí touto a časem
nekrácel Kristus mocněji,
nikdy přicházení Jeho
nebylo zřetelnější,
nikdy tak nablízku nám
netušili jsme Jej,
nikdy drahocennější nebylo
jen Jemu sloužiti.

A proto,

v záblescích tohoto Věčného,
v ztišení kratičkém
mezi bouří a bouří,
z tísně doby naší
k Tobě se modleme takto:

O Bože,

Ty temnoty prozářit můžeš.
Ty můžeš to sám!

Přel. J. Čechal.

VELIKÁ HODINA KŘESŤANSKÉHO SVĚDOMÍ UDĚŘILA!

(Řeč sv. Otce Pia XII. před udělením velikonočního požehnání
Urbi et Orbi 28. března 1948.)

Rímané! Milovaní synové a dcery!

Slavnost vzkříšení našeho Spasitele vám častěji poskytla příležitost, abyste se zde shromáždili v pokojných řadách ve velebném rámci této velkolepé kolonády, jejíž ramena se rozvírají, aby přijala všechny, kdo přicházejí k Církvi a k Petrovi.

Velikonoční požehnání Urbi et Orbi, pro něž jste si přišli, vyžaduje od každého z vás upřímné, radostné a veřejné vyznání víry zděděné po vašich otcích, neochvějně věrnosti svaté Církvi, nerozdílné jednoty v myšlení a v jednání se Strážcem nejvyšších klíčů, které mu svěřil božský Zakladatel a Pán Církve.

V tomto roce úzkosti a nebezpečí, v této chvíli, která nám ohlašuje světové události snad rozhodující anebo nenapravitelné, se nad tímto množstvím lidu věřícího Říma snáší jakoby stín mimořádné těžkosti, posvátný pocit očekávání a mocný duch, který jako vnitřní oheň burcuje všechny mysli a všechna srdce.

Kdo není slepý, vidí, kdo není duchovně otupělý, cítí: Řím, rodička, hlasatelka a ochránkyně civilisace a věčných životních hodnot, tento Řím, který již jeho nejslavnější dějepisec nazval jakoby z Božího vnuknutí: „caput orbis terrarum“ (Tití Livii ab Urbe condita, lib. I., n. XVI.) a jehož osud je tajemstvím, které se rozvíjí během staletí, tento Řím stojí nyní před anebo lépe řečeno uprostřed přelomu časů, kdy se vyžaduje od Hlavy a od údů Církve svrchované bdělosti, neúnavné pohotovosti a bezpodmínečné činnosti.

Vigilate et orate (Mat. 26, 41.): bděte a modlete se! Tak Pán napomínal své učedníky v předvečer svého utrpení!

Vigilate et orate, bděte a modlete se! Tak voláme jménem vzkříšeného Vykupitele k vám, k vašim a Svým spoluobčanům, ke všem věřícím celého světa.

Veliká hodina křesťanského svědomí udeřila.

Buď toto svědomí se probudí k plnému a mužnému uvědomění si svého poslání pomáhat a zachránit lidstvo, jehož duchovní společenství je v nebezpečí; a to znamená spásu, to znamená uskutečnění jasného slibu Vykupitelova: „Důvěřujte, já jsem přemohl svět.“ (Jan 16, 33.)

Anebo (nedej Bůh) se toto svědomí probudí jenom na půl, nedá se statečně Kristovi, a pak rozsudek, jeho strašlivý rozsudek, není méně jasný: „Kdo není se mnou, je proti mně.“ (Mat. 12, 30.)

Vy, milovaní synové a dcery, dobře chápete, co znamená toto rozcestí a co v sobě obsahuje pro Řím, pro Itálii, pro celý svět.

Ve vašem svědomí, jež se probudilo k plnému uvědomění si své odpovědnosti, není místa pro slepou důvěřivost těm, kteří nejdříve oplývají slibováním úcty k náboženství, ale potom se bohužel ukáží popěrači všeho toho, co je vám nejposvátnější.

Ve vašem svědomí není místa pro strach, pro pohodlnost, pro nerozhodnost těch lidí, kteří v této rozhodující hodině si myslí, že mohou sloužit dvěma pánům.

Vaše svědomí ví, že uskutečnění sociální spravedlnosti a míru mezi národy se nemůže nikdy dosáhnouti a zabezpečit, zavírají-li se oči „světlů Kristovu“ a otevírají-li se naopak uši bludnému slovu agitátorů, kteří popřením Krista a Boha kladou úhelový kámen a vratký základ své činnosti!

Římané!

Církev římská, která je vám i v užším smyslu vaší matkou, se stala v těchto dnech veřejně terčem nejnepspravedlivějších útoků. Jako Kristus byl postaven „in signum cui contradicetur“ (Luk. 2, 34.), jako On byl pomlouván, pokryt potupami a blátem, tak od protivníků zaslepených vášní nebyla ani Církev ušetřena žádné urážky. Nadarmo v tomto samém Městě, středu křesťanstva, zmnohonasobovala své dobrodiní; nadarmo ve chvílích hrozícího nebezpečí zachránila, přijala, hostila pronásledované lidi všech kategorií, i své nejzarytější nepřátele; nadarmo v dobách tyranského útisku prohlašovala a obhajovala důstojnost a práva lidské osoby a spravedlivou svobodu pro národy; nadarmo, když hrozba hladu se vznášela nad tímto věčným Městem, se starala o jeho zásobování; nadarmo jako věrná vykladačka Kristových přikázání pozvedla svůj hlas proti škodám rostoucí nemravnosti, jež vede lid k úpadku a záhubě.

Je obžalována, že je „reakcionářkou“ a podporovatelkou nauk, které sama odsoudila; vyčítá se jí, že ochuzuje a bídáči lid, kterému sama bohatě pomáhala a neustále pomáhá, hlavně díky prozřetelnosti pomoci, kterou jí na její opětovné a vroucí prosby milosrdná láska celého katolického světa dává k dispozici: hází se jí do tváře obvinění, že zrazuje nauku Krista, svého božského Snoubence, již ona neúnavně hlásá, hájí a uskutečňuje; přičítají se jí viny — jež se zveličují a generalisují — některého jejího nevěrného člena, viny,

keré ona sama první oplakává, odmítá a přísně trestá. Ale, i když je nucena odmítnout a vyvrátit tolik nespravedlivých pomluv pro čest jména Kristova, pro neporušenost své nauky, pro ochranu tolika prostých anebo neopatrných duší, u nichž by ony pomlouvačné urážky mohly budit pochybnosti ve víře, ona má ráda i ty, kteří ji pomlouvají, neboť i oni jsou jejími syny, a všechny vyzývá, jako i My nyní vyzýváme všechny vás, ó lide římský, ó národe italský, ó národové celého světa, k jednotě, ke svornosti, k lásce a uvědomělé práci o mír.

Kéž milost Boha všemohoucího, ochrana nejčistší Panny Marie, Matky božské lásky a „Salus populi Romani“, spočinou na vás, zatím co My z celého srdce udělujeme všem, přítomným i vzdáleným. Svě otcovské apoštolské požehnání.

PIUS XII. A UNIONISMUS

9. dubna 1944 vydal sv. Otec Pius XII. encykliku „Orientalis Ecclesiae decus“ k patnáctistému výročí smrti sv. Cyrila Alexandrijského, neúnavného bojovníka za čistotu víry a jednotu Církve Kristovy. V ní vytyčuje tři neochvějné katolické zásady sjednocení u víře. Podáváme je zde ve zkratce.

Jako se velice radujeme, že všechny východní křesťanské národy vzdávají svatému Cyrilu zaslouženou úctu, přece neméně želíme, že se všichni nesešli v onu přezádnou jednotu, kterou on sám tak mocně si zamiloval a povznesl; a litujeme, že je tomu tak ještě i v naší době, kdy je nutno, aby se všichni křesťané shromáždili v jednotě smýšlení a činnosti v jednu církev Ježíše Krista, aby proti bezbožným snahám denně víc a více se vzdávajícím bojoval společný, pevně spjatý, svorný, nepohnutý šik.

Abý však se to stalo skutkem, je právě třeba, aby všichni, jdouce ve stopách sv. Cyrila, dosáhli oné vnitřní svornosti, která musí být svázána oním trojím způsobem, kterým Ježíš Kristus, Zakladatel Církve, jakoby nebeským a nezlomným poutem, jím samým ustanoveným, chtěl svou církev shromáždit a držeti pohromadě, totiž jednou katolickou **věrou**, jednou **láskou** k Bohu a ke všem a posléze jednou **poslušností** a zákonitou poddaností hierarchii dané od samého Božského Spasitele. Tato tři pouta, jak dobře víte, ctihodní bratři, jsou tak potřebná, že kdyby kterékoli z nich chybělo, nemohli bychom si pravou jednotu a svornost v Církvi Kristově ani představit.

Nuže tedy, přejeme si, aby alexandrijský patriarcha, jako byl ve svém bouřlivém věku ve snaživém usilování a statečném udržení této opravdové svornosti všem učitelem a přelavným příkladem, aby jím

byl i nyní zase. A tak především, abychom pojednali o jednotě křesťanské víry, není nikoho, kdo by neznal jeho neochvějnou odhodlanost k její naprosto bouřevnaté ochraně: „Ježto je nám milá pravda i dogmata pravdy, — tak ubezpečuje, — nebudeme jich (heretiků) následovati, nýbrž jdouce ve stopách víry svatých Otců, budeme poklad Božího Zjevení chrániti proti všem bludům“¹⁾. A bojuje tento boj až do své smrti, byl hotov snášeti i věci nejtrpčí. „Je mým největším přáním, — tak píše, — pracovati, žíti a umříti pro víru, která je v Kristu“²⁾. „A tak mnou nepohne ani žádná křivda, ani potupa, ani pohany... jen víra ať zůstane neporušená a bez úhony“³⁾. Praha duchem statečným a ušlechtilým po palmě mučednické, řekl tato velkomyslná slova: „Rozhodl jsem se podstoupiti pro víru Kristovu kteroukoliv práci, snášeti jakékoli útrapy, také ony, které bývají považovány za nejtěžší muka, dokud konečně nepřinesu v oběť smrt. která pro mne bude příjemná, že byla podstoupena z tohoto důvodu“⁴⁾. „Neboť budeme-li se strachovati hlásati pravdu pro slávu Boží, abychom se totiž nedostali do nějaké nepříjemnosti, s jakou tváří budeme před lidem vychalovati zápasy a vítězství svatých mučedníků?“⁵⁾

Když biskupové provincie antiošské se domnívali, že k obnovení a zachování míru postačí pouze podržení víru nicejskou, tu žádal sv. Cyril, vyznávaje sám také pevně vyznání víry nicejské, od svých spolubiskupů k upevnění jednoty také ještě odsouzení a zavržení herese Nestoriovy. Věděl totiž velmi dobře, že nestačí přijímání s ochotnou myslí staré výroky učitelského úřadu církevního, nýbrž že je také třeba s pokorou a věrou přijati všechno to, co nám čas od času Církev z moci své nejvyšší autority věřiti uloží. A ani pod záminkou, že dojde k obnově svornosti nelze přehlížeti ani jediné dogma; neboť, jak napomíná alexandrijský patriarcha: „Jest sice nejvyšším a hlavním dobrem toužiti po míru... avšak kvůli tomu nesmí se opovrhovati ctností oddanosti v Kristu“⁶⁾. Pročež nevede k přežádoucímu návratu zbloudilých synů k pravé a správné jednotě v Kristu ona cesta a onen způsob, který by zdůrazňoval pouze ony naukové články, které souhlasně přijímají buď všechny, nebo aspoň převážnou většinou křesťanské společnosti; nýbrž spíše onen způsob, který za základ svornosti a svobody křesťanů klade všechny a celé pravdy Bohem zjevené.

Jest ovšem třeba, by ke svazku víry přistoupila láska, kterou bychom všichni byli spojeni navzájem a všichni s Kristem; a která by jsouc zažehnuta a rozdmýchována Božím Duchem, nezlomným pou-
tem pojila navzájem údy mystického Těla Spasitelova. Tato pak láska neodmítá obejmouti ani lidi zbloudilé a cestou zklamané; což lze zajisté příkladně pozorovati v podivuhodném jednání svatého

¹⁾ Cf. In Joannis 1. X: Migne PG 74 col. 419.

²⁾ Ep. 10: Migne PG 77 col. 78.

³⁾ Ep. 9: ib., 62.

⁴⁾ Ep. 10: ib., 70.

⁵⁾ Ep. 9: ib., 65.

⁶⁾ Ep. 61: ib., 14.

Cyrila. Neboť třebaže statečně bojoval proti heresi Nestoriově, přece otevřeně ubezpečuje v zánici, jsa puzen láskou, že nepřipustí, aby někdo projevoval Nestoriově lásku ohnivější než on a přiznává, že Nestoria miluje⁷⁾. A to plným právem. S těmi totiž, kteří šli se správné cesty, má se nakládat jako s churavými bratry. V této věci prospěje uvážiti tuto velmi obezřetnou radu alexandrijského patriarchy: „Věc totiž — tak napominá — vyžaduje veliké umírněnosti“⁸⁾. „Neboť tvrdá střetnutí často mnohé lidi dohánějí k drzosti; a lépe jest spíše laskavě snášeti odporující, než jim působiti ostrím práva těžkosti. Neboť jako kdyby jejich tělo churavělo, bylo by třeba jemnou rukou je ošetřovati; tak jest nutno také strádající duši pomáhati s jakousi rozvahou používáním na způsob léků. Tak totiž i oni přejdou krok za krokem k zdravému duchovnímu postoji.“⁹⁾ A všude připojuje tato slova: „Napodobili jsme rozvázný postup zkušených lékařů; ti totiž choroby a rány na lidském těle vznikající neléčí ihned bolestným ohněm a železem, nýbrž natírajíce nejprve rány mírnějšími léky, vyčkávají čas příhodný k vypalování a řezání.“¹⁰⁾ Jakým byl prodchnut milosrdenstvím a dobrotou vůči bloudícím, nepokrytě přiznává, že „sice velmi usiluje o mír, že je však daleko vzdálen sporů a hádek; konečně že si více přeje všechny milovati a ode všech zase navzájem být milován.“¹¹⁾

Avšak dílo víry a lásky bylo by zcela neúplné a pro posílení jednoty v Ježíši Kristu nepůsobivé, neopíralo-li by se o neochvějnou skálu, na níž jest božsky založena Církev: totiž o **nejvyšší moc Petrovu** a jeho nástupců. To ostatně velmi skvěle potvrzuje i způsob jednání alexandrijského patriarchy v tomto velmi vážném sporu. Vždyť byl jak při potírání Nestoriovy herese, tak při sjednávání jednoty s biskupy provincie antiošské velmi pevně a stále spojen s touto Apoštolskou stolicí. Když totiž přebdělý Pastýř poznal, že se Nestoriovu bludy šíří a všude postupují, znamenajíce den ode dne větší nebezpečí pro pravou víru, poslal Našemu Předchůdci, sv. Caelestinu I. list, v němž mezi jiným píše: „Poněvadž Bůh od nás žádá v těchto věcech bdělost, a dávný zvyk Církve doporučuje, aby takovéto věci byly sděleny Tvoji Svátosti, píši zřejmě dohnán nutností.“¹²⁾ Nato římský velekněz odpovídá, že Cyrila „jakoby svým listem přítomného“ objímal, poněvadž bylo zjevno, „že smýšlí jednotejně o Pánu“.¹³⁾ Proto nejvyšší velekněz pověřil tohoto tak pravověrného Učitele autoritou Apoštolské stolice, aby se staral o provádění rozhodnutí, jež byla již na synodě Římské učiněna proti Nestoriovu. A jistě jest všem známo, ctihodní bratři, že alexandrijský patriarcha na Efeském sněmu právoplatně zastupoval římského papeže, když přece tento, vyslav též vlastní vyslance, těmto velmi doporučil, aby

7) Cf. Ep. 9: ib., 62.

8) Cf. Ep. 57: ib., 322.

9) Ep. 58: ib., 322.

10) Ep. 18: ab., 125—126.

11) Ep. 9: ib., 62.

12) Ep. 11: ib., 79.

13) Cf. Ep. ad Cyrillum.

podporovali práci a autoritu sv. Cyrila. On tedy předsedal jménem římského biskupa tomuto sněmu a první ze všech podepsal jeho akta. A svornost mezi Apoštolskou a Alexandrijskou stolicí byla všem tak zřejmá a tak skvělá, že když byl v druhém sněmovním sezení veřejně předčítán list sv. Caelestina, zvolali Otcové hlasitě: „To je správný posudek. Novému Pavlu Caelestinu, novému Pavlu Cyrilovi, Caelestinovi, strážci víry, Caelestinovi jednomyslnému se sněmem, Caelestinovi celý sněm vzdává díky. Jeden Caelestin, jeden Cyril, jedna víra sněmu, jedna víra na celém světě.“¹⁴⁾ Není tedy divu, když Cyril krátce nato napsal: „O správnosti mé víry vydala svědectví celá Římská Církev i celý posvátný sněm, shromážděný takřka s veškerého světa.“¹⁵⁾

My pak, ctihodní bratři, oslavující patnáctistoletou památku těchto narozenin, nepřijíme si ničeho toužebněji, než aby všichni, kteří se hlásí ke jménu křesťanů, čím dál tím více podporovali šťastný návrat rozkolných východních bratří k Nám a k jediné Církvi Ježíše Krista. Všichni ať mají jednu neporušenou víru; jednu lásku, která zároveň všechny sdružuje v mystickém Těle Ježíše Krista; jednu konečně horlivou a činnou věrnost ke Stolci svatého Petra. Na toto velezáslužné a chvályhodné dílo ať vynaloží všechny síly nejen ti, kteří žijí ve východních krajích, a kteří vzájemnou úctou, laskavým chováním a příkladem dokonalé ctnosti budou moci snadněji získati k jednotě Církve odloučené bratry, zvláště služebníky oltářů, nýbrž též všichni křesťané, modlíce se a vyprošující na Bohu jediné na celém světě království Božského Vykupitele a jediný ovčinec pro všechny. Těm pak všem především doporučujeme onu velmi mocnou pomoc, jež má být jak časově, tak vzhledem k účinnosti první a hlavní pomůckou při kterémkoli spásonosném díle: to jest modlitbu, vysílanou k Bohu s vroucí, pokornou a důvěřivou myslí. A přejeme si, aby se dovolávali velemocné přímluvy panenské Bohorodičky, aby na přímluvu této nejdobrotivější a nejláskyplnější Matky všech, osvítil Boží Duch svým nebeským jasem myslí východních národů, a abychom byli všichni jedno v jediné Církvi Kristem založené a týmž Duchem Utěšitelem stálým deštěm milostí živěné a k svatosti povznášené. Těm však, kteří žijí v posvátných seminářích a v jiných ústavech, chceme obzvláště doporučiti tak zvaný „Den Východu“ (Dies pro Oriente); v ten den nechť se vysílají k Božskému Pastýři celé Církve horoucnější modlitby a v duších mladých lidí ať se usilovněji zapaluje tužba po dosažení takové svaté jednoty. A konečně ať stále více podporují ať modlitbami, nebo spisy, nebo promluvami nejžádoucnější jednotu všech se společným Otcem všichni, kdož jsou buď ozdobeni svatým kněžstvím, nebo prokazují pomocné služby církevní hierarchii, jsouce příbrání do šiků Katolické akce a do ostatních sdružení.

¹⁴⁾ Mansi, IV, 1287.

¹⁵⁾ Apol. ad Theodos.: Migne PG 76 col. 482.

SNAHY O SJEDNOCENÍ KŘESŤANSKÝCH CÍRKVÍ A JEJICH PŘEDPOKLADY

Touha po jednotě

V křesťanských církvích kolem nás se něco děje. Něco se tam hýbe a probouzí k opravdovějšímu životu. Takového dojmu nabývá, kdo nezaujatě pohlíží na vnitřní náboženskou situaci křesťanských církví a sleduje snahy, jež vyznívají velmi živě v jednu myšlenku: „aby všichni jedno byli“ (Jan 17, 21). Uskutečnění této myšlenky je cílem ekumenického hnutí, jež ani v katolickém světě není novinkou. Ekumenické hnutí si vzalo za program „vytvořiti mezi křesťany jednotu, obepínající svět“. — Na mnoha nekatolických místech se dochází k poznání, že církev Kristova je a může být skutečně jen jedna. Generální sekretář ekumenické rady, W. A. Visser't Hooft, píše ve svém spise „Die Not der Kirche und Oekumenen“: „Církev může být rozdělena právě tak málo, jako Kristus sám. — Nejednotnost církve je zcela abnormální. Necítíme-li to, je to jen důkazem, že nebereme vážně biblickou církev. A to je ještě horší než nejednotnost sama.“

Písmo sv. mluví jasně a vážně. Kristus Pán předvídal, jak bude vypadat křesťanství v budoucnosti; ve své velekněžské modlitbě při poslední večeři prosí: „Otče, ... (prosím), aby všichni jedno byli jako ty, Otče, ve mně a já v tobě; aby i oni v nás jedno byli, aby svět uvěřil, že ty jsi mě poslal“ (Jan 17, 21). Zde je i odpověď na otázku, proč svět dnes tak málo věří poselství Kristovu: nejsou jednotní všichni ti, kteří je hlásají!

Nezaznívá dnes i k nám, ke všem křesťanům, vážný hlas sv. Pavla: - „Zapřísahám vás, bratři, při jménu Pána našeho Ježíše Krista, abyste všichni mluvili jednomyslně, a aby nebylo mezi vámi roztržek, nýbrž abyste byli dokonalí — v jednotejnému smýšlení i v jednotejnému mínění“ (1. Kor. 1, 10)! — „Snášejte se vespolek v lásce! Snažte se zachovávat jednotu Ducha ve svazku pokoje! Jedno tělo (jest) a jeden Duch, jakož také jste byli povoláni v jedné naději povolání svého. Jeden (jest) Pán, jedna víra, jeden křest, jeden Bůh a Otec všech ..., abychom již nebyli nedospělci kolísavými a zmltánými každým větrem učení... ku prospěchu bludu“ (Ef. 4, 2—14). — „Naplněte mou radost tak, abyste totéž smýšleli, touž lásku majíce, stejnomyslně jedno smýšlejíce, nic podle sobectví, ani podle ctižádosti, nýbrž v pokoře pokládajíce jeden druhého za lepšího než sebe, ne tak, abyste hleděli každý věcí svých, nýbrž tak, abyste hleděli každý také toho, co jest jiných“ (Filip. 2, 2—4).

To jsou slova, o nichž dnes uvažuje se skutečnou vážností takřka celý křesťanský svět, ať katolický, ať nekatolický.

Jak vzniklo ekumenické hnutí?

Nekatolické, zejména protestantské křesťanstvo se ku podivu dlouho klidně smířovalo se svou roztržitostí. Ekumenické myšlenky

sice v poreformačním období zastával již J. A. Komenský, ale hlasitěji a naléhavěji se ozvaly teprve počátkem XX. století. Za viditelný počátek novodobého ekumenismu je obecně uznávána mezinárodní misijní konference v Edinburghu roku 1910, k níž dalo podnět studentské misijní hnutí (protestantské), jehož předním vůdcem byl podnes žijící J. R. Mott. — Roku 1925 se konala ve Stockholmu konference zástupců všech církví protestantských, anglikánských i církve pravoslavné; církev římskokatolická odmítla sice zdvořile, ale rozhodně jakoukoliv spolupráci založenou na jiném základu, než na návratu všech nekatolíků ke stolci Petrovu. O svolání této konference se přičinil švédský arcibiskup Nathan Söderblom. — Brzo se však ukázalo, že ani v praktických otázkách není možno dosáhnouti skutečného souhlasu a sjednoceného úsilí, nedojde-li se k jednotě v některých základních otázkách víry a vyznání.

Podobná konference se konala v Lausanne roku 1927. Vůdčí anglikánští pracovníci si byli i zde od počátku vědomi, že jedinou nadějí jest, jestliže se rozličné církve a směry přesvědčí o své podstatné jednotě v hloubce své vlastní víry, tam, kde dojdou k nejzákladnějším kořenům svého přesvědčení. Roku 1937 se toto ekumenické hnutí švédské a anglikánské sloučilo v jedno pod jménem „Světová rada církví“. Pak přišla druhá světová válka.

Po této poslední světové válce působila na bohoslovecké oživení ekumenických otázek zvláště biblická orientace, neboť se již tolik nezdůrazňují konfesijní rozdíly, jak tomu bývalo obyčejně při dřívějších theologických poradách, nýbrž spíše se hledá původní biblický základ. — „V novodobém bohosloveckém (protestantském) myšlení jsou významné směry, které obnovují ze samého biblického základu rozhovor o otázkách, které byly už po staletí pokládány za konfesijně rozhodnuté, a tím pomáhají poněkud uvolnit konfesijní hranice, a to nikoli liberalistickým relativismem, nýbrž úsilím o nové, přiměřenější vystižení biblické pravdy.“

„Přesto však zůstává mnoho překážek, jak v oblasti protestantismu v užším slova smyslu, tak co se týká anglikánů, kteří zdůrazňují, že nejsou protestanty, že jsou církví katolickou, i když ne římskou. Také získání pravoslavných pro plnou účast v ekumenické práci naráží nejen na hluboké rozdíly bohosloveckého a psychologického rázu, nýbrž i na celý komplex politických otázek.“ — O řešení těchto problémů se má pokusit koncem srpna 1948 „Světová rada“ ve svém zasedání v Amsterodamu, jehož se zúčastní zástupci asi jednoho sta církví. Základním thematem zasedání má být: „Lidský nepořádek a Boží řád.“¹⁾

Kritické hlasy mezi protestanty

Sebepoznání je prvním krokem k nápravě. A toto sebepoznání je i na nekatolické křesťanské straně skutečně objektivní a plodné, jak ukazuje několik vybraných dokladů, citovaných z nekatolických autorů: „Na pořad synodního jednání se dostaly otázky, jejichž palči-

¹⁾ „Křesťanská revue“ — duben 1947: „Kořeny a dnešní problémy ekumenického hnutí.“ — Vydává YMCA v ČSR.

vost se ozývá v církvi z mnoha stran. Je to na př. otázka svátosti. I předcházející synody cítily, že jejich služba není na výši. Ale teprve nyní bylo pocíťováno, že upadají v neváznost a že se stávají jen setrvačným obřadem. — V souvislosti s každou otázkou... bylo patrné, že církev stojí v budoucnu před problémem mnohem závažnějším, před problémem své vnitřní organizační struktury.“³⁾

„Největší bída církve (protestantské) je, že slovo Boží, jemuž a jímž ona má sloužit, je zvěstováno neukázněně, bez moci, mrtvě, často v základních věcech odporujícím si způsobem.“⁴⁾

„... katolicismus ví, kde stojí, a proč, a tak zůstává ve světě neotřesen, zatím co svět sám se v základech otřásá.“⁵⁾

„... můžeme říci, že patrně v celém protestantském světě se cítí potřeba o svátostech nově myslet a postavit je na místo, které jim náleží.“⁶⁾

„My se nemůžeme spoléhat na nějaký theologický vývoj, poněvadž žádný za sebou nemáme. To, co máme, jsme vlastně jen přejali z práce cizích teologů. Proto, můžeme-li se ještě o něco opřít, musíme jít mnohem dále do své minulosti, než jen do začátku tohoto nebo do druhé polovice minulého století. Jelikož tam ničeho pro sebe zcela nemůžeme nalézt, zbývá nám jen, abychom šli do své reformní minulosti.“⁷⁾

Evangelický biskup Dr. W. Stählin píše:⁸⁾

„Dnešní protestantismus, jehož známkou je: církev bez závazného učení, bez učitelské kázně, bez učitelské autority, s všeobecnou autoritou svědomí jednotlivců, nepochází z reformace, ale z osvícenství. Tento protestantismus nebere účast jen na starosti o čisté učení, nýbrž bere jen účast na liberálním strachu před dogmatem a bojuje s osvícenstvím proti skutečnému pravému dědictví reformace. Upadli jsme do zvláštního stavu, že v lutherské církvi již nesmíme provádět, ano, skoro již ani ne připomenouti věci, které byly pro Luthera a jeho dobu samozřejmé.“ (Na př. ranní a večerní modlitba; znamení kříže, k němuž dal Luther návod v malém katechismu; soukromá zpověď, o níž Luther s velkým díkem řekl, že by byl dávno propadl ďáblu, kdyby byl neměl zpověď. Až do minulého století prý stály a byly i používány v protestantských kostelích zpovědnice!)

„Musíme a smíme ve vlastní církvi s novou vážností zápasit o poznání plné pravdy křesťanského mystéria a musíme k tomu mít odvahu i tehdy, staneme-li se proto kritickými k mnohé protestantské tradici, v které se ztratil velkorysý realismus biblického myšlení.“

³⁾ Tamtéž — únor 1947: „Církev rokující“.

⁴⁾ Tamtéž — květen 1947: „Úsilí o obnovu církve.“

⁵⁾ Tamtéž — leden 1947: citován W. M. Horton: „Contemporary Continental Theology.“

⁶⁾ Tamtéž — březen 1947: „Ozvěna Barthových výkladů o křtu v církvi.“

⁷⁾ Tamtéž — listopad 1946: „Nač theologie.“ — (Pozn. Na reformaci navazoval Karel Barth.)

⁸⁾ „Gesetz und Verordnungsblatt für Evangelisch-Lutherische Kirche in Oldenburg“ (Nr. 4. 1946).

Musíme říci, že je to nereformátorské, neevangelické, klademe-li historicky utvořenou podobu naší protestantské církve nad otázku po plném držení biblického evangelia.“⁹⁾

Snahy přecházejí ve skutek

V německé evangelické církvi nezůstávají jen u slov, ale snaží se i ve skutečnosti o nápravu nynějšího stavu. Tak oficiální pracovní liturgický kroužek, k němuž patří Dr. W. Stählin, prof. Dr. H. Assmussen, Dr. K. B. Ritter a jiní, se zabývá novým přetvořením evangelické bohoslužby, především vytvořením německé mše.

Také v evangelické církvi rakouské proniká liturgické hnutí, zvláště v řadách mladé generace. Zasazují se o prohloubení pojmání svátostných tajemství; tyto snahy podporuje zvláště Lutherovo pevné pojmání Svátosti oltářní jako skutečného těla a skutečné krve Ježíše Krista. Jsou tu vážné snahy, zapojiti slavnost poslední večeře opět do hlavní bohoslužby.

Je zajímavé, že světovou oktávu modliteb za sjednocení odtržených křesťanů v jednotu katolické církve, jež se slaví v době od 18.—25. ledna, založil protestant, pozdější konvertita J. Paul Francis r. 1907 ještě jako anglikán. R. 1909 přestoupil i se svou „Společností smíru“ do katolické Církve a v téže roce schválil a požehnal papež Pius X. tuto „Světovou oktávu“. Tím byla zavedena do celé katolické Církve. V téže době počali také tuto oktávu slavit anglikánské církve. Nového potvrzení se dostalo světové oktávě Benediktem XV. r. 1916. Protestanté a orthodoxní církve východní přijali světovou oktávu od roku 1920.

Dokladem toho, že katolíci se nevyhýbají spolupráci s protestanty, jsou-li pro to ovšem předpoklady, je zpráva ze Stuttgartu o večerních přednáškách, jež měl známý katolický tübingský dogmatik Karl Adam 27., 28. a 29. dubna 1947 v evangelickém kostele Markově ve Stuttgartu. V této zprávě se praví:

Po 400 letech se stalo po prvé, aby katolický theolog mluvil v evangelickém kostele k oběma vyznáním o otázkách víry, jež nás spojují a — ještě — dělí. Přes dva tisíce lidí sledovalo po tři večery s nezaujatou pozorností strhující, vášnivě pohnutá slova světoznámého učence.

První přednáška byla historickým komentářem známých slov sv. Klementa Maria Hofbauera: „Němci udělali reformaci, poněvadž měli potřebu býti zbožnými.“

Jak Luther došel ke svému novému evangeliu bylo thematem druhého večera. Ukázalo se, že propast, kterou vytvořil Luther, byla theology povážlivě rozšířena, takže styk katolictví a protestantství je možný jen tehdy, bude-li vzato jeho východisko u Luthera.

Úvodem k třetímu thematu byl důkaz, že i rozdíly obou vyznání se setkávají v náboženských základech, jež jsou oběma společné. I když nemohou býti při návratu k „una sancta catholica“ v otázkách věroučných žádné kompromisy, přece bude tím srdečněji a velko-

⁹⁾ „Lebe mit der Kirche“ — říjen 1947: „Brücke.“ — Listy pro lidový liturgický apoštolát.

ryseji vycházet vstříc katolická Církev na širokém poli církevní kázně a církevní praxe. Evangeličtí křesťané směřují podle nejnovějšího ústního sdělení papežova očekávají od Říma táz práva, jaká obdržely sjednocené orthodoxní společnosti východní: na př. liturgii v národním jazyku, kalich i pro laiky, kněžské manželství. — V případě Unie (sjednocení) ... bylo by nemožné, aby se ztratila byť jen jediná skutečně křesťanská hodnota. — Jednota ve víře musí být připravována jednotou v lásce. — Možná, že nás Bůh naučí překonávat obtíže, jež ještě stojí proti takové Unii, tím, že nás nechá ještě nejdříve sestoupit do katakomb.¹⁰⁾

Potřeba trpělivé a nezištné práce

Názory na řešení problémů ekumenického hnutí jsou různé. Evangelický biskup Dr. W. Stählin je toho názoru, že jednotě církve se nejlépe poslouží tím, když bude každý na svém místě usilovat o pravou podobu křesťanské bohoslužby a ještě více o nejčistší uskutečnění, než o nejčistší teologii. „S překvapením a vděčností pohlížíme na katolického liturgistu, jenž se zabývá právě týmiž úkoly, které nás jako naše vlastní protestantské dědictví nejvíce zavazují... Návrat k víře ve skutečnou přítomnost Kristovu se ukazuje jako vlastní předpoklad a podstatný obsah všeho křesťanského myšlení a jednání.“¹¹⁾

Názor Církve římskokatolické tlumočí Dr. Mat. Laros, nástupce Dr. Metzgera ve vedení hnutí „Una-Sancta“, jenž řekl v Soestu:

„Musí být zřejmo, že v tomto okamžiku není možné korporativní sjednocení. Na žádné s obou stran k tomu není objektivních podmínek; během staletí se konfese od sebe svým vývojem příliš vzdálily; přesto všechno však zůstává, i když je to někdy naděje proti naději, úkol, připravovat sjednocení pomalým, ale stálým růstem. — Prvním krokem k tomu jest však pravý, tvůrčí mír mezi vyznáními. Tvůrčí mír mezi vyznáními však není pouhé přiměření za stálé vzájemné nedůvěry, ne pouhá vzájemná snášlivost: ne lhostejnost, nebo pouhá tolerance, nebo kompromis. To vše jest mír na úkor pravdy. Tvůrčí mír (však) má původ v účte, v lásce a projevuje se vzájemným dáváním a bráním. Církev Kristova musí objímat všechno pozitivní v celém světě. I herese jsou, podle sv. Augustina, Bohem poslány, aby očistily Církev od strusky, jež na ní lpí. Proto se máme dívat na reformaci nejen jako na skutečnost tříštící Církev, nýbrž jako na náboženskou záležitost, jež má své místo v božském spasitelském plánu. Všichni, jimž jde vážně o sjednocení ve víře, mají vážnou povinnost zabránit všem znetvořením, nestrpět ani jednoho nepravdivého slova o jiném vyznání a zabránovat chybnému vědeckému vývoji.“ —

Dr. Laros označuje za nutné vytvořit pracovní kroužky z příslušníků rozličných vyznání, kteří si vědecky ujasní, co je dělí, a budou hledat cestu ke spojení.

To je jasná, poctivá katolická touha po křesťanské jednotě, touha,

¹⁰⁾ Tamtéž — červen 1947: „Dass alle eins seien.“

¹¹⁾ Tamtéž — prosinec 1946: „Brücke.“

která nemá nic společného s „politickým katolicismem“, jak nám jej vytýkají mnohé švýcarské protestantské listy. Jakákoliv obava z katolického „proselytství“ je neodůvodněna za předpokladu, že protestantská nebo reformovaná církev, ať kterákoliv, podrží sama na zřeteli to podstatné, a ne pouhý neplodný „protest“.¹²⁾

Katolíkům se vyčítá, že odmítají účast na sjednocovacích pokusech ostatních křesťanských církví. Na to odpovídá Marius Besson, katolický biskup v Lausanne, ve své originální knize „Après quatre cents ans“ (Po čtyřech staletích), jež vyšla r. 1941 v 2. vydání v Luzernu (nakladatelství: Räber u. Cie.). Vysvětluje, proč se katolíci nezúčastnili na příklad mezinárodních (sjednocených) bohoslužeb, jež byly v kostele sv. Petra v Genfu, kde bok po boku slavily večeri Páně tisícíhlavé zástupy starokatolíků, anglikánů, lutheránů a reformovaných. Odpovídá:

„... zdá se to být na první pohled něco skutečně velkého a v jistém směru je to jistě uchvacující. — Nejsou však takové veřejné projevy dokonce nebezpečím pro víru, když při nich musí býti obětovány základní pravdy? — Proč se to nám, katolíkům, připisuje jako zločin, když takto mluvíme a píšeme? Pro sjednocení křesťanů nepracujeme účinně tehdy, když necháváme nevyložené právě ty pravdy, o nichž nám nutně musí býti jasno, nýbrž tehdy, když se upřímně vzájemně vymluvíme, když pohlédneme pravdě v tvář, ať již je jakkoliv trpká. Katolická Církev se může zdát nesnášlivá, poněvadž bere věci tak, jak jsou; ve skutečnosti však zůstává jednoduše sama sobě věrná...“¹³⁾

K ekumenickému hnutí u nás

V listopadovém čísle „Křesťanské revue“ (1947) píše J. Staněk o „Spolupráci s katolíky“. Poukazuje na to, že vinu na vzájemné cizosti katolické a evangelické církve u nás v ČSR mají obě strany: k tomuto stavu přispívá náš ryze český provincialismus, nechuť ke spolupráci, revnivost, pomlouvání a církevní politikaření. Mezi společnou chybou počítá také to, že se více zdůrazňuje a vyzvedá nacionalismus, než křesťanská ekumenicita — katolicita. Ke konci píše: „Z řad katolických se ozval nejednou po této válce hlas, zvoucí nás ke spolupráci. Měli jsme dojem, že jde na prvním místě o spojení k obhajobě práv církví a k útoku ve sféře politické. — Nejde nám o politické, nýbrž o duchovní a mravní formování světa! V této spolupráci bychom mohli hledat a najít společné cesty, nikoliv v politické sféře!“ —

Ani nám, katolíkům, nejde o politické, nýbrž o duchovní a mravní formování světa. To nám mohou všichni lidé dobré vůle věřit. Měl-li by snad někdo z našich řad názor opačný, pak je to jenom názor osobní, soukromý, ale naprosto se neshoduje s oficiálním názorem římskokatolické Církve.

Je-li tedy na obou stranách upřímná, opravdová snaha o vzájemné

¹²⁾ „Die apostolischen Blätter“, vydává „Das apologetische Institut des Schweizerischen katholischen Volksvereins“, ročník X., č. 24.

¹³⁾ „Lebe mit der Kirche“, červen 1947: „Brücke.“

porozumění a o sblížení, o láskyplnou spolupráci na poli čistě náboženském, o spolupráci, která by byla přípravou na velké dílo sjednocení křesťanských církví, pak se domnívám, že není rozumného důvodu, proč bychom nemohli „hledat společné cesty“.

Musíme si být ovšem vědomi toho, že na sjednocení křesťanských církví mohou účinně pracovat jen ideálně založení křesťané, kteří skutečně touží po čisté pravdě, kteří nejednají s postranními, osobně zabarvenými úmysly, ale žijí cele a přímo jen pro Krista. — Takovým pracovníkům ovšem také není neznámá „dubitatio scientifica“.

Je potřeba, abychom si vzájemně vyměňovali časopisy a ostatní tiskoviny, četli je a podrobovali pozitivní kritice. Je potřeba připustit i vlastní chyby, když skutečně jsou, a nebát se autokritiky. I my sami bojujeme proti ledačemu, co se nám někdy vytýká, jako na př. proti určité, nesprávně pochopené a přemrštěné úctě svatých u některých lidí, proti t. zv. „modlářství“. — Kritika ovšem nesmí být zahrocována nepřátelsky a posměšně. Že toto dovedou pochopit i nekatolíci, ukazuje pěkně „Křesťanská revue“; proti tomu však náplň „Kostnických jisker“ sjednocení neprospívá.

Zbavujme se přizemní hašteřivosti, a to všude, ve velkém i v malém, posilujme se vzájemně úsilím o uskutečňování křesťanských ctností, hajme neohrožené pravdu, a práva Boží, modleme se za jednotu křesťanstva a doufejme v Toho, o němž praví Písmo svaté: „Nevyzpytatelné jsou soudy jeho a nevystihlé cesty jeho“ (Řím. 11. 33). — A budme si také stále vědomi toho, že úsilí o sjednocení křesťanstva je a zůstane především dílem modlitby a křesťanské lásky!

Modlitba kardinála Newmana za jednotu

O Pane Ježíši Kriste, jenž jsi před svým utrpením prosil za své učedníky, aby všichni jedno byli jako Ty jsi v Otci a Otec v Tobě, shlédni milostivě na nejednotnost mezi těmi, kteří vyznávají víru v Tebe a zhoj četné rány, jež pýcha lidská a úskok satanův zasadil Tvému lidu.

Prolom stěny, jež křesťanské společnosti a vyznání navzájem oddělují. Milosrdným a očima pohlédni na duše, jež se zrodily v té či oné společnosti, jež není dílem Tvým, ale lidským.

Zbav vězně neoprávněných způsobů bohopoety a přiveď je všechny k jediné společnosti, kterou jsi Ty sám založil na počátku — k jedné, svaté, katolické a apoštolské Církvi.

Nauč všechny lidi, že Stolec Petrův, sv. Církev římská je základem, středem a nástrojem jednoty. Otevři jejich srdce pravdě dávno zapomenuté, že svatý Otec, papež, je Tvým zástupcem a představitelem, a že poslouchajíce ho ve věcech víry, poslouchají Tebe, aby tak, jako je jen jedna rodina na nebesích, byla i jedna společnost na zemi, jež vyznává a oslavuje Tvé svaté jméno. Amen.

VÍRA DAREM BOŽÍ LÁSKY

Spásonosná víra je darem Boží lásky. Je milostí. Odtud vyvěrá nutnost modliteb: za udělení tohoto nesmírného daru, za jeho udržení a rozmnožení. „Nemo evangelicae praedicationi consentire potest, sicut oportet ad salutem consequendam, absque illuminatione et inspiratione Spiritus Sancti, qui dat omnibus suavitatem in consentiendo et credendo veritati.“ (Concil. Vatican., Const. de fide, c. 3, Denzinger 1791.)

Svatý Augustin, učitel milosti, to pěkně vystihuje ve dvou úryvcích, které přinášíme.

1. „Jak milý jest příchod těch, kteří zvěstují pokoj, kteří zvěstují věci dobré (Is. 52, 7; Řím 10, 15). Oni (= hlasatelé evangelia) jsou lékaři, kteří se starají o člověka, zraněného od lotrů; ale Pán sám ho dopravil do hospody (Luk. 10, 34). Jsou též dělníky na poli Božím. „Proto není něčím ani ten, kdo sází, ani ten, kdo zalévá, nýbrž Bůh, jenž dává vzrůst“ (1. Kor. 3, 7). Proto i já jsem volal k Pánu: totiž vzýval jsem Pána, abych byl spasen. Jak bych však volal, kdybych nevěřil? Jak bych věřil, kdybych o něm neslyšel mluvit? Ale on sám mne přitáhl, abych věřil tomu, co jsem uslyšel: neboť on sám mne svou skrytou činností vysvobodil od duchovní smrti a nikoliv nějaký jiný lékař. Neboť mnoho lidí slyšelo o něm hovořit, poněvadž „hlas o nich se šíří do celého světa a slovo o nich až za hranice země.“ (Ž. 18, 5.) Ale „není u všech víry“ (2 Soluň. 3, 2) a „Pán poznal ty, kteří jsou jeho“ (2 Tim. 2, 19). A slovo samé, které jsem slyšel, by vůbec nestačilo, aby mi dalo víru, kdyby mne Boží milosrdenství nebylo předešlo a kdyby, poněvadž obživuje mrtvé a povolává to, co není, jako by bylo (Řím. 4, 17), mne nevyvedl z temnot a nepřivedl ke světlu víry tím, že mne ve skrytu povolal, pozvedl a přitáhl k sobě. Proto říká (žalmista) dále: „Už zrána za tebou má prosba jde“ (Ž. 87, 14). Již zrána znamená čas, kdy noc nevěrnosti a temnoty přешla. A aby toto ráno i mně nadešlo, milosrdenství tvé mne předešlo: poněvadž však zbývá dosáhnout oné oslavy, již budou osvětleny hluboké temnoty, nyní v tomto životě, za tohoto cestování, v tomto světle víry, které ve srovnání s temnotami nevěřících je již dnem, ale ve srovnání dne, kdy uvidíme tvář v tvář, je ještě nocí, dosud: „za tebou má prosba jde.“ (Sv. Augustin, Enarr. in Ps. 87, n. 13.)

2. „Aby nás poučil, že víra sama je nezaslouženým darem, jehož si člověk nemůže zasloužit, praví: „Proto jsem vám řekl, že nikdo nemůže přijíti ke mně, není-li mu dáno od Otce (mého)“ (Jan 6, 66). Kde

to však Pán řekl? Připomeneme-li si, co řekl Pán výše v této kapitole evangelia, nalezneme tato slova: „Nikdo nemůže přijít ke mně, nepřitáhne-li ho Otec, který mě poslal“ (Jan 6, 44). Neřekl: nepřivede, ale „nepřitáhne“. Toto násilí se činí srdci, ne tělu. Co se tedy divíš? Věř, a přicházíš, miluj, a budeš přitážen. Nemysli, že ono násilí je drsné a nepříjemné: je milé, je příjemné: sama roztomilost tě přitahuje. Zda není ovce přitahována, když má hlad a ukáže se jí travina? A myslím, že není pohnuta tělem, ale touha ji poutá. Tak i ty přijď ke Kristu: nepřipravuj se na dlouhé cesty: jakmile uvěříš, přijď. Je všude a k němu se přichází láskou, ne plavbou. Ale poněvadž i na takové cestě je dosti vln a bouří různých pokušení, věř proto v Ukřižovaného, aby tvá víra mohla vystoupit na dřevo kříže. Neutoneš, ale dřevem kříže budeš nesen. Tak, tak se v příboji tohoto světa plavil ten, který řekl: „Ode mne však daleko budiž, abych se honosil leč v kříži Pána našeho Ježíše Krista.“ (Gal. 6, 14.)

Je však podivné, že při hlásání Krista ukřižovaného slyší dva: jeden jím pohrdá, druhý vystupuje až k němu. Kdo jím pohrdá, nechť si přičítá vinu sobě; kdo vystupuje, nechť si neosobuje tuto slávu. Slyšel totiž, co řekl pravdomluvný Učitel: „Nikdo nemůže přijít ke mně, nepřitáhne-li ho Otec, který mně poslal.“ Nechť se raduje, neboť se mu dostalo této milosti; nechť poděkuje dárci svému srdcem pokorným, ne pyšným, aby pýchou neztratil, čeho pokorou nabyt.“ (Sv. Aug. serm. 131, n. 2. 3.)

Přel. L. Tichý.

JEDEN KRISTUS — JEDNA CÍRKEV

14. „V Písmě svatém poznáváme Krista, v Písmě svatém poznáváme Církev. Toto Písmo svaté máme společně, proč však v něm nenalézáme společně i Krista i Církev? Tam, kde poznáváme toho, o němž praví apoštol,“ Abrahamovi však byla dána zaslíbení: „také potomstvu jeho“. Nepraví: „Také potomkům“ jako o mnohých, nýbrž jako o jednom: „Také potomstvu tvému“: tím jest Kristus. (Gal. 3, 16.) Tam také poznáváme i Církev, o níž praví Bůh Abrahamovi „V semenu tvém požehnání budou všichni národové.“ (Gen. 12, 3.) Poznáváme-li Krista prorokujícího o sobě v žalmu: „Řekl Pán ke mně, Syn můj jsi ty, já dnes zplodil jsem tebe“ (Ž. 2, 7); poznáváme též i Církev v tom, co následuje: „Požádej, a dám ti národy v majetek, a v tvé vlastnictví končiny země.“ Nalézáme-li Krista v tom, co jest

psáno: „Bůh bohů, Hospodin mluví“ (Ž. 49, 2); poznáváme též i Církev v tom, co následuje: „A vyzývá zemi od východu slunce až na západ.“ Poznáváme-li Krista v tom, co jest psáno: „To jest jak žehných, jenž z ložnice vyšel, plesá jak rek, když se do běhu dává“ (Ž. 18, 6); poznáváme též i Církev v tom, co se praví o něco výše: „Po celé zemi rozléhá se zvuk jejich, a až na kraj světa jejich slova tam, kde postavili slunci stánek jeho.“ (Tamtéž, 5.) Církev sama je totiž položena v slunci, to jest zjevuje se všem národům, až po okraj země. Poznáváme-li Krista v tom, co jest psáno: „Zbodli ruce mé i nohy moje. Mohou sčítat všechny moje kosti, mohou kochati se pohledem na mne, rozdělují sobě roucho moje, o můj oděv metají si los“ (Ž. 21, 17); poznáváme též i Církev v tom, co se praví o něco dále v témž žalmu: „Na paměti to majíce obrátí se k Hospodinu všechny končiny země, budou se klanět mu všichni kmenové pohanů. Neboť Hospodinu přísluší kralovati, on bude panovati nad národy.“ (Tamtéž, 28.) Jestliže poznáváme Krista v tom, co jest psáno: „Rač se povznést, Bože, nad nebesa“; poznáváme též i Církev v tom, co následuje: „Velebnost tvá nad veškerou zemí!“ (Ž. 56, 6.) Poznáváme-li Krista v tom, co je psáno: „Dej, Bože, králi svou spravedlnost, a své právo královu synu“ (Ž. 71, 2); poznáváme též i Církev v tom, co se o něm praví v témže žalmu: „Panovat bude od moře k moři, od Řeky až na konec světa. Před ním se skloní odpůrci jeho, nepřátelé prach budou lízat. Králové Tarsisu a přímoří budou podávat jemu dary; králové ze Šeby a Seby podary mu budou nosit. Klanět se mu budou králové světa, a všichni národové mu sloužit.“ (Tamtéž, 8, 9, 10, 11.)

15. Poznáváme-li Krista v tom, co jest psáno: „Kámen svržený s hory bez rukou (lidských) rozdrtil všechna království země“ (Dan. 2, 34), totiž ta, jež spoléhala na úctu k démonům; poznáváme též i Církev v tom, co jest psáno: „Z kamene pak... stala se veliká hora, a naplnil celou zemi.“ Poznáváme-li Krista v tom, co je psáno: „Hrozný bude Hospodin na ně, zničí všechny Bohy země“ (Sof. 2, 11); poznáváme též i Církev v tom, co tam následuje: „A klaněti se bude jemu každý s místa svého, všechny ostrovy národů.“ Poznáváme-li Krista z toho, co je psáno: „Bůh od jihu přichází, Svátý z pohorí Faran. Sláva jeho nebesa zahluje: (Habak. 3, 3)“, poznáváme také Církev v tom, co následuje: „A velebnosti jeho plná jest země.“ ... Poznáváme-li Krista v tom, co jest psáno: „Jako ovce na porážku vedená, a jako beránek před tím, kdo ho stříhá, němý bývá, neotevřel úst svých“ (Is. 53, 7), a ostatní co se tam praví o jeho umu-

čení, poznáváme i Církev v tom, co se tam praví: „Chválu pěj, neplodná, která jsi nerodila, jásej, výskej, která jsi nebyla těhotná; neboť má více synů osamělá, nežli ta, která muže má, praví Hospodin. Rozšiř prostor stanu svého, kože stanů svých roztáhni, nešetř, prodlouži provázky své, a své kolíky pevně zaraz! Neboť napravo i nalevo pronikneš, tvé potomstvo národy bude dědit i města pustá zalidní... Budeť tvým manželem stvořitel tvůj, jehož jméno jest „Hospodin zástupů“, a tvým vykupitelem Svatý Israelův, který „Bohem všeho světa“ slouti bude“ (Is. 54, 1).

17. ...Hle, společná Písma; hle, v nich poznáváme Krista, v nich také poznáváme Církev. Jestliže se držíte téhož Krista, proč se ne držíte téže Církve? Jestliže věříte v Krista, o němž čtete, avšak jehož nevidíte, a to jen pro pravdivost Písma sv., proč popíráte Církev, o níž čtete a kterou též vidíte? Když vám toto říkáme a když vás vyzýváme k tomuto dobru míru, jednoty a lásky, stali jsme se vašimi nepřáteli a vyhrožujete nám, že nás zabijete, poněvadž vám říkáme pravdu, a poněvadž vám, pokud je to aspoň možné, nedovolujeme, abyste zahynuli v bludu. Jediný trest žádáme na Bohu, aby totiž zničil ve vás váš blud, a abyste se s námi radovali z pravdy. Amen.“ (Sv. Augustin, epišt. 105.)

Přel. J. Bezdíček.

J. H. Newman:

UNA SANCTA

Katolická Církev provázela lidskou společnost mnohými převraty a otřesy a spěje vstříc dalším. Prošla kolem dlouhé řady vnějších změn, aby nám tak ukázala, že stojí nezávisle vysoko nad nimi. Čestně obstála ve zkouškách, jež jí byly ukládány na Východě i na Západě, monarchiemi i demokraciemi, mírem i válkou, tyranii císařskou i šlechtickou, dobami tmářství i světské chytrosti, dobami barbarství i moderní hyperkultury, otroky i svobodnými, městy i národy, obchodními i průmyslovými středisky, zeměmi Starého i Nového světa, mateřskými zeměmi i koloniemi...

Mohl bych ve výpočtu pokračovat ještě dále, mohl bych mluvit o jejích úspěších politických a duchovních vítězstvích..., o jejích reformách sociálních, o její harmonické souhře s různými zvláštnostmi lidské přirozenosti nebo s různými spletnostmi společnosti lidské... To vše nám dokazuje s nevýratnou průkazností, jež si v ničem nezadá s důkazy přírodních věd, že Církev není z tohoto světa, že její těžiště není zde na zemi, že není služkou člověka, který by ji jistě dovedl zničit, kdyby byla jeho dílem...

Je však právě jenom jedna forma křesťanství... jež vpravdě uskutečňuje onu vnitřní jednotu, která je prvním předpokladem nezávislosti.

Pohled do Anglie, do Německa nebo do Ruska: marně tam pátráš po této známce božskosti...

Najdeš zde názory, které se zamlouvají bohatým, a jiné názory, které zase vyhovují chudým. Najdeš zde lidi, kteří se narodili v té či oné sektě: blouznivec směřuje do jedné, střízlivec a rozumář zase do jiné. Pachtí se po penězích a po vážnosti v očích světa a kromě toho se také hlásí k státnímu náboženství. Jedna náboženská společnost sklízí blahosklonné úsměvy světa, druhá jeho nevraživé pohledy; jedna křehne v jeho mrazivém chladu, druhá se vyhřívá na jeho výsluní.

Avšak žádná z těchto náboženských společností nepočítá s lidskou přirozeností jako takovou, žádná z nich neobsáhne člověka celého. Ani jedna z nich nemá stejného měřítko pro všechny; ani jedna z nich nezaujme zároveň rozum i srdce, bázeň i lásku, akci i kontemplaci.

Za důkaz pravosti se vždycky pokládala ta okolnost, že nejvýznamnější mužové byli křesťany. Není to míněno v tom smyslu, jakoby všichni učení a hloubaví duchové přijali náboženství křesťanské; je však jisto, že mezi nimi křesťanství zapustilo kořeny a slavilo vítězství takového druhu a v takovém množství, že nelze již považovati za věc pouhého nadání a vědění to, proč se nestali všichni křesťany.

Taková jest ve skutečnosti povaha katolicismu: nikdo, ať je sebevznešenější nebo sebebožejší, ať je důkladně vzdělaný či nevzdělaný, neunikne vlivu Církve. Církev má mezi svými syny zástupce všech tříd a všech stavů. Těší zbloudilého, ochraňuje šťastného, vede kolísajícího. Má mateřský pohled pro nevinného, její ruka těžce doléhá na vzpurného, její hlas je majestátní vůči pyšnému. Osvěcuje ducha nevědomého a překonává důvtip genia.

Toto nejsou jen pouhá slova: Církev toto vždycky činila, toto stále činí a vždy znovu se toho úkolu podjímá. Žádá si jen jediné věci: otevřené cesty a svobody pohybu. Nedožaduje se přízně moci světské — v dřívějších dobách to sice činila a používala zrovna tak jako protestantismus „ramene světského“; je pravda, jednala tak — protože v onom věku to byl uznávaný, nejúčelnější, sám sebou se vnucující, nikým nepopíraný způsob jednání, protože lid to tak od ní očekával a již předem tak činil. — Avšak dějiny nám ukazují, že na to není odkázána, neboť Církev mohutněla a vzkvétala i bez toho. Církev je vděčna za každou službu a přijímá svět tak, jak jest. Jen hrubé násilí by ji mohlo utlačovat...

Církev je táž, jako byla před třemi stoletími, kdy všechna dnešní vyznání ještě nebyla na světě. A, že je stále táž, to můžeš vidět přímo na ní; vždyť se jí předhazuje jako výtko to, že se nemění. Čas a prostor se jí nedotýkají, protože její původ je tam, kde není prostoru ani času, protože přichází od trůnu nekonečného, věčného Boha. (Discourses to Mixed Congregations, str. 247—254, 278 [1872].)

Přel. F. Rýpar.

V posledním čísle časopisu Unitas (prosinec 1947) P. Karel Boyer S. J., profesor Gregoriány v Římě a předseda stejnojmenné společnosti pro práci o jednotu Církve, uveřejnil studii o otázce sjednocení křesťanů. Je i pro nás poučná. Přinášíme z ní hlavní myšlenky:

Nekatolici hledali vhodné slovo, aby jím vyjádřili svou touhu po universalitě, po katolicitě a po jednotě, a zvolili si slovo „ekumenismus“. Jím naznačují svou práci o sjednocení všech církví, práci, která podle současného stavu vyplývá ze splynutí anebo aspoň koordinace dvou hnutí sice různých, ale vzniklých pro uskutečnění jednoty mezi křesťany a proto ekumenických.

Jak se staví katolíci k ekumenismu?

Jsou si dobře vědomi nesmírných obtíží této snahy („Jsme pevně přesvědčeni“ — píše P. Congar — „že sjednocení a sama jednotu Církve je dílem Ducha svatého“), ale vědí, že tato jednotu není vzdáleným dobrem, kterého teprve musí dobývat, nýbrž jež sdělují, ačkoliv i oni — stejně jako ostatní — hoří nedočkavou touhou po dosažení společného cíle. Papežské encykliky často vyjadřují tuto touhu pastýřů i věřících slovy plnými otcovské starostlivosti; světová oktáva modliteb od 18. do 25. ledna každého roku — totiž od svátku Stolce sv. Petra v Říme do svátku Obrácení sv. Pavla — neustále nabývá větší důležitosti; v Americe, v Anglii, ve Francii a v Itálii vzniklo mnoho sdružení za tímto vznešeným cílem; všude se konají shromáždění (z nichž některá zůstávají tajná, jiná pak uveřejňují své výsledky), jako na př. Msgr. de Solages a pastor Roux v semináři v Montauban; hojně spisy — na př. Msgr. Araty, Msgr. Journeta, P. Manny, P. Congara, Rev. Couturiera, dom Winslowa, dom Lialina, abychom citovali aspoň nějaké jméno — dobře prodávající tuto otázku.

Omezuje-li se ekumenismus jediné na láskyplné úsilí o ušlechtilou objektivitu místo tolika únavných a zášudných polemik anebo spočívá-li jediné v osvětlování a ozřejmování všech otázek, pak musíme přiznat, že je dnes velice živý katolický ekumenismus. Jestliže však se naň díváme tak, jak mu rozumějí jeho zakladatelé a podporovatelé — totiž jako na hnutí, které předpokládá, že žádná z dnešních církví není Církví Kristovou, nebo že jí jsou všechny, nebo že se všechny musí hluboce změnit, aby se došlo právě jednoty — pak nemůže nebýt v rozporu s katolickou vírou.

Může být nějaká střední cesta mezi ekumenismem v širším smyslu, jehož se účastní i katolíci, a ekumenismem v užším smyslu, který katolíci odmítají? Jinak řečeno, je možno zachovat věrnost katolické Církvi, jež je jedinou pravou Církví, a současně si myslet, že návrat odloučených bratří by jí prospěl nejen početně, nýbrž i v chápání pravdy víry a v konání ctností? Kdyby se odpovědělo ano, potvrdila by se dobrá vůle vyjít vstříc odloučeným bratřím a vybudovat jakýsi most, který by usnadnil vzájemné porozumění a dohodu. Toto sjed-

nocení by neznamenalalo jednostranné přijetí katolické pravdy. nýbrž vzájemnou výměnu a takové vzájemné obdarování se bohatstvími, která jsou každé straně vlastní, až by se dosáhlo rovnováhy. Tak na příklad luteráni by přinesli hlubší procítění milosti jako nezaslouženého daru lásky Boží; kalvinisté co nejužší styk a lásku k Písmu svatému; anglikáni větší přisnost a vážnost při bohoslužbách; pravoslavní hlubší smysl pro tajemný život Církve.

Je to otázka velice delikátní, jež nás vystavuje nebezpečí, že zmenšujeme katolickou církev a připisujeme jí chyby, jimiž se provinili jedině někteří její členové. Nemůžeme připustit, že luteráni nebo anglikáni mají i v jednom jediném bodě katolické víry dokonalejší nauku nežli ji hlásá naše církev, s níž je její božský Snoubenec neustále až do skonání věků: říkáme jen, že jsou někteří katolíci, kteří nejsou dost proniknuti přesvědčením, že milost je čistým darem Boží lásky, že bible je svatá, že církev vyzařuje tajemnou krásu, kteří právě v této církvi by mohli nalézt vzory, od nichž by se mohli přiučit těm ctnostem, kterých tolik postrádají, ačkoliv by mohli i mimo církev, mimo svůj obvyklý okruh najít některá užitečná poučení. Jinými slovy, návrat odloučených bratrů by upoutal naši pozornost k těm duchovním pokladům, jichž si snad dosti neceníme a které by oni zase rádi našli v celé jejich plnosti: bez okleštění anebo bez přídavků. Tolik dostačí, aby každý katolík mohl vyložit své přesvědčení při ekumenických rozhovorech v duchu skromnosti a lásky, tak totiž, aby se návrat ke katolické jednotě nekatoликům nejevil jako násilné zřeknutí, nýbrž jako upevnění v těch dobrech, jež jim jsou nejdražší a o nichž psal H. J. Edwards Newmanovi v dopise z 24. února 1887: „Svatá katolická církev zasadila mi do srdce veliké a mohutné pravdy evangelické nauky ještě s větší důrazností. Místo, abych zeslabil nauku svých prvních učitelů, našel jsem u ní sílu, podporu, posilu a útěchu z božství našeho Pána; plné uspokojení v jeho skutečné přítomnosti v přijímání, v jeho božské a lidské moci a velebnosti: všechny tyto věci mají katolíci ve větší míře nežli evangelíci.“

Nelze opominout významného úkolu, který připadá theologům. Schismata nebyla jistě vyvolána jedině ideami, ale bez nich by ani nebyla vznikla, ani by se neudržela. Abychom již jednou to doopravdy skoncovali s těmi svými rozpory, musíme najít a prostudovat jejich základní pohnutky; musíme splnit přání formulované nedávno P. Janem Istopenem v *Point de vue catholique sur l'oecuménisme* (cfr. *Dieu vivant*, n. 9): „Naším úkolem není nadšeně schovávat pravdu anebo jako theologický don Quichote bojovat s větrnými mlýny, nýbrž spíše odhalit theologické kořeny t. zv. reformy, abychom mohli objasnit myšlenky, které způsobily ztrátu jednoty.“

I když jsou tyto řádky krátké, snad postačí, aby v čtenáři vzbudily jakýsi praktický závěr, který vyjadřují několika slovy.

Nikdo nepodceňuje dobrodiní, jež by vyplynula ze sjednocení všech křesťanů: obnova horlivosti v církvi, mohutnější odpor pronikání laicisace a bezbožectví, větší síla k získání nekřesťanů, nezastavitelný rozmach pravé víry. Že všech těchto nesmírných dober může býtí jednoho dne dosaženo — i když postupně a do určitého stupně —

o tom nás touha našeho Spasitele a Církve nikterak nenechává na pochybách. Prostředky k tomu jsou v naší moci. Především se musíme radovat ze svaté pevnosti katolické hierarchie, která — odmítajíc jakoukoliv diskusi o autoritě Církve — zachraňuje sám pojem jednoty, ale ponechává volné pole, na němž se mohou křesťané sjednotit. A tak katolíci, usilující o dosažení tohoto cíle a poslušní směrnic papeže a biskupů, spolupracují v této vznešené záležitosti, prohlubují u sebe i u druhých vědomí dražocenného daru jednoty a snaží se, aby pro to získali i srdce a mysl odloučených bratří. Vážné a objektivní studium, schůze za společným cílem, horlivá snaha o činnost unionistickou a konečně prohloubení a obohacení našeho duchovního života a naši lásky spolu s vroucí a vytrvalou modlitbou, spojenou s modlitbou Kristovou: hle, to jsou účinné prostředky pravého ekumenismu. Lidé jdou dnes rychle vpřed na zemi, na moři i ve vzduchu. I přeměna myslí je dnes též rychlá. Kéž naše touha po jednotě, kterou s námi sdílí tolik křesťanů, se uskuteční mnohem spíše, než nám náš chladný rozum a zkušenost z minulosti dovolují doufat.

Cíl je nádherný: „Unum ovile, unus Pastor.“

OTEC LEOPOLD — SMÍRNÁ OBĚŤ ZA UNII

Charakteristickou známkou života tohoto prostého kapucína, cti-hodného sluhu Božího P. Leopolda da Castelnovo (zesnul 30. července 1942; 16. ledna 1946 byl otevřen kanonický diecéšní informační proces, je hlášena řada zázraků na jeho přímluvu) je láska k duším: láska, která ho po čtyřicet let poutala k chudícké cele a ke zpovědnici, kde denně prodlél kolem deseti hodin a trpělivě a s hrdinskou láskou zpovídal nespočetné penitenty všech stavů. Ale jeho nejžhavější touhou bylo obrácení národů východních a návrat odloučených bratří do lůna Církve katolické.

Narodil se a žil do 16 let v Castelnovu u Kotoru na dalmatském pobřeží, kde katolíci žijí spolu s pravoslavnými. Cítil, že je velká propast mezi obyvateli téhož města a že odloučení bratří v jeho lidu tvoří nesmírné zástupy, které se táhnou až k Uralu. Velká bolest zaplavila jeho duši. Vyrůstala pomalu myšlenka, aby se cele zasvětil apoštolátu jednoty mezi nimi: aby byli spojeni nejen poutem téže krve, nýbrž i pouty téže katolické víry. Ut omnes unum sint!

Abys mohl provést tento svůj apoštolát mezi slovanskými národy, stal se řeholníkem. Vstoupil ke kapucínům benátské provincie, kteří měli v Castelnovo klášter ještě z doby benátské republiky.

Naděšeně a s rozhodnou vůlí se začal připravovat na své poslání. „Už jako student“ — dosvědčuje Msgre Cuccarollo, arcibiskup z Otranta, jeho spolubratr a spolužák, — „toužil po apoštolátě mezi slovanskými národy, odloučenými od Církve. Proto studoval slovanské jazyky a doufal, že je obrátí šířením úcty k Matce Boží, již tam chtěl šířit slovem i tiskem.“ Otec Leopold sám ukazuje v jednom svém zápisku z r. 1937, jak od mládí všechny jeho myšlenky směřovaly

k tomuto velikému ideálu a jak se na něj duchovně připravoval. „Toto je padesátý rok, co jsem po prvé slyšel hlas Boží, jak mne volal, abych se modlil a abych se staral mšemi svatými o návrat odloučených bratří do lůna katolické Církve.“ Když byl vysvěcen na kněze, pokorně prosil své představené, aby mu dovolili provést jeho vytoužený plán a začít apoštolát na Východě. Pro chabé zdraví mu to představení nedovolili. Poslušně přejal rozhodnutí a věnoval se příkázané práci. Ale všechny jeho myšlenky platily jeho slovanským bratřím.

Jeho spolubratr, který s ním bydlel r. 1900 v klášteře v Thiene. sděluje, že otec Leopold mu často vypravoval o Východu a velice mu doporučoval, aby mu vyprosil na Panně Marii milost apoštolátu mezi odloučenými bratřimi. Několik let později byl se služebníkem Božím v klášteře v Padově. Ptal se ho: „Jak to, Otče, že jste jednoho dne tolik toužil po tom, abyste mohl jít na Východ na misie a tolik jste o tom hovořil, a nyní o tom už nemluvíte?“ — „Před časem“ — odpověděl — „jsem se setkal s jednou svatou osobou a podal jsem jí sv. přijímání. Po sv. přijímání mi řekla: ‚Otče, Ježíš mi poručil, abych vám sdělila, že každá duše, které přisluhujete zde ve zpovědnici, je vaším Východem.‘ Vidíte tedy — končil zcela vyrovnaně — Bůh chce, abych byl zde a ne v misiích, jako sv. Filipa chtěl mít v Římě.“

Thematem jeho rozhovorů byly odloučené východní církve a nutnost výchovy apoštolů pro práci o jejich návrat. Živě se zajímal o to, co se dělo v odloučených církvích a zvláště sledoval jejich snahy a pokusy o sblížení s Římem. Vzpomínám na to, jak často, když byl vedoucím studentů v Padově, nám hovořival v rekreačních a v duchovních konferencích o nutnosti apoštolátu mezi slovanskými národy a vybízel nás, abychom se hodně modlili za jejich návrat.

Velkomyslně obětoval všechny své tužby a plány a celou svou bytost a všechny své práce tomuto velikému cíli. O tom nejvýmluvněji hovoří dokument z r. 1914: „Cílem mého života musí být práce o návrat odloučených východních bratří do katolické jednoty, to znamená: musím obracet všechny skutky svého života k Bohu ve víře a v lásce našeho Spasitele, oběť smírnou za hříchy celého světa, tak, abych aspoň ubohou trochou zásluh své oběti přispěl k tomuto velikému dílu. Proto, pokud mne poslušnost mých představených ponechá vedoucím našich hochů, vynasnažím se všemi prostředky, pokud to okolnosti dovolí, abych připravoval apoštoly schopné ujmout se ve vhodný čas tohoto velikého díla.“

Čas a jeho neúnavná činnost ve zpovědnici jeho nadšení jen rozplaměňovaly. Svému důvěrnému příteli jednoho dne řekl: „Já jsem se narodil mezi lidem, který nesmýšlí tak jako my, ale já žiji pro ně: pros požehnanou Paní (tak nazýval Pannu Marii) pro mne za milost, abych po skončení svého poslání zde v Padově mohl zanést své ubohé kosti mezi svůj lid a prokázat trochu dobra těm duším. Z Padovy nyní není naděje na odchod, chtějí mne zde, ale já jsem zde jako pták v kleci: mé srdce však je neustále tam za mořem.“

Během doby chápal víc a více, že mizí poslední naděje na vnější apoštolát. Proto prohloubil svůj vnitřní apoštolát dokonce i slibem a zasvětil svou velikou starost Matce Boží, kterou měl nesmírně rád.

Ji také r. 1925 napsal: „Nejblahoslavenější Panno Maria, já frà Leopold Maria Carevič, abych splnil poslání, které jsi mi svěřila u východních národů, tou částí, kterou mám s milostí Boží vykonat, dělám slib v duchu serafského Otce svatého Františka, v stanovených mezích, pro celou dobu svého života bez jakéhokoliv přerušení a se vši pilí, že budu pracovat pro věčnou spásu onoho lidu... Rač, prosím Tě, přijmout tuto záležitost do svých rukou.“

Věděl, že spojení duší s Bohem se uskutečňuje v oběti mše svaté. Jež je obnovením a přivlastněním oběti Kříže. Proto opětoval svůj slib, že bude celebrovat mši svatou za návrat východních odloučených bratří: „Zavazuji se slibem, že budu nyní denně pracovat po celý svůj život o to, aby se odloučení východní bratří navrátili ke katolické jednotě. K získání tohoto nesmírného dobra mne vedou tyto důvody: Boží Prozřetelnost to se mnou tak zařídila, že mohu, chci-li, pracovat pro toto veliké dobro hlavně přinášením nejsvětější oběti mešní. Proto obnovuji slib, že budu obětovat nejsvětější oběť mešní — pokud mi to spravedlnost a láska dovolí — pro návrat odloučených východňanů.“

Ke spolupráci na tomto apoštolském poslání volal i co největší počet duší, zvláště mezi svými penitenty. Jednomu z nich říkal: „Cítím se povolán, nemýlím-li se, pracovat pro dobro východních národů. Pán Bůh ve své podivuhodné Prozřetelnosti mi k tomu dal prostředky ve mši svaté. Pomozte mi také vy: chodte na mši svatou a chodte ke sv. přijímání. Dostanete touž odměnu jako já, protože je stejná odměna prorokova, i toho, kdo prorokovi pomáhá. Dobře si vždy pamatujte, že každý člověk musí zachránit svého bližního.“

Léta plynula. Ale v jeho duši se projevovalo podivuhodně božské crescendo serafské lásky jeho srdce pro spásu východních národů a bohatost předsevzetí a skutků, jež se asi těžko dají předčít: opuštění rodiny ve světě, zasněžení se Bohu v řeholním životě, obětování všech svých modliteb, prací a utrpení, oběť čtyřicetiletého trpělivého vysedávání ve zpovědnici a konečně opětované zavázání se k tomu všemu slibem. A ani s tím nebyl ještě spokojen. A tu dostupuje hrdinství: obětuje se jako dobrovolná oběť Pánu Bohu. „Pro milost, které se mi dostalo, obětuji své sliby a současně se obětuji jako oběť za vykoupení svých východních odloučených bratří ve spojení s nekrvavou obětí Kristovou, kterou denně přináším na posvátném oltáři Bohu Otci.“

Tento vznešený ideál a tato touha po hrdinské oběti za svůj lid ho doprovázela až do posledního dne. Asi rok před smrtí — 1941 — píše: „Pro své kněžské a řeholní povolání jsem vyvolen k tomu, abych se staral o spásu odloučených bratří na Východě. Za to budu odpovídat božské dobrotivosti Pána našeho Ježíše Krista, který si mne vyvolil, aby se pro mou přísluhu uskutečnil božský příslib: A bude jeden ovčinec a jeden pastýř. Pravím pro mou přísluhu, pokud totiž při obětování mše svaté se Boží Láska obětuje za odloučené a tak se dokonává jejich vykoupení. Zatím však každá duše, která potřebuje mé přísluhy, mi bude druhým Východem.“

Hrdinství, jež tak bohatě vyzařuje z tohoto kněžského a řeholního života zvláště v přísluze svátosti pokání, vytryskuje z hlubokého

duchovního života Otce Leopolda. Je smírnou obětí za unii. Jeho apoštolát — vnitřní, horlivý a neúnavný — obětí kříže a na přimluvu Matky Boží vyzářuje mocné nadpřirozené světlo, jež strhuje k následování.

Otec Leopold se cítil z hloubi duše Slovanem a spojen se všemi slovanskými národy. Když r. 1917 úřady se ho tázaly v Padově, chce-li přijmout italskou příslušnost anebo opustit Itálii, protože je válka a on je cizincem, odpověděl: „Krev není voda.“ A odešel. Byl a zůstal hrdým na to, že je Slovanem. Přirozená láska k vlasti a k bratřím téže krve byla vždy posvěcena katolickou vírou a dosáhla nejvyšších vrcholů zasněžením myšlení činnosti a utrpení celého života, až vyvrcholila největším celopalem — dobrovolnou smírnou obětí Pánu Bohu za duchovní spásu odloučených slovanských bratří.

BOHOSLOVECKÁ KRONIKA

BOHOSLOVECKÝ SJEZD

Podle sdělení pražských bohoslovců není vhodné letošní celostátní sjezd katolických bohoslovců ČSR pořádat v Praze, jak bylo původně rozhodnuto na schůzi Přípravného výboru v Olomouci 8. února t. r. Předseda Přípravného výboru, spolubratr z Prahy, se vzdal své funkce a složil ji do rukou olomouckých členů výboru, kteří proto budou zatím vyřizovat všechny věci týkající se Přípravného výboru.

Podarí-li se letos uskutečnit bohoslovecký sjezd nebo bohoslovec-kou pouť, doufáme, že náplň zůstane v podstatě taková, jak bylo dohodnuto na schůzi Přípravného výboru. Potřeba mluvit o Katolické akci a uvádět ji v život je bezesporu jednou z nejdůležitějších otázek dnešního katolického života. To ostatně dokumentuje sám sv. Otec Pius XII. ve svém projevu asi k 300.000 mužů shromážděných na náměstí sv. Petra v Římě 7. září 1947 při příležitosti 25. výročí Katolické akce mužů: „Pětadvacáté výročí není pro vás jen koncem uzavřeného období, nýbrž je východiskem k dalším a ještě vyšším cílům. — Před pěti lety — bylo to také v září — mluvili jsme o správném muži KA, o jeho spolupráci na duchovním obrození společnosti, o jeho vlivu na rodinu, na stavovský život, na vnější svět. Úlohy, o nichž jsme tehdy mluvili, stojí dnes před námi s takovou naléhavostí, že větší si již sotva můžeme předsavit. Každá z těchto povinností — a není jich málo — žádají s neúprosnou důsledností pečlivé vyplnění, nezřídka i skutečné heroické vypětí. Nesmí se ztratit ani chvilka. Čas na rozmyšlení a plánování už přešel, je třeba jednat. Jste připraveni?“ — Bz —

BOHOSLOVEC A SEMINÁŘ

Stále zřetelněji vystupující nedostatky v životě lidské společnosti vzbudily intensivnější a hlubší zájem bohoslovců o teologii. Je to krásný pohled na mladého muže, dychtícího po pravdě. A snad právě

dnes má bohoslovec možnost porozumět lépe slovům Ježíše Krista: „Já jsem se k tomu narodil, ... abych vydal svědectví pravdě.“ (Jan 18. 37.) Zdá se mi však, že studujeme trochu školáckým — theoretickým způsobem, což bere i chuť k hlubšímu studiu. Chybu děláme v tom, že pravdu Boží, kterou nastudujeme, nepromítneme do svého života ve styku s bližním. Když končím svou rozmluvu s některým bohoslovcem, zdá se mi mnohdy, že jsme si zapomněli něco říci. Totiž to, co cítí každý z nás, co studujeme, co prožíváme ve svém nitru, své dojmy ze zamýšlení nad krásou Božích pravd. Ex abundantia cordis loquitur os — to je přirozené. Někdy ve svém nitru sotva zdržíme velikou radost, ale — žel — snad z bázně před nepochopením — zavíráme ústa, aby srdce svou radost nepropustilo. To je nepřirozený stav, který se zvláštní neurčitostí kalí spokojenost a chuť k studiu. Apoštolé rozmlouvali mezi sebou o Mistru — my cítíme, že v našem styku něco chybí, že by se dalo cosi zlepšit. Snad tento zvláštní nepokoj je tichým voláním Krista Pána po životě přiměřenějším naší době. Proč se tak málo spontánně mluví o kráse Kristova učení? Vysvětlují si to takto: Bohoslovec přišel ze světa, v němž se s antipatií mluví o Kristu a náboženství. Do semináře si přinesl určité ostych a nemůže se ho jaksi zbavit. I když v jeho srdci se rozlévá radost nad krásou Božích pravd, nad štěstím, že našel pravý poklad, jeho ústa mlčí, neboť se o tom mezi bohoslovci téměř nemluví. Snad i toto zklamání působí ono ochabnutí horlivosti ve vyšších ročnících. Bohoslovec si snadno za pět let zvykne nemluvit ve společnosti o náboženství. Když pak je vysvěcen a chce o něm mluvit, mluví dost prkenně a lidé to cítí. Dnes je třeba lidem ukázat, že náboženství činí život nenuceně radostným. Věřící musí vidět co nejpřirozenější přechod mezi knězem na kazatelně a knězem v životě. Oltář a život musí do sebe zapadat, musí být co nejpřirozeněji spojeny, jinak jedno nebo druhé leckoho odpudí. Toto však se musí cvičit dlouho a myslím, že dost těžko by se to cvičilo po vysvěcení, když nemůžeme využít těch silných dojmů, jež v nás vyvstaly, když jsme po prvé slyšeli určitou pravdu, a když nás to takřka nutilo o pravdě mluvit s ostatními.

A. Brůžek.

„Ó, tajemný zázraku! Jeden jest totiž Otec všeho, jedno jest také Slovo všeho, i Duch svatý je jeden a jest všude. Jedna jediná pak jest matka a panna: a já ji s radostí nazývám Církví. Tato jediná matka neměla mléka, poněvadž jediná nebyla ženou. Jest však zároveň pannou a matkou: neporušená jest totiž a neposkvrněná jako panna, miluje však jako matka, volá své děti a živí je svatým mlékem, totiž Slovem, jež se stalo dítětem.“

(Klement Alex. kolem r. 150—211 [215], „Paedagogus“.)

Do třetího čísla jsme zařadili zprávy z misijních kroužků na našich seminářích. Obvyklé zprávy jsme odsunuli až do tohoto čísla. Ač tedy jsou snad trochu opožděné, přece neztratily na zajímavosti.

Rím. Školní rok jsme začínali mši svatou a vzýváním Ducha sv. dne 4. listopadu v kapli sv. Karla Boromejského při basilice lateránské. — Ve škole samé nás nečekala žádná větší překvapení. Změny v profes. sboru byly jen nepatrné, podobně i mezi posluchači. Ale přece stojí za zmínku, že Britské ostrovy se letos daly hojněji zastoupit — přibýlo asi 30 nových Irů a Angličanů.

6. listopadu jsme přivítali v koleji vzácného hosta — nejd. pana českobudějovického biskupa Josefa Hloucha. V neděli 9. jsme se zúčastnili ve Vatikáně beatifikační slavnosti Jany Delanové.

22. listopadu jsme mohli konečně přijmout do svého středu nové 4 bratry ze Slovenska. Z Čech přibyl tentokrát jen jeden — a to již několik dní před začátkem školního roku.

1. prosince nám přednášel P. Pellegrino S. J. o sv. Františku Xavérském a jeho apoštolátu v Japonsku. — 19. prosince jsme měli duchovní obnovu a po ní — 20. prosince mnozí z nás dostali v basilice lateránské tonsuru, nižší svěcení a 4 z nás dokonce diakonát. — Tito 4 šťastní — byli potom 21. února posvěceni na kněze.

22. prosince kolejní pěvecký sbor zpíval ve Vatik. rozhlase vánoční koledy — tentokrát zatím jen pro zachycení na gramofono-

vé desky. Vysílání samo se konalo 24. a 26. prosince.

Na sv. Silvestra odpoledne jsme se zúčastnili obvyklé výroční pobožnosti v katakombách sv. Priscilly (Via Salaria). Tam jsme spatřili 9 nových bohoslovců z Habše. Právě před týdnem přijeli z vlasti, proto ještě neměli ani sotany — byli v civilu. Byli jsme povzbuzeni jejich příkladnou zbožností. — Zajímali se o poměry u nás v Československu.

Na svátek Zjevení Páně (podobně jako 1. prosince a 17. ledna) pořádál Misijní kroužek schůzi, při níž mluvil mladý kněz dp. Justin Diraviam o katolických misiích ve své vlasti — Východní Indii (Přední I.).

V době od 7. do 17. ledna byli hostmi naší koleje bohoslovci 5. ročníku pražského semináře.

17. ledna měl pro nás přednášku se světelnými obrazy profesor Orientál. Ústavu P. Ammann na thema „Madona v ruské ikonografii“.

18. ledna nám přednášel mladý kněz ze San Marina, kanovník P. Onofri o práci kněze v Katolické akci.

Praha. Pražští bohoslovci měli to štěstí, že se jim podařilo dostat se do Říma. Otiskujeme tu tedy krátkou zprávu „co viděli v Římě“. Je psána pro foro interno. Nedělá si nároků na úplnost a nese pečeť zběžného několika-denního pozorování římského života.

Mluvit a psát o krásách Říma je zbytečné. Pro ty, kdo v Římě byli, poněvadž všichni tam krásu viděli, a pro ty, kdo tam nebyli také, poněvadž to se vypsát nedá.

A tak aspoň několik vzpomínek a postřehů:

Pokleknout u hrobu apoštolů a ponořit se v meditaci na místech všem křesťanům drahých je jistě působivé. Okamžik, kdy jsme padli k nohám Velekněze, nám nikdy nevymizí z paměti. Chvilé prožité v hloubkách katakomb a cemetérií měly svou sílu. Ale myslím, že nejpůsobivější byly ony minuty v podzemí mamertinského vězení, kde se nám takřka před očima shromažďovaly zástupy mučedníků v čele se svatými knížaty apoštolskými Petrem a Pavlem. Mohli jsme dobře konfrontovat život v těchto podzemních dírách s utrpením koncentračních táborů nebo jiných podobných mučení moderní doby. V těchto místech nebylo nesnadno si představit, jak asi zde apoštolové působili, jak kázali nejen slovem, ale hlavně svým příkladem. A když jsme vyšli ven a spatřili trosky pýchy pohanských Římanů — Forum, bylo to skoro symbolické vyjádření slov „brány pekelné ji nepřemohou“.

Bydlili jsme v Nepomucenu. Všichni naši římstí spolubratři posílají pozdravy do svých mateřských seminářů. Vyptávali jsme se na způsob seminárního života tam v Římě. Podstatně je stejný, ale v něčem se přece jen liší. Výchova kleru v Itálii vůbec je zaměřena pro jiné potřeby než u nás, neboť náboženský život se tam od našeho liší značně. I v ostatních kolejích se postupuje po vzoru italském. Jinak jsou naši značně aktivní a snaží se vyzískat ze svého pobytu v hlavním městě křesťanstva co nejvíce.

Bylo by jistě dobře, kdyby si Římané důkladně přečetli encykliku Mediator Dei. V žádném kostele jsme nenašli svíce a ni-

kde jsme je ani při Mši sv., ani při obyčejném požehnání neviděli hořet. Samá elektrika. Jediná výjimka byla v kostele S. Andrea della Vale při pobožnostech vychodních ritů.

Oltářní prádlo, superpelice atd. jsou vesměs důkladně špinavé. Nevím, čím by bylo lze toto omluvit.

Na každé ulici lze v Římě vidět kněze. Velmi často řeholníci. Nemohu říci kolik je tam kleru, ale zcela určitě velmi mnoho.

Zajímavé je sledovat příslušníky jednotlivých kolejí. Naši s vinové fialovými cinguly, římský seminář ve fialových klerikách. Germanicum v rudých klerikách s rudými pláštěnkami a černým cingulem. Rutheni s cingulem žlutě-oranžovým, Poláci se zeleným a nezměrné množství jiných národů a barev.

Pro nás „Evropany“ byl nevšední zjev thuriferáře černouška, akolytů z Číny; asistence kteréhosi kardinála měla ráz přední Asie — v Římě je prostě Církev katolická katolicky reprezentována. V každém případě radíme všem — jeďte do Říma!

Litoměřice. 12. ledna jsme se s novými silami vrátili z vánočních prázdnin. Vážná doba posledního přípravy ke zkouškám byla přerušena 2. února manifestací křesťanských církví za mír na Slovanském ostrově. Program byl zahájen čtyřhlasým sborem: Bože velký, Bože všech; zpíval seminární polyfonní sbor, rozšířený o členy kůru u sv. Víta a členy konservatoře; řídil Otto Albert Tichý.

Zkoušky se konaly v týdnu od 8. do 15. února. Po nich byly hned týdenní exercicie, jež měl P. Novotný CSsR z Frydku. Svými pro-

mluvami hluboce zapůsobil na naše duše. 22. února a 7. března uděloval v seminárním kostele ndp. biskup Eltschkner svěcení. Z jeho rukou obdrželi za náš seminář 3 tonsuru, 5 ostiariát a lektorát, 3 exorcistát a akkolytát, 1 subdiakonát a diakonát.

Odpoledne 7. března měl zde Dr. Albert Vyskočil přednášku o křesťanské kultuře, ve které nám vymezil pojmy civilisace, kultury a křesťanské kultury a ukázal, proč byla opuštěna gotika. 15. března jsme uspořádali spolu s pražskými bohoslovci a arcibiskupským gymnasiem akademií ke cti sv. Otce. Přítomen byl zástupce ndp. internuncia, ndp. arcibiskup, ndp. biskup Eltschkner a více církevních hodnostářů. Účast lidu byla dosti značná.

Ve středu sv. týdne jsme odjeli do Litoměřic, abychom byli účastni při posvátných obřadech ve své katedrále.

Hradec Králové. Období mezi svátky vánočními a velikonočními, rozdělené pololetními zkouškami (2. 2.—14. 2.) na dva krátké úseky, uběhlo v oné blahodárné pravidelnosti seminárního života, jež je tak prospěšná klidné práci i duchovnímu úsilí. V době po zkouškách dokončili jsme zásluhou kol. Pačlíka přepracování věcné konkordance. Na tomto obtížném úkolu, jež jsme si vytkli v touze pomoci všem, kteří hlásají slovo Boží, jsme pracovali společně přes dva roky. Nyní zbývá tedy jen nalézt nakladatele, jenž by konkordanci vydal.

Mimo seminář zúčastnili jsme se několika přednášek pořádaných Katolickou akcí. 21. 3. spoluúčinkoval náš pěvecký sbor na slavnostní večeři na počest sv.

Otce. V semináři měl velice zajímavou přednášku se světelnými obrazy pan prof. Dr. Procházka o tom, co viděl na své studijní cestě po Egyptě. Kolega Vopařil zahájil s velkým úspěchem cyklus astronomických přednášek o tajemném světě hvězd. Zájem o tuto královskou vědu je v našem semináři již tradiční a je udržován především J. M. panem prelátem Dr. Doskočilem, jehož časté poznámky z biblické astronomie nalézají u mnoha kolegů vděčné přijetí. Někteří z kolegů jsou také členy astronomické společnosti. K nejpěknějším chvílím v semináři patří právě jasné večery, prožité ve zvědavém hloučku kolem pana preláta nebo některého našeho nadšeného „hvězdáře“ v radostném pozorování zářivých světél vesmíru, zvštějících tak výmluvně nesmírný majestát Boží. Mnohé lidi odvádí hmotná příroda od Boha; nás však její krásy přivádějí k Bohu blíže.

Ještě jinou zajímavost má náš seminář: Téměř třetina kolegů je křesťanem patronem sv. Josefa. Proto jeho svátek slaví se u nás vždy okázale. Letos byla ovšem postní doba, ale přesto kapela primánů způsobila dost slavnostního hluku a veselí.

Brno. Jak bývá každoročně zvykem, byla provedena 15. a 22. února před podjáhenským svěcením volba nového předsedy a výboru Sušilovy lit. jednoty. — K oslavě devátého výročí zvolení a korunovace svatého Otce Pia XII. byla uspořádána 14. března akademie, na níž byly po krátkém zahájení přečteny výňatky z životopisu Pia XII. Pan spirituál Dr. VI. Nováček nám pak podal obsáhlou přednášku o svatém

Otcí s úryvky z jeho projevů ve válečných letech 1939–45.

Jako přípravu na velikonoční dny jsme vykonali 23. a 24. března duchovní obnovu, jež nám opět více přiblížila velká tajemství Vykoupení. Na velikonoční prázdniny odejel poslední ročník na Zelený čtvrtek a ostatní na Boží hod velikonoční po slavné biskupské pontifikální mši svaté na Petrově. V pondělí večer 5. dubna jsme se opět všichni sjeli k další práci a k dalším modlitbám.

Cyrlometodějský kroužek uspořádal v měsíci únoru přednášku o rozkolu. Dne 12. února přednášel v kroužku kvardián minoritů P. Škrdlík o bl. Anežce a snahách o její svatořečení. V měsíci únoru se konaly dvě řádné členské schůze s uniijními referáty. V měsíci dubnu byla konána první přednáška z připravovaného cyklu přednášek o počátcích křesťanství v slovanských zemích.

CM kroužek udržuje styk s uniijními kroužky našich seminářů a jedním seminářem polským. Bylo by velmi záslužné, kdyby tento styk, jak písemný, tak i osobní, byl častější a věcnější. Jistě by také prospělo, kdyby se v kroužcích domluvil rozvrh práce.

Misijní kroužek uspořádal po pololetních zkouškách pro vyčerpané bohoslovce domácí filmový večer; na programu bylo promítání diapásky o jižní Americe, film o Ceylonu a některé zvukové filmy. — O velikonočních prázdninách bylo provedeno pro veřejnost několik misijních akademii, které se u návštěvníků setkaly většinou s pochopením a zájmem. — Podle vzoru holandských bohoslovců (viz minulá

číslo ČKB) založili jsme u nás prozatím jednu misijní skupinku. — Snažíme se navázat spojení s českými misionáři a získat od nich příspěvky pro zamýšlený sborník. Psali jsme P. Hylšovi, P. Langovi, P. Maráškoví, P. Prokopkovi, P. Zemanovi, P. Šafaříkovi a P. Medovi. Odpověď jsme dostali prozatím od P. Zemana.

Spíšská Kapitula. Ako po iné roky i tento školský rok sme začali v predvečer sviatku Narodenia P. Márie. Je už tradíciou spíšského seminára, že na začiatku každého školského roku dávajú sa mladí levíti pod ochranu Prebl. P. Márie. Pamätajú na to, že „per Mariam ad Jesum“ a skrze Ježiša ku nesmrteľným dušiam.

Školský rok začali sme s radostným vedomím, že Pán Boh predsa len veľmi miluje vojnu a povojnovými biedami ťažko skúšané Slovensko. I keď totiž vonkajšie pomery neprajú myšlienke kňazského povolania, predsa Pán Boh plným prichršťím zasial do duší mladých ľudí plodné semená krásnych kňazských ideálov. Seminára sa nevyprázdňujú, ale plnia. Či to nie je dobrý znak pre nás všetkých? Spíšský seminár mohol toho roku privítať 15 nových bohoslovcov, plných idealizmu, čo je iste pekný počet, keď uvažíme, že priemerný stav na ročníkoch býval vždy 8–10 bohoslovcov.

Na jednotlivých ročníkoch je tento stav: V. ročník 4, IV. ročník 6, III. ročník 6, II. ročník 6, I. ročník 13. Okrem toho dvaja študujú v Ríme. Toho roku boli vysvätení siedmi.

Cez prázdniny dvanásť bohoslovcov z nášho seminára sa zúčastnilo vydareného bohosloveckého kurzu v Beluškých Slati-

nách. Dvaja navštívili semináre v Brne a v Prahe.

Literárny krúžok nášho seminára, Spolok sv. Pavla apoštola, intenzívne pracuje. Udržujú sa tiež písomné styky so všetkými seminármi na Slovensku. Krúžok pripravil toho roku na misijnú nedeľu misijnú akadémiu a spolu s Učiteľským ústavom vydarení jubilejnú akadémiu z príležitosti sedemdesiatky J. E. ndp. biskupa J. Vojtašáka. Každé dva týždne konajú sa riadne pracovné schôdzky s peknými prednáškami a debatami. Krúžok má svoj vlastný premietací aparát, udržuje si tiež svoju vlastnú knižnicu, ktorá má toho času okolo 1200 sväzkov a čítareň, pre ktorú sa objednáva 27 novín a časopisov.

Okrem literárneho krúžku samostatne pracuje aj liturgický krúžok, ktorý má za sebou bohatú minulosť. (Vydával jediný liturgický časopis na Slovensku „Svetlo“, liturgické brožurky a iné.) Teraz pracuje ako pomocný orgán „Liturgického centra pre Slovensko“, ktoré sa nedávno utvorilo z poverenia najd. slovenského biskupského sboru so sídlom v Spišskej Kapituli a ktorého riaditeľom je známy liturgický pracovník Msgr. Jalovec-ký.

Nezabúda sa ani na vedecké vzdelanie, k čomu majú slúžiť aj prednášky skúsených kňazov z pastoraácie, univerzitných profesorov a iných odborníkov. Prednášali už Dr. Novák, Dr. Baník, Dr. Straus, Dr. Gula, Dr. Dieška, vdp. Trstenský, dp. Bárdoš a iní. Tieto prednášky sú mimo rámca riadnych prednášok na našej Vysokej škole.

Mnohí bohoslovci prispievajú tiež i do náboženských a kultúrnych časopisov, ba niektorí robia

vlastné i prekladové práce väčších rozmerov.

Košice. Bohoslovci prijali s uspokojením prvú čísla reformovaného časopisu katolíckych bohoslovců a doufajú, že i naďalej bude časopis prinášať tak hodnotné články jako dosud. Se zájmom sledujú zprávy z českých seminářů a doufajú v kladnou a konstruktivní spolupráci a bratrské porozumění všech bohoslovců. Jejich seminář má čtyřicet čtyř bohoslovců, z toho je v I. ročníku osm, ve druhém jedenáct, ve třetím šest, ve čtvrtém deset a v pátém devět bohoslovců.

Obořiště. Svátek Neposkvrněného Početí Panny Marie, jeden z hlavních svátků naší kongregace, jsme oslavili velmi okázale. V předvečer 8. prosince uspořádali bohoslovci, ctitelé baroka, v sále seminární sborovny mariánskou akademii na thema: P. Maria v českém baroku. Na počátku akademie posvětil nám P. Rektor malé varhany, které si sami dva naši bohoslovci Karel Bříza a Josef Julius vyrobili. Pro bohoslovce, kteří se zajímají o barokní církevní hudbu a zpěv, uvádím jednotlivá čísla programu. 1. Adam Michna z Otradovic (1600—1674): Staročeská třicátina. zpěv, varhany. 2. Anonym z roku 1718: Aria de B. V. Maria: zpěv. housle, varhany. 3. Jakub Paus (1705—1750): Alma Redemptoris Mater (pro 2 basy, dvoje housle a varhany). 4. Jan Vaňhal (1739 až 1813): Aria de B. V. Maria (zpěv s průvodem smyčců a varhan. 5. Adam Michna z Otradovic: Mariánské Ave (zpěv a varhany). 6. Karel Loos (1724—1772): Regina coeli (šbor, smyčce a varhany). Hudební pásmo, provedené

pod taktovkou ústavního dirigenta Fr. Pánka, bylo přerušeno dvěma promluvami. Na thema: Mariánská úcta v českém baroku promluvil bohoslovec Jan Schuster. Stručný referát: P. Maria v poesii Adama Michny z Otradovic přednesl Václav Kozojed. Po akademii si bohoslovci i páni profesori prohlédli výstavu reprodukci barokního umění a literatury. Veliké pozornosti a obdivu se těšily malé varhany, o nichž jsem se zmínil na počátku. Je to ovoce přes rok trvající, vytrvalé práce našich bohoslovců, kteří na ten účel věnovali všechnen volný čas. Jejich houževnatost a píli ocenil P. Rektor při promluvě před svěcením varhan.

8. prosince v jedenáct hodin bylo v seminární kapli společné zasvěcení Nep. Početí P. Marie. Po nadšené promluvě našeho nového představeného, P. Dr. V. Holakovského, jsme se společně zasvětili P. Marii. Zasvěcení bylo ukončeno svátostným požehnáním.

V předvánočním tempu předvedli naši dogmatikové a moralisté dvě disputace. Thema z dogmatiky bylo: Panna Maria — Prostřednice milostí. Z morálky: Práce je individuální povinnost. (Pro ty, kteří neznají způsob scholastických disputací, bych kratince poznamenal. Bohoslovci i profesori sejdou se do větší posluchárny. Bohoslovec defendant zaujme místo za katedrou a hájí stanovenou thesi, proti dvěma obicientům, kteří sedí proti němu. Když defendant podal status questionis a pádné důkazy, povstanou oba obicienti a proti dokáza-

né thesi podávají objeccc. Disputace trvá asi tři čtvrtě hodiny. Filosofická, dogmatická se koná latinsky, z ostatních disciplin česky.)

V okruhu vánočním čteme při stole v refektáři dopisy našich bohoslovců z celého světa. Podávají nám tu přehled zajímavých událostí, které se u nich během roku přihodily. Dopisy jsou psány většinou latinsky. Všech našich seminářů je 25.

Specialitou většiny bohoslovců je tiskový apoštolát. Bohoslovci po dvou chodí do okolních vesnic a šíří náboženské knihy a katolické časopisy s dosti pěknými výsledky. Bylo na příklad rozšířeno 1100 Nových Zákonů a přes 150 exemplářů knihy Naše světla mimo jiných. Tento moderní apoštolát rozvířil v našem theologickém učilišti P. R. Schikora, který měl k bohoslovcům exercicie a P. Urban OFM svou přednáškou. Tyto apoštolské cesty konají někteří bohoslovci ve čtvrtek a v neděli místo společných vycházek k velké radosti okolních duchovních správců.

24. prosince sehráli bohoslovci vánoční operetu o dvou jednáních: Cestou k Betlemu (slova Grossman, hudba V. Oborník).

28. prosince nám P. Prefekt promítal světelné obrázky ze života biskupa Podlahy a o poutním místě Fatimě.

31. prosince při silvestrovském večírku byly promítány vzpomínkové obrázky ze života našich bohoslovců, nasazených na práci v Aschersleбену. Připravil je V. Jelen, který je také provázel vhodnou přednáškou.

PŘIJĎ, PANE NÁŠ!

(Didaché kol. r. 90—100. hl. 10, 2—6.)

Děkujeme Ti, Otče svatý, za svaté jméno Tvé,
kterému jsi učinil příbytek v srdcích našich,
a za poznání a víru a nesmrtelnost,
kterou jsi nám zjevil skrze Ježíše, Syna Svého;
Tobě budiž sláva na věky.

Ty, Pane všemohoucí, „stvořil jsi všechny věci“ (Zjev. 4, 11) pro
jméno Své,
pokrm a nápoj dal jsi lidem k požívání, aby Ti díky vzdávali,
nám pak jsi dal duchovní pokrm a nápoj
a život věčný skrze Syna Svého.
Především děkujeme Tobě, protože jsi mocný;
Tobě budiž sláva na věky.

Pomni, Pane, Církve Své,
abys ji vytrhl ze všelikého zla
a dokonat ji v lásce své,
a „shromáždí“ ji posvěcenou od čtyř větrů do království Svého
které jsi jí připravil; (Mat. 24, 31),
neboť Tvá jest moc a sláva na věky.

Nechť přijde milost
a pomine tento svět.
„Hosanna Bohu Davidovu“ (Mat. 21, 9).

Je-li kdo svatý, ať přistoupí;
není-li, ať činí pokání.

„Maran atha — Pán náš přichází“ (I. Kor. 16, 22). Amen.

Kdo, prosím? Náš sv. Otec Pius XII., když mluvil více než k 300.000 mužů Katolické akce 7. září 1947. Z jeho slov vyzařuje světlo Kristovo — čisté, pokojné a bezpečné. Jediné čisté: bez omylů a tápání. Jediné pokojné: bez nenávisti a zloby. Jediné bezpečné: vždyť vede ke Kristu. „Pane — vyznává se svým prvním předchůdcem — ke komu půjdeme? Ty máš slova života věčného.“

S Kristem nebo proti Kristu

Doba rozvažování a plánování je pryč: je čas činu. Jste připraveni? Nepřátelské fronty v táboře náboženském a mravním se stále ostřeji vyhraňují: je čas zkoušky.

Za těžkých podmínek běžíme o závod, o němž mluví sv. Pavel: je čas usilovného vypětí. O vítězství může rozhodnout i několik vteřin. Podívejte se na Gino Bartaliho, člena Katolické akce: ten už několikrát získal vytouženou první cenu. Tak běžte i vy v tomto ideovém zápase, abyste dosáhli daleko vznešenější palmy vítězství: Sic currite ut comprehendatis (I. Kor. 9, 24).

Které body jsou dnes pro vás, muže Katolické akce, v této době zkoušek nejdůležitější, která zápasistiště jsou pro vaši činnost rozhodující? Soudíme, že jich musíme v krátkosti vyznačit pět:

Znalost a šíření katolické víry

1. Náboženské vzdělání. Hluboké, solidní poznání katolické víry, jejích pravd, jejích tajemství, jejích božských sil. Byl ražen výraz „nedokrevnost náboženského života“. Zní jako poplašná siréna. Tato nedokrevnost pochází — v první řadě a ve všech třídách jak vzdělanců, tak i dělníků — často od naprosté nevědomosti náboženských věcí. Tato nevědomost musí být potřena, vykořeněna, zničena. Tento úkol patří v první řadě kléru a proto zapřisaháme své ctihodné bratry biskupy, aby ničeho neopominuli, aby kněží plně splnili tento těžký závazek.

Ale potom i vy, milovaní synové, musíte pomoci Církvi v této práci. Žijte se především sami, mysl i srdce, hutným pokrmem katolické víry, tak jak se vám nabízí v celé živé nauce Církve, v Písmě svatém, jehož původcem je Duch svatý, v posvátné liturgii, ve schválených pobožnostech a v celé zdravé náboženské literatuře. Potom roznášejte a rozšiřujte pravdu této víry co nejvíce do každého města,

do každé dědiny, do každého i nejzapadlejšího vašeho krásného kraje, jako se šíří dech života, který všechno proniká, všechno prostupuje a zahaluje, rozšiřujte ji zvláště mezi těmi, jež nešťastné okolnosti strhly k nevěře.

Neděle patří Bohu

2. Svěcení svátků. Neděle se musí znovu státi dnem Páně, úcty a oslavy Boží, mše sv., modlitby, odpočinku, usebranosti a přemýšlení, radostného shledání v kruhu rodiny. Bolestná zkušenost ukazuje, že mnohým i z těch, kteří po celý týden poctivě a vytrvale pracují, se stala neděle dnem hříchu.

Dejte se tedy ze všech svých sil na obranu, aby hrubý materialismus, výstřelky světských žádostí, nejsurovější zkáza v tisku a v představeních se nezmocnily neděle a tak nesmazaly s její tváře Boží ráz a nesvedly duše ke hříchu a k bezbožnosti. Výsledek boje mezi vírou a nevěrou bude opravdu záviset ve značné části na tom, co oba dva protivné tábory učiní z neděle: ponese ještě neděle na čele vyryté jasné a zářící jméno Boží, anebo bude toto jméno bezbožně zatemněno a opovrženo? Zde vás očekává velké pole působnosti. Jděte s odvahou do práce a pomozte vrátit neděli Bohu, Kristu, Církvi, pokoji a štěstí rodin.

Křesťanská rodina — záchrana národa

3. Záchrana křesťanské rodiny. Itálii musí být zachováno to, co vždycky bylo její chloubou a její silou: křesťanská matka; musí býti zachována křesťanská výchova mládeže a tedy i křesťanská škola; musí být zachována křesťanská rodina, skála bázně Boží, neporušené věrnosti, střídmosti, vzájemné lásky a pokoje, kde kraluje ten duch, jímž byl v Nazaretě provanut dům Josefův, vašeho nebeského ochránce.

Zachránit křesťanskou rodinu — to je právě hlavní poslání katolického muže. Nezapomeňte: na tom, co on je, a na tom, co on chce, neméně jako na ženě samé, závisí osud matky a italské rodiny.

Sociální spravedlnost

4. Sociální spravedlnost. Potvrzujeme to, co jsme také při nedávné příležitosti vyložili. Cesta pro řešení sociální otázky je katolíkům jasně vyznačena naukou Církve a Boží požehnání bude spočívat na vaší práci, jestliže se od této cesty neodchýlíte ani o jeden jediný krok. Nepotřebujete si vymýšlet zdánlivá řešení anebo dosáhnout klamných výsledků lacinými a prázdnými frázemi. Oč však

se můžete a musíte snažit, je spravedlivější rozdělení bohatství. Toto je a zůstane programovým bodem katolické sociální nauky.

Přirozený sled věcí nepochybně s sebou nese — a není to ani hospodářsky, ani sociálně anormální — tu skutečnost, že bohatství země je do jisté míry nerovnoměrně rozděleno. Ale Církev se staví proti nahromadění oněch bohatství v rukou poměrně hrstky ohromných boháčů, zatím co rozsáhlé řady lidu jsou odsouzeny k takové chudobě a k takovým hospodářským podmínkám, které jsou lidských bytostí nedůstojné.

Spravedlivější rozdělení bohatství je tedy vysokým sociálním cílem hodným vašeho úsilí. Jeho dosažení však předpokládá, že jednotlivci i celé skupiny prokážou k právům a potřebám druhých totéž pochopení, jaké mají pro svá vlastní práva a své vlastní potřeby. Jedním z nejušlechtilějších úkolů mužů K. A. je právě vypěstování tohoto smýšlení ve vás a pak je probuditi i u ostatních.

Poctivost a pravdivost v denním styku

5. V témže duchu se musí obnoviti i jiný mravní cit: poctivost mezi lidmi, vědomí odpovědnosti za obecné blaho. Je zneklidňující, vidíme-li, jak velice v důsledku válečných a poválečných změn upadla věrnost a poctivost v hospodářském a sociálním životě. Co se nám na tomto poli objevuje, to není jen vnější charakterová chyba, nýbrž to se projevuje vážná vnitřní nemoc, duchovní otrava, která je také z velké části příčinou oné náboženské nedokrevnosti.

Hospodářský a finanční chaos plynoucí z každého velkého převratu vydráždil a přiosťřil chtivost zisku, která žene lidi ke špinavým spekulacím a podnikům ke škodě všeho obyvatelstva. My jsme vždycky kárali a odsuzovali takové počínání, ať pochází z jakékoliv strany, stejně jako každý nedovolený obchod, každý podvod, každé nezachovávaní spravedlivých zákonů vydaných státem pro blaho všech občanů.

A tak mužové K. A. musí spolupracovat k odstranění těchto bled slovem a příkladem, především vlastním svým příkladem a pak také co nejúčinnějším vlivem na veřejné mínění.

Myslíme, že tato vaše předsevzetí, pro jejichž uskutečnění již horlivě pracujete, nemůžeme shrnouti lépe než heslem. Jež jste si sami vybrali: Církev, rodina, práce; heslo, které vás bude doprovázeti v příštích nových pětadvaceti letech vašeho Sdružení et ultra. A tak na začátku tohoto nového období vtiskněte si laskavě do duše tato dvě povzbuzení:

Apoštolské srdce je nezištné

1. Mějte široké srdce. Kdekoliv najdete pro věc Kristovu a Církve upřímnou dobrou vůli, příčinnivost, porozumění, pohotovost ať je to ve vlastních řadách, nebo mimo Katolickou akci, i když se projevují novými, ale zdravými formami apoštolátu, radujte se z toho, nebraňte jim, ba udržujte s nimi dobré přátelství a pomáhejte jim, kdykoliv je vaše podpora možná a žádoucí anebo očekávaná. Potřeby, jimž musí Církev v nynější době čelit, jsou tak četné a naléhavé, že je vítaná každá ruka, která nabízí svou šlechetnou spolupráci.

... a statečné

2. Živě mějte v srdci a v mysli ideál, jehož velikost zaznívá v energickém rytmu vaší „hymny“: nejen obrana, nýbrž i výboj. Není pochyby o tom, že obrana a udržení nynějšího stavu katolických sil ve vašem národě je již sama sebou vysoce záslužným dílem. Říká se však, že ten, kdo se omezuje vždy jen na obranu, pozvolna ztrácí. A Katolická akce chce být opravdu víc než pouhou soudržností věřících katolíků. Jejím posledním cílem je znovu získat to, co bylo ztraceno a jít vpřed na nový výboj. Proto si nesmíte spíš popřát klidu, dokud se nevrátí ony kruhy vzdělanců a ona část dělníků, kteří se vlivem nešťastných okolností vzdálily od Krista a od Církve.

Neuzavírejte se v sebe, ale pronikněte do cizích řad, abyste podvedeným a oklamaným ukázali bohatství katolické víry. Někdy je dělí od vás nedorozumění, nejčastěji však úplná náboženská nevědomost. Nejeden z nich od vás snad očekává milující srdce, otevřené poučení a osvobozující slovo. V umění, jak získávat lidi, se můžete leccemus přiučiti od svých protivníků. A ještě lépe: učte se od křesťanů prvních století! Jedině tak vždy novou činností a pronikáním do pohanského světa mohla Církev vyrůst z nepatrných začátků a mohutnět často za nevysvětlitelných útrap a mučednictví, jindy opět za desíletí většího či menšího klidu a většího nebo menšího oddechu, až po třech stoletích mocné imperium bylo nuceno doznat, že je přemoženo, a uzavřít s Církví mír.

Vítězné mládí Církve

To je pravda, řekne snad někdo, ale tehdy byla Církev mladá! — Církev je vždycky mladá! Církev, síla a moc Boží, věčná ochránkyně a rozdělovatelka Božích darů ve světě, nemůže staletím

podlehnouti stářím. ale neposkvrněna bludem. žije neporušitelným životem a vždy nově čerpá svou mladistvou svěžest podle vůle a milosti Toho, jenž jí stojí po boku až do skonání světa.

...i v pronásledování

Ale nesmrtelné mládí Církve se projevuje — věc podivuhodná! — zvláště v bolesti. Církev je „Nevěsta krve“ (srv. Exod. 4, 25). V krvi jsou její synové, její služebníci, pomlouvání, věznění, zabíjení, podřezání. Kdo by si byl vůbec myslel, že jsou možná v tomto 20. století — po takovém pokroku civilisace, po tolika prohlášeníh o svobodě — taková utlačování, taková pronásledování, takové násilnosti? Ale Církev se nebojí. Chce být Nevěstou krve a bolesti, aby nesla v sobě věrný obraz svého Božského snoubence, aby trpěla, aby bojovala, aby zvítězila s Ním.

Pod ochranou sv. Josefa

Chcete, milovaní synové, znovu přivést muže ke Kristu a k Církvi. — Ke Kristu: nikdy nebylo muže tak blízkého Vykupiteli pro rodinná pouta, pro každodenní vztahy, pro duchovní harmonii, a pro božský život milosti jako je sv. Josef z pokolení Davidova, ale přesto prostý dělník. K Církvi: on je patronem celé Církve. Jak byste si ho tedy i vy nebyli vyvolili za svého nebeského Ochránce? Rozvinuli jste před Námi prapor svého Sdružení. Svěřujeme vás i vaši práci, vaše bolesti a vaše naděje otcovské lásce sv. Josefa, stejně jako mocné přímluvě jeho Snoubenky, přečisté Panny a Matky Boží Marie.

Papež — neúnavný bojovník o křesťanský mír pro svět

Do ochrany Matky Boží a svatých svěřujeme konečně i ono dobro, po němž toužíte vy všichni, celý italský národ a velká rodina národů se žhavou dychtivostí: Mír; nejen zdánlivý a právní mír, nýbrž mír skutečný a spravedlivý. My sami — jakkoliv nepřátelé papežství, které přesto máme rádi a přejeme jim všeho dobra, mohou převracet Naše úmysly a Naše slova, — My sami jsme vždycky věci pravého míru sloužili a budeme vždycky sloužit, pokud v nás bude dech života. Staňte se i vy, mužové Katolické akce, bojovníky této svaté věci.

Sloužit míru znamená sloužit spravedlnosti.

Sloužit míru znamená sloužit zájmu lidu, zvláště lidí prostých a nemajetných.

Sloužit míru znamená hledět do budoucnosti bezpečným a pevným okem.

Sloužit míru znamená uspíšit den, kdy všechny národy bez výjimky odloží soupeření a rozbroje a sjednotí se v bratrském objetí.

Sloužit míru znamená zachránit civilisaci.

Sloužit míru znamená zabránit nevypověditelným novým pohromám pro lidskou rodinu.

Sloužit míru znamená pozvednout duše k nebi a vytrhnout je z panství ďáblova.

Sloužit míru znamená uskutečňovat svrchovaný zákon Boží, zákon dobroty a lásky.

NEMODLILI JSME SE NADARMO...

Před rokem o svatodušních svátcích na pouti Mariánské družiny bohoslovecké jsme prosili Královnu Moravy na Svatém Kopečku u Olomouce, aby naše opuštěná arcidiecése brzy dostala moudrého a svatého arcipastýře. Tuto prosbu jsme denně obnovovali s velikou důvěrou; věděli jsme, že se s námi v modlitbě spojuje náš moravský lid, který je stále milý Matce Boží, jako Ona je milá jemu. Po celý rok jsme se v semináři ráno i večer modlívali „za brzké a šťastné jmenování nového arcipastýře“, a Královna Moravy pomáhala. V jejím měsíci čistých květů jsme prožívali slavnost svěcení nového arcipastýře, kněze podle Srdce Božího.

Je to skutečně Boží smilování a zvláštní přízeň Matky Boží k českému národu a láskyplná péče Apoštolské Stolice, že biskupské stolce v zemích koruny svatováclavské jsou už všechny obsazeny podle vůle Boží k mravnímu prospěchu národa biskupy učenými, apoštolsky horlivými, ozbrojenými mocí Ducha sv. a křesťanskou nadějí.

Téměř všichni noví biskupové byli svatým Otcem Piem XII. jmenováni právě v jubilejním roce svatovojtěšském. I to je pro náš národ milým povzbuzením a dojemným důkazem Boží lásky. Ačkoliv sv. Vojtěch kdysi s bolestí odcházel od nevděčných Čechů do pohan-ských zemí, přece jich nikdy vlastně neopustil; byl dobrým pastýřem svého lidu, znal ten lid, viděl i jeho dobrou vůli a chtěl pouze jeho dobro. Když v naší době bezradný národ nejvíce potřeboval milujících srdcí dobrých a pevných pastýřů, pomáhal sv. biskup Vojtěch svými přímluvami.

Náš nový arcipastýř J. E. Th a PhDr Josef Karel Matocha, 67. nástupce sv. Metoděje, který ještě nedávno slovem i příkladem učil kněžský dorost na C. M. fakultě bohoslovecké, je jedním z nich. Bohu díky! Není to tedy nahodilé a bezvýznamné, že olomoučtí katolíci zakončovali jubilejní rok svatovojtěšský tak radostně a slavně.

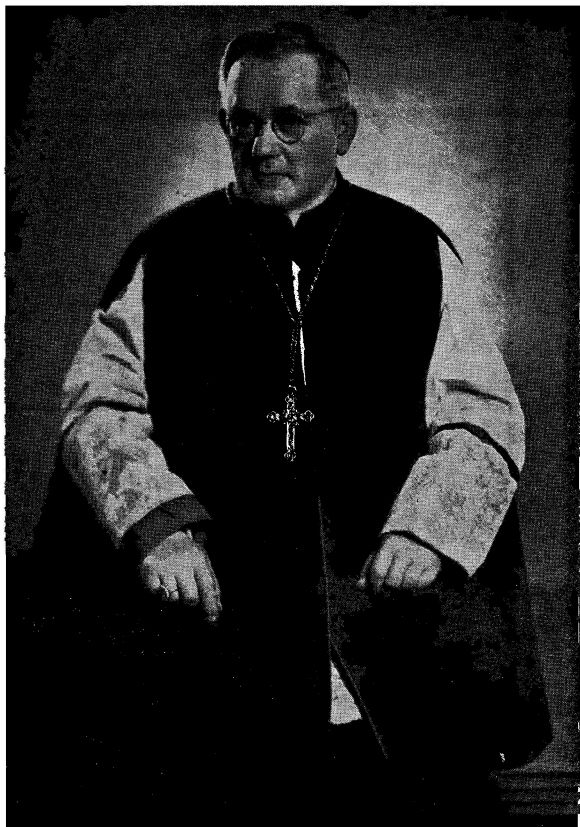
Svatovojtěšské triduum s kázáními ndp. preláta Dr Frant. Jemelky v kostele Panny Marie Sněžné ve dnech 22—24. dubna t. r. mělo ráz upřímných děků a vroucí prosby věřících za nového arcipastýře před jeho slavným svěcením.

Druhý květen, den biskupského svěcení a intronisace, se stal požehnaným svátkem arcidiecése. Na dómě sv. Václava v Olomouci bylo v ten den skutečně velké tajemství víry: Zpod rukou biskupů světitelů (arcibiskupa pražského a primase českého ThDr Josefa Berana, biskupa košického Msgre Josefa Čarského a světícího biskupa olomouckého ThDr Stanislava Zely) vyšel mezi lid Boží nový nástupce svatých apoštolů, přetvořený silou Ducha sv. v duchovního Otce veliké církevní rodiny u nás. Nový arcibiskup bude nejen zvěstovatelem upřímného pokoje a opatrným vůdcem svěceného lidu, nýbrž také světitelem nových kněží, duchovním Otcem duchovních Otců. V chrámě sv. Václava položil mu arcibiskup-světitel na bedra tíhu evangelia Kristova. Totéž evangelium, které hlásali našim předkům naši první otcové sv. Cyril a Metoděj, které on, jejich nástupce, bude vykládati svému lidu, čisté a neporušené lidskou moudrostí a zkažeností.

Ve svém intronisačním projevu na náměstí před dómem zdůraznil nejdůstojnější arcipastýř veliké úkoly, spjaté s úřadem pastýřským. Myšlenka cyrilometodějská a svatováclavská mu tanula na mysli, když přijímal evangelium v chrámě sv. Václava. Ty dvě ideje ho povedou při jeho apoštolské práci: aby náš lid, každý jednotlivce a celý národ miloval Boha nade všecko a bližního jako sebe samého. To byl program sv. Václava a cyrilometodějský, to je též celoživotní program nového olomouckého arcibiskupa.

„Zpět k Bohu! Vraťte se všichni k Bohu! Mír ve státě a mezi národy předpokládá mír v lidské duši.“ Toto nově vysvěcený několikrát jasně opakoval, a nesčetné zástupy věřících cítily, že mluví v síle Ducha sv. z upřímného srdce.

„Na shledanou! Přijdu brzy k vám, uvidíme se ve vašem kostelíčku, už se na vás všechny těším...“ Těchto několik stojanovsky milých slov po projevu zasáhlo hluboko do srdce všech; každý cítil,

J. E. Msgre Th a PhDr JOSEF KAREL MATOCHA.
arcibiskup olomoucký, metropolita moravský.

že tato prostá slova byla prohrávána nadpřirozenou láskou k nesmrtelným duším.

Skutečně přišel arcipastýř brzy i ke svým bohoslovcům, do semináře. O kněžské sobotě 8. května t. r. sloužil v seminární kapli sv. Cyrila a Metoděje mši sv. za kněžský dorost. Radostný a slavný den v našem semináři: Tu jsme po prvé zakoušeli ve svém nitru blahé vědomí, že máme mezi sebou Otce, který patří zcela nám, poněvadž patří výlučně Kristu a své arcidiecezi. Po mši sv. řekl nám nejdůstojnější arcipastýř asi tato významná slova, jež chceme trvale nosit ve své paměti a hlavně v srdci: „Přišel jsem k vám, abych vám předně poděkoval za vaše modlitby, kterými jste vyprošovali jmenování nového arcipastýře. Na dveřích svatostánku v mé residenci je obraz dobrého Pastýře. Myslím, že jednáme v duchu dobrého Pastýře, přicházím-li dnes o kněžské sobotě mezi vás, protože vy jste mému srdci nejbližší. A navštívím vás každou kněžskou sobotu, abychom společně vyprošovali našemu lidu hodné a svaté kněze, abychom se navzájem potěšili a vždy lépe si uvědomili, že tvoříme jednu duchovní rodinu. Žeň je dnes hojná, ale dělníků je málo. Je mým přáním, abyste tuto starost sdíleli se mnou! Pomáhejte mi, pokud je na vás, budit a živit duchovní a kněžská povolání. A v tom můžete pomáhat svému duchovnímu pastýři nejen svými modlitbami, ale též dobrým slovem a svým opravdovým životem z víry. Už pouhým svým zjevem všude ve svém okolí vyzařujte nadpřirozenou radost z povolání a lásku ke kněžství, aby i v nevinných dětech vznikala touha: „Mamičko, tatíčku, já budu také panáčkem...“

Potom jsme obdrželi arcipastýřské požehnání, abychom byli nadpřirozeně uschopněni plnit všechny své povinnosti jako přípravu na sv. kněžství.

I mimo kapli jsme vítali svého nejvyššího představeného semináře ukrajinskou liturgickou zdravicí: Sotvory, Hospody, mnohaja lita... Dojemně a krásně působilo na všechny, když vldp. superior Msgre Frant. Hradil pozdravil a přivítal nejdp. arcibiskupa právě na místě nám velmi drahém: na hlavním schodišti, kde jsou vsazené pamětní desky dvou představených našeho semináře, utýraných za poslední války. Na desce s bustou zemřelého P. vicesuperiora Jaroslava Šumšala lze čísti nápis: Kdo se neobětuje, nic velikého nevykoná. Na reliéfu s podobiznou P. ekonoma Kamila Jaroše jsou vyryta slova, která ho sílila v utrpení i v oběti života: Bůh je láska.

Na tomto místě, jež nám denně připomíná cenu utrpení z lásky, vyrostlo též sladké ovoce utrpení — radost. Zde Msgre superior tlu-

močil p. arcibiskupovi upřímnou radost celého semináře z jeho významné návštěvy. K Msgre superiorovi se připojil projevem vděčnosti, lásky a oddanosti generální prefekt V. roč. vlp. Jos. Lukáš, který jménem bohoslovců předal p. arcibiskupovi vzpomínkové album s fotografiemi z biskupské konsekrace. Při tom řekl pan arcibiskup: „Já jsem vám zatím nepřinesl nic, ale máte můj slib, že seminář bude vždy na prvním místě v řadě mých pastýřských starostí. Moji bohoslovci nesmí trpěti hmotnými nedostatky ani jakoukoliv úhonu na zdraví. Je třeba odstraňovat i nepatrné obtíže, které mohou při studiu a v duchovním životě působiti rušivě jako kamínek v botě (scrupulus), je třeba zlepšovat zdravotní podmínky ke studiu potřebné, pokud je to dnes možné (Gratia praesupponit naturam). Je to důležité proto, aby v mém semináři přebývala vždycky čistá radost a spokojenost, abyste celý den při práci i při zábavě mohli v duchu zpívat slova žalmu: „Ecce quam bonum et quam jucundum habitare fratres in unum!“

Kéž milosrdný a dobrotivý Bůh zachová nám dlouhá léta tohoto arcipastýře, biskupa řádu, povinnosti a kázně, ale též apoštola lásky a nesmlouvavého hlasatele Boží pravdy! Stet et pascat in fortitudine tua, Domine, in sublimitate nominis tui!

KATOLICKÁ AKCE A KNĚZ

Přinášíme první část konference J. Em. p. kard. Josefa Pizzarda, prefekta Posv. kongregace seminářů a universit a pravé ruky Pia XI. ve všech otázkách týkajících se Katol. akce. Konference byla určena a také přednesena bohoslovcům, studujícím v Římě 4. ledna 1940 na Gregorianě. I dnes — ba právě dnes — cítíme bolestně její význam a žhavou aktuálnost. Sudťe sami!

Povinnost Katolické akce

Podporovat Katolickou akci a pomáhat jí je nyní povinností všech kněží, kteří jsou v duchovní správě. To zdůraznil Pius XI. ve své první encyklice „Ubi Arcano“, když řekl, že Katolická akce „patří k duchovní správě a ke křesťanskému životu“. To pak mnohokrát opakoval biskupům, kněžím a bohoslovcům. Totéž zdůraznil slavně vládnoucí papež Pius XII.

Ale když mám mluvit k mladým, kteří jsou zvyklí uvažovat a pátrat po příčinách věcí, udám krátce místo důkazů z autority několik vnitřních důvodů této povinnosti. Budu se přitom přesně držet samé podstaty katolického kněžství.

Katolický kněz je druhý Kristus. Má se proto utvářet podle vzoru Krista samého, věčného Velekněze.

Jak nám to představuje evangelium? Ježíš je apoštolem par excellence, „poslaný“ od Otce, „aby spasil, co zahynulo“ (Luk. 19, 10).

Evangelium nám také dává poznat, jakým způsobem plnil Poslaný od Otce své poslání.

Co bylo kněžství u Židů? Zřízení ještě nedokonalé. Kněží byli strážci chrámu, přísluhovatelé bohopocty. Jiné osoby byly pověřeny náboženskou výukou, výchovou lidu: byli to zákoníci, rabíni. A tito, naduti pýchou, zahalení ve své učitelské togy, vykonávali svůj učitelský úřad ve zdech synagogy, s výšky svých křesel, více obávání než ctění. Učitelé nechodili tedy k lidu, ale lid se musel tísnit pod jejich učitelskými katedrami.

Příklad a vyučování Kristovo

Také Ježíš přišel na tento svět, aby vyučoval: Rabbi — to jméno mu dal lid, a On je přijal. Na počátku svého veřejného života výslovně prohlašuje, že je poslán, aby vyučoval, aby hlásal evangelium: „Poslal mě zvěstovat evangelium chudým.“ (Luk. 4, 18.) Vyučování je první a nezbytný úkol apoštolátu.

Rabbi nazaretský však sleduje jinou metodu. Obnovuje tradici dávných pravých vyslanců Božích, proroků. Ježíš jde k lidu. On je Pastýř, který všude následuje své stáde. S oblibou znázorňuje dobrého pastýře, který běží přes lesy a srázy a hledá ztracené ovce. Takové je jeho zvláštní poslání, jak sám prohlašuje: „Jsem poslán k zahynulým ovcím domu israelského“ (Mat. 15, 24).

A proto nemá jeden pevný učitelský stolec. Káže sice v synagoze po vzoru židovských rabínů, ale jeho posluchačstvo není omezeno na jednu obec nebo jedno město. Ježíš je putujícím misionářem a všechny galilejské synagogy mohou naslouchat jeho hlasu. Sv. Matouš nám takto popisuje počátek Spasitelovy činnosti: „I obcházel Ježíš celou Galileji uče v synagogách jejich a hlásaje evangelium o království a uzdravuje všelikou nemoc i všeliký neduh v lidu. A roznesla se pověst o něm po celé Syrii. I přivedli k němu všechny chorobné..., i šly za ním veliké zástupy z Galileje a z Desítiměstí, i z Jerusalema a Judska a ze Zajordánska.“ (4, 23, 25.)

Sv. Lukáš pak nám vypravuje, že Ježíš, navrátiv se z pouště do Galileje „učil v jejich synagogách a byl veleben ode všech“ (4, 15), a když uzdravil v Kafarnaum tchýni Petrovu a mnoho nemocných a osvobodil četné soužené od ďábla, pravil obyvatelům Kafarnaum, kteří ho chtěli zdržet: „Také jiným městům musím zvěstovat království Boží, neboť k tomu byl jsem poslán.“ (4, 43.)

Evangelium nám udává jinou okolnost. Spasitel vztyčuje svou katedru, kdekoliv je možno osvětit duše, také mimo zdi náboženských shromaždišť, na jakémkoliv místě a v jakékoliv době. Synagogy se otvírají pouze v sobotu, ale Ježíš chce kázat každý den a každou hodinu, jakmile se jen naskytne příležitost. Synagogy jsou ostatně příliš těsné pro jeho posluchačstvo, kterého je bez počtu; a proto káže často pod širým nebem, na rozsáhlých polích, na březích jezera a na svazích hor. Jeho nejzávažnější kázání, které obsahuje celý program křesťanského života, nazývá se „horské kázání“, podle místa, kde Božský Mistr postavil svou katedru.

Sv. Jan, který vypravuje o cestách Ježíšových z Galileje do Judska přes Samařsko, představuje nám milého Spasitele, jak se, „unaven z cesty“, posadil u studnice Jakubovy. I okraj studně se stává pro něho katedrou, prostředkem k hlásání evangelia. Tam získává duši, která byla ztracena: ženu ze Sicharu.

Ježíš je Lékařem, který, i když není povolán k lůžku nemocných na duši, jde tam sám, aby je vyléčil. Sv. Matouš, když popsal několik zázraků Ježíšových a jeho cestu krajinami gerazenskými, vypravuje o svém vlastním povolání a o velkém pohoršení farizeů, protože, „když v domě stoloval, hle, mnozí celníci a hříšníci přišedše, stolovali s Ježíšem a s učedníky jeho“. Pohoršení takovýmto chováním Ježíšovým, tito puritánští pokrytci „řekli učedníkům jeho: ‚Proč jí mistr váš s celníky a hříšníky?‘ Ale Ježíš uslyšev to, řekl: ‚Nepotřebují lékaře zdraví, nýbrž nemocní.‘“ (9, 10—13.)“ A evangelista po vypravování o jiných činech Ježíšových, takto uzavírá svou zprávu: „Užtev pak Ježíš zástupy, pojal lítost nad nimi, že byli zmoření a povrženi jako ovce bez pastýře.“ (9, 36.)

Celé evangelium ostatně popisuje hledání, evangelisaci, dobývání duší, což Ježíš vykonával za cenu cest, únavy a útrap všeho druhu. Postup Kristův nám dává právo uzavřít, že kněžství jím založené zahrnuje jako podstatný prvek hledání, získávání, vyučování duší, což je nutným předpokladem k vykonávání liturgického a posvětného poslání.

Tato charakteristika křesťanského kněžství vyplývá nejenom z příkladu Krista, božského to vzoru každého kněze, nýbrž i z jeho nauky, z jeho rozkazu k těm, kteří byli prvními kněžími, ke Dvanácti. Jeho slova nemohou být výraznější: „Jdouce učte všechny národy: „jděte a učte“ (Mat. 28, 29): dříve než budete křtít, dříve než budete udělovat milost, je třeba jít k duším a učit je. „Jděte k zahynulým ovcím domu izraelského!“ (Mat. 10, 6): je třeba, aby apoštolové šli hledat a zachránit duše, které zbloudily na křivolakých stezkách bludu a hříchu, a povolát je znovu na cestu pravdy a spásy.

Tato myšlenka je zahrnuta v jiném vyzvání Kristově k apoštolům — totiž právě ve chvíli, když je povolával od jejich síti k apoštolátu: „Pojďte za mnou a učiním vás rybáři lidí!“ (Mat. 4, 19.) Křesťanský apoštolát bude tedy především duchovním rybolovem. bude usilovným hledáním a získáváním duší.

Příklad apoštolů

Tak tomu také vpravdě rozuměli apoštolé. Byli už od božského Vykupitele poučení a poslání po celé Palestině bez zlata a bez stříbra, bez mošny a bez dvojího obleku, bez obuvi a bez holi (Mat. 10, 9—10). Ale okruh jejich činnosti bude se musít brzy rozšířit. Po seslání Ducha Svatého „vyšedše hlásali všude“ (Marek 16, 20). Tento lakonický výraz evangelistův se vztahuje na celý časový úsek; je syntesí všeho prvotního křesťanského apoštolátu. je dobytím pohanského světa, je radostnou ozvěnou starého proroctví: „Po vší zemi se rozlehl jejich hlas.“ (Žalm 18, 5.)

Sv. Pavel, „okřídlený apoštol“, jak jej nazývá Chrysostom. praví o sobě: „Neposlal mě Kristus křtít, ale hlásat evangelium.“ (1. Kor. 1, 17.)

A vskutku jeho život — podobně jako život Dvanácti — je cele oddán hledání duší, aby je vzdělal a spasil. A jediné proto, aby ukázal tento svůj apoštolský úmysl, popisuje nám se svatou hrdostí své cesty, své útrapy, svá žalářování, svá ztroskotání, rány pruty a bičí, celou tu svou bolestnou a slavnou odyseu, která nemá rovnou v historii lidského hrdinství.

Usilovné hledání a získávání duší je tedy jednou ze známek pravého kněžství, kněžství katolického, proti jiným kněžstvím, i kněžství židovskému. Zatím co v různých jiných náboženstvích je kněz pouhým vykonavatelem liturgie, služebníkem kultu, v pravém náboženství musí býti po vzoru Ježíše Krista a apoštolů také hlasatelem

evangelia, vychovatelem, dobyvatelem duší. Slovo „apoštolát“, jak víte, vyjadřuje mnohé úkony, také úkon posvětný; ale ve svém významu nejobecnějším a dynamickém znamená hledání a získávání duší.

Katolický kněz, „druhý Kristus“, musí být apoštolem i v tomto posledním významu. Pius XI. pravil v památné audienci, udělené 12. března 1936, římským bohoslovceům, kteří navštěvovali kurs Katolické akce: „Apoštolý jste a budete jimi ještě více zítra pro kněžství, které je v podstatě apoštolátem. Když vidíme, jak se uskutečňuje duch apoštolátu a jak se stále více realizuje a prohlubuje, jakožto základní prvek samého kněžství, pak se náš duch rozevírá k stále širším obzorům.“

Nechť tato evangelická pravda hluboce pronikne duší každého kněze a stane se plamenem, který rozehřívá, osvětluje a zapaluje! A pak tento náš svět, z velké části zpohanštělý, bude znovu dobyt pro Krista.

Spolupráce laiků

Milí jinoši, mohli byste mi říci: Souhlasíme: Ale nač spolupráce laiků? Odpovídám: Ta je zrovna tak nutná ve století dvacátém, jako byla nutná v prvních dobách Církve.

Už od počátků křesťanství, ještě v samých dobách apoštolských, najdeme po boku Dvanácti a jejich prvních nástupců, kteří rozšiřují evangelium a přisluhují svátostmi, muže, mladíky, ba i ženy a dívky, kteří jim velkodušně pomáhají, aby usnadnili jejich kněžskou práci. Je známý výrok sv. Pavla, častěji vzpomenutý papežem Piem XI., který právě z něho vyvodil definici Katolické akce: „Pozdravujte ty, kteří se mnou spolupracovali při hlásání evangelia.“ Jak tehdy, jako mnohokrát v běhu staletí, tak zvláště za našich dnů pro mimořádné a těžké nesnáze potřebuje kněz pro své vznešené poslání spolupráce laiků. Mnohé kraje, i když je nazýváme sice křesťanskými, jsou v poměrech snad horších než některé pohanské země, kde uprostřed ohavností všeho druhu přece jenom existuje kult Nejvyšší Bytosti a úcta k rodině a jistá přirozená čestnost. Naproti tomu je v našich křesťanských městech úcta k Bohu a úcta k rodině často popírána a skoro bourána nejzvrácenějšími teoriemi a pomocí materiálních prostředků, zaměřených velmi často ke zkáze mládeže.

Nuže, jako první apoštolé Kristovi používali laiků, aby šířili „dobrou zprávu“, jako naši misionáři užívají dnes hojně laických katechistů, tak i v našich krajích jsou kněží dnes nuceni uchýlit se

k laikům, aby jim byli nápomocni v kněžském poslání, aby tak mohli provést dílo pravé křesťanské obnovy.

Tato nutnost nevyplývá pouze z důvodu početného — totiž z nepoměru mezi počtem kněží a dnešními apoštolátními potřebami — nýbrž také z důvodu psychologického. Kněz již dnes není ve skutečnosti více způsobilý k tomu, aby pronikl do určitých prostředí, která jsou proti němu zaujata nebo k němu mají nedůvěru. Taková prostředí se vyléčí jedině tak, že tam vneseme dobrý kvas Kristův; ale ten tam nemůže vnést nikdo jiný leč ten, kdo v tom prostředí žije. Tak to dělávali ubozí otroci, kteří vnesli Krista až do samého domu císařova.

Bude tedy potřeba, aby se v každém prostředí (dělnickém, rolnickém, studentském, odborném) našly duše opravdově a intenzivně křesťanské, které by měly sílu dobrého kvasu, chuť soli, zářící jasnost světla. Budou to právě křesťanští dělníci, kteří budou mít nejlepší předpoklady pro to, aby vnesli Krista znovu do dělnického prostředí, a budou to křesťanští studenti, kteří budou nejzpůsobilejší k tomu, aby byli apoštoly v prostředí studentském. Podobně se to může říci o průmyslnících, bankéřích atd.

To také jasně naznačil vládnoucí papež Pius XII. ve své zajímavé promluvě 14. dubna minulého roku (1959) k Mezinárodnímu svazu sdružení katolických žen: „Apoštol — tak pravil —, aby došel sluchu, nesmí mluvit k představitelům nějakého abstraktního lidstva, jež by patřilo všem zemím, všem časům a všem povoláním. ale musí mluvit k určité skupině svých bližních takového věku, v tom kraji a takového stupně sociálního žebříčku.

Katolická akce je tedy akce laiků, ale pro nadpřirozený cíl se nemůže rozvíjet bez kněží.

Základy naší povinnosti

Laici mohou tedy poskytnout velmi cennou a dnes musíme říci vpravdě nutnou spolupráci na kněžském apoštolátu.

V této nutnosti je zahrnuta povinnost Katolické akce pro klerus, pokud je totiž K. A. podle známé definice Pia XI. „spoluprací laiků na apoštolátě církevní hierarchie“. A vsutku, je-li klerus povinen užívat všech možných a nutných prostředků ke spáse duší, nemůže opomenout Katolickou akci, která patří mezi prostředky nejúčinnější a nejlépe odpovídající nutnostem současné doby.

Klerus by měl ostatně povinnost věnovat se Katolické akci, i když by zde nebyla prohlášení a rozkazy papežů a církevní hierarchie.

Ale tato povinnost, která — jak bylo dokázáno — plyne ze samé podstaty katolického kněžství, jeví se ještě naléhavější pro neodvratná svědectví papežů od Pia XI. do Pia XII. Omezím se kvůli stručnosti jen na nynějšího svatého Otce, slavně panujícího. Ve své první encyklice „Summi Pontificatus“ postavil do jasného světla dnešní nutnost Katolické akce. Píše: „Když musíme se zármutkem pozorovat nepoměr mezi počtem a úkoly kněží, když vidíme i dnes uskutečňovat se slova Spasitelova: ‚Žeň sice mnohá, ale dělníků málo‘ (Mat. 9, 37; Luk. 10, 2), tu se nám jeví spolupráce laiků na hierarchickém apoštolátě, spolupráce početná, oživená planoucí horlivostí a velkomyslnou oddaností, jako cenná výpomoc při práci kněží, a ukazuje možnosti vývoje, jež opravňují k nejkrásnějším nadějím. Modlitba Církve k Pánu žní, aby poslal dělníky na vinici svou (Mat. 9, 38; Luk. 10, 2), byla vyslyšena způsobem přiměřeným potřebám přítomné doby, a výborně nahrazuje a doplňuje energie, často zaměstnané a nedostatečné, kněžského apoštolátu. Nadšený šik mužů a žen, jinochů a dívek, poslušný hlasu svatého Otce a směrnic svých biskupů, zasvěcuje se se vším žářem svých srdcí pracím apoštolátu, aby přivedl zpět ke Kristu masy lidí, kteří se od něho odloučili.“

A na to se obrací svatý Otec k průkopníkům Katolické akce se svým otcovským pozdravem, se svými vřelými díky a se svou důvěryplnou nadějí.

Katolická akce a kněžská povolání

K uvedeným důvodům, z nichž jsme vyvozovali povinnost Katolické akce pro klerus, druží se dnes v mnohých krajích i jiný důvod, rázu sice nahodilého, ne však proto méně významného.

Katolická akce je také žádoucí pro zajištění kontinuity samého kněžského stavu. V mnohých krajích věnovat se Katolické akci znamená pro kněze připravovat si vlastní nástupce ve svaté službě. Stojíme dnes tváří v tvář politováníhodnému zjevu rostoucího nedostatku kleru. Jsou kraje, kde nám biskupové říkají: Nemůžeme zřídit semináře, protože nemáme ani rektora, ani profesory.

S druhé strany nedostatek kleru je skoro vždy úměrný neduživosti Katolické akce.

Zkušenost z mnohých míst nás poučuje, že kde je Katolická akce v rozkvětu, tam také květou kněžská povolání; a obráceně: jestliže Katolická akce je neduživá nebo vůbec neexistuje, pak se pocítuje stále bolestnější nedostatek kleru.

Někdy se říká: chybí nám Katolická akce, protože je málo kleru. Budiž; ale tento bludný kruh nemůže se prolomit jinak než rozvojem, byť i povlovným, Katolická akce, která pak dá povolání. Radostná zkušenost z mnohých zemí potvrzuje tuto pravdu. Jako prefekt Posvátné kongregace pro semináře, pokládal jsem za svou povinnost připomenout tuto pravdu v dopise právě zasláném episkopátu v různých končinách Latinské Ameriky, s plným schválením svatého Otce Pia XII.

Papež Pius XI. v encyklice „Ad Catholici Sacerdotii“ s radostí konstatoval, že Katolická akce již přinesla četná kněžská povolání, která byla vzbuzena, vyrůstala a uzrála v lůně Sdružení katolické mládeže. Tento motiv byl zesnulému papeži tak drahý, že vícekrát vyjádřil své uspokojení nad těmito radostnými výsledky Katolické akce.

Jan Schuster CSsR.:

APOŠTOLAT A MODERNÍ DOBA

Je velkým uměním postavit se tak k současným myšlenkovým proudům, abychom na jedné straně nezapřeli zděděnou pravdu a na druhé se zase nezřekli práva „mluvit do života“ — jak říká P. Urban O. F. M. Proto se dnes mnoho píše a mluví o nových methodách apoštolátu a konají se rozmanité pokusy, aby se docílilo co nejlepšího způsobu, jak vniknout do myšlenkového světa moderního člověka, jak obrátit jeho pozornost k nadpřirozenu.

V tomto apoštolském průkopnictví vede Francie, a to jak po stránce theoretické (skvělé pastýřské listy kardinálů: Suharda a Saliège) — tak po stránce praktické (první apoštolové v továrnách atd.). Avšak i u nás se ozývají hlasy po neodkladném řešení vyvstálých problémů.

Všeobecně se zdůrazňuje, že současná pastorace musí být opět:

pastorací apoštolskou,

dále: co nejvíce individuální,

konečně pokud možno specialisovanou.

Jak se tyto vlastnosti uplatňují a jaký mají význam? Toť účelem těchto několika řádků.

Duševní zrak dnešního lidstva je obrácen k hmotným hodnotám více než kdy jindy. Pozorujeme vůbec odklon od veličin smysly nevnímání k hodnotám smysly postižitelným a okamžitě uplatnitelným. Jest to onen duch praktického amerikanismu, který zachvátil celé lidstvo. Lidem nezbyvá čas na věci duchovní, nebo je jako nevyčerpání opomíjejí. Proto i většina našich katolíků ani nejde do kostela a s knězem se dostanou do styku jen právě při oddavkách. Nadobro jsou pryč ty doby, kdy se lid hrnul za knězem. Chceme-li aby dnes naše pastorace byla účinná, nelze již déle na lid čekat,

musíme k němu. Jinak se vydáváme nebezpečí, že lid se požene dále kolem nás: do divadel, do kin, na sportovní hřiště, na weekend... a my, kteří jsme měli být rybáři lidí — budeme rozprostírat nadarmo síť svých slov v prázdných a pustých prostorách našich kostelů.

Jak však může dnes kněz za lidem, když je přímo zavalen všemožnou prací? A i kdyby se vydal na cestu za prchajícími stádem, nebude jeho námaha marnou? Nezanikne jeho hlas ve vřavě tisíců hrdel, nebude i on nakonec proudem stržen a povalen na zem?

Situace nebyla o nic lepší, když vyšli první apoštolové hlásat evangelium. Přece však přemohli celý pohanský svět. To proto (pozorováno lidskýma očima), že nepůsobili sami, nýbrž měli tolik pomocníků, kolik křesťanů získali. Křesťané starověku se nikdy nestranili veřejného života, i oni byli obchodníky, rolníky, vojáky, otroky..., ale právě proto, že žili „ve světě, ale nežili životem světa“, právě proto se stali jasnými pochodněmi pravdy a lásky Kristovy. Více než slovem hlásali křesťanství svým příkladem a životem. Byli „svědky Kristovými po vší zemi“ (Sk. op. 1, 8).

I dnešní doba, která se odkřesťanila, potřebuje podobného léku. Dnes nestačí k probuzení zaslepených duší pouhé slovo, dnes je potřeba živého příkladu pravých křesťanských ctností, dnes potřebujeme živého příkladu křesťanského života, žitého do všech důsledků. Musíme moderním pohanům ukázat, že život dle evangelia není ubíjením sebe, nýbrž že je životem krásným, protože plným a plodným. To právě dokázali první křesťané, a tím přemohli pohanství, jen tak zvítězíme i dnes nad vlnou novodobého pohanství. Musíme se proto vrátit opět k apoštolské pastorači: vychovat si laické pomocníky, přetvořit hrstku věrných v pravé apoštoly. Skrze ně pronikne jejich hlas všude. Laický apoštolát, zvl. laický apoštolát organizovaný v KA, je dnes nevyhnutelným a nepostradatelným pomocníkem kněží.

Cinnost laických apoštolů však neosvobozuje kněze-pastýře od skutečné individuální péče o každou duši. Ve velkých městech zůstane ovšem při dnešním nedostatku kněží laický apoštolát hlavním spojovatelem mezi knězem a farníky, avšak i zde bude ideálem bezprostřední styk faráře s každým jednotlivcem. „Říká se, že farář je pastýřem... Je jím však jen dle jména, jestliže nezná své ovce. Toto otcovství, tento pastýřský úřad zahrnuje v sobě povinnosti; z nichž první, základní, je poznání, osobní styk s farníky.“¹⁾ O potřebě pastorace „od rodiny k rodině, od osoby k osobě“ svědčí ostatně hlasy četných duchovních správců i v našich zemích, hlavně v pohraničí (na př. L. Bláha v článku: My v pohraničí DP IV, 89). „Nezbývá nám nic jiného, než jít od chalupy k chalupě,“ doznávají ti, kdož se dostali do styku těchto oblastí. A skutečně návštěva duchovního správce u svých farníků je považována za jednu z hlavních povinností farářových. Kardinál Saliège na př. nazývá methodicky prováděnou farní návštěvu „základní a nenahraditelnou povinností farářovou“.²⁾

¹⁾ Myšlenky J. E. kardinála Saliège. Český překlad v Dobrém Pastýři (DP) IV, 56: článek: „Současná doba“.

²⁾ Myšlenka z téhož článku: DP IV, 56.

Je sice pravda, že tento způsob pastoraice klade velké požadavky na duchovní správce, avšak ovoce této činnosti je přehojné. Stačí si jen přečíst referát o praxi farních návštěv ve Švýcarsku, abychom poznali jejich význam pro duchovní život. Farář přichází tam do rodiny častěji do roka a naskýtá se mu tak příležitost promluvit si nenuceně a upřímně s každým osadníkem. Výsledek: dnes mají ve Švýcarsku poměrně desetkrát tolik kněžských povolání, než je tomu v našich zemích, a náboženský život je tam v opravdovém rozkvětu.³⁾

Skutečně: taktně, vhodně, ale při tom důsledně prováděná farní návštěva se může stát vydatnou pastorační pomůckou i v našich dnešních poměrech. Všimněme si jejích kladů.

Předně řeší jeden z nejtěžších problémů současné doby: problém útěku duší od kněze. Lid se vyhýbá knězi, nebo lépe nemá čas ani příležitost se s ním setkat. Nezbyvá tedy nic jiného, než aby farář šel za svými ovcemi.

Dále: návštěva kněze-faráře v rodině jest mimořádnou a proto jaksi slavnostní událostí. Katolík dnešní doby, i kdyby byl jen matrikovým katolíkem, váží si kněze a pokládá jeho příchod do své rodiny vždy za určité vyznamenání. Záleží jen na knězi, jak dovede tohoto vlivu využít. Naskýtá se mu vhodná příležitost k poučení. Lidé se rádi svěří se svými bolestmi a kříži někomu, od něhož mohou očekávat vlídné slovo, případně otcovskou radu. Jak širé pole se zde otvírá pro duch. správce, aby poukázal na cenu dobrého života, aby se zmínil o krásě oběti, rozhovořil o velikosti kněžského povolání... Taková slova, pronesená v domácím prostředí, nevymizí tak brzo z mysli posluchačů: zůstávají s nimi jaksi v domě a vybavují se častěji mezi dnem...

Konečně tyto návštěvy poskytnou knězi mnohé, co potřebuje pro dobré vedení farnosti: získá si tímto způsobem brzo přehled po svém působišti, seznámí se s prostředím, v němž žijí jeho farníci, sezná dobře jejich sociální postavení. Jak docela jinak bude moci z kazatelny hlásat evangelium, jestliže již předem bude vědět, co jeho farníci nejvíce potřebují. Jak docela jinak mu budou oni naslouchat, budou-li přesvědčeni, že k nim mluví někdo, komu jejich blaho leží opravdu na srdci. Toť několik poznámek k individuální pastoraici v dnešní době.

Pastorace moderní doby však musí být též aspoň do určité míry specialisovaná. Dnes se vše specialisuje. Vznikají nové vědní obory a technický pokrok si vyžaduje též lidí co nejvíce „zapracovaných“. Tito lidé jako by žili v jiných světech, do nichž nemá přístupu „nezasvěcený“. Proto i pastorace dnešních dob musí hledat cesty, jak proniknout do těchto světů. Pokud v tomto směru se na poli pastoraice něco podniklo, vždy to znamenalo určitý úspěch. Vzpomeňme, jak krásných výsledků, dosažených na odborových exerciciích. Začalo se dokonce i s pravidelnou duch. správou lidí z určitého zaměstnání. Na př. v New-Yorku existuje dnes jakási „fara umělců“ u kostela sv. Malachiáše. Její správce P. O. Reily zde shromažďuje několik set katolických artistů, které přetvořuje v oprav-

³⁾ Referát v DP IV., str. 144.

dové apoštoly. O jeho požehnané činnosti se dočítáme utěšených zpráv.⁴⁾ Čím dále budeme víc a více potřebovat takto speciálně zapracovaných duch. správců, kteří by dovedli dokonale vniknout do myšlenkového světa svých oveček.

To jsou některé z potřeb novodobého apoštolátu: potřeby naléhavé a potřeby obrovské. Přihlíželi jsme však k jejich řešení jen po stránce lidských možností. Proto snad podaná situace vyhlíží tak neutěšeně. Nemusíme se však obávat: nad během událostí bdí Bůh a se zvláštní pozorností řídí osudy své Církve. Jistě nedopustí, aby utrpěla úhony nebo škody. Nebojme se, nejsme posledními pracovníky na vinici Páně. S důvěrou a odvahou napněme všechny své síly.⁵⁾ Bůh vzbudí své Církvi opět služebníky četné a služebníky svaté.

R O Z H L E D Y

STANOVY ITALSKÉ KATOLICKÉ AKCE SCHVALENY SV. OTCEM

J. Em. kardinál Luigi Maglione, státní sekretář Jeho Svatosti, zaslal v létě 1940 J. Em. kardinálu Luigi Lavitrano, předsedovi kardinálské komise pro italskou Katolickou akci, list tohoto znění:

„Už od počátku svého pontifikátu shlížel svatý Otec Pius XII. se zvláštní oblibou na ty své milé syny, kteří se v katolickém světě „zasvěcují se vším žářem svého ducha apoštolátu“, a neopomenul využít každé příležitosti, aby znovu osvědčil svou otcovskou důvěru, kterou skládá do velkomyslné spolupráce laiků na hierarchickém apoštolátě, spolupráci to, která pro svou planoucí horlivost a ušlechtilou oddanost, dává vzejít jitřence nejkrásnějších nadějí v lůně Církve Boží.

Odvolává se na podivuhodnou činnost, kterou na tomto poli vyvinul jeho ctihodný předchůdce blahé paměti, nynější svatý Otec zdůrazňuje zvláště jednu věc, aby totiž Katolická akce — jediná

⁴⁾ Více v časopise Na hlubinu XXII, str. 112.

⁵⁾ Pomysleme jen na slova J. Exc. Dr Hloucha: „Není nic radostnějšího, než se udít ve službě toho, jenž z lásky k nám zemřel.“ (Praxe nedělních cvičení.) Radost z oběti kněžského života vlévá též příklad P. Jana M. Poppeho, jehož heslo: „Raději zemřít, než sloužit Bohu polovičatě“ — by mělo být heslem kněží dnešní doby. Potřebujeme mnoho kněží, ale ještě více potřebujeme celých a svatých kněží. Více: Na hlubinu: článek P. Stanislava Špurka CSsR: „Dr Edvard Poppe“. Na hlubinu 1948 (XXII), str. 127n.

ve své podstatě, mnohotvárná ve svých způsobech, podle potřeb a okolností různých krajů — odpovídala ve všem stále více a stále lépe svým nejvyšším cílům: vytvářet cele křesťanská svědomí pro příchod království Božího do světa.

Význačným důkazem otcovské starostlivosti Náměstka Kristova v této záležitosti bylo jmenování kardinálské komise v Itálii pro vrchní vedení Katolické akce, za účelem usnadnit, urychlit a zabezpečit apoštolát laiků.

Jako první vzácný plod usilovné snahy nejdůstojné komise, předložila Vaše Eminence svatému Oci nové stanovy Katolické akce italské, jimž Jeho Svatost udělila své nejvyšší schválení, neboť shledala, že odpovídají současným poměrům a zvláštním potřebám katolické činnosti v Itálii.

Jeho Svatost též chová pevnou důvěru, že Katolická akce italská, od nynějška ještě úže spjatá s církevní hierarchií v osobě biskupů a farářů, bude moci dostát se stále větší účinností svým vznešeným úkolům.

Vznešený Velekněz, jsa rád, že může pronést slovo pochvaly a povzbuzení k těm, kteří zasvěcují své snahy do služeb apoštolátu, nepochybuje, že Katolická akce italská, posílená novým uspořádáním, bude i dále přinášet pod znamením kříže vždy vzácnější ovoce dobra pro duše.

Jsouc vděčna nejdůstojnějším členům kardinálské komise, posílá Jeho Svatost ze srdce jim, a také nejdůstojnějším p. biskupům, horlivým farářům, zasloužilým duchovním rádcům a vedoucím a všem členům své zvláštní apoštolské požehnání, které posiluje všechna a každé zvlášť z oněch žhavých apoštolátních předsevzetí, jimž nemůže chyběti Boží pomoc a Boží odměna.“

KATOLICKÁ AKCE V ITALII

F. U. C. I. — Federazione universitaria cattolica italiana — to je název vysokoškolského odboru italské Katolické akce. Její ústředí je těsně u Vatikánu na Largo Cavalleggeri 33. Budova není sice nová, ani kanceláře FUCI nejsou ve srovnání s ústředím KA italské příliš moderní — ale je tam opravdové apoštolské nadšení. FUCI pracuje podobným způsobem, jakým začíná v poslední době pracovat naše Akademická liga. Ovšem oni jsou již značně dále. Mají také k dispozici více pracovních sil a prostředků, které jim práci usnadňují. Vydávají čtrnáctideník RICERCA, který přináší všeobecné zprávy a informace jak ze světa studentského a vysokoškolského, tak ze světa katolického vůbec. Mimo to mají více publikací, které se věnují otázkám speciálním. Pro práci v jednotlivých skupinách mají

podobně jako u nás informační brožurky, jako „Co je FUCI“ a pod. Z pera svého duchovního vedoucího, jímž je bývalý profesor na theol. fakultě Boloňské university, který byl pro práci mezi vysokoškoly zvlášť uvolněn, vydali několik pěkných knižních publikací o základních náboženských otázkách. Když jsme je při svém pobytu v Římě navštívili, byli jsme srdečně přijati a podrobně informováni o jejich práci. Projevili jsme přání navázat s nimi bližší styky, abychom se mohli od nich něčemu přiučit, avšak dověděli jsme se, že podobné styky zde již jsou a že si dopisují s naší SKA, s Ligou a s jednotlivci, s nimiž se seznámili na konferenci Pax Romany. Srdečně se s námi rozloučili a darovali nám ukázky všech svých časopisů a publikací.¹⁾

Zvláštní institucí italské KA, kterou u nás nemáme a v dohledné době asi mít ani nebudeme, je Filmové ústředí KA. Původně — jak jsme při své návštěvě byli informováni — bylo to jen jakési pasivní ústředí pro kritiku filmů. Dnes je to ústředí, které samo filmy vyrábí a má veliké a krásné plány do budoucna. Prvním filmem tohoto ústředí byl film o sv. Otci: „Pastor angelicus“, který byl vyroben za války. Měli jsme možnost spatřit část tohoto filmu. Má vcelku ráz reportážní. Jsou to záběry z denního života sv. Otce. A přesto, že dnes je film již poněkud zastaralý a snad po technické stránce nedosti dokonalejší, přece je to celkem velmi zdařilý pokus přiblížit obrazem a slovem vzácný zjev římského Velekněze všem věřícím, kteří by jinak neměli možnost sv. Otce spatřit a slyšet. V poslední době se připravuje jiný film o sv. Otci s názvem: „Válka proti válce“, který má informovat širokou veřejnost o neúnavném úsilí nynějšího sv. Otce o světový mír. Dále pak jsou na programu filmy katechetické, které by i pro nás měly veliký význam. Všichni toužíme po tom, abychom tyto filmy mohli i u nás spatřit. Filmové ústředí také buduje vlastní promítací sály, kterých má po celé Itálii několik set. K dispozici má také čtyři speciálně zařízené autokary — jakési to putující biografy pro odlehlé farnosti. Kritiku filmů provádí ústředí podobně jako u nás klasifikací jednotlivých filmů. Také vydává velmi pěkný časopis Rivista del Cinematografo. A jak jsem již podotkl, má veliké plány do budoucna. A co naše plány? Splníme je? S pomocí Boží a svým nadšením jistě. Je třeba navázat styk s katolíky celého světa, učit se od nich a co je možno, to i doma uskutečnit.

J. H.

„Kde je totiž Církev, tam je i Duch Boží; a kde je Duch Boží, tam je Církev a všechna milost. A Duch je pravda.

(Sv. Ireneus kolem r. 140—202, Adv. haereses.)

¹⁾ Publikace jsou v pražském semináři k dispozici k nahlédnutí a případným zájemcům můžeme je zapůjčit.

BOHOSLOVECKÁ KRONIKA

PRACOVNÍ KONFERENCE BOHOSLOVců O KATOLICKÉ AKCI

Po dohodě s olomouckými bohoslovci se rozhodla Sušilova literární jednota brněnských bohoslovců uspořádat v náhradu za letošní celostátní bohoslovecký sjezd „Pracovní konference bohoslovců o KA“, a to ve dnech 4.—9. září t. r. v sanatoriu sv. Rafaela na Moravci (okres: Nové Město na Moravě). Záštitu nad konferencemi přijal J. E. nejdůstojnější pan biskup brněnský Msgre ThDr Karel Skoupý.

Ústřední thema: Katolická akce — živý Kristus.

Themata referátů:

5. září: Co je a není KA
KA mládeže — všeobecně, zvl. zemědělské
6. září: KA studující mládeže
KA pracující mládeže
7. září: Nové theologické problémy
Bohoslovec a literární činnost

O zpracování a přednesení themat byli požádáni:

ThDr J. Botek, Bratislava
ThDr S. M. Braito OP, Olomouc
ThDr Alexander Heidler, Praha
P. A. Med, Fryšták
Prof. P. Dominik Pecka, Brno
P. Alois Pekárek, Bořitov
Dr Mečislav Razik, Praha
P. Josef Soukop, Brno
ThDr Jan Ev. Urban, OFM, Praha

Denně dvě přednášky, jedna dopoledne, jedna odpoledne; ke každé přednášce je připojen koreferát s debatou. — Ve volné době vycházky, koupání. — Večerní program: Úzký film, táborák, hudební večírek, večerní adorace.

Zahájení v sobotu 4. září 1948 ve 20 hod. — Závazné přihlášky se zálohou 50 Kčs přijímá do 1. července 1948 „Sušilova liter. jednota bohoslovců“ v Brně, Antonínská 1. V případě, že by se konference nemohla uskutečnit, bude záloha vrácena. Přihlášeným bude zaslána legitimace na poloviční slevu na dráze. Denní penze: 50 Kčs. Dne 8. září celodenní výlet, podle možností s prohlídkou hradu Pernštejna. — Zakončení 9. září ráno. — Potravinové lístky s sebou.

Dopravní spojení:

- a) Na trati Brno—Jihlava: přestup ve Studenci, výstupní stanice Velké Meziříčí. Autobus z Vel. Meziříčí na Moravec odjíždí v 18 hodin.
- b) Na trati Brno—Havlíčkův Brod: výstupní stanice Rožná n. Pernštýnem. Autobus na Moravec odjíždí z Rožné rovněž v 18 hodin.

K účasti na pracovní konferenci jsou srdečně zváni bohoslovci všech seminářů a zvláště kněží pracující v KA.

Po uplynutí čtvrtstoletí od ustavení KA Piem XI. zvykli jsme si na stesky, že se o KA více mluví, než aby se prováděla. Proto jakýmsi ospravedlněním těchto rádek může být nanejvýš to, že chtějí být faktickou poznámkou k úkolu bohoslovců.

Cápe se, že neposlední příčinou dosavadního neveselého stavu KA u nás jest vedle nedostatku zájmu hlavně nedostatek správného pojmu a představy, jak by moderní KA měla vypadat. Stále se nám jaksi nechce opustit úlohu konservátora našich katolických spolků, toho spolkaření, divadel, her a poutí a vím já čeho ještě... Ale ano, čte se i Písmo sv., konají se přednášky — všechno to je hezké, ale uvědomme si, že to dnes nestačí, jak to i cítíme; je tu ostatně také hrozba Damoklova meče. — Co nám tedy chybí? Je třeba zavádět, všude zavést výbojný, moderní typ Cardijnovy IOC, jež jest hnutím specialisovaným, životným. A tu si přiznejme upřímně, že — přestože jsme toho nemálo o tom slyšeli — zůstává nám to španělskou vesnicí. Slyší-li tak milý bohoslovec mluvit o IOC, pokládá to obyčejně za exklusivní záležitost několika jednotlivců, jako je třeba zaliba v rybaření, v šachu či ve skautingu. Jaképak krámy, on je přece starý Eskymák, aby si tak nevěděl s mládeží rady! — Tož, poradí si třeba, ale hodil přes palubu zkušenosti a metodu úspěšného, statistického hnutí, jež jde nezadržitelně na výboj.

Proto se obracím předně na ty nečetné spolubratry v seminářích, kteří věc chápou a případně už pracují postupem IOC: informujte, neúnavně zaslavujte v rekreaci anebo i ve zvláštní přednášce všechny své ostatní spolubratry, aby si o tom získali názornou představu a opatřte jim informační brožury ze Slovenska. A všechny ostatní, v seminářích i na kaplankách, důrazně prosím, aby se otevřeli tomuto novému způsobu činnosti a radím jim, aby si obstarali pro sebe i pro příští průkopníky ze zmíněných brožurek, zvláště „Schôdzka priekopníkov“ a „Anketa“ (expeduje Ústřed. katol. kanc. v Bratislave, Kapitulská 5); česky znám sešit „Jak začít“ z r. 1945.*) Myslím, že by nebylo nemožné všem bohoslovcům dobré vůle rozjet se na tyto prázdniny již s předsevzetím zapracovat 2—5 průkopníků ve své obci, městě. V každém případě musíme do toho uvést sami sebe, abychom po vysvěcení dovedli účinněji (výbojnými prvky kontroly vlivu a ankety) plnit úkol pastýřský, který dnes spočívá v hledání ne jedné, ale spíše devětadevadesáti ztracených ovcí ze sta.

Nemohl jsem zde vše vykládat per longum et latum, ale už budete vědět, jak se informovat. Jen třeba jednat! Hora ruit! Zbude-li čas, zahrajte si s mládeží woleyball, udělejte výlet — tím lépe, ale nezapomenout, že hlavní bude, mít několik průkopníků, formovat elitu.

Závěrem jen upozorňuji na málo využívaný způsob apoštolátu: udržovat (písemný) styk aspoň s několika bývalými spolužáky a s kamarády; dále, uložit peníze (jsou-li!) do knih a brožur a soustavně je půjčovat — zřídít případně i knihovničky kroužků.

*) V brněnské diecési vychází „Průkopník katol. mládeže“ a je vychováváno a pracuje na 2000 průkopníků KA mládeže.

Jen to jsem vám chtěl, drazí bratři, říci před prázdninami a očekávám, že něco takového vám vnukne letos Duch sv., vanoucí v této době, naléhavěji a „moderně“. „Et renovabis faciem terrae!...“

Vladimír Sokol.

Ze seminářů.

Praha — Litoměřice. O velikonočních litoměřičtí stanuli ve stínu litoměřické katedrály, aby posloužili jí a jejímu biskupovi v době největších svátků církevního roku. Teprve na Bílou sobotu se začali rozjíždět do svých domovů.

Do semináře jsme se vrátili 12. dubna. Příští neděli jsme byli u sv. Víta na pobožnosti za kněžský dorost, kterou měl sám ndp. arcibiskup před lebkou sv. Vojtěcha. 25. dubna byl přivezen tento drahocenný ostatek do seminárního kostela, kde pak sloužil ndp. arcibiskup pontifikální mši sv. Večer po pontifikálním požehnání ndp. generálního vikáře byla lebká sv. Vojtěcha odnesena za zpěvu žalmů do seminární oratoře, kde byla celonoční adorace kněží a bohoslovců. V sobotu ráno jsme po slavné mši sv. doprovodili sv. Vojtěcha v superpelicích před seminář, odkud za zvuků svatováclavského chorálu odjížděl do svého kostela na Novém městě pražském. V neděli 25. dubna bylo u sv. Víta zakončení svatovojtěšských oslav, které měl ndp. biskup Eltschkner. Téhož dne večer byl v semináři promítán film: Píseň o Bernarděttě, který se všem vryl do hloubi duše. 24. dubna nás ndp. kanovník Stříž seznámil s La-Saletton svou přednáškou se světlými obrazy.

A pak přišly kruté časy pro polyfonní sbor, příprava májových pobožností.

4. května zavítal ndp. arcibiskup znovu do našeho kostela. Tentokrát však ne k nám, nýbrž k těm malým i větším, aby jim udělil sedmero darů Ducha sv. A tak vyrostla před našimi zraky nová řada bojovníků Kristových.

Zasloužilý předseda Fakultního spolku katol. bohoslovců v Praze, bratr Vladimír Rudolf, se vzdal ze zdravotních důvodů všech svých funkcí. Ač neradi, přijali jsme jeho resignaci. Za jeho obětavou práci Zaplať Pán Bůh!

Litoměřičtí bohoslovci zvou všechny své spolubratry, zvláště z Čech, na Dny bohoslovců, které se budou konati ve dnech 30. června a 1. července v poutním místě Bozkově u Semil. Bude to malá náhrada za sjezd bohoslovců, který se měl konat letos v Praze. Poutí, spojenou se Dny bohoslovců, chtějí litoměřičtí bohoslovci poděkovat Panně Marii za jmenování svého nového arcipastýře a za znovutevření litoměřického semináře. Dá-li Pán Bůh, zúčastní se Dní bohoslovců i J. E. ndp. biskup litoměřický Dr. Štěpán Trochta. Přihlášky zašlete do 21. června t. r. na: Bohoslovceckou jednotu Chlumčanský, litom. bohoslovců, Praha XIX, Sadová 3, seminář.

České Budějovice. Než se rozejdeme na tříměsíční prázdniny, utvořme si plán, kterak je prožijeme. Polní či lesní práce, cestování a nějaká ta pouť nebo

sjezd. myslím, že ještě není všechno, co se očekává od bohoslovců v době Katolické akce. Slyšel jsem zajímavou větu: „Katolická akce, to je především dobrý farář“, který se neomezuje pouze na to, aby své ovečky pásal jen na faře a stříhal, avšak který jde za nimi a pracuje pro ně, aby jim dal co nejvíce. Totéž bych aplikoval na každého bohoslovce. Budou exercicie. Máme ve svém kraji a v okolí plno známých a víme, k jakému stavu patří. Vybidněme je a zprostředkujeme jim účast na duchovních cvičeních! Tam se zrodí nový katolický život. Nemohli bychom se také věnovat mladým v SKM nebo ve formě Katolické akce mladých?

„Pochopíme svou misijní povinnost jako kněží, když ji nepochopíme v semináři?“ četl jsem v třetím čísle ČKB. Nuže, dokud se ještě těšíme seminářské přízni, zkusme, kolik je to práce, kolik Boží pomoci si nutno vyprosit k tomu, aby se úhor v jediné lidské duši změnil v úrodné pole. Snad potom pochopíme situaci svých bratří v misijních zemích. Ostatně u nás na tom nejsme o mnoho lépe. Také nesmíme zapomenout, že budeme pracovat na takové vinici, jakou nám předají naši předchůdci. A nešlo by na tom ještě něco změnit, nežli nás vysvětlí?

Odloživše jakoukoliv osobní prestiž a s ctností opatrnosti, pamatujme, že Dobrý pastýř nás potřebuje jako nástrojů. Proto se nevzpírejme! Boh.

Hradec Králové. Ke konci dubna jsme uvítali ve svém středu odborného očního lékaře MUDr. Mladého, který k nám promluvil dvě přednášky: „Oko nejen do duše, ale i do těla okno“ — „Ča-

rovná skla“. Ke konci přednášející nám promítl barevné diapositivy, byla to slavnost Božího Těla a „Hauácká svatba“. Obzvláštního lesku této skvělé a zajímavé přednášce dodala přítomnost J. E. ndp. pana biskupa, vsdp. kan. Msgre Boháče a vysoko důstojných pánů představených a profesorů.

Druhým vzácným hostem byl u nás P. Gabriel, ředitel „Legio-Angelica“ z Prahy, který promluvil o potřebě a nutnosti výchovy ministrantů, jak může kněz navázat styk s chlapci a hlavně jak si může tento styk udržet. P. Gabriel přivezl s sebou také úzký film. — Byly to dokumentární záběry z „ministrantské university“, která byla loni o prázdninách na Křemešníku a záběry ze svatovojtěšských oslav.

Zvláštní oblibě se těší od svátků velikonočních v našem semináři sport. Na woleyballovém hřišti se stále v době rekreace hraje a neporazitelné je prozatím družstvo kvarty. Mimo to chodíme i na hřiště hradecké orlovny. Právě v měsíci květnu zahajujeme s laskavým svolením vysocedůstojných pánů představených třetí automobilový kurs — opět 16 bohoslovců. Využíváme pilně laskavého svolení představených a snažíme se pokud možno, abychom všichni uměli jezdit autem.

Významným dnem v našem semináři byl první a druhý květen. Konal se tu totiž za vedení P. Gabriela první ministrantský kurs v naší diecési, při němž vypomáhalo 10 bohoslovců. Šlo se asi na 200 chlapců a 1. května měli v semináři slavnostní slib a 2. května slavnou mši svatou, při níž naši bohoslovci přednesli

„Missa in honorem S. Joan. Nep.“ od St. Macha. Odpoledne jsme prožili slavnostní okupaci. To byla salesiánská dechová kapela, 30 chlapců z Pardubic. Chlapci účinkovali na ministrantském sjezdu a přišli také i nám zahrát. Po malém občerstvení se s námi rozloučili. Pozvali nás na fotbalový zápas a bojíme-li se snad porážky, máme přijet alespoň na pardubický perník.

2. května byla také valná hromada Brynychovy jednoty, při níž se konaly volby nového výboru. Schůze měla slavnostní ráz, neboť při ní bylo uděleno čestné členství našemu vzácnému příznivci Msgru ThDr Jos. Buryškovi, vicerektoru zdejšího semináře, a zasloužilým předsedům dp. Sýkorovi, dp. Císařovi a dp. Lukešovi. Předsedou byl zvolen obětavý pracovník ThC Mir. Paclík. Na valné hromadě byl přijat s velkým porozuměním návrh Msgr. Dr Buryška, který byl celé schůzi přítomen a se zájmem sledoval celý průběh a který všemožně podporuje práci Br. jednoty, aby byl ustanoven liturgický kroužek, jehož vedením byl pověřen kol. Jos. Falta, obětavý pracovník Legio-Angelica. Přejeme všichni nově zvolenému výboru hojně Božího požehnání a zdaru ve spolupráci se všemi čl. bohoslovci.

Pro misijní a uniijní práci v našem semináři vybral býv. referent kol. Dostál zájemce z jednotlivých tříd, kteří by ve svých ročních propagovali zájem o otázky misijní a uniijní. Ti se zavázali, že každý z nich obětuje jeden den v týdnu své modlitby a oběti a zvl. mši sv. se sv. přijímáním na úmysly misijní a uniijní. Bohoslovci III. roku pracují na sborníku pro misijní aka-

demie. Alespoň část by ještě chtěli vydati cyklostylem do konce roku.

V intencích sv. Otce jsme pořádali v neděli 9. května „Den východu“. S velikou ochotou přijel již v sobotu odpoledne P. Josef Vaněčka T. J. z Velehradu. V neděli ráno obětoval slavnou mši sv. východního obřadu za návrat odloučených bratří do Církve sv. Odpoledne nás v zajímavé přednášce upozornil na rozdíly obřadu řeckokatolického (jak se celebruje na východním Slovensku) a obřadu, jaký je v Rusku. Naše práce pro sjednocení v přítomné době je budit zájem o sjednocení u věřících a vychovávat kněžský dorost, abychom měli dosti kněží, kteří by chtěli pracovat pro sjednocení, až to bude možné. Ukázal nám též několik diapositivů z liturgie v Rusku v Římě, kde sám také studoval. Náš fotoreferent Loubek pořídil při ranní bohoslužbě několik záběrů z východní liturgie.

Olomouc. Pro nedostatek příhodného času bude mít Stojanova lit. jednota valnou hromadu až v pondělí svatodušní, na níž budou zvoleni noví funkcionáři pro další správní období, aby pokračovali v započaté práci na poli sebevzdělání a sebeposvěcení. A jako každým rokem tak i letos podáváme přehled činnosti v uplynulém období, abychom zhodnotili a ocenili práci jak výboru tak i jednotlivých kroužků, poněvadž hlavní těžiště práce v Jednotě spočívá v činnosti kroužků.

Nynější výbor přes nepřízeň okolností může vykázat dost velkou činnost. Vypracování nových stanov, úprava archivu, přípra-

vení sborníku „Dny práce a utrpení“, jehož vydání nám ztěžily nové těžké poměry, uspořádání Stojanova musea a uspořádání Slovenské knihovny — to je jen velice stručný výpočet práce výboru Jednoty. Neméně horlivě v rámci daných možností pracovaly i kroužky, ačkoliv těžko lze rozvinout větší aktivitu v době tak málo příznivé jakékoliv spolkové činnosti. Plno rušivých vlivů a dojmů často různorodých zaměstnává téměř veškeren volný čas. Hodinami přednášek na fakultě jsou snad všechny ročníky přetíženy a proto je velmi těžko žádati o poslední zbytek skromného volného času. Členové Cyrilometodějského kroužku za obětavého vedení br. východního obřadu nacvičili molebenke sv. Josafatu, který byl proveden v předvečer svátku tohoto mučedníka Unie. Při přednášce se světelnými obrazy, kterou měl P. J. Vaněčka T. J., o činnosti vých. ústavu Rusika v Římě, se členové kroužku zvlášť postarali o technickou výpomoc. Molebenka Panně Marii byl přezpíván v Mar. kapli ve svátek Neposkvrněného Početí.

Lit. kroužek ve svých týdenních schůzkách se zabýval četbou ukázek francouzských autorů (Barley, Bloy, Psichari) a pořádal debaty o významných knižních novinkách. Je třeba připomenout jeho obětavou činnost ve vedení Bakaláře. (Pozn.: Bakalář je skříňka, umístěná na stěně bohoslovecké čítárny, kde mají býti vyličeny, pokud možná vtipným způsobem, seminární i světové aktuality.) Činnost sociologického kroužku směřovala v době do hlavních prázdnin zvlášť ke studiu školských problémů. V době zimní bylo uspořádáno

několik přednášek a debat o jocismu a jeho pracovních methodách. Činnost pěveckého sboru lze rozdělit na dvě části: vnitřní a vnější. Vnitřní činnost je vyplněna pravidelnými zkouškami vždy ve čtvrtek dopoledne pro celý sbor a jednotlivé hlasy mívají krátké zkoušky v neděli, v pondělí, úterý a středu. Ovoce této drobné a vytrvalé práce ukazuje pěvecký sbor v části vnější, kdy předvádí své nacvičené sbory a zpěvy jak v seminární kapli, tak i na veřejnosti. Nejmladším kroužkem je kroužek filosofický, který byl založen na popud nynějšího arcipastýře. Členové kroužku se zabývají ve svých debatách a přednáškách hlavními myšlenkovými proudy dnešní doby: Materialismus, existencialismus a personalismus. Doufáme, že příští výbor bude již pracovat za klidnějších poměrů.

Košice. Dňom 1. februára 1948 s pomocou Najvyššieho začali sme II. semester. Prednášky a vôbec celý život v našom seminári sa miešal v znamení skorého odchodu štyroch bratov-ordinandov, odchádzajúcich do vinice Pánovej. Na ich počesť usporiadal náš bohoslovecký samovzdelávací krúžok rozlúčkovú akadémiu za prítomnosti vdp. p. rektora a ostatných vdp. predstaviteľov. Po sborových piesňach a recitáciach v mene nás všetkých rozlúčil sa br. Majančík, ktorý v svojom prejave vyzdvihol krásu, ale zároveň aj veľkú zodpovednosť kňazského stavu. Nato jeden z bratov ordinandov poďakoval sa za podarenú akadémiu a vyzval nás, aby sme im pomáhali v boji o duše svojimi modlitbami. Touto akadémiou začal svoju činnosť v druhom semestri náš sa-

movzdelávací krúžok Sv. Jána Zlatoústeho, založený r. 1925 univ. profesorom Dr Alex. Spešsom. Krúžok krásne prosperoval až do maďarskej okupácie Košíc 3. okt. 1938, kedy bohoslovci zo slovenských častí košickej diecézy odišli na štúdiá do Bratislavy a ich odchodom zanikol aj literárny krúžok. Po oslobodení Košíc r. 1945 znovu začal svoju činnosť, v ktorej slubne pokračuje. Každý mesiac sa konajú 1—2 pracovné schôdzky s prednáškami z odboru filozofie, psychologie, sociologie, liturgiky ako aj iných odborov. Spevácky sbor nášho krúžku spestruje program viachlasnými spevmi. Tiež viacerí bratia prispievajú k programu prednesmi vlastných básní. Brat Jozef Tóth predniesol svoje básne aj na slávnostných verejných akadémiách, ktoré boli usporiadané v dominikánskej sále „Veritas“. Okrem rozlúčkovej akadémie usporiadal náš krúžok ešte slávnostnú akadémiu dňa 12. marca 1948 na počesť 9. výročia korunovácie Sv. Otca Pia XII., na ktorej okrem spevného čísla a recitácie bola aj prednáška, v ktorej brat prednášateľ Andrej Varga načrtnol zhrátka život a význam Sv. Otca pre celé ľudstvo. Tiež sme vystúpili aj na verejnej slávnostnej akadémii dňa 14. mája t. r. na počesť matiek zaspievaním štvorhlasnej polyfonickej skladby: „Supplicationes ad B. M. Virginem“ od Palestrinu. Spev cvičil a viedol vdp. Dr Anton Harčar. Tú istú skladbu sme zaspievali aj v kaplnke pp. jezuitov z príležitosti tridua nových svätcov S. J.: Jána de Britto a Bernardina Realino.

Náš krúžok udržuje čulé styky so všetkými seminármi Slovenska, čo dokazuje návšteva br.

spišských bohoslovcov zo Sp. Kapituly. Spolu s nimi sme si prezreli krásy Košíc: gotický dóm sv. Alžbety, historické a technické múzeum a iné.

Práca nášho krúžku nevyčerpáva sa v literárnom odbore, ale aj v iných, najmä športovom. Usporiadali sme majstrovstvá v tenise a vo volejbale. Nezabúda sa ani na zábavnú stránku. Mali sme niekoľko filmových predstavení, ktoré nám predviedli naši bratia od „kamery“. Najviac však sa venujeme štúdiu lebo katolicizmus potrebuje vysokovzdelaných kňazov. Kde kňazstvo nebolo vzdelané, tam náboženstvo a mravnosť upadaly. Svätodušnou vigiliou sa uzavrel prednáškový cyklus II. semestra a po štvortýždňových preparáciách dňa 13. júna sa u nás radostne rozhláhol slávnostný: „Te Deum“, ktoré bratom z nižších ročníkov oznámí, že sú o rok bližšie k vysviacke a bratom ordinandom zas, že o dva týždne. 27. VI. 1948 ich vysvätia za kňazov košickej diecézy, čím sa zväčší počet kňazov našej diecézy o piatich. Tak sa splní túžba, nám všetkým vlastná.

Obořiště. Po semestrálných zkouškách, ktorým predsedal najdůstojnejší P. Provinciál Dr Fr. Suchomel a rektor pražské koleje P. Emanuel Mysliveček, rozproudil se v našem ústavě zase čilý život. 3. února vyslechli jsme přednášku prof. Venhody o gregoriánském chorálu a českém zpěvníku. Po přednášce se pak rozvinula mezi panem profesorem a bohoslovci živá diskuse.

Na oslavu masopustního čtvrtku pro osvěžení všech zahráli ochotníci veselohru „Advokát“ od Corsiho, přeložil Dr Čeněk To-

míško. Divadlo bylo též na rozloučení s našimi novokněžími, kteří následujícího dne odjížděli do misijních domů.

8. února uvítali jsme ve svém středu našeho generálního konsultora za slovanské provincie, Poláka P. Schrantu, který před odletem do Říma, do generálního domu naší kongregace přijel se na nás podívat. Na oslavu vzácného hosta byla zazpívána opera „Ostří hoši“. Po představení nám P. konsultor vykládal o utrpení našich polských kněží za okupace (ve Varšavě vyvraždili Němci všechny naše členy). Také se zmínil o dnešním stavu polských katolíků.

20. února a 7. března odjeli naši bohoslovci do Prahy, kde obdrželi spolu s pražskými bohoslovci nižší a vyšší svěcení.

27. února byla předvedena disputace z kánonického práva na thema: Základem trestního práva je spravedlnost, měrou užitečnost trestu.

Ve Svatém týdnu začaly sv. exercicie pro ty, kteří nebyli svěcení.

2. dubna uspořádal spolek bohoslovců „Liga Eucharistického Srdce Páně“ akademii ke cti Božského Srdce Páně na oslavu čtyřicátého výročí založení Ligy. Zakladatelem je zemřelý Dr Mikl. Program akademie byl tento: Akademii zahájil prolovem prefekt Ligy Jan Zemánek na thema: „Čtyřicet let Ligy Eucharist. Srdce Páně.“ Potom bohoslovci zazpívali sbor O Deus (Kothe). Dále přednesena báseň „Srdce Páně“ od Vl. Hornova, promluva „Srdce Páně záchranou moderního lidstva“ (M. Rusnačok), sbor „Kristus v Hostii“ (Dušek-Říhovský), báseň „Maják“ (M. Vlček), řeč „Eucharistie ve spojení s ú-

ctou Srdce Páně“ (J. Saller), báseň „Ó šťastné květy“ (sv. Alfons), sbor „O esca viatorum“ (Zoller). Akademii byli všichni posluchači nadšení a rozníceni znovu k horlivé účtě Božského Srdce.

5. dubna počtili nás svou návštěvou bratři Basiliáni z pražského semináře. Zastavili se tu na cestě ze Sv. Hory.

6. dubna založena v našem ústavě dobrovolná ranní čtvrtodínka. Odbývá se před snídaní na hřišti v zahradě.

21. dubna zahájil u nás činnost „Debatní klub“, který chce prohlubovat v týdenních debatách otázky školní i mimoškolní a připravovat na praktickou apologii.

Pro květen nás čeká radostná práce: účast při jubilejních oslavách na Svaté Hoře.

Řím. — V sobotu 21. února přijali v Lateránské basilice kněžské svěcení čtyři čeští jáhnové. Primiční mše svatě slavili novokněží druhého dne. Josef Hrbata v kapli koleje, Bohumil Kolář u Panny Marie Větší, Vítězslav Koza u svatého Petra ve Vatikáně a Jan Veselý u svatého Ignáce. O čtrnáct dnů později, na čtvrtou neděli postní, jsme konali akademii na počest svatého Otce. Svou účastí nás počtil pan kardinál Marmaggi, Prefekt Kongregace koncilů, bývalý nuncius v CSR. Příští pátek a sobotu se konaly vždy půl dne misijní schůze cizích seminaristů v Římě, jichž se činně zúčastnili i zástupci našeho misijního kroužku.

Velikonoce jsme prožívali opravdu liturgicky. Kromě všech obřadů, konaných v domácí kapli jsme měli bohatou možnost zúčastnit se obřadů v nejrůzněj-

ších kostelích římských. Na velikonocní neděli jsme byli mezi statistiky těch, kteří se sešli na svatopetrském náměstí a v jeho nejbližším okolí, aby vyslechli řeč svatého Otce a dostali požehnání Urbi et Orbi. Na velikonoční úterý jsme podnikli pěkný výlet do Ostie. Na Bílou neděli jsme byli opět ve Vatikáně, tentokrát u příležitosti blahorečení Fra Benildo, z kongregace školských bratří.

K svátku svatého Vojtěcha jsme připravili pro vatikánský rozhlas zvláštní upomínkový pořad na ukončení svatovojtěšského roku. V úterý posvatodušní jsme si udělali druhý výlet, tentokrát do Tivoli.

Pěčí mons. rektora Ferdinanda Rovedy jsme mohli v době od počátku školního roku vyslechnout pěkný cyklus přednášek o Katolické akci. Přednášeli kněží i laici. Na prázdniny máme slíbeno celé triduum o K. A.

V sobotu 22. května bylo posvěceno na podjáhny pět nepomocníků. Jeden z nich, olomoucký kolega Vojtěch Vičánek, bude ještě na konci tohoto školního roku vysvěcen na kněze. Je to náš budoucí prefekt pro příští školní rok. Štaud.

Brno. Sušilova liter. jednota uspořádala 28. dubna přednášku, na níž promluvil vicesuperior P. Josef Soukop o pastorači mládeže; zvláště zajímavá byla statistická zpráva o eucharistickém stavu farností v brněnské diecési. — V neděli 23. května uspořádala

SLJ Mariánskou akademii s přednáškou P. Josefa Hinterhölzla „Panna Maria v životě bohoslovce a kněze“. Ostatní náplň akademie byla zaměřena ke slovům Panny Marie, jež pronesla při zjevení v La Salettě. — Na svatodušní pondělí jsme vykonali všichni tradiční mariánskou pouť: jedna část bohoslovců byla letos na sv. Hostýně a druhá část na Vranově.

Cyrilometodějský kroužek pokračoval v uplynulém období v cyklu přednášek o vých. Církvi. Poněvadž se přednášky těšily značné pozornosti, je v úmyslu, po propracování a věcném uspořádání je vydat s pomocí Boží v budoucnu tiskem. — V druhé polovině dubna uspořádal CM-kroužek Dies orientis. Bohoslovci měli 17. dubna možnost zúčastnit se východních nešpor v alumnátní kapli Druhého dne pak byla východní liturgie. Nešpory i mši svatou konal P. Krajcar T. J. Na odpolední akademii, které se zúčastnil J. E. nejd. p. biskup Dr Karel Skoupý, měl zajímavou přednášku o unionismu J. M. Dr Fr. Jemelka, ústřední tajemník ÚACM. Tento den modliteb za naše východní bratry jsme ukončili svátostným pontifikálním požehnáním J. M. pana preláta. Při celém Dies orientis účinkoval alumnátní pěvecký sbor. — Nechceme zahálet ani o prázdninách a proto se sejdeme na několika-denním kursu, na kterém chceme prohloubit své cyrilometodějské vědomosti.

Nikdo totiž není moudrým, nikdo věrným, nikdo větším, než křesťan; nikdo pak není křesťanem, leč ten, kdo vytrval až do konce. (Tertulian: De praescrpt. haeret.)